

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLİĞİNDE
DOĞUM VE JİNEKOLOJİ TARİHİ ÜZERİNE
ARAŞTIRMALAR**

Özgül KÜÇÜKASLAN

**VETERİNER HEKİMLİĞİ TARİHİ VE DEONTOLOJİ ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ**

DANIŞMAN

Doç. Dr. R. Tamay BAŞAĞAÇ GÜL

2012- ANKARA

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLİĞİNDE
DOĞUM VE JİNEKOLOJİ TARİHİ ÜZERİNE
ARAŞTIRMALAR**

Özgül KÜÇÜKASLAN

**VETERİNER HEKİMLİĞİ TARİHİ VE DEONTOLOJİ ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ**

DANIŞMAN

Doç. Dr. R. Tamay BAŞAĞAÇ GÜL

2012- ANKARA

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Doktora Programı
çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma, aşağıdaki jüri tarafından
Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi:17/02/2012

Prof. Dr. Erol ALAÇAM
Ankara Üniversitesi
Jüri Başkanı

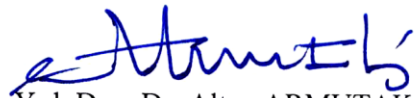
Prof. Dr. Sevgi ŞAR
Ankara Üniversitesi

Doç.Dr.R. Tamay BAŞAĞAÇ GÜL
Ankara Üniversitesi

Yrd. Doç.Dr. Atilla ÖZGÜR
Ankara Üniversitesi
Raportör

Yrd. Doç. Dr. Altan ARMUTAK
İstanbul Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Kabul ve onay	<i>ii</i>
İçindekiler	<i>iii</i>
Önsöz	<i>xiii</i>
Simgeler ve Kısaltmalar	<i>xv</i>
Şekiller	<i>xvi</i>
Çizelgeler	<i>xvii</i>
1. GİRİŞ	1
2. GEREÇ ve YÖNTEM	19
2. 1. Gereç	19
2. 2. Yöntem	19
3. BULGULAR	23
3.1. Eğitim-Öğretim	23
3.1.1. Lisans Düzeyinde Eğitim-Öğretim	23
3.1.2. Lisansüstü Düzeyde Eğitim-Öğretim	36
3.2. Bilimsel Araştırma ve Yayın	55
3.2.1. Veteriner Doğum ve Jinekoloji Alanında Yazılan Kitaplar	55
3.2.2. Veteriner Doğum ve Jinekoloji Alanında Yayımlanan Makaleler ve Kongre ve Sempozyumlarda Sunulan Bildiriler	65
3.2.3. Veteriner Doğum ve Jinekoloji Alanında Gerçekleştirilen Projeler	69
3. 3. Öğretim Üyelerinin Biyografileri	70
3. 3. 1. ABAY, Murat	70
3. 3. 2. AKKAYAN, Celalettin	70
3. 3. 3. ALAÇAM, Erol	70
3. 3. 4. ALAN, Muhammet	71
3. 3. 5. ANADOL, Elvan	71
3. 3. 6. APAYDIN, A. Mükremin	71
3. 3. 7. ASLAN, Selim	72
3. 3. 8. AY, Serhan Serhat	72
3. 3. 9. AYDIN, İbrahim	72
3. 3. 10. AYDIN ÇİFTÇİ, Muhterem	73

3. 3. 11. ATLI, Mehmet Osman	73
3. 3. 12. BADEMKIRAN, Servet	73
3. 3. 13. BAŞTAN, Ayhan	74
3. 3. 14. BECERİKLİSOY, Hakkı Bülent	74
3. 3. 15. BEKYÜREK, Tayfur	74
3. 3. 16. BERAH, Türker	75
3. 3. 17. CANOOĞLU, Esra	76
3. 3. 18. CENGİZ, Mehmet	76
3. 3. 19. ÇELİK, Hacı Ahmet	76
3. 3. 20. ÇETİN, Hayrettin	77
3. 3. 21. ÇETİN, Yunus	77
3. 3. 22. ÇOLAK, Armağan	77
3. 3. 23. DEVECİ, Hüseyin	78
3. 3. 24. DİNÇ, Dursun Ali	78
3. 3. 25. DOĞANELİ, Mehmet Zeki	78
3. 3. 26. DOĞRUER, Gökhan	79
3. 3. 27. EKİCİ, Hayri	79
3. 3. 28. EMRE, Birten	79
3. 3. 29. ERDEM, Hüseyin	80
3. 3. 30. ERGÜN, Yaşar	80
3. 3. 31. ERK, Hüseyin	80
3. 3. 32. FINDIK, Murat	81
3. 3. 33. GÜLER, Mehmet	81
3. 3. 34. GÜLTİKEN, Nilgün	81
3. 3. 35. GÜMEN, Ahmet	82
3. 3. 36. GÜNGÖR, Örsan	82
3. 3. 37. GÜRBULAK, Kutlay	82
3. 3. 38. GÜVENÇ, Kazım	83
3. 3. 39. GÜZELOĞLU, Aydın	83
3. 3. 40. HOROZ KAYA, Huriye	83
3. 3. 41. İZGÜR, İsmail Hakkı	84
3. 3. 42. KAÇAR, Cihan	84

3. 3. 43. KALENDER, Hakan	84
3. 3. 44. KALKAN, Cahit	85
3. 3. 45. KAŞIKÇI, Güven	85
3. 3. 46. KAYA, Duygu	85
3. 3. 47. KAYMAZ, Mustafa	86
3. 3. 48. KILIÇARSLAN, Ragıp	86
3. 3. 49. KILIÇOĞLU, Salih Çetin	86
3. 3. 50. KIRŞAN, İsmail	87
3. 3. 51. KOCAMÜFTÜOĞLU, Mesih	87
3. 3. 52. KONUK, Cengiz Sergen	87
3. 3. 53. KÖKER, Afşin	88
3. 3. 54. KÖSE, Mehmet	88
3. 3. 55. KÜPLÜLÜ, Şükrü	88
3. 3. 56. MACUN, Hasan Ceyhun	89
3. 3. 57. MUSAL, Bayazıt	89
3. 3. 58. NAK, Deniz	89
3. 3. 59. NAK, Yavuz	90
3. 3. 60. ORAL, Hasan	90
3. 3. 61. ÖCAL, Halis	90
3. 3. 62. ÖZALP, R. Gözde	91
3. 3. 63. ÖZENÇ, Erhan	91
3. 3. 64. ÖZYURTLU, Nihat	91
3. 3. 65. PANCARCI, Şükrü Metin	92
3. 3. 66. PİR YAĞCI, İlknur	92
3. 3. 67. POLAT, Bülent	92
3. 3. 68. RİŞVANLI, Ali	93
3. 3. 69. SALMANOĞLU, Mehmet Rıfat	93
3. 3. 70. SARIBAY, Mustafa Kemal	93
3. 3. 71. SEMACAN, Ahmet	94
3. 3. 72. SERİN ERDOĞAN, Güneş	94
3. 3. 73. SEYREK İNTAŞ, Kamil	94
3. 3. 74. ŞENDAĞ, Sait	95

3. 3. 75. ŞENÜNVER, Adem	95
3. 3. 76. TAŞAL, İbrahim	95
3. 3. 77. TEK, Çağatay	96
3. 3. 78. TEKELİ, Tevfik	96
3. 3. 79. TİMURKAN, Hüseyin	96
3. 3. 80. UÇAR, Mehmet	97
3. 3. 81. ULUSOY GÜRLER, Hande	97
3. 3. 82. ÜN, Mustafa	97
3. 3. 83. ÜNAL, Erhan Fatih	98
3. 3. 84. VURAL, Mehmet Rıfat	98
3. 3. 85. YILDIZ, Hamit	98
3. 3. 86. ZONTURLU, Abuzer Kaffar	99
4. TARTIŞMA	103
5. SONUÇ	116
ÖZET	118
SUMMARY	119
KAYNAKLAR	120
EKLER	125
EK - 1. ÖĞRETİM ÜYELERİ BİLGİLENDİRME FORMLARI	125
EK - 1. 1. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 1. 1. AKKAYAN, Celalettin	125
EK - 1. 1. 2. ALAÇAM, Erol	125
EK - 1. 1. 3. ASLAN, Selim	125
EK - 1. 1. 4. BAŞTAN, Ayhan	125
EK - 1. 1. 5. DOĞANELİ, Mehmet Zeki	125
EK - 1. 1. 6. ERK, Hüseyin	125
EK - 1. 1. 7. İZGÜR, İsmail Hakkı	125
EK - 1. 1. 8. KAYMAZ, Mustafa	125
EK - 1. 1. 9. KILIÇOĞLU, Salih Çetin	125
EK - 1. 1. 10. KÜPLÜLÜ, Şükrü	125
EK - 1. 1. 11. SALMANOĞLU, Mehmet Rıfat	125
EK - 1. 1. 12. VURAL, Mehmet Rıfat	125

EK - 1. 2. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 2. 1. APAYDIN, A. Mükremin	125
EK - 1. 2. 2. AYDIN ÇİFTÇİ, Muhterem	125
EK - 1. 2. 3. DEVECİ, Hüseyin	125
EK - 1. 2. 4. KALKAN, Cahit	125
EK - 1. 2. 5. ÖCAL, Halis	125
EK - 1. 2. 6. RİŞVANLI, Ali	125
EK - 1. 2. 7. TİMURKAN, Hüseyin	125
EK - 1. 2. 8. YILDIZ, Hamit	125
EK - 1. 3. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 3. 1. BERAH, Türker	125
EK - 1. 3. 2. EKİCİ, Hayri	125
EK - 1. 3. 3. GÜVENÇ, Kazım	125
EK - 1. 3. 4. HOROZ KAYA, Huriye	125
EK - 1. 3. 5. KAŞIKÇI, Güven	125
EK - 1. 3. 6. KILIÇARSLAN, Ragıp	125
EK - 1. 3. 7. KIRŞAN, İsmail	125
EK - 1. 3. 8. KONUK, Cengiz Sergen	125
EK - 1. 3. 9. ŞENÜNVER, Adem	125
EK - 1. 3. 10. TEK, Çağatay	125
EK - 1. 4. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 4. 1. GÜMEN, Ahmet	125
EK - 1. 4. 2. NAK, Deniz	125
EK - 1. 4. 3. NAK, Yavuz	125
EK - 1. 4. 4. ÖZALP, R. Gözde	125
EK - 1. 4. 5. SEYREK İNTAŞ, Kamil	125
EK - 1. 4. 6. ÜNAL, Erhan Fatih	125
EK - 1. 5. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 5. 1. AYDIN, İbrahim	125
EK - 1. 5. 2. DİNÇ, Dursun Ali	125
EK - 1. 5. 3. ERDEM, Hüseyin	125
EK - 1. 5. 4. GÜLER, Mehmet	125

EK - 1. 5. 5. GÜZELOĞLU, Aydın	125
EK - 1. 5. 6. SEMACAN, Ahmet	125
EK - 1. 5. 7. TEKELİ, Tefik	125
EK - 1. 6. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 6. 1. ALAN, Muhammet	125
EK - 1. 6. 2. ŞENDAĞ, Sait	125
EK - 1. 6. 3. TAŞAL, İbrahim	125
EK - 1. 7. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 7. 1. KAÇAR, Cihan	125
EK - 1. 7. 2. KAYA, Duygu	125
EK - 1. 7. 3. ORAL, Hasan	125
EK - 1. 7. 4. PANCARCI, Şükrü Metin	125
EK - 1. 8. Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 8. 1. BECERİKLİSOY, Hakkı Bülent	125
EK - 1. 8. 2. ÇETİN, Hayrettin	125
EK - 1. 8. 3. MUSAL, Bayazıt	125
EK - 1. 8. 4. SERİN ERDOĞAN, Güneş	125
EK - 1. 9. Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 9. 1. ATLI, Mehmet Osman	125
EK - 1. 9. 2. BADEMKIRAN, Servet	125
EK - 1. 9. 3. KÖSE, Mehmet	125
EK - 1. 9. 4. ÖZYURTLU, Nihat	125
EK - 1. 10. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 10. 1. ABAY, Murat	125
EK - 1. 10. 2. BEKYÜREK, Tayfur	125
EK - 1. 10. 3. CANOOĞLU, Esra	125
EK - 1. 10. 4. GÜRBULAK, Kutlay	125
EK - 1. 10. 5. ÜN, Mustafa	125
EK - 1. 11. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 11. 1. ÇETİN, Yunus	125
EK - 1. 11. 2. GÜNGÖR, Örsan	125
EK - 1. 11. 3. KOCAMÜFTÜOĞLU, Mesih	125

EK - 1. 11. 4. KÖKER, Afşin	125
EK - 1. 12. Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 12. 1. KALENDER, Hakan	125
EK - 1. 12. 2. MACUN, Hasan Ceyhun	125
EK - 1. 12. 3. PİR YAĞCI, İlknur	125
EK - 1. 13. Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 13. 1. DOĞRUER, Gökhan	125
EK - 1. 13. 2. ERGÜN, Yaşar	125
EK - 1. 13. 3. SARIBAY, Mustafa Kemal	125
EK - 1. 14. Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 14. 1. EMRE, Birten	125
EK - 1. 14. 2. ZONTURLU, Abuzer Kaffar	125
EK - 1. 15. Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 15. 1. ÇELİK, Hacı Ahmet	125
EK - 1. 15. 2. ÖZENÇ, Erhan	125
EK - 1. 15. 3. UÇAR, Mehmet	125
EK - 1. 16. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 16. 1. ANADOL, Elvan	125
EK - 1. 16. 2. AY, Serhan Serhat	125
EK - 1. 16. 3. FINDIK, Murat	125
EK - 1. 16. 4. GÜLTİKEN, Nilgün	125
EK - 1. 16. 5. ULUSOY GÜRLER, Hande	125
EK - 1. 17. Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi	125
EK - 1. 17. 1. CENGİZ, Mehmet	125
EK - 1. 17. 2. ÇOLAK, Armağan	125
EK - 1. 17. 3. POLAT, Bülent	125
EK - 2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI	127
EK - 2. 1. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi	127
EK - 2. 2. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi	136
EK - 2. 3. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi	139
EK - 2. 4. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi	143
EK - 2. 5. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi	146

EK - 2. 6. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi	149
EK - 2. 7. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi	151
EK - 2. 8. Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi	153
EK - 2. 9. Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi	155
EK - 2. 10. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi	157
EK - 2. 11. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi	159
EK - 2. 12. Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi	161
EK - 2. 13. Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi	163
EK - 2. 14. Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi	165
EK - 2. 15. Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi	167
EK - 2. 16. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi	169
EK - 2. 17. Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi	171
EK - 3. FOTOĞRAFLAR	173
EK - 3. 1. Eski Uygarlıklar	173
EK - 3. 1. 1. Eski Mısır'da doğuma yardım	173
EK - 3. 1. 2. "Kitab-üz Zardaka fî Ma'rifet il-Hayl ve Ecnasuha ve Emrazuha ve Edvîyetuha" adlı baytarnamede yer alan on aylık gebe kısrağın resmi.	173
EK - 3. 2. Öğretim Üyeleri	174
EK - 3. 2. 1. Muallim Minas	174
EK - 3. 2. 2. Ord. Prof. Dr. Fazlı Faik YEĞÜL	174
EK - 3. 2. 3. Ord. Prof. Dr. Salih Zeki BERKER	174
EK - 3. 2. 4. Prof. Dr. Hüseyin ERK	174
EK - 3. 2. 5. Prof. Dr. Mehmet Zeki DOĞANELİ	175
EK - 3. 2. 6. Doç. Dr. Celalettin AKKAYAN	175
EK - 3. 2. 7. Prof. Dr. Salih Çetin KILIÇOĞLU	175
EK - 3. 2. 8. Prof. Dr. Erol ALAÇAM	175
EK - 3. 3. Ankara Üniversitesi	176
EK - 3. 3. 1. Kliniklerden bir görünüm	176
EK - 3. 3. 2. Dr. Hüseyin ERK öğrencileriyle bir filmi incelerken (1948)	176
EK - 3. 3. 3. Doğum Kliniğinin genel görünüşü (1960)	177
EK - 3. 3. 4. Öğrencilerle bir uygulama	177
EK - 3. 3. 5. Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü'nün 1965 yılında inşaatı	178

tamamlanan binası	
EK - 3. 3. 6. Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü öğretim üyeleri öğrencilerle birlikte (1973)	178
EK - 3. 4. Kitaplar	179
EK - 3. 4. 1. Fenn-î Vilâde-i Baytariyye	179
EK - 3. 4. 2. Fenn-î Vilâde-i Baytarî	180
EK - 3. 4. 3. Gebe Hayvanlara, Henüz Doğurmuş Olanlara ve Yeni Doğan Yavrulara Yapılması Lazım Gelen Tedbirler	181
EK - 3. 4. 4. Ehlî Hayvanların Doğum Bilgisi	182
EK - 3. 4. 5. Ehlî Hayvanlarda Laboratuvar Usulleriyle Gebeliğin Erkenden Teşhisi	182
EK - 3. 4. 6. Evcil Hayvanların Genital Organ Hastalıkları (Jinekoloji)	182
EK - 3. 4. 7. Ankara Mintakası ve Haralarımız Evcil Hayvanlarında Görülen Güç Doğumların Sebepleri ve Yapılan Müdahalelerden Alınan Sonuçlar	182
EK - 3. 4. 8. Ankara’da Kesilen İneklerin Gebelik Durumları ve Sterilite Üzerinde İncelemeler “Sterilite Problemlerini Tespit Maksadıyla”	183
EK - 3. 4. 9. Kliniğimizde İneklerde Rastlanan Chronic Prulent Metritis’lerin Sebepleri ve Bazı Antibiotiklerle (İntrauterin) Tedavileri Üzerinde Çalışmalar	183
EK - 3. 4. 10. Evcil Hayvanların Doğum Bilgisi (Veteriner Obstetrik)	183
EK - 3. 4. 11. İneklerde Gebeliğin Rektal Palpasyon ve Vaginal İncelemeyle Karşılaştırmalı Teşhisi	183
EK - 3. 4. 12. Veteriner Doğum Bilgisi (Obstetrik) ve Jinekoloji	184
EK - 3. 4. 13. Pratik Doğum Bilgisi	184
EK - 3. 4. 14. Evcil Hayvanların Döl Veriminde Tanı ve Sağıtım Yöntemleri	184
EK - 3. 4. 15. Veteriner Doğum Bilgisi ve Üreme Organlarının Hastalıkları	184
EK - 3. 4. 16. Veteriner Fötotomi Atlası	185
EK - 3. 4. 17. Theriogenoloji	185
EK - 3. 4. 18. Evcil Hayvanlarda Reprodüksiyon, Sun’i Tohumlama, Doğum ve İnfertilite	185
EK - 3. 4. 19. Evcil Hayvanlarda Meme Hastalıkları	185
EK - 3. 4. 20. Evcil Hayvanlarda Memenin Deri Hastalıkları, Dolaşım Bozuklukları ve Operasyonları	186

EK - 3. 4. 21. Evcil Hayvanlarda Doğum ve İnfertilite	186
EK - 3. 4. 22. Evcil Hayvanlarda Dişi Genital Organlarının Operasyonları	186
EK - 3. 4. 23. İneklerde Meme Hastalıkları	186
EK - 3. 4. 24. Köpek ve Kedilerde Üreme Süreci ve Sorunları	187
EK - 3. 4. 25. Ultrason Fiziği ve İneklerde Reprodüktif Ultrasonografi	187
EK - 3. 4. 26. İneklerde Meme Sağlığı ve Sorunları	187
EK - 3. 4. 27. I. Türk Veteriner Jinekoloji Kongresi Kongre Kitabı	188
EK - 3. 4. 28. II. Veteriner Jinekoloji Kongresi Kongre Kitabı	188
EK - 3. 4. 29. III. Veteriner Jinekoloji Kongresi Kongre Kitabı	188
EK - 3. 4. 30. IV. Veteriner Jinekoloji Kongresi Kongre Kitabı	188
EK- 4. BELGELER	189
EK - 4. 1. İlk Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniğinin Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Kuruluşuna ait Senato Kararı (1952)	189
EK - 4. 2. Veteriner Teşkilâtı İhtisas Talimatnamesi (1942)	190
EK - 4. 3. Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesi (1955)	191
EK - 4. 4. Veteriner Fakültelerinde Eğitim- Öğretim Planı ile İlgili İlkeler (1982)	192
EK - 4. 5. Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalının oluşturulmasına dair Yükseköğretim Kurulu Kararı (1983)	195
EK - 4. 6. Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalının oluşturulmasına dair Yükseköğretim Kurulu Kararı (1994)	197
EK - 4. 7. Türk Veteriner Jinekoloji Derneği Tüzüğü	199
ÖZGEÇMİŞ	200

ÖNSÖZ

Türkiye’de veteriner hekimliği alanında bilim dallarının tarihsel gelişmelerini içeren sınırlı sayıda araştırma ve yayın bulunmaktadır. Veteriner hekimliği tarihi açısından olduğu kadar bilim tarihi açısından da son derece önem taşıyan bu tip çalışmaların doktora düzeyinde ele alınması ilk olarak 2000 yılında, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji disiplininin önemli temsilcilerinden biri olan Yrd. Doç. Dr. Dr. Altan Armutak tarafından gerçekleştirilmiş; Armutak’ın “*Türkiye’de Veteriner Hekimliğinde Histoloji ve Embriyoloji Tarihi Üzerinde Araştırmalar*” başlıklı tezi, kendinden sonra yapılacak benzer çalışmalar için örnek teşkil etmiştir. Bu ilk adımdan ve Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji tarihine ilişkin gelişmeleri kapsamlı bir şekilde ele alan herhangi bir çalışmanın bulunmamasından alınan cesaretle, Türk Veteriner Hekimliği tarihinde geçmişten bugüne durmadan gelişen ve derinleşen doğum ve jinekoloji bilimi konusundaki akademik gelişmeleri genel bir çerçevede - kronolojik olarak bir araya toplamak ve bu alandaki bilgi birikimini ortaya koymak amacıyla yola çıkılmış ve bu tez gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın, özelde doğum ve jinekoloji alanına; genelde ise veteriner hekimliği tarihi ve bilim tarihi alanlarına katkı sağlamasını ve Armutak’ın tezi ile birlikte benzer çalışmalara örnek olmasını diliyorum. Veteriner hekimliği alanındaki tüm akademik disiplinlerin bu düzeyde araştırılmasını, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde bulunan Türkiye’nin tek; dünyanın sayılı müzelerinden biri olan Veteriner Tarihi Müzesinde “*Bilim Dallarının Tarihi Doktora Tezleri*” köşesinin oluşturulmasını ve bu köşenin en eski sakinleri arasında yer alacak olan tezimin, bu alanın tarihini merak eden genç akademisyenlerle buluşmasını umuyorum.

Doktora eğitimim boyunca bana yol gösteren, bilgilerini benimle paylaşarak güç veren, öğrencisi olmaktan gurur duyduğum danışman Hocam Doç. Dr. R. Tamay Başağaç Gül’e; her ihtiyacım olduğunda yanımda bulduğum Hocam Yrd. Doç. Dr. Atilla Özgür’e, araştırmalarım sırasında yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, yararlı eleştiri ve önerileriyle beni yönlendiren, doğum ve jinekoloji alanının en kıdemli hocası olarak kıymetli hatıralarından da yararlandığım Hocam Prof. Dr. Erol Alaçam’a, araştırmama gösterdiği ilgi ve değerli katkılarından dolayı Hocam Prof. Dr. Ferruh Dinçer’e ve doktora çalışması ile araştırmamın metodolojisini oluşturmama önemli katkılar sağlayan Hocam Yrd. Doç. Dr. Dr. Altan Armutak’a içtenlikle teşekkür ederim.

Verilerin toplanması sırasında yakın ilgi ve yardımlarını gördüğüm, doğum ve jinekoloji alanının değerli öğretim üyelerinden Prof. Dr. İ.Hakkı İzgür’e, Prof. Dr. Kamil Seyrek İntaş’a, Prof. Dr. Çağatay Tek’e, Prof. Dr. Armağan Çolak’a, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Cengiz’e, Yrd. Doç. Dr. Esra Canooğlu’na, Yrd. Doç. Dr. Birten Emre’ye ve alanın diğer tüm öğretim elemanlarına teşekkürü borç bilirim.

Osmanlıca kaynakların çözümlenmesinde önemli yardımları olan Arş. Gör. Dr. Ali Yiğit'e, çalışmama emeği geçen Yrd. Doç. Dr. Asuman Kızıltepe'ye, Arş. Gör. Erhan Yüksel'e, Arş. Gör. Dr. Nevzat Saat'e, Arş. Gör. İrfan Tur'a ve beni manevi açıdan destekleyen arkadaşım Arş. Gör. Nigâr Yerlikaya'ya teşekkür ederim.

Tezimin her aşamasında beni büyük bir özveri ile destekleyen sevgili eşim Arş. Gör. Dr. İbrahim Küçükaşlan'a, küçük kızım Öykü'ye, her zorlukta yanımda olan canım annem Nigâr Ütkür'e, tezin sayısal verilerinin dökümünün çıkarılmasında fedakârca yardımcı olan ablam Sevim Özlem Ütkür'e ve bilgisayar donanımı ile ilgili her türlü sorunumu çözen kardeşim Özgür Ütkür'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

SİMGELER ve KISALTMALAR

AÜ	Ankara Üniversitesi
Bkz	Bakınız
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
EAEVE	European Association of Establishments for Veterinary Education (Avrupa Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları Birliği)
FAO	Gıda ve Tarım Örgütü
MÖ	Milattan Önce
MS	Milattan Sonra
SBE	Sağlık Bilimleri Enstitüsü
SCI	Science Citation Index
SCIE	Science Citation Index Expanded
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TVHB	Türk Veteriner Hekimleri Birliği
YZE	Yüksek Ziraat Enstitüsü

ŞEKİLLER

- Şekil 1.** Doğum ve jinekoloji alanında doktora ve yüksek lisans programları mezunlarının cinsiyete göre dağılımları (1982- 2011 Nisan) **47**
- Şekil 2.** Doğum ve jinekoloji alanında doktora ve yüksek lisans programı mezunlarının cinsiyet oranları (1982- 2011 Nisan) **47**
- Şekil 3.** Türkiye’de veteriner doğum ve jinekolojinin ilk bağımsız biriminin kuruluşundan 1982 yılına kadar mezun olan lisansüstü öğrenci sayıları **48**
- Şekil 4.** Türkiye’de sağlık bilimleri enstitülerinin doğum ve jinekoloji anabilim dallarının lisansüstü programlarından mezun olan öğrencilerin yıllara göre dağılımları (1982-2011 Nisan) **50**
- Şekil 5.** Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki bilimsel çalışmaların yıllara göre dağılımları **68**
- Şekil 6.** Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki öğretim üyelerinin akademik aşamalarının yıllara göre dağılımları **102**

ÇİZELGELER

Çizelge 1.	Veteriner fakülteleri doğum ve jinekoloji anabilim dalları öğretim elemanı sayıları (Nisan 2011)	34
Çizelge 2.	Sağlık bilimleri enstitülerinde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans ve doktora programlarının açılma yılları	41
Çizelge 3.	Öğretim üyelerinin doktora mezuniyet yıllarına göre akademik aşamaları	42
Çizelge 4.	Doğum ve jinekoloji alanında doktora ve yüksek lisans programları mezunlarının sağlık bilimleri enstitülerine ve cinsiyete göre dağılımları (1982- 2011 Nisan)	46
Çizelge 5.	Türkiye’de veteriner doğum ve jinekolojinin ilk bağımsız biriminin kuruluşundan 1982 yılına kadar mezun olan lisansüstü öğrenci sayıları	48
Çizelge 6.	Türkiye’de sağlık bilimleri enstitülerinin doğum ve jinekoloji anabilim dallarının lisansüstü programlarından mezun olan öğrenciler (1982- 2011 Nisan)	49
Çizelge 7.	Türkiye’de doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyeleri tarafından yayımlanan doğum ve jinekolojiye ilişkin kitaplar (1902- 2011 Nisan)	62
Çizelge 8.	Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji alanında yayımlanan kitapların yıllara göre dağılımı	63
Çizelge 9.	Türkiye’de doğum ve jinekoloji birimlerinde görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyelerinin bölüm yazarı olarak katkıda buldukları eserler (1902-Nisan 2011)	64
Çizelge 10.	Öğretim üyelerinin veteriner doğum ve jinekolojiye ilişkin yayın sayıları (Nisan 2011)	66
Çizelge 11.	Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki makale ve bildirilerin yıllara göre dağılımı	68

Çizelge 12.	Öğretim üyelerine ait proje sayılarının destekleyen kurumlara göre dağılımı	69
Çizelge 13.	Öğretim üyeleri ve akademik aşamaları	99
Çizelge 14.	Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki öğretim üyelerinin akademik aşamalarının yıllara göre dağılımı	101

1.GİRİŞ

Eski Uygarlıklarda hayvanların evcilleştirmesiyle birlikte; onlarla yaşayan insanların hastalıklarıyla ilgilenmelerinin yanı sıra doğumlarına da yardım ettikleri düşünülmektedir. Eski Mısır'da hayvan bakıcısı olduğu düşünülen kişilerin, ineğin doğumuna yardım edişini açıkça gösteren figürler bulunmaktadır (EK-3. 1. 1.). Kabartmalardan birinde, ineğin doğumu sırasında buzağıyı ön ayaklarından ve burnundan tutarak çeken ve ineğin önünde durarak ona kaya tuzu veren iki kişi tasvir edilmiştir. Kısırlaştırma operasyonunun yapıldığını bildiren eserler de bulunmaktadır (Bekman, 1940; Erk ve Erk, 1963; Erk, 1966; Schäffer, 1992; Stöber, M, 1995). Eski Hint Uygarlığında, gebe hayvanlara ve yeni doğan yavrulara önem verildiği; doğum bilgisinin, kısırlık tedavisi ile uğraşılacak düzeye ulaştığı bildirilmektedir (Smithcors, 1958). Eski Yunan ve Roma'da ise hayvan hekimliğine ait yazılı kaynaklarda doğum bilgisine de yer verilmiştir. Klasik Batı düşüncesini en çok etkileyen kişilerden biri olan Yunanlı Filozof Aristo (MÖ 380-322), yavru zarları, yavrunun uterus içi beslenmesi, fötusun durumu ve süperfötasyon hakkında bilgi vermiştir. Aristo, çeşitli memeli hayvanlarda uterusun yapısını karşılaştırarak üreme konusunu incelemiş; ancak, doğum ve doğuma yardım üzerinde çok az durmuştur. Domuz ve koyunlarda yavru atmanın bazı nedenlerini bildirmiş, domuzlarda uygulanan ovariotomiye açıkça anlatmıştır. Aristo verdiği bu doğru bilgilere karşın, embriyonun yalnız erkek tarafın ürünü olduğunu, tüm üreme malzemelerinin ise dışıden geldiğini ve annenin yavruyu yalnızca besleme ve koruma rolünü üstlendiğini öne sürmüştür (Erk ve Erk, 1963; Hamlyn, 1967; Petorak, 1988). MS birinci yüzyılda, Roma'da yavrunun uterus içerisinde parçalanması anlamına gelen fötotomi uygulamalarının yapıldığı bilinmektedir. Doğaneli (1960), Columella'nın, abortus, fötusun hatalı durumu, fötusun büyüklüğü konularını bildiğini bildirmektedir. Bizans döneminin en önemli veteriner hekimliği belgelerinden olan ve 156 yazarın birbirlerine yazdıkları mektupların toplanmasıyla oluşan "*Hippiatrika*" adlı eserde, doğum bilgisi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir (Erk, 1955). İskenderiye Tıp Okulunun en önemli temsilcilerinden biri olan Herophilus (MÖ 375-280), ovaryum ile oviduktu tanımlamış, sonraki yıllarda Bergamalı Galen (MS 129-199), "*dişi testis*" olarak adlandırdığı yumurtalıklardan çıkan bir sıvının cinsi birleşme anında uterusu

taşındığını ve burada er suyu ile karşılaşarak gebeliğin oluştuğunu bildirmiştir. Aristo'nun aksine, erkek tohumunun üremenin hem malzemesi, hem de nedeni olduğunu ileri sürmüştür (Petorak, 1988). Galen, daha detaylı embriyolojik araştırmalarının yanı sıra, canlı gebe keçilerde anatomo-fizyolojik denemeler yapmak amacıyla sezaryen operasyonları gerçekleştirmiştir. Roma döneminde, teratolojik oluşumların güç doğuma neden olduğu ve bunların korku ile karşılandığı kayıtlara geçmiştir (Erk ve Erk, 1963).

Roma İmparatorluğunun Doğu bölümünde kurulan Bizans İmparatorluğunda Veteriner Hekim Apsyrtus (MS dördüncü yüzyıl), prolapsus uteride red konusunu ve vulva dudaklarının tellerle dikilmesini tarif etmiş ve kısırakta doğuma müdahale hakkında fikirler vermiştir. Aynı çağda yaşamış olan Yazar Eumelius, ilk kez retentio secundinarumdan ve tedavisinden bahsetmiştir. Yine Apsyrtus'un çağdaşı Chiron, "*Mulomedicina chironis*" adlı eserinde, doğuma müdahaleyi ve ölmüş yavrunun uterusu skalpel ile parçalanmasını anlatmıştır (Doğaneli, 1960; Erk ve Erk, 1963; Erk, 1966). Batı'da, Roma İmparatorluğunun yıkılmasından Aydınlanma Çağına kadar geçen yaklaşık 1000 yıllık dönemde, her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalar yasaklandığından veteriner doğum ve jinekoloji bilgisinde hemen hiçbir gelişme kaydedilmemiştir. Batı'da, Karanlık Çağ olarak adlandırılan bu dönem yaşanırken; antik dönem biliminin aktarıldığı Doğu'da İslam Uygarlığının giderek geliştiği ve bilimde söz sahibi olduğu görülmektedir (Erk ve Erk, 1963; Yerlikaya ve Özen, 2005).

İslam Uygarlığı Çağında, dokuzuncu yüzyıldan itibaren yazılmaya başlanan ve genellikle at yetiştiriciliği, hayvanların bakımı, beslenmesi, hastalıkları ve tedavileri gibi konuları içeren eserler olan "*baytarname*" lerde doğum ve jinekoloji bilgilerine de yer verildiği belirlenmiştir (Erk, 1959; Erk, 1960; Erk, 1961a; Erk, 1961b; Dinçer ve ark., 2001).

Dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında, Abbasi Sarayı İmrahoru iken yazmış olduğu kitapları ile tanınan Veteriner Hekim İbn Ahi Hizam, "*Kitab al-Hayl val Baytara*" adlı eserinde doğum ve jinekolojiye ilişkin bilgilere de yer vermiştir (Erk,

1961b; Erk ve Erk, 1963). Erk, (1961b), Eserin sekizinci bab'ında doğum ve jinekolojiye ilişkin olarak; *“Doğumdan yedi gün sonra kısrağın içi temizlenir ve kızgınlık gösterir. Eğer gebe kalmazsa yirmi gün sonra tekrar kızgınlık gösterir. Gebelik süresi 11 aydır. Gebe kısrağın bakışları tiz olur, dikkatli yürür, aygır aşmak isterse bırakmaz. Kızgınlık ilkbaharda olur. On kısrağa bir aygır verilmelidir. Aygırın tırnağı sağlam, geniş ve koyu renkli olmalı, ayıpları bulunmamalıdır. Aksi halde yavru da ayıplı olur.”* bilgisinin yer aldığını aktarmıştır.

Eserde *“doğacak yavrunun cinsiyeti için kısrağın önce sağ memesine süt gelirse erkek, aksi halde dişi olacaktır”* şeklindeki batıl inançlara da yer verildiğini belirten Erk (1961b), bab'ın devamında Hizam'ın tedavi yöntemlerinden aşağıdaki gibi bahsettiğini bildirmektedir:

“Atın ve yund'un (kısarak) içini arıtmak (purgasyon) için eşek hıyarı (Ecballium elaterium, Anchusa tinctoria) kurutulur, dövülür, natron (bicarbonate de soude) karıştırılıp verilir veya kuru yonca tuzlu su ile ıslatılıp üç defa yedirilir.”

“Rahim ağrısına (metritis ?) eşek hıyarı, natron ve tuzlu su ile lavaj yapılır. Hafif metritis ve vajinitis için sütlü ilaç tavsiye edilir”

“Gebelik sırasında yavru fesada gelirse (güç doğum veya gebelik arızası) çok fenadır. El rahime sokulur yavrunun ağzı tutularak çıkarılmaya çalışılır (extraction force). Başarılılamazsa şaraplı ilaç verilerek yavru atılır. Güç doğum için bir de dua yazılmıştır.”

“Prolapsus uteride kısrağı arka üstü yatırıp, rahim sıcak su ile yıkandıktan sonra yağlı mazi ve şarap dökülür, yavaş yavaş içeri itilir sonra vulva ibrişimle dikilir, dikiş yerleri tekrar şarapla yıkanır”. Dikiş olarak müteferrik dikiş tarif edilmiştir. “Uterusun geri çıkmaması için vulva üzerine bir kavuk bağlanarak tazyik edilir ve üç gün bırakılır. Hayvan iyi beslenmelidir. Zayıf kısraklarda prolapsus uteri daha kolay meydana gelir.”

Bu bilgileri aktaran Erk (1961b), eski Yunan ve Bizans veteriner hekimlerinin doğumla ilgili konulara gerektiği kadar önem vermediklerini; bunlardan yalnız Chiron'un (MS dördüncü yüzyıl) prolapsus uteriden bahsettiğini belirtmiş; oysa Hizam'ın daha dokuzuncu yüzyılda sonuç alabilecek tedavileri uyguladığını ifade etmiştir.

İslam Uygarlığı Çağında 12'nci yüzyılın ziraat ve veteriner hekimliği yazarı İbnül Avvam, "*Kitab-al Falâha*" adlı eserinde; ineklerde gebelik süresinin dokuz-on ay; koyunlarda beş ay; kısırlarda 11-11,5 ay; eşeklerde ise 12 ay olduğunu açıklamıştır. Avvam Eserinde ayrıca, gebelerin bakımı, doğumdan sonraki dönem ve kısırılıklardan da bahsetmiştir (Erk, 1961a; Erk ve Erk, 1963).

Erk'e (1959) göre, İslam Uygarlığı Çağında veteriner hekimliğin; özellikle de doğum ve jinekolojinin ne kadar ileri durumda olduğu, Orta Çağın en büyük veteriner hekimlerinden biri olarak kabul edilen Memluk Sarayı Veteriner Hekimi Ebu Bekr İbn Bedr'in (14'üncü yüzyıl) "*Naserî*" adlı eserinden anlaşılmaktadır. Kitabın sekizinci makalesinin 16-21'nci bablarında prolapsuslar, yavru atma ve kısırılığın tedavisi için çeşitli bitkilerden yararlanıldığından bahsedilmiştir. Özgür ve Özen'e (2000) göre, *Naserî*'de kısırılığın (sıkıtlık) uterustaki rutubetten olduğu bildirilmektedir. Tedavide, ardıç ağacı, mazı ve servi kozalağı, ak şarap ile kısrağa içirilmiştir. Erk'e (1959) göre, kısırlarda gebeliği önleyici maddelerden bahsedilmiş, ölü yavrunun zorla çekilip çıkarılma uygulaması sırasında organların yağlanması ve fötotomi geniş şekilde anlatılmıştır: "*Üstad olan veteriner, elini menekşe yağına batırıp kollarını güzelce yağlar, parmakları arasına küçük bir ustura alır. Kolunu yavaşça uterusu sokar. Eğer yavru doğru gelip de başı önde ise çengeller gözünün, üst çenenin ve alt çenenin kemiklerine iliştilip azar azar dışarı çekilir. Çekmeden önce kısrağın vaginası koyungözü ve eğrice otunun kaynamış suyu ve menekşe yağı ile kayganlaştırılır. Ölü yavrunun bütün çıkması için yolların kaygan olması gerekir. Eğer yavru devrilmiş (dönük) veya boynu eğri olup doğrultulması mümkün değilse önce ele geçen uzuv kesilir. Bu kesilen kısım tam olarak dışarı çıkarıldıktan sonra yavrunun diğer kısımları dışarı alınır. Bu bitince kunduz hayası, kimyon ve tuz kaynatılmış zeytinyağı ile uterusu lavaj yapılır. Bu*

lavajın tekrarlanması gerekir.” Froehner (1954) de Ebu Bekr’in, fütotomi için göz, çene ucu ve boyun çengelleri kullandığını bildirmektedir. Özgür ve Özen (2000), bu Eserde gebelikten men etmek için yapılan uygulamayı şu şekilde aktarmaktadır: “Kısrak aygıra çekileceği zaman tavşan mayasını (!) atın testislerine sürüp, sonra katranla bulaştırılmış yapağı kısrığın vaginasına sokulur; veyahut sıfat zamanı atın penisine katran sürülür”. Eserde, iki memenin hararetle şişmesinde ise (mastitis) ermeni kili ve hullabinin memelere ikişer kere uygulanabileceği ya da menekşe yağının sürülebileceği de bildirilmiştir.

Dinçer (1973), Ebu Bekr’in Eserinde *“kızgınlık periyodunda vulvadan yumurta akı gibi meni benzeri bir akıntı gelir, meni uterus’a gelince birleşme olur ve kısrak gebe kalır; doğum yaklaşınca memeleri kabarır, 11 ayda doğurur”* bilgisine yer verildiğini aktarmaktadır. Erk’lere (1963) göre, Ebu Bekr, güç doğumların nedeni olarak yavrunun anormal geliş ve pozisyonlarına değinen ilk kişidir.

Özen (1999); Hibetullah Bin Mahmud Bin Mevrud El-Hanefi tarafından çevirisi yapılan *“İlm-i Fürûsiyyet”* adlı Eserde gebeliğin belirtileri ve kısırlaştırma ile ilgili bilgilere de yer verildiğini belirtmektedir. Melikü’l Mücahid Abu’l-Hasan Ali Bin Davud tarafından 14’üncü yüzyılda yazılan *“Kitâb-ı Baytarname Fî Mârifeti’l- Hiyel Alâ Asnâfihe ve Mârifeti’l Emrâzuha ve Adevâtuha ve Ğayru Zâlik ve İleyhi Alâ Mârifeti’l-Hiyel ve’l Biğâli ve’l-Hamiri ve’l-Cimâli”* adlı Eserde at, deve ve koyunda kısırlaştırmayı men eden hadislerin bulunduğu bahsedilmiş; kızgınlık ve gebelik belirtileri, gebelik süresi, yavrunun ana karnındaki duruşu, doğum, fertilite ve fütotomi ile ilgili bilgilere ise aşağıdaki gibi yer verilmiştir:

“Çiftleşme zamanı dişinin vulvasının şişmesi ile anlaşılır. Bir dişiye bir erkeği zorlamak mekruhtur ve dişi at istemezse bu iş olmaz. Kısrığın tamamen gebe kalıp kalmadığı üç ay sonra belli olur. Gebeliğin alametleri; tüylerin parlaklığı, vulvadaki şişliğin inmesi ve atın sevincidir. Kısrak üç ay sonra gebeyse, bundan 40 gün sonra yavruya “derve” denir. Yavrunun bu zamanda yemek borusu şekillenmeye, yani boğazı oluşmaya başlamıştır. Bundan sonra tüyleri çıkar ve bu aşamada “ukuk” denir. Ruh ona üflenene kadar, ilk döllendiği günden beş buçuk ay geçmiş olur. Bu

zamanda anneye “markıd” denir. Markıd, yavrunun anne karnında “rakıd” adı verilen duruştan hareketle, anneye verilen bir isimdir. Markıd’dan iki ay sonra anneye “madre”, bundan sonraki iki-üç ay “mukrib” denir. Mukrib’den iki ay sonra “mareh” ve “mudin” denir. Gebelik günleri tamamlandığında “mutim” denir. Doğum sancuları yaklaştığında dişi insanlardan ayrılmak ister. Öyle yaptığında adı “farık”, yapmazsa “hudif” olur.”

“Doğum süresi erkekle çiftleştiği günden itibaren 11 ay 11 gündür. Gebelik süresi bundan uzun sürerse “ceret” adı verilir. Eğer doğum süresinden fazla gebe kalınırsa yavru için iyi olur. Dişi yavru fazla süre kalır. Fakat biz şimdiye kadar 11 ay 11 günü geçeni görmedik. Asil olan at gebelik süresini uzatır. Fakat bu çok nadirdir.”

“En iyi çiftleşme zamanı Ocak, Şubat, Mart ve Nisandır. Eğer çiftleşme Kuzey rüzgârı eserken olursa yavru güzel olur. Rumların dediğine göre, Kuzey rüzgârı eserken yavru erkek, Güney rüzgârı eserken dişi olur. Arapların, atlara ilişkin ilgi ve bilgileri daha fazla olmasına rağmen, bu konuda herhangi bir görüşe rastlamadık.”

“Atların gebe olup olmadıklarını anlamak için; dişi at alınıp topraklı bir yere götürülür ve işemesi beklenir. At işerken otların üzerine işemesi sağlanır. Ertesi gün otlar kurumuş ise gebedir, yaş ise gebe değildir.”

“Rumlara göre, eğer erkek yavru istiyorsan, erkeğin sağ testisini bağlamalısın. Dişi, erkek yavruya gebe olduğu zaman sağ memeleri şişer, yoksa sol memeleri şişer. Rumlar demişlerdir ki, en fazla gebelik süresi 11 ay sekiz gün ve en kısıtı dokuz aydır.”

Özen’e (1999) göre Yazar, atlarda fertilitiyi arttırmak amacıyla aşağıdaki uygulamayı önermektedir: “Bu uygulamalar hayvanın hamile kalması için yavrunun odasına (rahime) yapılır. Bu tedaviyi yapacak adamın elleri ve hayvanın vaginası iyice yıkanır. Sonra el, iki tane ufak et buluncaya kadar yavaş yavaş vaginadan

içeriye sokulur. Bunlar olursa, daha çok vaginanın hemen girişinde sağda ve solda bulunurlar. Bu etler bulunursa, ucu yuvarlak olan keskin bir makas içeri sokulur ve onlar kesilir. El yavrunun evi bulununcaya kadar tekrar içeri sokulur. Burada yavrunun evinin kapalı olduğunu anlayacaktır. Bu kapağı bulduğu zaman eliyle iyi bir şekilde yavaş yavaş genişletmeye başlar. Buranın yavaş yavaş genişlediği fark edilecektir. Bu kapı genişleyince el çıkarılır ve hazneyi yıkayacak maddelerle iki-üç defa yıkanır. Ama yanında ellerine su dökcek bir yardımcı olması gerekir. Tabi ki haznenin içinde su toplandıkça çıkartılması gerekir. Yavrunun bulunduğu oda bu şekilde açılmış olur ve bu atın da hoşuna gider. El çıkarıldıktan sonra bir buçuk tane misk, bir gifle zâferan, bir tane kâfûr, iki kaşık sert bal, gül suyu ile kaynatılır. Sonra yedi tane biber alınıp bu karışıma eklenir ve karıştırılır. Hepsi birlikte ezilip kaynatılır ve kıvama (jel) gelir. Bunların hepsi ince bir bezin üzerine bırakılır ve ince bez yün ile kapatılır. Bu, limon tanesi büyüklüğünde yuvarlanır. Kalan suyu hayvana içirilir. Bu limon tanesi uzunca bir pamuk ipliğine bağlanır. Pamuk ipliğinin uzun olması önemlidir. Hazırlanan bu şey hayvanın yavru evi bulunana kadar vaginadan sokulur. İpin diğer ucunun dışarıda olmasına dikkat edilir. Bu, bir gündüz ve bir gece içeride bırakılır. Atın erkeği geldiği zaman ip hızlı bir şekilde dışarı çıkarılır ve hayvanlar çiftleşirler. Daha sonra erkekten gelen meni dışının yavru odasını soğutur ve inşallah döl tutar.”

Özen (1999), Eserde verilen yavrunun rahimde ölümü halinde uygulanan fötotomi operasyonunu şu şekilde aktarmaktadır: “*Sebebi, yavrunun odasının küçük olması ya da hayvanın ilk defa doğum yapacak olmasıdır. Anne yavruyu içinde hissettiği zaman kendini yere atar. Bu yavrunun ölümüne sebep olabilir. Ayrıca hızlı koştuktan da olabilir. Doğumun yaklaştığı dönemlerde hasidi gösterip vermemek ve suyu gösterip içirmemek de sebep olabilir. Hatta bazen yavrunun kafası çıkar ve bu durumda da ölebilir. Ölüm sebeplerinden bir tanesi de karın bölgesine çifte yemektir. Tedaviyi yapacak adam ince, zayıf ve kibar bir ustura alır. Keskin tarafını elin içine doğru alır. Herhangi bir omuzu, eklem yerinden kesip kolu, el tarafından yavaşça dışarı çıkarır. Eğer bu omuz çıkmazsa öteki omuz kesilir. Eğer omuzlar birbirinden uzak ise, arka bacakları kalça ekleminden kesilir ve çıkarılır. Kalan vücut bölümü son olarak çıkarılır. Çeyrek ratıl iç yağı, çeyrek ratıl soyulup ezilmiş sarımsak ve bal*

karıştırılarak hayvanın vaginasından içeriye konulur. Hayvan üşümesin diye üzeri örtülür. İnşallah hiçbir şey kalmaz.”

Dunlop ve Williams (1996), 14'üncü yüzyılda Araplar'ın atlara sun'î tohumlama uygulamaları yapmış olabileceklerini bildirmektedirler.

Dinçer'e (1973) göre, 15'inci yüzyılda yazıldığı kabul edilen ve ilk anatomi kitabı olduğu düşünülen anonim nitelikli *“Kitab-üz Zardaka fî Ma'rifet il-Hayl ve Ecnasuha ve Emrazuha ve Edviyetuha”* adlı Baytarnamede, yavrunun anne karnındaki pozisyonu doğru olarak çizilebilmiş, zigot ve embriyodan, kısrağın gebeliğinden, yavrunun duruşundan, doğum ve doğuma yardımdan bahsedilmiştir. Dinçer (1973) Eserde, yavrunun uterustan çıkışının şu şekilde anlatıldığını bildirmektedir: *“Batındaki hücreden (uterus'tan) çıkışı: Eğer tay dışarı çıkmak isterse başı ile anasının fercine (vulva) döner ve ferce doğru yaklaşır; dışarı çıkmak için sanki suda yüzer gibi ayaklarıyla kendisini ileri iter, ellerini de bir çıkış yolu olsun diye öne uzatır. Böyle yaparak Allah'ın izniyle çıkar”*.

Dinçer (1973) Eserde gebe bir kısrağın resmine (EK-3. 1. 2.) de yer verildiğini ve resmin şu şekilde açıklandığını aktarmaktadır: *“Bu, onlanmış kısrağın gebeliğinin, içindeki tayın duruşunun ve doğumda çıkışının görünüşüdür. Çıkışın yardımcısız, müdahalesiz ve ilaçsız şeklidir. Böylesi ancak Allah'ın yardımı ile olur. Bazen yavrunun çıkışı zorlaşır, ona yardım edecek kimseye ihtiyaç gerekir”*. Resmin sağ yanında *“Hz. Peygamber ve Sahabelerine selamlar ve selâtlar”*, sol yanında ise *“Böylece Allah'ın takdiriyle bu iş biter”* yazılıdır.

Yiğit (2011), 15'inci yüzyılda Türkçeye çevirisi yapılan Arapça bir Baytarname üzerinde yaptığı doktora çalışmasında, Eserde kısraklarda çiftleşme, gebelik ve doğumla ilgili bilgilere şu şekilde yer verildiğini bildirmektedir: *“Dişi at iki yaşına kadar erkeği kabul etmez. Kısrak, iki yaşına ulaşınca aygırla beraber yedi gün veya isteği geçene kadar bırakılırsa gebe kalır. Yirmi gün ayrı tutup aygır yaklaştırıldığında çiftleşme isteği olursa tekrar yedi gün aynı yerde tutarlar, o zaman gebeliği kesinleştirilir. Bu zamandan 40 ya da 60 güne kadar ayrı tutup tekrar*

gösterirler. Eğer istemezse, erkeği engellemeye çalışırsa kesin gebedir. Asi olur, doğuma kadar aygıra bakmaz. Doğum yaklaştığında ona “makreb/mukarreb” denir. Bu zamanda memeleri kara görünümlü olur. Yalnız kalmak ister, insanlardan uzak bir yerde durmak ister. Eğer memeleri kara olursa yavru doğuma yakındır. Doğurduktan sonra müdahale edilmemelidir. Yedi gün içinde yavru zarlarını atar. Daha sonra aygırı gösterdiklerinde aşırı istekli olur, kısa zamanda gebe kalır. Gebeliği çiftleştiği andan 11 aya kadar sürer. Daha kısa da sürebilir. Bu süre 8-11 ay arasındadır. Eğer öncelikle sağ memesinden süt gelirse yavru erkek, eğer sol memeden gelirse dişi olur. Bilgi, Allahu tealânın katındadır. Bazı kısraklar aygırdan uzak durur, güç kullanmadan kabul etmez. Bu nedenle gebe olup olmadığı da zor anlaşılır. Bunlar, gebe kaldığında tüyleri parlak, bakışları sert olur. Erkek yaklaştığında hareket eder, uzaklaşır. Bazı kısraklar erkeğin menisini kabul etmez ve gebe kalmaz. Bu durumda en kısa sürede ilaç kullanılmalıdır.” Kısrağın gebe olup olmadığını anlamak için yeşil ot üzerine işemesinin sağlandığı; ertesini gün ot kurursa hayvanın gebe olduğu kanısına varıldığı belirtilmiştir. Eserde “bazı kısraklar ikiz doğurur, ancak musannif buna hiç rastlamadığını, bazı atların da kısır olup gebe kalmadıklarını bildirmiştir. Ebeveyni soylu olan bazı atlarda gebelik zamanı bahardır. Çiftleştirilirken, her on dişiye bir aygır yeterlidir. Bazı dişiler doğumda çektikleri yoğun ağrıdan dolayı yavrularından kaçır. Bu durumda kısrağa dikkat edilerek, tay memeye alıştırılmalıdır.” ifadelerine yer verildiği de aktarılmaktadır.

Ahmet İbni Hasan İbni Ahnef tarafından çevirisi yapılan ve 17’nci yüzyıla ait olduğu sanılan bir Baytarnamede; kısraklarda gebelik belirtileri, gebelik teşhisi, yavru atma, doğum sonrası dönem, kısırlık tedavisi, prolapsus uteri, ölü yavrunun uterustan çıkarılması gibi konulardan bahsedilmektedir (Erk, 1960). “Kısrağın yalnızlıktan hoşlanır, doğumdan sonra yedi gün kendi haline bırakılmalıdır, karnındaki her şeyi bu kadar günde atar (sonun atılması, uterusun normal hale gelmesi).” Baytarnamede, “doğumdan evvel yavrunun erkek veya dişi olacağını anlamak için kısrağın memelerine bakılır. Sağ memesinde süt olursa yavru erkek, sol memede ise dişi olur.” şeklindeki batıl inançlara da yer verildiği bildirilmiştir. Erk (1960), bu Eserin sekizinci bab’ında yer verilen doğum ve jinekolojiye ilişkin bilgileri şu şekilde aktarmaktadır: “Hırap gösteren kısrağın aygır görünce işeyip

fercinden sular akıyorsa aygıra çekmek zamanı gelmiştir. O zaman rahim meniye kabul eder. Aygıra çektikten sonra yedi gün sabredip tekrar aygıra göstermelidir. Kısırak işeyip fercinden su akarsa gebe kalmamıştır. Eğer kısırak aygırı yanaştırmazsa gebe demektir.” “Kısırak yalnızlıktan hoşlanır, doğumdan sonra yedi gün kendi haline bırakmalıdır, karnındaki her şeyi bu kadar günde atar (sonun atılması, uterusun normal hale gelmesi). Görülür ki, kızgınlık alâmeti ve doğumdan sonra ikinci sifata kadar geçecek müddetler doğru olarak verilmiştir. “Doğumdan evvel yavrunun erkek veya dişi olacağını anlamak için kısırağın memelerine bakılır. Sağ memesinde süt olursa yavru erkek, sol memede ise dişi olur” gibi batıl şeyler yazılmıştır. “Gebe kalmayan kısırağın tedavisi için: Kasal humar (*Lithospermum officinale*) ve natron (NaH CO_3) kısırağın yemine karıştırılır, ishal olur. Sonra mersin yaprağı (*Myrtus communis*) suda kaynatılıp ılık iken ferçten el sokulup dört beş kere bu ılık su ile yıkanır, temizlenir. Sonra silinip kısırak gezdirilir. Ertesi gün aygıra çekilir. Bu fayda vermezse misk, safran ve menekşe yağı karıştırılıp ferçe ithal edilir. Kısırağa yedi gün ot yedirilir. Bu da fayda vermezse üzerine çemendir çekmelidir (?). Bundan da fayda görülmezse kısırak kısırdır, tedavi edilemez. Gebe kalmamak semizlikten ileri geliyorsa kısırağa az yem vermeli ve koşturmalıdır.” “Eğer yavru uterusu ölmüşse; bir kişi kısırağın başını tutar, biri de fercine el sokup luabı sakarcıl (?) sürer, sonra barbunya şaraba katılıp kısırağın burnuna akıtılır. Bu ilaçlar kısırağın uterusundaki ölü tayı düşürür. Güç doğumlarda ise bir ayet yedi kere okunur, kısırağın doğurması bu suretle kolaylaştırılır, demekle tekrar batıl satırlar yazmıştır.” “Kısırağın rahmi, fercinden çıkarsa (*Prolapsus uteri*) hayvan eğri (meyilli) yerde tutulur, rahim ılık su ile yıkanıp sonra şarapla da yıkanır, iğne ile dürtülür (*scarification*) veya nar kabuğu, şarap ve zeytinyağı pişirilip bununla rahim yıkanırsa içeri gider. Kendi kendine gitmezse yavaş yavaş elle sokulur. Sonra ferç şarapla yıkanır, ibrişim ile dikilir, hayvanın işeyebileceği kadar yer bırakılır. Bu dikişler üç hafta kadar bırakılır ve ferç sık sık şarapla yıkanır.” “Yazar, *prolapsus uteri* halinde başkalarından duyduğu bir tedaviyi şöyle anlatmaktadır: Yerine konan uterus üflenip şişirilir, ağzı (?) bağlanır, sonra kısırak binilmemeli, gezdirilmemeli ve iyi beslenmelidir. Bu son tedavi şeklinin biraz hayali olduğu görülmektedir.”

“Gebelik teşhisi için de sıfattan bir gün sonra kısrağın bir yeşil ot üzerine işetilir. Ertesi gün bu ot kurursa kısrağın gebedir, kurumazsa değildir.”

“Yavru atmanın ârazı: Kısrağın ferci daima hareketlidir”. Ağzından verilmek üzere birçok ilaç tarif edilmiştir.

Erk (1960), veteriner hekimliğe ait bütün Arapça eserlerde olduğu gibi bu Eserde de doğum konusuyla ilgili hiç de yanlış olmayan bilgiler bulunduğu dikkat çekmektedir.

Özgür ve Özen (2000), *“Tercüme-i Müfredat-ı İbn Baytar”* adlı Eserde, akik taşının kısırılık için tedavi edici olarak kullanıldığını, aynı taşın kan durdurucu etkisinden de bahsedildiğini bildirmişlerdir.

Diğer’e (1973) göre, *“Avn Ahl al-Cihad”* adlı Eserde, kısrağın istekli olunca çiftleştirileceği, yedi gün sonra tekrar aygıra gösterileceği, istemezse gebe kalmış anlamına geldiği, ceninin 120 günde şekillendiği belirtilmiş; Eserde, *“beş ayda ruh gider, kılları çıkmaya başlar, 11,5 ayda doğurunca “kâmil doğum” yapmış olur”* ifadelerine de yer verilmiştir.

Erk, (1961c), 19’uncu yüzyılda çevirisi yapılan *“Tuhfetülfarsîn Fî Ahval-i Huyul El-Mücahidin”* adlı Eserin sekizinci babında yer verilen doğum ve jinekolojiye ilişkin bilgileri aşağıdaki şekilde aktarmıştır:

“Döl için (damızlık) kısrağın azaları büyük olmalıdır. Birkaç kere aygıra çekilip döl alınamayan kısrağlara, ilm-i baytarada mahareti olan bir kimse tırnaklarını kesip kısrağın fercine elini sokar, rahmi bulur, evvelâ bir parmağını, sonra yavaş yavaş diğer parmaklarını sokup bir miktar açılınca (cervix uteri), ferç sabunla yıkanıp bir parmak ucuna temiz pamuk bezi sarılıp rahme sokulur, rahmin içi bu bezle temizlenir. Sonra rahim içine bir telki şerdanî (?) konur. Şerdan eriyinceye kadar beklenir. O gün iki defa aygıra çekilir, ertesi gün gene iki defa,

müteakip gün de bir defa olmak üzere aygıra gösterilir. Arzu gösterirse çekilir. Birkaç gün ahırdan çıkarılmaz ve sütle incir kaynatılıp on beş gün yemine katılır.”

Smith (1919), yedi ile 12'nci yüzyıllar arasında İslâm ülkelerinde veteriner hekimliğin, o dönemin Avrupa'sına göre çok daha bilimsel nitelikte olduğunu belirtmiş ve İslâm Uygarlığı veteriner hekimliğinin doğum bilgisi alanında yenilikler getirdiğini öne sürmüştür. İslâm Uygarlığında dokuzuncu yüzyıldan başlayarak 14'üncü yüzyıla kadar yazılmış Baytarnamelerde doğum ve jinekolojiyle ilgili değerli bilgilere yer verildiği saptanmış, buna karşın, Batı'da bu alandaki çalışmalarda ancak 16'ncı yüzyıldan sonra ilerleme kaydedildiği bildirilmiştir (Erk ve Erk, 1963; Dinçer, 1967).

Batıda, Rönesans'la birlikte Orta Çağ'ın sonuna gelinmiş ve modern bilim gelişmeye başlamıştır. Bu dönemden itibaren veteriner doğum ve jinekoloji alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır (Erk ve Erk, 1963; Yerlikaya ve Özen; 2005). İtalyan anatomistlerden Gabriel Falloppius (16'ncı yüzyıl), reproduksiyon organlarının anatomisi konusundaki buluşları ile literatürlere geçmiştir (Erk ve Erk, 1963; Anonim, 2009b). İngiliz bir şair olan George Turberville 1576'da av köpeklerinin bakımı konusunda yazdığı bir kitapta köpeklerde ovariektomi'den *“ilk doğumdan önce yapılmalı”* şeklinde bahsetmiş, ancak operasyonun nasıl yapılması gerektiği konusunda bilgi vermemiştir (Smith, 1919; Erk, 1955). Dil, hukuk ve tarih alanlarında araştırmalar yapan Alman Conrad Heresbach 1570 yılında yazdığı *“Ziraat Meseleleri”* adlı Kitapta, dişi develere savaşlarda kullanılmak için ovariektomi yapıldığından bahsetmiştir (Smith, 1919; Erk, 1955). Erk (1966), at anatomisinin ilk bilimsel kitabının yazarı olan İtalyan Avukat Carlo Ruini'nin, 1598 yılında yazdığı Eserinde doğum bilgisi konularına da yer verdiğini bildirmektedir. Eserin dördüncü bölümünde, dölerme organlarının anatomisi, fötusun uterustaki durumu, zarları, fötus damarlarının özelliği ve *foramen ovale* tarif edilmektedir. Fötusun çeşitli patolojik durumları hakkında bilgi sahibi olan Ruini, Eserinin beşinci bölümünde ise doğum ve gebelik bozukluklarını, güç doğumları, prolapsus uteri ve tedavilerini açıklamıştır. Kısıraklarda güç doğuma neden olan büyük yavrular için

fötotomiye tavsiye etmiş, çengel kullanma, reddetme, yağlı maddeler uygulama esaslarını koyarak bu alanın bilgilerini zenginleştirmiştir.

Karın ve uterus duvarının ensizyonu ile yavrunun dışarı çıkarılması anlamına gelen sezaryen operasyonu (Caesarean Section) deyimini ilk olarak 17'nci yüzyılda kullanılmıştır (Erk ve Erk, 1963). Smith (1919), İngiliz Veteriner Hekim Operatör John Crowshey'nin, 1636 yılında yayımladığı Kitabında, doğum bilgisine yer verdiğini ve özellikle sezaryen operasyonunu ayrıntılı olarak anlattığını bildirmiştir. Tıpta barsak dikişini 17'nci yüzyılda ilk kez kullanan İngiliz Veteriner Hekim Operatör Michael Harward da doğum bilgisine çok önem vermiş ve güç doğum ve yardımlarından, ipler, çengeller ve fötotomiden, retentio secundinarum, prolapsus uteri ve tedavilerinden uygun yöntemler vererek bahsetmiştir (Smith, 1919; Erk ve Erk, 1963).

Deneyisel fizyolojinin kurucularından biri olarak kabul edilen Hollandalı Reignier de Graaf 1672 yılında, tavşan, köpek, sığır ve kadın yumurtalıklarında, kendi adı ile anılan folikülü keşfetmiştir (Gardner, 2007). Aristo'nun "embriyonun erkek tarafın ürünü olduğu" görüşünü reddeden Graff, dişi memelilerde yumurtalığı göstermiş ve yavru ile anne arasındaki benzerliğe dikkat çekmiştir. Ancak, Hollandalı bilim adamı Antony van Leuwenhoek'un 1677'de insan ve hayvan spermatozoonlarını keşfi, Aristo'nun söz konusu görüşünün savunulmasına olanak sağlamıştır (Wolf, 1952; Erk ve Erk, 1963).

Doğaneli (1960), Fransa-Lyon'da Dünya'nın ilk Veteriner Okulunun 1762'de açılmasının ardından, buradan mezun olan veteriner hekimlerin çeşitli dergilerde doğum bilgisi ile ilgili yazılarının yayımlandığını, doğum bilgisine ait doğru ve esaslı bilgilerin de bu konuda yazılan eserlerde yer aldığını bildirmiştir.

Froehner (1954) ve Doğaneli (1960), Fransız bilim adamı Vitet'in (1772), pelvis kanalının darlığı ile yavrunun hacminin büyüklüğünü birbirinden ayırdığını ve büyük hayvanların güç doğumlarında doğum iplerinin ve çengellerinin yerine kerpeten şeklinde penslerin kullanılmasını tavsiye ettiğini bildirmektedirler.

Onyedinci yüzyılın en ünlü komparatif anatomistlerinden biri olan hekim ve cerrah John Hunter, freemartinismus, hayvanlarda kızgınlık, genç hayvanlarda tek taraflı ovariektomi ve plasentanın yapısı üzerinde çalışmalar yapmıştır. İtalyan Rahip Lazzaro Spallanzani ise 1777 yılında kurbağalarda ilk kez sun'i tohumlamayı gerçekleştirmiş ve yumurtaların döllenebilmesi için sperma ve yumurtanın temas etmesinin zorunluluğuna dikkat çekmiştir (Armutak, 2000).

Alman Veteriner Hekim Rohlwes (1799), hayvanların pratik ve teorik doğum ve jinekoloji konularına değinmiş ve ilk kez dış gebelikten bahsetmiştir. Kısıraklarda gebelik ve yaklaşan doğumun belirtileri, gebelere gösterilmesi gereken özen, yavrunun normal pozisyonu, anormal gelişler ve bunlara yapılacak müdahaleler, fötotomi, güç doğumlarda ip kullanılması konularını anlatmıştır. Fötusun hidropsu, doğumda plasentanın inceliği, mumifikasyon ve ankiloz oluşumlarını bilimsel olarak açıklamıştır (Doğaneli, 1960; Erk ve Erk, 1963). Ondokuzuncu yüzyılda Veteriner Hekim Rohlwes (1800), Pilger (1806), Ludwig (1806), Jörk (1808), Tennecker (1820), Stein (1820), Carus (1822) doğum ve jinekoloji konularında kitaplar yayınlamışlardır. Yine 1830'larda Veteriner Hekim Kahlert, Henkel, Binz ve Günther tarafından yayımlanan kitaplarda, fötusun patolojisi, fötusun hatalı gelişleri, sezaryen operasyonu, fötotomi konuları aydınlatılmış; Hetzberg (1841), Baumeister (1844), Reinart (1845), Dieterich (1845), Rueff (1859) tarafından birçok kez basımı yapılan eserler yayımlanmıştır (Froehner, 1954; Doğaneli, 1960).

Ondokuzuncu yüzyılda eter'in ağrı dindirici etkisinin ortaya konması (1818) ve Fransız bilim adamı Luis Pasteur ve İngiliz Operatör Joseph Lister'in bakteriyoloji ve antiseptikler konusundaki çalışmaları, veteriner doğum bilgisine de yansımış ve özellikle güç doğumlar ile cerrahi operasyonların sonuçları yüz güldürmeye başlamıştır (Erk ve Erk, 1963).

Alman Veteriner Hekim Friedrich Günther tarafından 1830 yılında yazılan "*Pratik Veteriner Doğum Bilgisi*" adlı kitapta; fötotomi ve diğer güç doğum müdahaleleri, pelvis anatomisi, dişi genital organlar, normal doğum, gebelik, anormal gelişlerde yapılacak müdahaleler, ikizliğin neden olduğu güç doğumlar,

teratolojik güç doğumlar, doğuran hayvanlarda çeşitli hastalıklardan (retentio secundinarum, prolapsus uteri, hypocalcemia) bahsedilmiş; güç doğumlarda kullanılacak aletler (uzun çengeller, halkalı ipler, tomlar) hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Kitapta, ineklerin puerperal enfeksiyonlarından korunmaları için antiseptikler önerilmiş; doğum sonrası genital organların kalsium klorür ile temizlenmesi denenmiştir. Günther, Beşeri Jinekolog Semmelweis'dan 17 yıl, Lister'den 37 yıl önce, veteriner hekimlikte antiseptik uygulamasına başlamıştır. Erk'lere (Erk ve Erk, 1963) göre, böylece 1830 yılından itibaren veteriner doğum bilgisinde yeniçağ başlamıştır.

İngiliz bilim adamı Henry Hickman, 1824 yılında karbondioksit'i çeşitli hayvanlara uygulayarak bayılmalarını sağlamış; 1840'lı yıllarda bir grup Amerikalı bilim insanı bu işlemin cerrahi girişimlerde anestezi olarak kullanılabileceğini göstermiştir (Smithcors, 1957). Eter'in 1846 yılında anestezik olarak ve kloroform'un 1847'de ağrı kesici olarak kullanılmasının ardından, 1848'de lokal kokain anestezisi, 1885'de sinir uzamı anestezisi ve lumbal anestezi, 1892'de infiltrasyon anestezisi ve 1925 yılında da epidural anestezi bulunmuştur (Smithcors, 1957; Thwaites, 1958; Dunlop ve Williams, 1996).

Doğum ve jinekoloji alanındaki operasyonların daha kolay ve güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayan aletlerin ortaya çıkışı yine 19'uncu yüzyılda olmuştur. Örneğin, fötotomi için kullanılan aletler arasında, zincir ve tel testereler, fötotomlar, infiltrasyon ve sinir uzamı anestezisi için kullanılan maden enjektörler ve iğneler bu yüzyılda geliştirilmiştir (Erk ve Erk, 1963). Ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında ve 20'nci yüzyılda birçok ülkede doğum bilgisi konularını aydınlatan çeşitli kitaplar yazılmıştır. Bu kitapların yazarları arasında Veteriner Hekim Harms (1867), Lanzilotti-Buonsanti (1871), Saint-cyr (1875), Sjöstedt (1875), Franck (1876), Fleming (1878), Bruin (1897), Williafs (1909), Albrecht (1912), Keller (1928), Stob (1928) ve Bennesch (1933) bulunmaktadır (Doğaneli, 1960).

Memelilerdeki ilk başarılı embriyo transferi, reproduktif biyolojinin öncülerinden İngiliz W. Heape tarafından 1890 yılında bir tavşan üzerinde

gerçekleştirilmiştir. E. L. Willett ise 1951 yılında bir sığıra embriyo transferi uygulamıştır (Biggers, 1991; Dunlop ve Williams, 1996).

Erk'lere (Erk ve Erk, 1963) göre, 19'uncu yüzyılın sonlarından itibaren kaydedilen hormonlar ile ilgili buluşlar, doğum ve jinekolojinin gelişmesinde çok etkili olmuştur. Örneğin, 1895 yılında dişi hayvanlarda ovariotomiden sonra meydana gelecek bozuklukların ovarium implantasyonu ile giderilmesi, corpus luteum'un gebelik esnasındaki hormonal etkisinin keşfedilmesi ve 1902'de corpus luteum'un fekonde edilmiş ovumun (zygot) uterusu için gerekli bir hormon ürettiğinin anlaşılması, 1905 yılında kastre edilmiş sığırlarda hipofiz bezi ağırlığının artmasının kanıtlanması, 1906 yılında ovarium ekstraktı ile hayvanlarda kızgınlık meydana getirildiğinin ortaya konması bu konuda dikkat çeken buluşlar olarak kayıtlara geçmiştir. Hormonlarla tedavi ilk kez 1906 yılında hipofiz bezinin arka lobu ekstraktlarının kullanılması ile başlatılmıştır. Keçilere hipofiz ekstraktı verilerek süt miktarının artırılması 1910 yılında başarılmıştır. Plasentanın hormonal aktivitesi 1926 yılında ortaya konmuş; infantil farelerde plaseenta implantasyonu ile gonadotropik bir etki meydana geldiği görülmüştür (Erk ve Erk, 1963). Histamin ve izole edilmiş oksitosin 1928 yılında keşfedilmiştir (Dunlop ve Williams, 1996). Gebe kısırakların kan serumunda gonadotropik etkiye sahip bir maddenin bulunduğu ve bu maddenin üretim yerinin chorion epiteli olduğu 1934 yılında anlaşılmıştır (Erk ve Erk, 1963).

Almanya'da 1935 yılında patolojik anatomi ve bakteriyoloji alanlarında çalışmalar yapan Beşeri Hekim Gerhard Domack'ın ilk sulfonamid olan prontosili bulmasının ardından, sulfonamidler; bundan kısa bir süre sonra ise İngiltere'de Beşeri Hekim Bakteriyolog Alexander Fleming'in penicilini keşfetmesiyle birlikte antibiyotikler tıp alanında yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır (Maurois, 1959; Thwaites, 1958; Erk ve Erk, 1963; Drife, 2002).

Dinç'e (2008) göre, veteriner hekimliği alanında 1950'li yıllarda karkas kalitesi ile ilişkili olarak etçi hayvanlarda vücudun değişik bölgelerindeki yağ oranını değerlendirmek amacıyla ultrasonografiden yararlanılmaya başlanmıştır. Doğum ve

jinekoloji alanında A- Model ultrasonografi ilk kez Lindahl tarafından koyunlarda gebelik teşhisi amacıyla 1966 yılında kullanılmıştır. Doppler esasına göre çalışan ultrason kullanımına ise ilk kez koyun ve domuzlarda 1967 yılında başlanmıştır. B- Model real-time ultrasonografinin veteriner hekimliğinde kullanımı ilk kez 1980’li yıllarda doğum ve jinekoloji alanında gerçekleşmiştir.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren hayvanlar üzerinde in vitro fertilizasyon çalışmalarına başlanmıştır; ilk fertilizasyon 1954 yılında Fransız Jinekologlar Thibault ve Dauzier tarafından bir tavşan üzerinde gerçekleştirilmiştir (Chang, 1968; Gardner, 2007). Bu buluşların doğum bilgisi ve jinekolojide uygulanması, alanın tarihinde çok önemli gelişmelerin kaydedilmesini ve girişimlerde başarı oranının artmasını sağladığı gibi eğitim-öğretim ve araştırma konularını da doğrudan etkilemiştir (Erk ve Erk, 1963).

Kemoterapi, endokrinoloji, genetik, serum tedavisi ve antibiyotiklerin kullanılması ile hız kazanan araştırmalar, hayvanlarda doğum ve jinekoloji konuları üzerindeki birçok bilinmezin açığa çıkarılmasına yardımcı olmuştur (Karasszon, 1988).

Veteriner hekimliği alanında doğum ve jinekolojiye ilişkin gelişmeler akademik araştırmalara da yansımış; diğer yandan veteriner okullarının doğum ve jinekoloji birimlerinin çalışmaları sayesinde bu alanda her gün yeni başarılarla imza atılmıştır. Dünyadaki bütün bu gelişmeler, Türkiye’de 1842 yılından sonra bilimsel veteriner hekimliğin başlamasıyla birlikte uygulama alanı bulmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra veteriner doğum ve jinekoloji alanında akademik düzeyde gerçekleştirilen araştırma ve yayın faaliyetleri giderek artan bir ivme ile uluslararası düzeye taşınarak sürdürülmüştür.

Bu Araştırma, geçmişten günümüze durmadan gelişen ve derinleşen veteriner doğum ve jinekoloji bilimi konusundaki akademik yapılanma ve çalışmaları genel bir çerçevede kronolojik olarak bir araya toplayarak, bu alandaki bilgi birikimini ortaya koymak, Türkiye’de veteriner fakültelerinde veteriner doğum ve jinekoloji anabilim

dallarının kuruluş ve gelişmelerini bilimsel düzeyde, karşılaştırmalı olarak ele alarak tarihsel bir çerçevede yorumlamak ve böylece alanına katkı sağlayarak daha sonra yapılacak benzer çalışmalar için kaynak oluşturmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2. GEREÇ ve YÖNTEM

2.1. Gereç

Araştırmanın ana gerecini, Ankara Üniversitesi (AÜ) Rektörlüğünden, üniversitelerin Veteriner Fakültelerinden ve Sağlık Bilimleri Enstitülerinden sağlanan orijinal doküman ile Veteriner Fakültelerinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında görev yapmış/yapmakta olan öğretim elemanlarından gelen bilgilendirme formları oluşturmuştur. AÜ Veteriner Fakültesi Kütüphanesinde, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Müze ve Kütüphanesinde ve Millî Kütüphane’de bulunan yerli ve yabancı kaynaklardan da yararlanılmıştır.

2.2. Yöntem

Türk Veteriner Hekimliğinde doğum ve jinekoloji konusuna ilişkin tarihsel gelişmeleri ele alan bu çalışmada; Türkiye’de eğitim-öğretim etkinliklerini sürdüren Veteriner Fakültelerinin Dekanlıklarından ve bu Fakültelerin bulunduğu Üniversitelerin Sağlık Bilimleri Enstitülerinden resmî yazışma ile bilgi ve belge toplanmıştır.¹ Veteriner Fakültelerinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında görev yapmış/yapmakta olduğu saptanan öğretim üyelerinden hayatta olanlar ile yazışmalar ya da yüzyüze görüşmeler yapılarak da bilgi sağlanmıştır.

Tezin “Giriş” bölümünde, eski çağlardan itibaren çeşitli uygarlıklarda doğum ve jinekoloji konusundaki gelişmeler kronolojik olarak aktarılarak konuya hazırlık yapılmıştır.

---

¹ Tezin verilerinin toplanması aşamasında, Türkiye’de 17 aktif Veteriner Fakültesi mevcut iken; Balıkesir ve Sivas’ta açılan Veteriner Fakülteleri ile birlikte bugün bu sayı 19’a ulaşmıştır. Ancak, iki yıllık bir süre içerisinde toplanan bilgi formlarının güncellenme olanağı bulunmadığından ve verilerde bir örnekliğin sağlanması için Nisan 2011 tarihine kadar elde edilen bilgiler değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular Bölümü, “Eğitim-Öğretim”, “Bilimsel Araştırma ve Yayın” ile “Öğretim Üyelerinin Biyografileri” olmak üzere üç alt başlıkta ele alınmıştır. Bu bölümün verilerinin toplanması amacıyla Türkiye’de eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren Veteriner Fakültelerinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında görev yapmış/yapmakta olan 86 öğretim üyesinin özgeçmişi, araştırma ve yayın faaliyetleri ile anabilim dallarına ilişkin çeşitli soruları içeren “bilgilendirme formları” hazırlanmıştır. “Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu” ve “Öğretim Üyesi Bilgilendirme Formu” başlıkları ile düzenlenen formlara, Dekanlıklardan ve Enstitülerden gelen resmî yazı verileri ile literatürlerden, özlük dosyalarından, süreli yayınlardan ve internetten elde edilen veriler bir örnek olacak şekilde işlenmiştir. Araştırmacı tarafından bu şekilde doldurulan formlar, eksiklerinin giderilmesi amacıyla Anabilim Dalı Başkanlıklarına ve tüm öğretim üyelerine ulaştırılmak üzere resmî kanallarla Veteriner Fakülteleri Dekanlıklarına gönderilmiştir. Emekli olan ya da diğer nedenlerle veteriner fakültelerindeki görevlerinden ayrılan öğretim üyelerine de ulaşılmaya çalışılmıştır. Öğretim üyeleri dışında kalan akademik personele, doğum ve jinekoloji kökenli olmayan öğretim üyelerine ve Veteriner Fakülteleri dışında başka okullarda görev yapan öğretim üyelerine ulaşmada yaşanan güçlükler ve toplanan bilgilerdeki tutarsızlıklar nedeniyle; bu gruplara ilişkin veriler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Çalışmaya dahil olan öğretim üyelerinden geri bildirimler toplanıncaya dek, elektronik posta ve telefon yolu ile sürekli hatırlatmalar yapılmıştır. Bu yolla iki yıllık bir süre içerisinde gerçekleştirilen veri toplama işlemi Nisan 2011 tarihinde sonlandırılmıştır. Buna rağmen altı öğretim üyesinden hiçbir şekilde geri bildirim alınamamıştır. Bu öğretim üyelerine ait formlar ve vefat eden, emekliye ayrılan ya da diğer nedenlerle görevlerinden ayrılan bazı öğretim üyelerine ait bilgilendirme formları araştırmacının kendi çabalarıyla doldurulmuştur.

Öğretim üyelerine ait bilgilendirme formlarının toplam 550 sayfa olması nedeniyle, bu formlara - Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünden izin alınarak – Ek’ler bölümünde ve tez kapağında bir bölmede bulunan CD içerisinde yer verilmiştir. CD içerisinde ayrıntılı olarak bulunan biyografik bilgilere, Bulgular Bölümü’nün üçüncü kısmında kısaca değinilmiştir. Üniversitelerin dışında kullanılmayan “Yardımcı Doçent” unvanını aldıktan sonra çalıştıkları kurumlardan

ayrılan öğretim üyelerine, biyografilerinde “*Doktor*” unvanı ile yer verilmiştir. Biyografik bilgilerde alfabetik dizin gözetilmiş; ancak, CD içerisinde bulunan veriler, erişim kolaylığı olması açısından her bir fakülte için ayrı bir klasörde yer alacak biçimde düzenlenmiştir. Lisansüstü programlardan mezun olanların sayısal verilerinin analizinde ve öğretim üyelerinin yayın listelerinin analizinde makale ve bildirimlerin sayısal dökümü yapılırken verilerin tamamı Microsoft Excel 2007 Programına aktarılmış; tekrarlar otomatik süzgeç yardımıyla ayıklattırılmış, makale ve bildirimler tarih sırasına göre dizilmiş, otomatik olarak saydırılmış ve sayısal veriler grafikler halinde gösterilmiştir. Bu işlemler sırasında, Microsoft Excel 2007 Programının yanı sıra, bireysel olarak teker teker ayıklama yapılarak makale ve bildirimlerdeki duplikasyonların kontrolü de gerçekleştirilmiş; daha sonra sonuçlar karşılaştırılarak tablolar haline getirilmiştir.

Tezde, öğretim üyelerinin ulaşılabilen kitapları hakkındaki bilgilere ve fotoğraflara da yer verilmiş; ulaşılabilen kitapların ise yalnızca künyeleri bildirilmiştir.

Araştırmanın Tartışma Bölümünde, Bulgularda aktarılan veriler, literatür bilginin de desteği ile yorumlanarak değerlendirilmiştir.

Tezin beşinci bölümde ise varılan sonuçlara yer verilmiştir.

Ekler Bölümü, Anabilim Dalları ve Öğretim Üyelerine ait Bilgilendirme Formlarının yanı sıra fotoğraf ve belgelere ayrılmıştır.

Araştırma metni, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından yayımlanan “*Tez Yazım Kılavuzu*”na² uygun olarak yazılmış; arşiv belgelerinin künyeleri ve gerekli görülen açıklamalar dipnotlarda gösterilmiştir. Metinde geçen

---

² Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (2004): Tez Yazım Kılavuzu, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınları. No:2. Ankara.

Osmanlıca sözcüklerin yazılmasında “*Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*”tan³ , “*Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*”nden⁴ ve “*Kamûs-ı Türkî*”den⁵ yararlanılmıştır. Türkçe sözcüklerin yazılmasında ise “*Yazım Kılavuzu*”⁶ esas alınmıştır.

---

³ F. Devellioğlu, (2006): *Osmanlıca -Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Aydın Kitabevi Yayınları Sözlük Dizisi:1, Ankara.

⁴ İ. Parlatır, (2009): *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, 2. Baskı, Ankara.

⁵ Ş. Sami, (h.1317): *Kamûs-ı Türkî*, İkdâm Matbaası. İstanbul.

⁶ Türk Dil Kurumu (2009): *Yazım Kılavuzu*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları: 859.

3.BULGULAR

3.1. EĞİTİM-ÖĞRETİM

3.1.1. Lisans Düzeyinde Eğitim-Öğretim

Türkiye’de 1842 yılında Askerî Veteriner Okulunun kuruluşunda görevlendirilen ve bilimsel veteriner hekimliği eğitim-öğretimini başlatan Prusya’lı Veteriner Hekim Godlewsky’nin mektuplarında doğum ve jinekolojiye ilişkin herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır (Godlewsky ve Sommer, 1846). Bu Okul iki dönem mezun verdikten sonra, veteriner sınıfları 1849 yılında Harp Okulu bünyesine alınarak eğitim-öğretime burada devam edilmiş ve öğrenim süresi de dört yıla çıkarılmıştır (Erk ve Dinçer, 1970).

Çeşitli kaynaklarda (Yarar, 1957; Erk ve Dinçer, 1970) verilen bilgilerden, Askerî Veteriner Okulunun, 1873 yılında Tıp Okuluna nakledilmesinin ardından doğum dersinin ilk kez bu yıl Askerî Veteriner Okulu muallimlerinden **Minas Bey** (EK-3.2.1.) tarafından “*Fenn-i Vilâde-i Baytarîyye*” [Veteriner Doğum Bilgisi] adı altında verilmeye başlandığı anlaşılmıştır (Yarar, 1957; Erk ve Dinçer, 1970).

Askerî Veteriner Okulundan 47 yıl sonra 1889 yılında kurulan Sivil Veteriner Okulunun dört yıllık ders programı, Alfort Veteriner Okulunun ders programı dikkate alınarak hazırlanmış; programda “*Fenn-i Vilâde*” dersine dördüncü yılda yer verilmiştir (Erk ve Dinçer, 1970). Doğum Bilgisi derslerinin, 1889-1921 yılları arasında Sivil Okulda da Muallim Minas Bey tarafından verildiği saptanmıştır (Minas, 1318- 1902; Erk ve ark., 1981; Dinçer ve ark., 2001).

Sivil Veteriner Okulu kurulduktan bir yıl sonra Avrupa'ya öğrenci gönderilmeye başlanmıştır⁷ (Erk ve Dinçer, 1970; Dinçer, 1976a). Okulun ders programı, 1895 yılında yurda dönen öğrencilerin öğretim kadrolarına alınmasıyla, Alfort Veteriner Okulunun ders programı göz önünde tutularak yeniden düzenlenmiş; Tatbikat Sınıfı da beşinci sınıf olarak öğretim süresine dahil edilmiştir. Yeni programda *Fenn-i Vilâde* dersi dördüncü sınıf dersleri arasına konmuştur (Bekman, 1940; Tüzdil, 1953; Erk ve Dinçer, 1970; Özgür, 2000).

Edirne ili Baytar Müfettiş Muavini iken 1906 yılında Sivil Veteriner Okulunun kadrosuna alınan **Fazlı Faik (Yeğül) Bey** (EK-3. 2. 2.), aynı yıl *Fenn-i Vilâde* dersini okutmakla görevlendirilmiş ve 1909 yılına kadar bu görevini sürdürmüştür. Eğitim-öğretimde 1908 yılında yeni düzenlemeler yapılmış; ders programında dördüncü sınıflara okutulan *Fenn-i Vilâde* dersine 16 saat ayrılmıştır (Erk ve Dinçer, 1970).

Sivil Veteriner Okulundan 1906 yılında mezun olan İç Hastalıkları Öğretim Üyesi Ord. Prof. Dr. Samoel Aysoy, Sivil Veteriner Okulunun bir dönemine ilişkin olarak şu bilgileri aktarmıştır: “*Klinik teşkilatı yoktu. Talebe mektep kapısı önünde toplanır ve geçecek hocalardan kendilerine hastalar hakkında malumat vermelerini rica ederdi. Klinik teşhis hocamız çok malumatlı bir doktor idi. Fakat müddet-i hayatında bir hayvan muayene etmiş değildi*” (Aysoy,1955; Erk, 1973).

Sivil Veteriner Okulunda uzmanlık eğitimi için ilk kez 1909 yılında 10 veteriner hekim Avrupa'ya gönderilmiştir. Bu veteriner hekimler arasında bulunan ve Alfort Veteriner Okulunda cerrahi alanında eğitim gören **Salih Zeki (Berker) Bey** (EK-3. 2. 3.), 1911 yılında yurda dönerek doğum derslerini cerrahi dersleri içerisinde vermeye başlamıştır (Öktem, 1963; Erk ve Dinçer, 1970; Özgür, 2000).

---

⁷ Birinci ve ikinci sınıflara yapılan sınavda başarılı olan Adil, Nuri, Hayrettin ve Ahmet adlı öğrenciler, beş yıl süre ile Fransa'da Alfort Veteriner Okuluna gönderilmişlerdir. Ahmet adlı öğrencinin orada ölümü üzerine yerine İsmail Hakkı gönderilmiştir (Tüzdil, 1953; Erk ve Dinçer, 1970).

Askerî ve Sivil Veteriner Okulları 1921 yılında “Yüksek Veteriner Okulu” adı altında birleştirilmiş, Salih Zeki (Berker) Bey Doğum Bilgisi derslerini bu Okulda da okutmaya devam etmiştir (Erk ve Dinçer, 1970).

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kürsüsü Profesörlerinden Öktem (1963) 1923 yılında Yüksek Veteriner Okulunda öğrenci olduğu zamanlara ait hatıralarında klinik eğitim-öğretimine ilişkin olarak: *“İç ve dış hastalıklar için klinik binası ve hasta hayvan tedavi ahırları yoktu. Fakat poliklinik tatbikatı, Şirurji, İç Hastalıklar ve Farmakoloji hocaları tarafından haftada ikişer gün müddetle nöbetleşe idare ediliyordu. Biz öğrenci iken adı Yüksek Baytar Mektebi olarak değiştirilen okulumuzda dersler daha ziyade teorik şekilde öğretiliyor; Fenn-i Vilâde [Doğum Bilgisi], Emrâz-ı Mevâşî [Gevişen Hayvanların Hastalıkları], Emrâz-ı Dâhiliyye [İç Hastalıklar], Emrâz-ı İntâniyye [Mikroplu, Ateşli Hastalıklar], Tıbbî Botanik ve ancak elden ele devrolunabilen mahdûd[sınırlı] sayıdaki İlm-i Hayvanat ve Parazitoloji kitaplarından mâ-adâsı[-den başka] not tutmak veya hocalarımız tarafından not verilmek sûretiyle idare ediliyordu. Laboratuvarı bulunan derslerin tatbikatı ders sırasında yapılabilirse da gezici tatbikat senede 2-3 kereyi geçmemek üzere sadece Botanik ve Fenn-i Eşkâl derslerinde mümkün olabiliyor, poliklinik tatbikatı ise kısmen içerde, fakat elverişli havalarda daha ziyâde bahçede yapılıyordu.”* ifadelerine yer vermiştir. Öktem (1963), 1928 yılı poliklinik ve klinik çalışmalarına ilişkin olarak da, *“Bransım olan Haricî Hastalıklar (Şirurji) ile ilgili derslerin büyük bir kısmı gene hocamız Salih Zeki Berker’in üzerinde bulunmasına mukabil Fransa’da Alfort Baytar Mektebinde doktora yaparak 1928 yılında yurda dönmüş olan Müderris Muâvini ve Klinik Şefi Tevfik Başer, o zamana kadar görüp alışmadığımız bir titizlikle poliklinik ve klinik çalışmalarını idare ediyor, operatif müdahaleleri büyük bir vukufla bizzat yapıyordu.”* bilgisini aktarmıştır.

Yüksek Ziraat Enstitüsünün (YZE) Ankara’da 1933 yılında kurulmasıyla birlikte İstanbul’da bulunan Yüksek Veteriner Okulu buraya “Fakülte” olarak nakledilmiştir (Anonim, 1943; Erk ve Dinçer, 1970). Veteriner, Ziraat, Orman, Tabii İlimler ve Ziraat Sanatları Fakültelerinden oluşan YZE’nin tüm fakültelerinde eğitim-öğretim programları, Almanya’da uygulanan programlar dikkate alınarak

düzenlenmiştir (Erk ve Dinçer, 1970). Veteriner Fakültesinde yapılandırılan sekiz “enstitü” içerisinde doğum ve jinekoloji enstitüsüne yer verilmemiş; bu konularla ilgili dersler “*Serîriyyât-ı Cerrahiye Enstitüsü*” [Dış Hastalıklar Kliniği Enstitüsü] bünyesinde anlatılmıştır. Fakültede dört yıl (sekiz yarıyıl) süren eğitim-öğretimin yedinci yarıyılında, veteriner doğum ve jinekoloji ile ilgili konular “**Doğum Bilgisi**” dersi adı altında okutulmuştur (Anonim,1939; Anonim, 1943; Erk, 1961a; Erk, 1973). Bu Dersin teorik kısmı, 1935 yılında beş ve altıncı dönemlere; uygulamaları ise sekizinci döneme alınmıştır. Teorik kısım YZE açıldığında Veteriner Fakültesine Doçent olarak atanan Salih Zeki (Berker) tarafından okutulmuş; Dersin klinik uygulamaları da 1934-1937 yılları arasında Cerrahi Enstitüsü hocası Alman **Prof. Dr. Ludwig Lutz** (Anonim, 1934b) tarafından Cerrahi Klinikleri içerisinde yürütülmüştür. Dersler, 1938 yılında yedinci ve sekizinci dönemlere alınmıştır (Anonim, 1934a; Anonim, 1934b; Anonim, 1935; Erk, 1961a; Erk ve Erk, 1963; Öktem, 1963; Erk ve Dinçer, 1970; Dinçer, 1976a).

Öktem (1963), YZE’nin açıldığı ilk zamanlarda küçük ve büyük hayvanlar için birer muayene ve pansuman salonu bulunduğunu, ancak müstakil operasyon salonlarının bulunmadığını; 50 öğrencilik bir dershanenin aynı zamanda operasyon salonu olarak kullanıldığını bildirmiştir. Operasyon ve Aletler Bilgisi derslerinin, Şube Şefi **Tevfik Başer** tarafından verildiğini ve Pazar günleri dışında her gün öğleden önce poliklinik uygulamalarının yapıldığını; klinik müdahalelerin ise akşama kadar devam ettiğini aktarmıştır. Bu uygulamaların yanı sıra, ilk kez 1937 yılında öğrencilerin “hocaları” ile birlikte çevre köylerde klinik uygulamaları yapmaları amacıyla o dönemde “*Ambulatuvar Klinik*” olarak adlandırılan bir gezici klinik tesis edildiği belirlenmiştir (Anonim, 1937a; Anonim, 1937b).

Fakültede 1943 yılında dördüncü yarıyıldan başlayarak son yarıyla kadar Cerrahi Enstitüsü içerisinde Doğum Bilgisi dersleri verilmiş; dördüncü ve onuncu yarıyıllarda klinik, doğum ve operasyon uygulamaları yaptırılmıştır (Anonim, 1943).

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Üniversite Kanunu⁸ uyarınca 1946 yılında kurulan Ankara Üniversitesine, Veteriner Fakültesi 1948⁹ yılında bağlanmıştır. Eğitim-öğretim süresi daha önce (1939) beş yıla çıkarılmış olan Fakültenin ders programlarının yeniden düzenlenmesinin ardından “*Doğum Bilgisi*” dersi yedinci ve sekizinci yarıyıllarda okutulmaya başlanmıştır (Erk, 1973). Derslerin uygulamalarının onuncu dönemde haralarda yapılabilmesi amacıyla 1949-1950 eğitim-öğretim yılında ders programı yeniden düzenlenmiş, 1955 yılında ise bu dönem öğrencileri dört alanda (klinikler, bakteriyoloji, besin kontrolü, zootekni) uygulama yapmak üzere ayrılmaya başlamışlardır (Erk ve Dinçer, 1970). Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde çeşitli dönemlerde çıkarılan öğretim ve imtihan yönetmelikleri uyarınca doğum dersleri çoğunlukla yedi, sekiz ve dokuzuncu dönemlerde okutulmuş, uygulamalar ise klinik dersleri içerisinde yer almıştır¹⁰.

Doğum ve jinekoloji derslerinin 1952 yılına kadar 1944 yılında Ordinaryus olan Prof. Dr. Salih Zeki Berker tarafından Cerrahi Enstitüsü programları içerisinde yürütülmesine devam edilmiş, bu dersle ilgili klinik uygulamalar da Cerrahi Kliniğinde yapılmıştır (Erk ve ark., 1981).

Yüksek Ziraat Enstitüsünün kuruluşundan itibaren “enstitü” şeklinde olan bölümler, 1952 yılı başında “kursü” haline getirilmiş ve sayıları 18’e çıkarılmıştır. Bu çerçevede ilk kez bağımsız olarak Ocak 1952’de “*Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kursüsü ve Kliniği*” kurulmuştur¹¹. Kursü yönetimine vekâleten I. Şirurji Kursüsü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Burhanettin Öktem getirilmiş; aynı yıl öğretim üyesi olarak Şirurji Kursüsünde görev alan **Doç. Dr. Hüseyin Erk** (EK-3. 2. 4.) 1958

⁸ 4936 sayılı Yasa, 18 Haziran 1946 tarih ve 6336 sayılı Resmî Gazete.

⁹ 5234 sayılı Üniversiteler Kanununa Ek Kanun, 7 Temmuz 1948 tarih ve 6951 sayılı Resmî Gazete.

¹⁰ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim ve İmtihan Yönetmelikleri; 1951, 1960, 1968, 1974, 1977.

¹¹ Ankara Üniversitesi Senatosu’nun 15 Ocak 1952 tarih ve 661-662 sayılı Kararı.

yılında profesörlüğe yükseltilerek¹² Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniği yönetiminde görevlendirilmiştir¹³.

Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniği 1952 yılında AÜ Veteriner Fakültesi bünyesinde bağımsız olarak faaliyete geçtikten sonra, M. Zeki Doğanelli¹⁴ (EK-3. 2. 5.); 1952, M. Celalettin Akkayan¹⁵ (EK-3. 2. 6.); 1958, S. Çetin Kılıçoğlu¹⁶ (EK-3. 2. 7.); 1966 ve Erol Alaçam¹⁷ (EK-3. 2. 8.); 1970 yıllarında kürsü asistanlığı görevlerine başlamışlardır.

Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniğinin kendi binasının inşaatına 1964 yılında başlanmış, 1965 yılında inşaat tamamlanarak eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesine burada devam edilmiştir (EK-3. 3. 5.) (Gürtürk, 1964; Deniz, 1965; Gürtürk, 1965).

Türkiye’de I. ve II. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında¹⁸, ülkede mevcut veteriner hekimlerin “yeterli insan gücü ihtiyacını” karşılayamadığına ve daha çok veteriner hekimin yetiştirilebilmesi için yeni veteriner fakültelerinin açılması gerekliliğine yer verilmiş; bunun sonucunda da 1970’li yıllarda Elazığ (1970), İstanbul (1972) ve Bursa’da (1978) üç yeni veteriner fakültesi açılmıştır (Anonim, 1998; Dinçer, 1981). Türkiye’de veteriner hekimliği eğitim-öğretiminde ilk fakülte olması nedeniyle AÜ Veteriner Fakültesinin; kendisinden sonra kurulan veteriner fakültelerinin kuruluş ve gelişmesine büyük destek ve katkıları olmuştur¹⁹ (Yaşar, 1995; Armutak, 2002). Elazığ Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Kürsüsünde 1970-1981 yılları

¹² Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinin 5 Mart 1958 tarih ve 14 sayılı Kararı.

¹³ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsünde açık bulunan Profesörlük kadrosuna namzet gösterilen adı geçen Kürsü Doçenti Dr. Hüseyin Erk hakkında 22 Şubat 1958 tarihli Komisyon Raporu ve AÜ Veteriner Fakültesi Profesörler Kurulu’nun 17 Mayıs 1958 tarihli Kararı.

¹⁴ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yönetim Kurulu’nun 5 Aralık 1952 tarih ve 67 sayılı Kararı.

¹⁵ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Biyografi Arşivi.

¹⁶ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 23 Şubat 1966 tarih ve 6228 sayılı Yazı.

¹⁷ Bkz. Dipnot: 15.

¹⁸ 3 Aralık 1962 tarih ve 11272 sayılı ve 21 Ağustos 1967 tarih ve 12679 sayılı Resmî Gazeteler.

¹⁹ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu’nun 28 Aralık 1977 tarih ve 285 sayılı Kararı.

arasında AÜ Veteriner Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mehmet Zeki Doğaneli, Doç. Dr. Erol Alaçam ve Doç. Dr. Salih Çetin Kılıçoğlu (Yerlikaya, 1982; Anonim, 1998; Dinçer, 1999); İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinin Doğum ve Jinekoloji Kürsüsünde, AÜ Veteriner Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Celalettin Akkayan ve 1976 yılında Prof. Dr. Hüseyin Erk (Anonim, 1998; Dinçer, 1999; Armutak, 2002), Bursa’da kurulan Veteriner Fakültesinin Doğum ve Jinekoloji Kürsüsünde, AÜ Veteriner Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Salih Çetin Kılıçoğlu ve Doç. Dr. Erol Alaçam (Salt, 1997; Anonim, 1998; Dinçer, 1999) görevlendirilmişlerdir.

Türkiye’de 1981 yılının Kasım ayında yürürlüğe konan Yüksek Öğretim Kanunu²⁰ uyarınca 1982 yılında çıkarılan 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname²¹ ile aynı yıl Konya, Van ve Kars’ta yeni veteriner fakülteleri kurulmuştur. Konya’da açılan Veteriner Fakültesinde Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalı altında oluşturulan Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalında AÜ Veteriner Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Erol Alaçam, 1985-1994 yılları arasında öğretim ve yönetim kadrolarında görev yapmıştır (Yaşar, 1995).

Yüksek Öğretim Kanunu kapsamında yüksek öğretim sisteminde uygulanan teşkilatlanma ile “bölüm” sistemine geçilme konusu 1980’li yıllarda gündeme gelmiş; ancak; AÜ Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu ve Ankara Üniversitesi Senatosu’nun “**Dölerme, Jinekoloji, Doğum ve Sun’i Tohumlama**” adında bir bölüm oluşturulması konusundaki görüşleri,^{22, 23} Yükseköğretim Kurulu tarafından benimsenmemiştir²⁴. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde 1982 yılında “**Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölümü**” oluşturularak²⁵, buna bağlı “**Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı**” kurulmuş ve başkanlığına da Prof. Dr.

²⁰ 2547 sayılı Yasa, 6 Kasım 1981 tarih ve 17506 sayılı Resmî Gazete.

²¹ Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 20 Temmuz 1982 tarih ve 17760 sayılı Resmî Gazete.

²² Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu’nun 29 Aralık 1981 tarih ve 273 sayılı Kararı.

²³ Ankara Üniversitesi Senatosu’nun 31 Aralık 1981 tarih ve 20 sayılı Kararı.

²⁴ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu’nun 9 Nisan 1982 tarih ve 28 sayılı Kararı.

²⁵ Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 16 Ağustos 1982 tarih ve 2950 sayılı Yazı.

Afif Sevinç getirilmiştir²⁶. Bu Anabilim Dalının alt birimleri olarak **“Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı”** ve **“Sun’i Tohumlama Bilim Dalı”** yapılandırılmış,^{27, 28} “Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı” başkanı olarak **Prof. Dr. Salih Çetin Kılıçoğlu** görevlendirilmiştir²⁹.

Yüksek Öğretim Kurulu tarafından 1982 yılında hazırlanan *“Veteriner Fakültelerinde Eğitim ve Öğretim Planı ile İlgili İlkeler”* (EK- 4. 4) çerçevesinde, veteriner fakültelerindeki ders saatlerinin 4132 saat olması kararlaştırılmıştır³⁰. Bu kapsamda, beşinci yılda okutulan; 84 saati teorik, 84 saati uygulama olmak üzere toplam 168 saatlik doğum bilgisi ve jinekoloji dersine, zorunlu dersler arasında yer verilmiş; ayrıca, içinde doğum ve jinekoloji uygulamalarının da bulunduğu klinik dersleri dördüncü yılda 218 saat, beşinci yılda ise 144 saat olarak düzenlenmiştir³¹. Bu plan ve ilkelerin uygulanması için 1982-1983 Eğitim-Öğretim Yılı uyum sağlama süreci olarak ayrılmış; 1983-1984 Eğitim-Öğretim Yılından itibaren bu programın tüm veteriner fakültelerinde uygulanması zorunlu hale getirilmiştir (Salt, 1997).

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Kurulu ve Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölüm Kurulunun Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalının Anabilim Dalına dönüştürülmesi ve adının önceden olduğu gibi “Doğum ve Jinekoloji” olarak değiştirilmesine ilişkin 28 ve 30 Eylül 1983 tarihli teklifleri^{32, 33}, Fakülte Kurulu’nun 14 Ekim 1983 tarihli toplantısında³⁴ görüşülmüş, birimin adının **“Doğum ve Jinekoloji Bilim Dalı”**

²⁶ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından Prof. Dr. Afif Sevinç’e gönderilen 13 Ekim 1982 tarih ve 8233 sayılı Yazı.

²⁷ Ankara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilen 7 Şubat 1983 tarih ve 1522 sayılı Yazı.

²⁸ Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 25 Mart 1983 tarih ve 250/2684 sayılı Yazı.

²⁹ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Kurulu’nun 28 Eylül 1983 tarih ve 1 numaralı Kararı.

³⁰ Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 18 Ağustos 1982 tarih ve 220/2960 sayılı Yazı.

³¹ Bkz: Dipnot: 30

³² Bkz: Dipnot: 29

³³ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölüm Kurulu’nun 30 Eylül 1983 tarih ve 6 numaralı Kararı.

³⁴ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu’nun 14 Ekim 1983 tarih ve 37 sayılı Kararı.

olarak değiştirilmesi uygun bulunmuş; ancak Anabilim Dalı haline getirilme isteği reddedilmiştir.

Veteriner Fakülteleri Dekanlar Kurulu'nun 13 Ekim 1988 tarihinde yapılan toplantısında Yükseköğretim Kurulu'nun "*Veteriner Fakülteleri Eğitim-Öğretim Programı*" konusu tartışılarak ortak bir müfredat ile buna dayalı yeni bir eğitim-öğretim programı hazırlanmasına karar verilmiş, bu kapsamda veteriner fakültelerindeki doğum ve jinekoloji birimlerinden bir "çerçeve müfredat" hazırlamaları istenmiştir³⁵. Bunun üzerine, Ankara, Selçuk, İstanbul ve Uludağ Üniversiteleri Veteriner Fakültelerinden birer temsilci ile 12 Aralık 1988 tarihinde düzenlenen toplantıda, "*doğum ve reproduksiyon hastalıkları*" dersinin adının "*doğum ve jinekoloji*" olarak değiştirilmesi; toplam teorik ders saatinin 84 saat olacak şekilde ve dört ve beşinci sınıflara okutulmak üzere düzenlenerek Dekanlar Kurulu'na sunulması kararlaştırılmıştır³⁶.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu'nun 2 Aralık 1988 tarihli Kararı ile Fakültede yeniden oluşturulacak anabilim ve bilim dalları konusunu incelemek üzere bir komisyon kurulmuş, komisyon tarafından "birbirinden tamamen farklı niteliklere sahip olma" gerekçesi ile Doğum ve Jinekoloji Bilim Dalı ile Sun'i Tohumlama Bilim Dalının ayrı iki anabilim dalı haline getirilmesine ilişkin bir rapor düzenlenmiştir³⁷. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinin AÜ Senatosu'na bu konuda yaptığı teklifi³⁸ kabul edilerek "*Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği*"³⁹ nin 16'ncı Maddesi uyarınca Yükseköğretim Kuruluna arz edilmiş⁴⁰;

³⁵ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından Doğum ve Reproduksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına gönderilen 7 Kasım 1988 tarih ve 9929 sayılı Yazı ve 13 Ekim 1988 tarih ve 1 sayılı T.C. Veteriner Fakülteleri Dekanlar Kurulu Kararı.

³⁶ Doğum ve Jinekoloji Bilim Dalı temsilcilerinin 12 Aralık 1988 tarihli Toplantı Tutanağı.

³⁷ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu'nun 2 Aralık 1988 tarih ve 21 sayılı Kararı uyarınca oluşturulan Komisyonun 9 Aralık 1988 tarihli Raporu.

³⁸ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 6 Ocak 1989 tarih ve 283 sayılı Yazı.

³⁹ "Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği", 18 Şubat 1982 tarih ve 17609 sayılı Resmî Gazete.

⁴⁰ Ankara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilen 2 Şubat 1989 tarih ve 161-1831 sayılı Yazı ve AÜ Senatosu'nun 24 Ocak 1989 tarih ve 936 sayılı Kararı.

ancak Yükseköğretim Kurulu iki ayrı anabilim dalı isteğinin uygun olmadığına karar vermiştir⁴¹.

Veteriner Fakülteleri Dekanlar Kurulu'nun 13-14 Şubat 1989 tarihli toplantısında “*Veteriner Fakülteleri Eğitim-Öğretim Programlarının Düzenlenmesine Ait İlkeler*” belirlenmiş ve “*Veteriner Fakülteleri Ders Programı*” kabul edilerek Üniversitelerarası Kurul'a arz edilmiştir (Yaşar ve ark, 2006). Yüksek Öğretim Kanunu uyarınca 1989 yılında oluşturulan “*Üniversitelerarası Kurul Veteriner Bilimleri Eğitim Konseyi*” nin, 28-29 Mart 1989 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantısında ise “*Veteriner Fakülteleri Eğitim-Öğretim Programlarının Düzenlenmesine Ait İlkeler*” belirlenerek “*Veteriner Fakültelerinde Okutulacak Minimal Dersler ve Minimal Saatler*” çizelgesi hazırlanmış; doğum ve jinekoloji derslerinin 126 saat olarak dördüncü sınıflara, doğum ve jinekoloji derslerini de kapsayan klinik derslerinin ise 112 saat olarak beşinci sınıflara verilmesi önerilmiştir⁴².

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu ve AÜ Senatosu tarafından alınan kararlar^{43, 44} doğrultusunda Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalının “**Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı**” ve “**Dölerme ve Sun’i Tohumlama Anabilim Dalı**” olarak bağımsız iki anabilim dalına ayrılması konusu 1993 yılında yeniden gündeme gelmiş; Yükseköğretim Kurulu'nun 2 Şubat 1994 tarihli toplantısında da Doğum ve Jinekoloji biriminin Sun’i Tohumlama biriminden ayrılarak ayrı bir anabilim dalı haline getirilmesi konusu karara bağlanmıştır⁴⁵.

Türkiye’de 1993-2000 yılları arasında Aydın, Diyarbakır, Kayseri, Burdur, Kırıkkale, Hatay, Urfa, Afyon, Samsun, Erzurum illerinde on yeni veteriner fakültesi daha faaliyete geçirilmiştir (Anonim, 1998; Dinçer, 1999). Sivas’ta 2010 yılında

⁴¹ Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 18 Haziran 1991 tarih ve EÖ/07.04.002/1727 sayılı Yazı.

⁴² Üniversitelerarası Kurul Veteriner Bilimleri Eğitim Konseyi tarafından tüm veteriner fakülteleri dekanlıklarına gönderilen 7 Nisan 1989 tarih ve 1 sayılı Yazı.

⁴³ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fakülte Kurulu'nun 12 Nisan 1993 tarih ve 16 sayılı Kararı.

⁴⁴ Ankara Üniversitesi Senatosu'nun 20 Nisan 1993 tarih ve 1232 sayılı Kararı.

⁴⁵ Yükseköğretim Kurulu'nun 2 Şubat 1994 tarih ve 94, 4, 269 sayılı Kararı.

kurulması kararlaştırılan⁴⁶ Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi ile birlikte ülkedeki veteriner fakültesi sayısı 21'e ulaşmıştır (Anonim, 2010). Nisan 2011 itibariyle eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren 17 veteriner fakültesi bulunmaktadır. Bu Fakültelerde 2009-2010 eğitim-öğretim yılında zorunlu dersler arasında okutulan teorik doğum ve jinekoloji dersleri EK-2'de gösterilmiştir. Buna göre, doğum ve jinekoloji derslerinin üç, dört ve beşinci sınıflara haftada üç veya dört saat teorik olarak verildiği, uygulamaların ise haftada altı-sekiz saat arasında değişen klinik dersleri içerisinde verildiği belirlenmiştir⁴⁷. Nisan 2011 itibariyle 17 veteriner fakültesinin dokuzunda seçmeli derslerin okutulduğu ve en fazla seçmeli dersin Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesinin ders programında bulunduğu saptanmıştır. Veteriner fakültelerinde verilen seçmeli dersler EK-2'de gösterilmiştir. Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi dışındaki diğer tüm veteriner fakültelerinde birimin adının **“Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı”** adı altında faaliyet gösterdiği; Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nde ise birimin adının **“Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı”** olduğu belirlenmiştir. Bu Anabilim Dallarında 2011 yılı Nisan ayı itibariyle 30 profesör, 21 doçent, 23 yardımcı doçent, 31 araştırma görevlisi ve bir uzman ile beraber toplam 106 öğretim elemanının halen görev yapmakta olduğu saptanmıştır. Türkiye'de ilk Doğum ve Jinekoloji Biriminin kuruluşundan bugüne kadar veteriner fakültelerinde bu birimin kadrosunda görev yapmış/yapmakta olan 86 öğretim üyesinin sayısal verilerine ulaşılabilmiş, bu öğretim üyelerinden dördünün vefat ettiği, üçünün emekliye ayrıldığı, beş öğretim üyesinin ise çeşitli akademik aşamalarda doğum ve jinekoloji birimlerinden ayrıldığı saptanmıştır⁴⁸. Nisan 2011 tarihi itibariyle görevine devam eden öğretim elemanlarının veteriner fakültelerine göre dağılımları Çizelge 1'de gösterilmiştir.

Nisan 2011 itibariyle fakültelerin doğum ve jinekoloji anabilim dallarının mevcut donanımları ve kliniklere getirilen hayvan türleri saptanmış (EK-2); kuruluş yılları itibariyle köklü fakültelerin araç, gereç, laboratuvar durumları ile yeni kurulmuş

⁴⁶ 2010/103 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 26 Şubat 2010 tarih ve 27505 sayılı Resmî Gazete.

⁴⁷ Türkiye'de eğitim-öğretimin sürdürüldüğü 17 Veteriner Fakültesine gönderilen Bilgilendirme Formları.

fakültelerin donanımları arasında önemli farklar olduğu belirlenmiştir. Ankara, İstanbul, Aydın, Diyarbakır ve Samsun’da bulunan veteriner fakültelerinin doğum ve jinekoloji kliniklerine ağırlıklı olarak karnivorların getirildiği; diğer 12 veteriner fakültesinde ise kliniklere en fazla getirilen hayvanın inek olduğu belirlenmiştir (EK-2).

Çizelge 1. Veteriner fakülteleri doğum ve jinekoloji anabilim dalları öğretim elemanı sayıları (Nisan 2011)

Veteriner Fakülteleri		Arş. Gör.	Uzm.	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.	Toplam
1	Ankara	2	-	-	-	8	10
2	Fırat	2	-	-	2	5	9
3	İstanbul	8	-	-	2	5	15
4	Uludağ	4	-	1	3	1	9
5	Selçuk	2	-	-	2	5	9
6	Yüzüncü Yıl	2	-	-	1	1	4
7	Kafkas	2	-	1	3	-	6
8	Adnan Menderes	1	-	3	-	1	5
9	Dicle	1	-	2	2	-	5
10	Erciyes	-	-	2	1	1	4
11	Mehmet Akif Ersoy	1	-	2	2	-	5
12	Kırıkkale	1	-	2	1	-	4
13	Mustafa Kemal	-	-	3	-	-	3
14	Harran	-	-	2	-	-	2
15	Afyon Kocatepe	3	1	1	1	1	7
16	Ondokuz Mayıs	1	-	3	-	1	5
17	Atatürk	1	-	1	1	1	4
18	Gazi	-	-	-	-	-	-
19	Marmara	-	-	-	-	-	-
20	Balıkesir	-	-	-	-	-	-

Çizelge 1 (Devam). Veteriner fakülteleri doğum ve jinekoloji anabilim dalları öğretim elemanı sayıları (Nisan 2011)

Veteriner Fakülteleri	Arş. Gör.	Uzm.	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.	Toplam	Veteriner Fakülteleri
21	Cumhuriyet	-	-	-	-	-	-
Toplam		31	1	23	21	30	106

Bkz.Dipnot:47

Uluslararası alanda veteriner hekimliği eğitimi ve öğretiminin standardizasyonu konusunda çalışmalar yapan kuruluşlardan biri olan Avrupa Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları Birliği (EAEVE) ve eğitimle ilgili diğer kuruluşların saptadıkları eğitim-öğretime temel oluşturacak standartlar doğrultusunda Ankara (2007) ve Bursa (2010)'da bulunan veteriner fakülteleri gerekli koşulları sağlayarak akredite olmuşlar, İstanbul ve Konya'da bulunan veteriner fakülteleri ise akreditasyona ilişkin ciddi yol almışlardır (Anonim, 2010).

Avrupa Birliğine uyum sürecinde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 2008 yılında eğitim programlarının asgari eğitim koşullarının belirlenmesine ilişkin bir Yönetmelik⁴⁹ yayımlanmıştır. Bu yönetmelikte veteriner hekimliği müfredatında bulunan ve veteriner hekimliğin ana çatisını oluşturan dersler arasında “doğum” dersine de yer verilmiştir.

⁴⁹ “Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik”, 2 Şubat 2008 tarih ve 26775 sayılı Resmî Gazete.

3.1.2. Lisansüstü Düzeyde Eğitim-Öğretim

Dinçer'e (Dinçer,1969; Dinçer, 1979; Dinçer, 1980a; Dinçer,1980b) göre, Askerî Veteriner Okulu mezunlarının 1881'den itibaren bir yıl süreyle uygulamalı eğitim gördükleri "*Ameliyat Hastanesi*", bir eğitim ve uygulama yeridir. Bu Kurum, 1883'te oluşturulan "*Baytar Ameliyat Mektebi*" içinde işlevini sürdürmüş; Kurtuluş Savaşından sonra "*Askerî Tatbikat-ı Baytarîye Mektebi ve Serririyatı*" adını almıştır. Tatbikat Okulunun kuruluşunda "*Tahlilat-ı Gıdaiye, Hıfzıssıha, Fenn-i Vilâde ve Teksir-i Hayvanat*" [Gıda Analizi, Sağlık Koruma, Doğum Bilgisi ve Hayvanların Çoğaltılması] adı ile içinde "*Doğum Bilgisi*" dersinin de bulunduğu bir Şubenin olduğu ve **Refet Raşit (Susever) Bey**'in 1919 yılında, daha sonra adı Hijyen ve Zootekni olarak değiştirilecek olan bu dersin muallim muavinliğine atandığı belirlenmiştir (Dinçer,1969). Ankara'ya 1946'da nakledilen Tatbikat Okulu, 1949 yılında "*Askerî Veteriner Akademisi*" adını alarak çalışmalarına devam etmiştir. Kurum, 1969 yılına kadar askerî veteriner hekimlere "*Asistanlık, Başasistanlık*" kadrolarında uzmanlık eğitimi olanağı sağlamıştır. Dinçer'in (1969) çalışmasında, Akademinin Dış Hastalıkları Şubesinde 1928-1969 yılları arasında hazırlandığı bildirilen 13 asistanlık ve sekiz başasistanlık tezi içerisinde doğum bilgisi konularıyla ilgili herhangi bir teze rastlanmamış; ancak, Hijyen ve Zootekni Şubesinde 1934-1966 yılları arasında hazırlanan 13 asistanlık ve dört başasistanlık tezi içerisinde doğum ve jinekolojiye ilişkin 1959 yılında tamamlanan bir asistanlık tezi⁵⁰ olduğu anlaşılmıştır.

Sivil Veteriner Okulunda uzmanlık eğitimi için ilk kez 1909 yılında 10 veteriner hekim Avrupa'ya gönderilmiştir. Bu veteriner hekimlerin arasında doğum ve jinekoloji ihtisası yapan olmamıştır. Avrupa'ya giden bu kadrodan, önce Kimya alanında uzmanlık eğitimini tamamlayan Fazlı Faik (Yeğül) Bey, daha sonra doğum dersini de kapsayan Cerrahi alanında uzmanlık eğitimini tamamlayan Salih Zeki (Berker) Bey, yurda döndükten sonra *Fenn-î Vilâde* dersini okutmakla görevlendirilmişlerdir. Sivil Veteriner Hekimlerin yurt dışında ihtisas yaparak 1911 yılında yurda dönmeleriyle birlikte Batı örneği akademik yükselme esaslarının

⁵⁰ Atçetir, İ. H. (1959): Safkan Arap ve Yarımkan Arap Kısıraklarında Kızgınlık Siklusu ve Özellikleri.

uygulanmasına başlanmıştır. Gerek İstanbul'daki Yüksek Veteriner Okulunda, gerekse 1933'ten itibaren Ankara'da önce YZE ve 1948 yılından itibaren de AÜ çatısı altında eğitim-öğretimini sürdüren Veteriner Fakültesinde ve 1970'den sonra açılan diğer veteriner fakültelerinde akademik yükselmelerde; doktora, tez ve sınav esası uygulanmıştır (Erk ve Dinçer, 1970; Yerlikaya ve Dinçer, 1995).

Türkiye'de mezuniyet sonrası uzmanlık eğitimi, Tarım Bakanlığına bağlı kuruluşlarda 1940'lı yıllarda başlatılmıştır. Fakülte dışında bulunan ve "Ziraat Vekâleti"nde görevli olan veteriner hekimlerin de uzmanlık yapabilmeleri amacıyla Ziraat Vekâleti tarafından 6 Mart 1942 tarihinde bir "*İhtisas Talimatnâmesi*"⁵¹ yayımlanmıştır (EK- 4. 2). Buna göre, veteriner fakültesi de dahil, Bakanlığa bağlı bazı kuruluşlar "*İhtisas Müesseseleri*" olarak kabul edilmiş ve "*İhtisas Şube ve Mevkileri*" belirlenmiştir. İhtisas Şubeleri Klinik, Laboratuar ve Zootečni olmak üzere üç ana başlık altında toplanmış, gösterilen uzmanlık dalları arasında Doğum ve Jinekoloji alanına yer verilmemiştir. Doğum Bilgisi eğitimine Klinik Şubesi alt biriminde bulunan "*Hariciye ve Cerrahiye*" içerisinde yer verildiği saptanmıştır.

Türkiye'de 6343 sayılı "*Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun*"⁵² un yürürlüğe girmesinden sonra, Tarım Bakanlığı tarafından 1955 yılında "*Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesi*"⁵³ (EK- 4. 3) hazırlanarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu Yönetmelikte "Klinik" dalı başlığı altında "*Şirurji, Dış Hastalıklar ve Doğum*" alanlarına yer verilmiştir. Yönetmelik 1958⁵⁴ ve 1963⁵⁵ yıllarında yenilenmiş, doğum alanına aynı şekilde "Klinik" dalı altında yer verilmiştir. Daha sonra 1968⁵⁶ yılında yayımlanan yeni bir Yönetmelikte belirtilen uzmanlık dalları arasına doğum bilgisi alanı dahil edilmemiş, bu ders, Zootečni ve Sun'i Tohumlama uzmanlık şubelerinin yardımcı dersleri arasında gösterilmiştir. Uzmanlık

⁵¹ "Veteriner Teşkilâtı İhtisas Talimatnamesi ve Tatbikat Programı". T.C. Ziraat Vekâleti Veteriner Umum Müdürlüğü Umumi Sayı: 536, Veteriner Serisi: 15.

⁵² 6343 sayılı "Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun". 18 Mart 1954 tarih ve 8661 sayılı Resmî Gazete.

⁵³ "Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesi". 2 Haziran 1955 tarih ve 9018 sayılı Resmî Gazete.

⁵⁴ "Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesi". 3 Mayıs 1958 tarih ve 9897 sayılı Resmî Gazete.

⁵⁵ "Veteriner Hekimliği Uzmanlık Yönetmeliği". 22 Kasım 1963 tarih ve 11502 sayılı Resmî Gazete.

⁵⁶ "Veteriner Hekimliği Uzmanlık Yönetmeliği". 14 Mayıs 1968 tarih ve 12898 sayılı Resmî Gazete.

Yönetmeliğinin 1970⁵⁷ ve 1975⁵⁸ yıllarında yeniden düzenlenmesi ile oluşturulan uzmanlık alanları içerisinde doğum ve jinekoloji alanına “Klinikler” başlığı altında yeniden yer verildiği saptanmıştır.

Türkiye’de 1946 yılında yürürlüğe konan Üniversiteler Kanunu’nun⁵⁹ 2. maddesi uyarınca 1965 yılında kuruluş kararı alınan⁶⁰ ve 1968 yılında kuruluşu tamamlanarak faaliyete geçirilen^{61,62,63} “Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu”nun kurulması ile birlikte uzmanlık eğitimi tek çatı altında toplanarak Okul ile Bakanlığın yakın işbirliği dahilinde sürdürülmeye başlanmıştır (Başagaç Gül ve ark., 2010). Okulun 1965 yılında yayımlanan Yönetmeliğinin⁶⁴ dördüncü maddesi uyarınca hazırlanan ve eğitim-öğretim ve sınav şartlarını düzenleyen Yönetmelik⁶⁵, 1966 yılında yayımlanarak yürürlüğe konmuştur. Bu yönetmeliğin dördüncü maddesinde gösterilen 14 uzmanlık dalı arasında bulunan “Zootekni” ve “Sun’i Tohumlama” dallarının yardımcı dersleri içerisinde Doğum Bilgisi ve Hastalıkları konularına da yer verilmiştir. Uzmanlık dalları arasında bulunan “Klinikler” dalında Doğum ve Jinekoloji’nin de yer aldığı; AÜ Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Öğretim Kurulu’nun 26 Kasım 1975 tarihli Kararından anlaşılmıştır⁶⁶. Yönetmelik uyarınca veteriner hekimler, bu tarihten itibaren bu Okulda uzmanlık düzeyinde ilk kez olarak “kredi sistemi” ile lisansüstü eğitim görmeye başlamışlardır (Yerlikaya ve Dinçer, 1995). Uzmanlık Yüksekokuluna ait belgelerin bulunduğu AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığı arşivinde

⁵⁷ “Veteriner Hekimliği Uzmanlık Yönetmeliği”. 1 Kasım 1970 tarih ve 13654 sayılı Resmî Gazete.

⁵⁸ “Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü Veteriner Hekimliği Uzmanlık Yönetmeliği”. 8 Ocak 1975 tarih ve 15112 sayılı Resmî Gazete.

⁵⁹ Bkz. Dipnot: 8

⁶⁰ Ankara Üniversitesi Senatosu’nun 12 Mayıs 1965 tarih ve 2919 sayılı Kararı.

⁶¹ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığının Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne gönderdiği 8 Mart 1982 tarih ve 1766 sayılı Yazı.

⁶² Veteriner Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Selahattin Gürtürk Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı Yüksek Uzmanlık Okulu hakkında Anadolu Ajansına bilgi verdi. Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi, 1967, 37(5):13-14.

⁶³ 1030 sayılı “Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Kanununa Ek Kanun”. 19 Mart 1968 tarih ve 12852 sayılı Resmî Gazete.

⁶⁴ “Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Yönetmeliği” 28 Nisan 1965 tarih ve 11985 sayılı Resmî Gazete.

⁶⁵ “Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği” 5 Temmuz 1966 tarih ve 12340 sayılı Resmî Gazete.

⁶⁶ AÜ Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Öğretim Kurulu’nun 26 Kasım 1975 tarih ve 27 sayılı Toplantısı.

doğum ve jinekoloji uzmanlığını tamamlayan beş kişinin tez bilgilerine ⁶⁷ ulaşılabilmektedir.

Veteriner hekimliği alanında doktora eğitimi YZE'nin kurulmasından kısa bir süre sonra vermeye başlanmış; 1934'te "*Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün Doktora Talimatnamesi*" hazırlanmıştır⁶⁸. Bu Talimatnamede doktora eğitiminin ayrıntılarına yer verilmiştir. Veteriner Fakültesinde doğum ve jinekoloji konusunda (Cerrahi birimi içerisinde) ilk doktora tezinin 1946 yılında Hüseyin Erk tarafından tamamlandığı belirlenmiştir⁶⁹.

Hüseyin Erk'ten sonra Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü'nde sırasıyla M. Zeki Doğanelli'nin 1956'da, Celalettin Akkayan'ın 1962'de, Salih Çetin Kılıçoğlu'nun 1969'da ve Erol Alaçam'ın 1974 yılında AÜ Veteriner Fakültesinde tezlerini tamamlayarak doktor unvanı aldıkları belirlenmiştir⁷⁰.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulunda uzmanlık eğitiminin yanı sıra 1976 yılında doktora eğitimi de vermeye başlanmıştır (Sağlam, 1981).

İsveç Hükümeti ve Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) isteği ile 1956 yılında, eğitim-öğretim konusunda danışmanlık yapmak üzere İsveç Kraliyet Veteriner Koleji Doğum ve Jinekoloji Birimi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nils Lagerlöf Türkiye'ye gelmiştir (Blom, 1965). AÜ Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü

⁶⁷ Akif İnan, "Koyunlarda Seksüel Siklusun Çeşitli Dönemlerinde ve Gebelikte Vaginal Smear Tekniği ile Çalışmalar". Ankara Üniversitesi, 1978.

Hakkı Üsküplü, "İneklerde Rektal Yolla Beden Isısı Ölçümleri ile Östrüsün Saptanması Üzerinde Çalışma". Ankara Üniversitesi, 1980.

Ö. Faruk Ulukan, "Kronik Metritislerin Intrauterin Yolla Sağaltımı". Ankara Üniversitesi, 1980.

Hıdır Bayülgen, "Kedilerde Ovariohisterektomi'nin Fossa Paralumbalis ve Linea Alba'dan Yapılması Üzerinde Karşılaştırmalı Çalışmalar". Ankara Üniversitesi, 1981.

Türkay Dikici, "Keçilerde Subklinik Mastitislerin Araştırılması Amacıyla Sütteki Lökosit Sayıları Üzerinde Çalışma". Ankara Üniversitesi, 1983.

⁶⁸ "Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün Doktora Talimatnamesi". 18 Teşrinievvel (Ekim) 1934 tarih ve 2832 sayılı Resmî Gazete.

⁶⁹ YZE Rektörü tarafından Tarım Bakanlığı Yüksek Makamı'na gönderilen 14 Mart 1946 tarih ve 1068 sayılı Yazı.

⁷⁰ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı Arşivi, öğretim elemanlarına ait Özlük Dosyaları.

Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hüseyin Erk ile doğum ve jinekoloji konularına ilişkin görüşmeler yapan⁷¹ Lagerlöf, bir ay süreyle Konya, Çifteler Harası ve Karacabey Harasında sun'i tohumlama kursları da vermiştir (Yaşar,1996). Dinçer⁷², Doç. Dr. Hüseyin Erk'in, Lagerlöf'ün katkıları ile birlikte Türkiye'de modern veteriner doğum ve jinekolojinin kuruluşunda önemli görevler üstlendiğini ifade etmiştir.

İsveç Hükümeti ile FAO teşkilatı, gelişmekte olan ülkeler için İsveç Kraliyet Veteriner Kolejinde ilki 1955-1956 eğitim-öğretim yılında olmak üzere kurslar düzenlemeye başlamışlardır. Doktora sonrasında dokuz ay süreyle doğum, jinekoloji, sun'i tohumlama, reproduktif fizyoloji ve patoloji alanlarında eğitim verilen ve Lagerlöf'ün yönetiminde gerçekleştirilen (Blom, 1965); uluslararası nitelikli bu kurslara Türkiye'den Tarım Bakanlığı'na bağlı katılımcıların yanı sıra Üniversite'den Hüseyin Erk⁷³ (1957), Salih Çetin Kılıçoğlu⁷⁴ (1969), İsmail Hakkı İzgür (1981) ve Erhan Fatih Ünal⁷⁵ (1983) katılarak “*FRVCS (Fellow of the Royal Veterinary College Stockholm, Sweden)*” unvanı almışlardır.

Türkiye'de yükseköğretimin işleyişini düzenleyen 2547 sayılı Yasa'nın⁷⁶ yürürlüğe konmasıyla birlikte, fakültelere bağlı tüm uzmanlık okullarının işlevlerine son verilerek lisansüstü eğitim yeni kurulan enstitülere devredilmiştir. Bu çerçevede, Ankara Üniversitesi Senatosu'nun 8 Mart 1982 tarihli toplantısında alınan Karar uyarınca “*Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu*” da kaldırılarak uzmanlık eğitimine son verilmiş ve Veteriner Fakültesine bağlı yüksekokulların adlarının enstitüye dönüştürülmesi kabul edilmiştir⁷⁷. Böylece veteriner hekimliği alanındaki lisansüstü eğitim “*Sağlık Bilimleri Enstitüsü (SBE)*” çatısı altında yürütülmeye başlanmıştır (Dinçer,1983;

⁷¹ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ferruh Dinçer ile 21 Eylül 2010 ve 12 Ocak 2012 tarihlerinde yapılan Özel Görüşme.

⁷² Bkz. Dipnot: 71

⁷³ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne gönderilen 26 Mart 1957 tarih ve 1054 sayılı Yazı.

⁷⁴ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Genel Kurulu'nun 18 Aralık 1968 tarih ve 200 sayılı Kararı.

⁷⁵ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yönetim Kurulu'nun 17 Mart 1983 tarih ve 150 sayılı Kararı.

⁷⁶ Bkz. Dipnot: 20.

⁷⁷ Ankara Üniversitesi Senatosu'nun 8 Mart 1982 tarih ve 81-82 sayılı Kararı.

Yaşar ve ark., 2006). Sonraki yıllarda uzmanlık eğitiminin yeniden başlatılması için yürütülen çalışmalara ise süreklilik kazandırılmamıştır (Dinçer,1999).

Türkiye’de Nisan 2011 tarihi itibariyle aktif olarak eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren 17 veteriner fakültesinin bağlı bulunduğu üniversitelerin SBE’leri içinde veteriner doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programı olan 12, doktora programı olan 11 enstitü bulunduğu saptanmıştır. Lisansüstü programların açılma yılları Çizelge 2’de gösterilmiştir. Doğum ve jinekoloji alanında hem yüksek lisans hem de doktora programı bulunan sekiz enstitünün olduğu anlaşılmıştır. Elazığ, İstanbul ve Bursa’da bulunan SBE’lerinde, bu alanda yalnızca doktora düzeyinde; Burdur, Hatay, Şanlıurfa ve Erzurum’da bulunan SBE’de ise yalnızca yüksek lisans düzeyinde eğitim verildiği belirlenmiştir.

Çizelge 2. Sağlık bilimleri enstitülerinde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans ve doktora programlarının açılma yılları.

Enstitüler	Yüksek Lisans Programı	Doktora Programı
Ankara Üniversitesi	1995	1982
Fırat Üniversitesi	-	1982
İstanbul Üniversitesi	-	1982
Uludağ Üniversitesi	-	1982
Selçuk Üniversitesi	1989	1989
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1992	2005
Kafkas Üniversitesi	2009	2011
Adnan Menderes Üniversitesi	2005	2008
Dicle Üniversitesi	-	-
Erciyes Üniversitesi	2001	2004
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2011	-
Kırıkkale Üniversitesi	-	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	2006	-
Harran Üniversitesi	2001	-
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2003	2005
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2010	2008
Atatürk Üniversitesi	2009	-

Nisan 2011 tarihi itibariyle SBE'lerinin veteriner doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programlarından 18'i kız, 38'i erkek olmak üzere toplam 56 öğrencinin; doktora programlarından ise 32'si kız, 112'si erkek olmak üzere toplam 144 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır.⁷⁸ Mezunların tezlerine ait bilgiler EK-2'de verilmiştir. Sağlık Bilimleri Enstitülerinin kuruluşlarından itibaren farklı akademik yıllarda doğum ve jinekoloji dalında açılmış olan yüksek lisans ve doktora programları mezunlarının enstitülere ve cinsiyete göre dağılımları toplu halde Çizelge 4'te; mezunların cinsiyete göre dağılımları Şekil 1'de; kız-erkek oranları ise Şekil 2'de gösterilmiştir. Yabancı uyruklu öğrenci sayılarına ilişkin olarak, Ankara'da iki; İstanbul'da bir öğrencinin doktora düzeyinde eğitimini tamamladığı, yüksek lisans programı mezunları arasında yabancı uyruklu öğrencinin bulunmadığı belirlenmiştir.

Türkiye'de bulunan veteriner fakültelerinde görev yapmış/yapmakta olan 86 öğretim üyesinden altısının doktoralarını yurt dışında tamamladıkları saptanmıştır (Çizelge 3). Öğretim Üyelerinin doktora mezuniyet yıllarına göre akademik aşamaları Çizelge 3'te gösterilmiştir.

Çizelge 3. Öğretim üyelerinin doktora mezuniyet yıllarına göre akademik aşamaları

Soyadı Adı	Lisans Mezuniyeti	Doktora Mezuniyeti	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
ERK , Hüseyin	Ankara/1937	1946	-	1950	1958
DOĞANELİ , Mehmet Zeki	Ankara/1950	1956	-	1964	1970
AKKAYAN , Celalettin	Ankara/1954	1962	-	1969	-
KILIÇOĞLU , Salih Çetin	Ankara/1962	1969	-	1974	1980
ALAÇAM , Erol	Ankara/1968	1974	-	1979	1985
BERAH , Türker	Ankara/1971	1976	1979	-	-
DEVECİ , Hüseyin	Ankara/1973	1978	-	1983	1989
ŞENÜNVER , Adem	Ankara/1971	1979	1982	1984	1988
İZGÜR , İsmail Hakkı	Ankara/1973	1980	1984	1987	1993

⁷⁸ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Başkanlığına gönderilen 24 Haziran 2010 tarih ve 1868-1648 sayılı ve 3 Mayıs 2010 tarih ve 991-1224 sayılı Yazılar.

Çizelge 3 (Devam). Öğretim üyelerinin doktora mezuniyet yıllarına göre akademik aşamaları

Soyadı Adı	Lisans Mezuniyeti	Doktora Mezuniyeti	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
TİMURKAN, Hüseyin	Elazığ/1976	1982	1985	-	-
ÜNAL, Erhan Fatih	Ankara/1975	1983	1984		
TEKELİ, Tevfik	Ankara/1978	1983	1984	1988	1994
KÜPLÜLÜ, Şükrü	Ankara/1980	1987	-	1988	1998
APAYDIN, A.Mükremin	Ankara/1978	1988	1988	1992	1998
DİNÇ, Dursun Ali	Elazığ/1981	1988	1989	1990	1996
SALMANOĞLU, M. Rıfat	Ankara/1982	1988	-	1991	1999
GÜLER, Mehmet	Elazığ/1981	1988	1990	1996	2008
BEKYÜREK, Tayfur	Ankara/1984	1989	1990	1995	2001
HOROZ KAYA, Huriye	İstanbul/1984	1989	1991	1994	2000
ÇOLAK, Armağan	Ankara/1984	1989	1991	1997	2003
VURAL, Mehmet Rıfat	Ankara/1984	1989	1992	1993	2000
KILIÇARSLAN, Ragıp	İstanbul/1985	1990	1993	1996	2002
KALKAN, Cahit	Elazığ/1985	1991	1992	1993	1999
ASLAN, Selim*	Bursa/1983	1992	-	1993	2000
ALAN, Muhammet	Elazığ/1986	1992	1993	1995	2004
ÖCAL, Halis	Elazığ/1986	1992	1993	1996	2001
SEMACAN, Ahmet	Konya/1989	1993	1994	1997	2003
EKİCİ, Hayri	Ankara/1983	1993	1995	1998	2007
KONUK, Cengiz Sergen	İstanbul/1987	1993			-
SEYREK İNTAŞ, Kamil*	Bursa/1984	1993	1996	1999	2005
KIRŞAN, İsmail	İstanbul/1988	1993	1998	2000	2006
NAK, Yavuz	Bursa/1985	1994	1999	2006	-
NAK, Deniz	Bursa/1988	1994	2001	2006	-
BAŞTAN, Ayhan	Ankara/1989	1995	-	1998	2004
KAYMAZ, Mustafa	Ankara/1989	1995	-	1998	2004
TAŞAL, İbrahim	Konya/1990	1995	1997	1999	2005
ÇETİN, Hayrettin	Elazığ/1991	1996	1997	1999	2005
TEK, Çağatay	İstanbul/1991	1996	2000	2004	2009
ERDEM, Hüseyin	Ankara/1989	1997	1999	2004	2009

Çizelge 3 (Devam). Öğretim üyelerinin doktora mezuniyet yıllarına göre akademik aşamaları

Soyadı Adı	Lisans Mezuniyeti	Doktora Mezuniyeti	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
UÇAR, Mehmet	Ankara/1992	1998	1998	2004	2009
KAŞIKÇI, Güven	İstanbul/1991	1998	2001	2006	-
FINDIK, Murat	Ankara/1991	1999	-	2001	2006
ERGÜN, Yaşar	Ankara/1992	2000	2000	-	-
YILDIZ, Hamit	Elazığ/1991	2000	-	2006	-
KALENDER, Hakan	Ankara/1995	2000	2002	2007	-
AYDIN ÇİFTÇİ, Muhterem	Elazığ/1992	2000	-	2008	-
MUSAL, Bayazıt	Ankara/1995	2000	2002	-	-
KÖKER, Afşin	Ankara/1994	2000	2002	-	-
RİŞVANLI, Ali	İstanbul/1994	2001	-	2004	2009
GÜVENÇ, Kazım	İstanbul/1993	2001	-	2010	-
CANOOĞLU, Esra	Ankara/1996	2001	2003	-	-
ŞENDAĞ, Sait	Ankara/1992	2002	2004	2007	-
ÜN, Mustafa	Ankara/1996	2002		-	-
PANCARCI, Şükrü Metin*	Ankara/1993	2002	2005	2008	-
SERİN ERDOĞAN Güneş	Ankara/1998	2002	2005	-	-
GÜMEN, Ahmet*	Ankara/1994	2003	-	2006	-
GÜLTİKEN, Nilgün	Ankara/1995	2003	2003	-	-
GÜRBULAK, Kutlay	Kars/1994	2003	2004	2006	2011
KAÇAR, Cihan	Ankara/1996	2003	2004	2008	-
ÇELİK, Hacı Ahmet	Ankara/1997	2003	2004	2009	-
DOĞRUER, Gökhan	Van/1997	2003	2004	-	-
ORAL, Hasan	Kars/1994	2003	2005	2010	-
GÜNGÖR, Örsan	Kars/1996	2003	2005		-
ZONTURLU, Abuzer Kaffar	Elazığ/1995	2003	2006	-	-
GÜZELOĞLU, Aydın*	Ankara/1994	2003	2006	2009	-
AYDIN, İbrahim	Konya/1997	2003	2009	2011	-
ÖZYURTLU, Nihat	Diyarbakır/1998	2004	2006	2010	-
ÇETİN, Yunus	Van/1996	2004	2007	2010	-
BADEMKIRAN, Servet	Elazığ/1993	2004	2007	2010	-

Çizelge 3 (Devam). Öğretim üyelerinin doktora mezuniyet yıllarına göre akademik aşamaları

Soyadı Adı	Lisans Mezuniyeti	Doktora Mezuniyeti	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
MACUN, Hasan Ceyhun	Ankara/1998	2004	2008	-	-
KOCAMÜFTÜOĞLU, Mesih	Ankara/1997	2004	2005	-	-
ÖZENÇ, Erhan	Ankara/1999	2005	2005	-	-
POLAT, Bülent	Kars/1998	2005	2007	2011	-
SARIBAY, Mustafa Kemal	Ankara/1996	2005	2008	-	-
PİR YAĞCI, İlknur	Ankara/1999	2005	2008	-	-
ÖZALP, R. Gözde*	Bursa/2000	2005	2008	-	-
ANADOL, Elvan	Ankara/2001	2006	2006	-	-
ULUSOY GÜRLER, Hande	Ankara/2001	2006	2007	-	-
AY, Serhan Serhat	Ankara/2001	2007	2007	-	-
BECERİKLİSOY, H. Bülent	Ankara/2001	2007	2009	-	-
KAYA, Duygu	Ankara/2001	2008	2009	-	-
ATLI, Mehmet Osman	Şanlıurfa/2001	2009	2010	-	-
EMRE, Birten	Ankara/2002	2009	2010	-	-
ABAY, Murat	Kayseri/2001	2010	2010	-	-
KÖSE, Mehmet	Konya/2002	2010	2010	-	-
CENGİZ, Mehmet	Ankara/2004	2010	2011	-	-

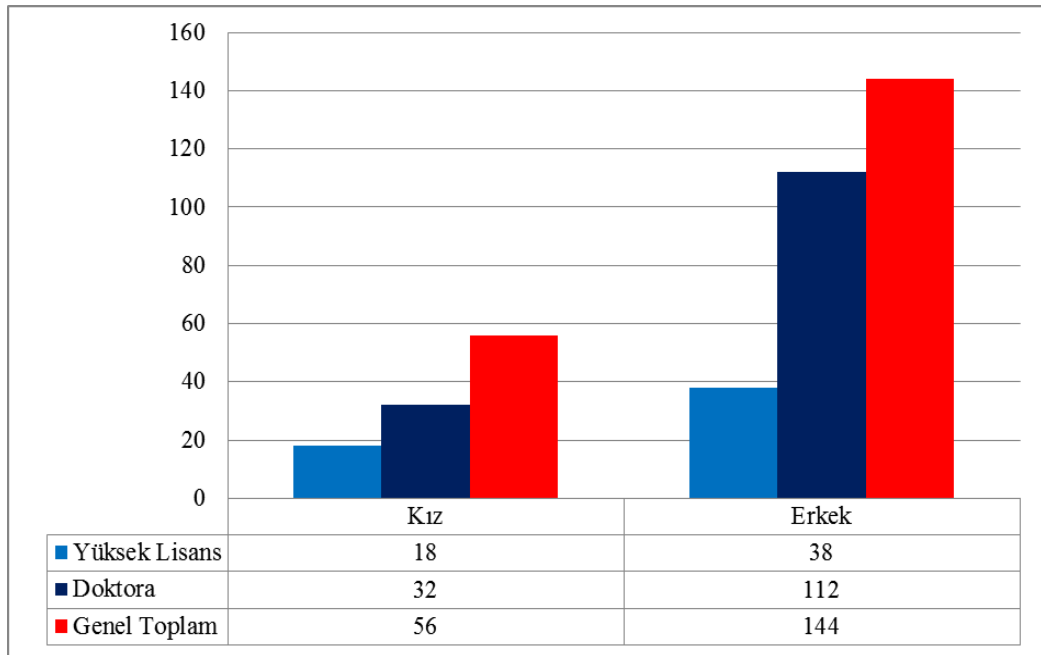
*Doktora eğitimlerini yurt dışında tamamlayan öğretim üyeleri.

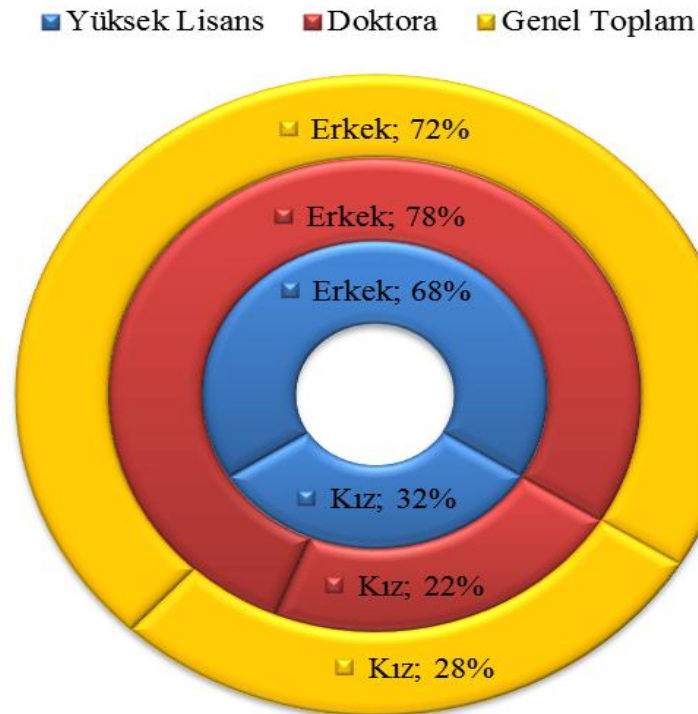
Çizelge 4. Doğum ve jinekoloji alanında doktora ve yüksek lisans programları mezunlarının sağlık bilimleri enstitülerine ve cinsiyete göre dağılımları (1982- 2011 Nisan)*

Sağlık Bilimleri Enstitüleri	Yüksek Lisans		Doktora	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Ankara Üniversitesi	8	14	18	53
Fırat Üniversitesi	-	-	1	13
İstanbul Üniversitesi	-	-	11	18
Uludağ Üniversitesi	-	-	2	8
Selçuk Üniversitesi	-	1	-	18
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3	7	-	-
Kafkas Üniversitesi	1	-	-	-
Adnan Menderes Üniversitesi	-	1	-	-
Dicle Üniversitesi	-	-	-	-
Erciyes Üniversitesi	3	6	-	1
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	-	-	-	-
Kırıkkale Üniversitesi	-	-	-	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	3	1	-	-
Harran Üniversitesi	-	2	-	-
Afyon Kocatepe Üniversitesi	-	6	-	1
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	-	-	-	-
Atatürk Üniversitesi	-	-	-	-
Toplam	18	38	32	112
Genel Toplam	56		144	

* Bu Çizelge’de yalnız SBE’lerinden mezun olanların verilerine yer verilmiş, Enstitülerin kuruluşundan önce Fakültelerin doktora programlarından mezun olanların bilgilerine yer verilmemiştir.

Şekil 1. Doğum ve jinekoloji alanında doktora ve yüksek lisans programları mezunlarının cinsiyete göre dağılımları (1982- 2011 Nisan)

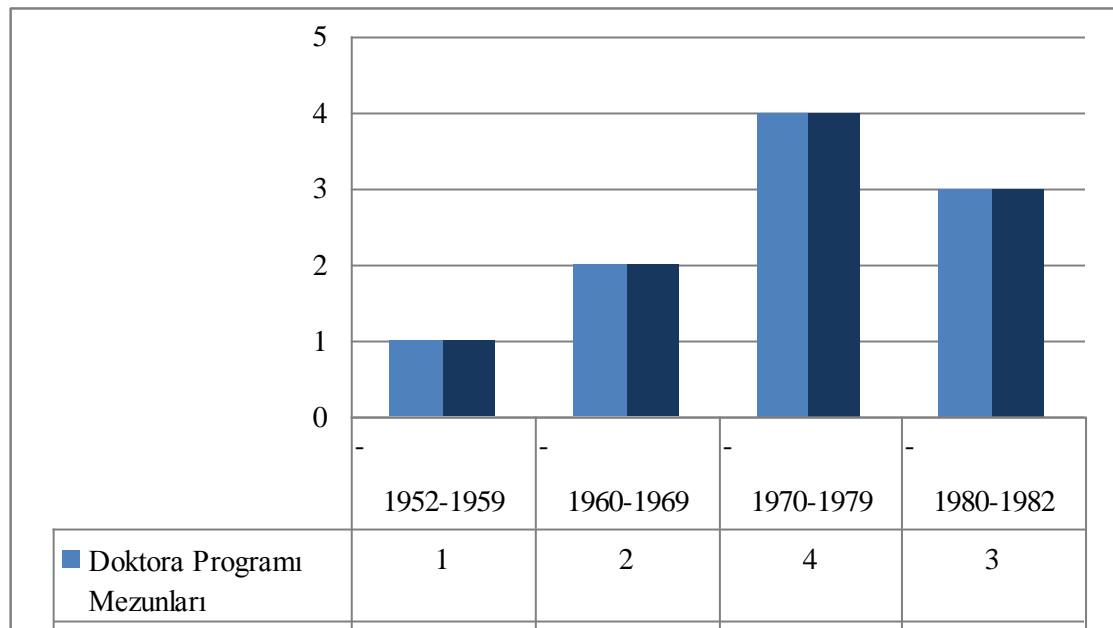

Şekil 2. Doğum ve jinekoloji alanında doktora ve yüksek lisans programları mezunlarının cinsiyet oranları (1982- 2011 Nisan)

Türkiye’de Veteriner Doğum ve Jinekolojinin ilk bağımsız birimi olan “Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniği”nin kurulduğu 1952 yılından 1982 yılına kadar geçen sürede mezun olan lisansüstü öğrenci sayıları Çizelge 5 ve Şekil 3’te verilmiştir.

Çizelge 5. Türkiye’de veteriner doğum ve jinekolojinin ilk bağımsız biriminin kuruluşundan 1982 yılına kadar mezun olan lisansüstü öğrenci sayıları

YILLAR	Yüksek Lisans Programı Mezunları	Doktora Programı Mezunları	Toplam Mezun Sayısı
1952-1959	-	1	1
1960-1969	-	2	2
1970-1979	-	4	4
1980-1982	-	3	3

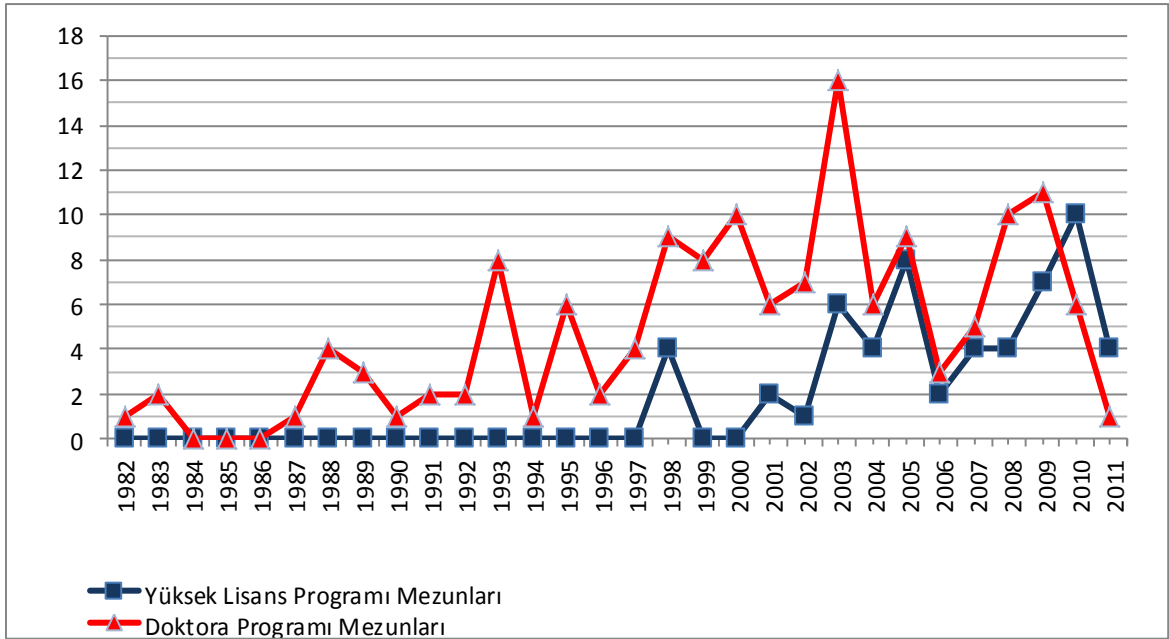
Şekil 3. Türkiye’de veteriner doğum ve jinekolojinin ilk bağımsız biriminin kuruluşundan 1982 yılına kadar mezun olan lisansüstü öğrenci sayıları

Yükseköğretim Kanunu’nun çıkarılmasından sonra, 1982 yılından 2011 yılının Nisan ayına kadar 56’sı yüksek lisans ve 144’ü doktora programlarından toplam 200 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır. Mezunların yıllara göre dağılımları Çizelge 6 ve Şekil 4’te gösterilmiştir.

Çizelge 6. Türkiye’de sağlık bilimleri enstitülerinin doğum ve jinekoloji programlarından yüksek lisans ve doktora derecesi ile mezun olan öğrencilerin yıllara göre dağılımı (1982-2011 Nisan)*

Yıllar	Yüksek Lisans Programı Mezunları	Doktora Programı Mezunları	Toplam Mezun Sayısı
1982	-	1	-
1983	-	2	2
1984	-	-	-
1985	-	-	-
1986	-	-	-
1987	-	1	1
1988	-	4	4
1989	-	3	3
1990	-	1	1
1991	-	2	2
1992	-	2	2
1993	-	8	8
1994	-	1	1
1995	-	6	6
1996	-	2	2
1997	-	4	4
1998	4	9	13
1999	-	8	8
2000	-	10	10
2001	2	6	8
2002	1	7	8
2003	6	16	22
2004	4	6	10
2005	8	9	17
2006	2	3	5
2007	4	5	9
2008	4	10	14
2009	7	11	18
2010	10	6	16
2011	4	1	5
Toplam	56	144	200

*Bu Çizelge’de yalnız SBE’lerinden mezun olanların verilerine yer verilmiş, Enstitülerin kuruluşundan önce Fakültelerin doktora programlarından mezun olan öğrencilerin bilgilerine yer verilmemiştir.

Şekil 4. Türkiye’de sağlık bilimleri enstitülerinin doğum ve jinekoloji anabilim dallarının lisansüstü programlarından mezun olan öğrencilerin yıllara göre dağılımları (1982-2011 Nisan)

Türkiye’de doğum ve jinekoloji alanında SBE bünyesinde tamamlanan ilk doktora ve yüksek lisans tezleri, AÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsünde gerçekleştirilmiştir. İlk doktora tezinin 1983 yılında tamamlandığı ve kuruluşundan (1982) 2011 yılı Nisan ayına kadar 18’i kız, 53’ü erkek olmak üzere toplam 71⁷⁹ öğrencinin AÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsünden mezun olduğu saptanmıştır. Bu alanda yüksek lisans programının ise 1995 yılında açıldığı⁸⁰ ve 2011 yılı Nisan ayına kadar sekizi bayan, 14’ü erkek olmak üzere toplam 22 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır⁸¹ (EK- 2. 1).

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının bulunmadığı; 1982 yılında açılan doktora programından

⁷⁹ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu’nda belirtilen sayı SBE bünyesi dışındaki sayıları da kapsamaktadır.

⁸⁰ Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü’nün Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderdiği 24 Mart 1995 tarih ve B.30.2.ANK.0.A1.00.00/843 sayılı Yazı.

⁸¹ Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Arşivi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

ise 2011 yılı Nisan ayı itibariyle biri kız, 13'ü erkek olmak üzere toplam 14 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır⁸² (EK- 2. 2).

İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının bulunmadığı, 1982 yılında açılan doktora programından ise 2011 yılı Nisan ayı itibariyle 11'i kız, 18'i erkek olmak üzere toplam 29 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır⁸³ (EK- 2. 3).

Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının bulunmadığı 1982 yılında açılan doktora programından ise 2011 yılı Nisan ayı itibariyle ikisi kız, sekizi erkek olmak üzere toplam 10 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır⁸⁴ (EK- 2. 4).

Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 1989 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibarı ile bir erkek, aynı yıl açılan doktora programından ise 18 erkek olmak üzere toplam 19 öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır⁸⁵ (EK- 2. 5).

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 1992 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle üçü kız, yedisi erkek olmak üzere toplam 10 öğrencinin mezun

---

⁸² Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 28 Mayıs 2010 tarih ve 623 sayılı Yazı ve Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁸³ İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilen 11 Haziran 2010 tarih ve 18019 sayılı Yazı ve İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁸⁴ Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 19 Nisan 2010 tarih ve 9245 sayılı Yazı ve Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁸⁵ Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 1 Nisan 2010 tarih ve 1077 sayılı Yazı ve Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

olduğu, 2005 yılında açılan doktora programından ise henüz mezun verilmediği saptanmıřtır⁸⁶ (EK- 2. 6).

Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2009 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle bir kız öğrencinin mezun olduğu, doktora programının ise 2011 yılında açıldığı ve henüz mezun verilmediği saptanmıřtır⁸⁷ (EK- 2. 7).

Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2005 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibarı ile bir erkek öğrencinin mezun olduğu; 2008 yılında açılan doktora programından ise henüz mezun verilmediği saptanmıřtır⁸⁸ (EK- 2. 8).

Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2001 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle üçü kız, altısı erkek olmak üzere toplam dokuz öğrencinin mezun olduğu, 2004 yılında açılan doktora programından ise bir erkek öğrencinin mezun olduğu saptanmıřtır⁸⁹ (EK- 2. 10).

---

⁸⁶ Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından Tezi Yazarı Arş. Gör Özgül Küçükaslan'a gönderilen 14 Temmuz 2010 tarihli Yazı ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁸⁷ Kafkas Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 15 Nisan 2010 tarih ve 1145 sayılı Yazı ve Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁸⁸ Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 20 Nisan 2010 tarih ve 02771 sayılı Yazı ve Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁸⁹ Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 6 Nisan 2010 tarih ve 1980 sayılı Yazı ve Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2011 yılında açıldığı ve henüz mezun verilmediği; doktora programının ise bulunmadığı saptanmıştır⁹⁰ (EK- 2. 11).

Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2006 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle üçü kız, biri erkek olmak üzere dört öğrencinin mezun olduğu, doktora programının ise bulunmadığı belirlenmiştir⁹¹ (EK- 2. 13).

Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2001 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle iki erkek öğrencinin mezun olduğu, doktora programının bulunmadığı saptanmıştır⁹² (EK- 2. 14).

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2003 yılında açıldığı, bu programdan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle altı erkek öğrencinin mezun olduğu, 2005 yılında açılan doktora programından ise bir erkek öğrencinin mezun olduğu saptanmıştır⁹³ (EK- 2. 15).

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2010; doktora programının ise 2008 yılında

---

⁹⁰ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 7 Nisan 2010 tarih ve 955-1932 sayılı Yazı ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁹¹ Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 25 Mayıs 2010 tarih ve 155 sayılı Yazı ve Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁹² Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Başkanlığına gönderilen 5 Nisan 2010 tarih ve 90-59 sayılı Yazı ve Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁹³ Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilen 9 Nisan 2010 tarih ve 589 sayılı Yazı ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

açıldığı, bu programlardan 2011 yılı Nisan ayı itibariyle mezun verilmediği saptanmıştır⁹⁴ (EK- 2. 16).

Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans programının 2009 yılında açıldığı ve bu programdan henüz mezun verilmediği, doktora programının ise bulunmadığı saptanmıştır⁹⁵ (EK- 2. 17).

Dicle⁹⁶ (EK- 2. 9) ve Kırıkkale⁹⁷ (EK- 2. 12) Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitülerinde doğum ve jinekoloji alanında lisansüstü programların bulunmadığı belirlenmiştir.

---

⁹⁴ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 29 Mart 2010 tarih ve 850 sayılı Yazı ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁹⁵ Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Rektörlüğüne gönderilen 5 Nisan 2010 tarih ve 006090 sayılı Yazı ve Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁹⁶ Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

⁹⁷ Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından AÜ Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderilen 5 Nisan 2010 tarih ve 455 sayılı Yazı ve Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu.

3.2. BİLİMSEL ARAŞTIRMA ve YAYIN

3.2.1. Veteriner Doğum ve Jinekoloji Alanında Yazılan Kitaplar

Askerî Veteriner Okulunun 1873 yılında Tıp Okuluna nakledilmesinin ardından ders programları yeniden düzenlenmiş ve yabancı dilde yazılmış birçok ders kitabının Türkçeye çevirisi yapılmıştır (Tüzdil, 1953). Türkiye’de ulaşılabilen en eski veteriner doğum bilgisi kitabı olarak 1902 yılında Fransızcadan çevirisi yapılan **“Fenn-i Vilâde-i Baytariyye”** (EK-3. 4. 1.) adlı ders kitabı saptanmıştır (Minas, 1318-1902). *“Mekteb-i Harbiyye-i Şâhânedede Sınıf-ı Baytariyye Ders Nâzırı Vekîli ve Fenn-i Tedâvî ile Fenn-i Vilâde ve Hukuk-i Ticâriyye-i Hayvânât-ı Ehliyye Muallimi Kaymakam Minas”* tarafından yazıldığı belirtilen ve 559 sayfadan oluşan Kitabın ilk sayfasına İstanbul’da 1318 [1902] yılının Haziran ayında yayımlandığı notu düşülmüştür.

Eserin önsözünde Minas Bey aşağıdaki açıklamaya yer vermiştir: *“Memleketimizde bundan 20 - 30 sene evvel tabâbet-i baytâriyyeyi [veteriner hekimliği] tahsîl [ilim öğrenme] ve tetebbu [derin bilgi edinme, ayrıntılı inceleme] için muvâfât [sözünün eri olma] ecnebiyyeden [yabancı] başka mürâcaat-gâh [başvurulacak yer] bulmak muhâl [imkânsız] olduğu meslekdaşânın [meslektaşların] mâ'lûmudur [belli olan]. Mahzâ [ancak, yalnız] hâmi [himaye eden, koruyan] ulûm [ilimler] ve fûnûn [ilim, fenleri çeşit, sınıf] ve bâis [sebeup olan, neden] terakki [ilerleme, yükselme] ma'mûriyyet [mamurluk, bayındırlık] nümûn [gösteren, benzeyen] olan pâd-şâh kuderâdan [değer, haysiyet] ve şâhen-şâh [en büyük padişah, padişahlar padişahı] maârif [bilgi, kültür] iktirân [ulaşma, erişme, yakınlaşma] efendimiz hazretlerinin sâye-i [gölge, koruma, sahip çıkma] maârif-u iyelerinde [sahip olduğu bilgi sayesinde] kâffe [hep, bütün] şubât-ı [şubeler, bölükler] ulûm [ilimler] ve fûnûn [ilim, fenler, çeşit, sınıf] bir sür'at [hız] hârîka ile terakki [ilerleme, yükselme] ve tekemmül [olgunlaşma, tamamlanma, bitirme] ettiği gibi cülûs [tahta oturma, çıkma] mes'adet [saâdet, bahtiyarlık] me'nûs [alışılmış, alışık] şehr-yârîlerinden [pâdişahlık, padişahla ilgili] i'tibâr-ı [saygı gösterme,*

ehemmiyet verme] fûnûn-u baytariyye [veteriner hekimliği ilmi] dahi işbu şüherâ terakkide [ilerleme gösteren şehirler] her sene bir yeni bedime [şaheser, muhteşem güzellik] göstermek sûretiyle az müddet zarfında kat' [halletme, bitirme] merâhil [mesâfeler] kemâl [tamamlama] ederek bundan yirmi beş sene mukaddem [önce] mürrâcaat edilecek Türkçe yazılmış bir iki kitaptan gayri baytar kitabı yok iken el-yevm [bugün] sâye-i şâhânedede [padişahın gölgesinde, himayesinde, sayesinde] tekâmil [bitirme, tamamlama, bütün] şüabât [şubeler, bölükler] fûnûn-u baytariyyeyi [veteriner hekimliği ilmi] mütâlaa [okuma, tetkik] edecek Türkçe yazılmış birçok eser vücûda getirilmiştir.

Nasıl vücûda gelmesin. Pâd-şâh kuderâdan [değer, haysiyet] ve şâhen-şâh [en büyük padişah, padişahlar padişahı] muallâ [ulu, yüksek] unvân [şöhret, şan] efendimiz hazretleri kelef-i [şiddetli sevgi] ulûm [ilimler] ve fûnûnu [ilim, fenler, çeşit, sınıf] taht-ı himâye-i [koruma altına] feyz-u iyelerine [sahip olduğu feyiz, bilim, irfan] almışlar ve o yevm [o gün] mukaddes [kutsal, mübârek] ve mes'adetten [saâdet, bahtiyarlık] i'tibâr-ı [değer verme, saygı gösterme] her muallim [öğretmen, hoca] her muharrir [yazar, te'lif eser sâhibi] ve vüs'at [para durumu] yettiği ve kalemi yazdığı kadar vücûda getirdikleri kitapları sahne-i [sahne] mütâlaaya [okuma, tetkik] vaz' [koyma, konulma] ettikçe mazhar [bir şeyin görüldüğü yer, nâil olma] âtîfet [iyilikseverlik] şâhen-şâhı [en büyük padişah, padişahlar padişahı] buyrulmuşlardır.

İşte âcizleri hiçbir meziyyetim yok iken avâtîf [karşılık beklemeden gösterilen sevgiler, iyilikseverlikler] mâ-lâ-nihâye [sonsuz, uçsuz bucaksız] mülk-dâr [mülk sahibi, sultan, padişah] a'zamîyeden [en büyük, ulu] olmak üzere mîralaylık rütbe-i [derece] refî-iyesini [refî':Yüksek] ihrâza [kazanma, elde etme, erişme] nâil oldum. Bu nimet-i [nimet, lütuf, iyilik] azâminin [büyüklük, en büyük] şükür ve minneti ve bu avâtîf [karşılık beklemeden gösterilen sevgiler, iyilikseverlikler] vâlânın [yüksek, yüce] ehsâs [duygular] eylediği gayret ve ubûdiyyeti [bağlılık, kulluk] ifâ [yerine getirme] maksadiyle âcizliğime bakmayarak ve hemân [hemen, böylece] yine kalem şükûrâne [şükûrân alâmeti, iyilik bilme nişânesi] sarılarak her nasılsa şimdiye kadar lisânımıza nakledilmemiş olan ve fevâid-i [faydalar] müstagnî [çok fazla, lüzumlu]

beyân bulunan [olduğu bildirilen] fenn-i vilâde-i baytariyyeyi Fransızcadan Türkçeye tercüme ile velev [olsa da, bile] yine nâ-çizâne [pek küçük] olsun âsâr-ı [eserler] kem-terâne [çok küçükçe] diğer bir iki esercik daha ilave eyledim.

Bugün Avrupa'daki mekâtib-i [mektepler] baytariyyede mevki-i [yer] tedrîs [okutma, ders verme] ve tahsilde [ilim öğrenme] ne kadar kitâb-ı baytariyye var ise i'lâ [yüceltme] mâ-şâ-Allah bunların kâffesi [hepsi, cümlesi] Türkçe yazılmış olduğu halde talebe-i baytariyyenin dest [el] istifâdelerinde [faydalanma, bilgisini genişletme] bulunuyor işte bu tekemmüli [tamamlama, olgunlaşma] görmek bir muhibb [dost, sevgi besleyen] meslek için ne kadar bâde-i [sebepe, ilk, başlangıç, geçici] memnûniyyet ise âsâr-ı mezkûrenin [belirtilen, anılan eserlerin] vücûda gelmesine bâis [sebepe olan, neden] yegâne [biricik, tek] olan pâd-şâh muallâ [yüce] serâ ve şâhen-şâhı [en büyük padişah, padişahlar padişahı] Felâtun fikret [Eflâtûn benzeri fikirler üreten] efendimiz hazretlerine duâ-han [dua okuyucu] olmak dahi ol kadar vâcibe [yapılması lüzumlu şey] zimmet [yükümlülük, borç] ve rıkkıyyetimizdir [esirlik, kulluk] hemen cenâb-ı Hakk [Allah] sevgili pâd-şâhımız efendimiz hazretlerine tükenmez ömürler ihsân [bağışlama, iyilik] buyursun. Amin.” ifadelerine yer vermiştir.

Önsöz ve kapak kısmını takip eden sayfada Esere “*Fenn-i Vilâde'nin ta'rîf ve ehemmiyyeti*” başlığı ile başlanmıştır. “*Mekteb-i Fünûn-i Harbiyye-i Şâhâne Matbaası*”nda basılan Eserde 51 resim ve şekil ile altı çizelge bulunmaktadır. Üç bölüm ve her bölümde iki bab olacak şekilde düzenlenen ve kısırak, inek, koyun, keçi ve domuzlarla ilgili bilgileri içeren Eserin birinci bölümünde doğum fizyolojisi, üreme organlarının görevleri ve anatomik bilgiler, gebelik belirtileri, plasenta yapıları, embriyonun oluşumu ve fizyolojisi, gebelik teşhisi, gebelik fizyolojisi, gebelik süreleri, sütün içeriği, gebe hayvanın sağlığının korunması konularına; ikinci bölümünde doğum hastalıkları bilgisi, üreme organlarında meydana gelen hastalıklar, gebelerde meydana gelen hastalıklar, kısırılık, yavruya ilişkin hastalıklar, doğum sonrası hastalıklar; üçüncü bölümünde ise bu hastalıkların tedavilerine ve tedavide kullanılacak olan aletlerin bilgisine ve son 16 sayfasında da embriyolojik bilgilere yer verilmiştir. Önsözünde, Kitabın Fransızcadan Türkçeye çevrildiği ve bir iki eser

daha eklenerek oluşturulduğu belirtilmiş ise de bu eserlerin künyelerini içeren bir kaynakçaya yer verilmediği gibi fihristinin de bulunmadığı görülmüştür.

Erk ve Dinçer'in (1970) "*Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi*" adlı kitabından, Minas Bey'in beş bilimsel yayınının daha bulunduğu; ancak, bunlardan hiçbirinin doğum ve jinekolojiyle ilgili olmadığı anlaşılmıştır.

Sivil Veteriner Okulunda 1906-1909 yılları arasında *Fenn-i Vilâde* dersini okutmakla görevlendirilen Fazlı Faik (Yeğül) Bey'in yayımlamış olduğu üç kitap ve 23 bilimsel makaleden hiçbirinin doğum ve jinekolojiyle ilgili olmadığı belirlenmiştir (Erk ve Dinçer, 1970).

Veteriner doğum ve jinekoloji alanında 1928 yılında Arap harfleri ile "***Fenn-i Vilâde-i Baytarî***" [Veteriner Doğum Bilgisi] (EK-3. 4. 2.) adlı bir ders kitabı yayımlanmıştır. "*Baytar Mekteb-i Âlisi Müdürü ve Emrâz-ı Cerrâhiyye ve Fenn-i Vilâde Müderrisi*" Salih Zeki (Berker) tarafından YZE'nin kuruluşundan beş yıl önce yazılan bu Eserin, kendi alanında Arap harfleri ile yazılan ilk telif eser olduğu saptanmıştır. İstanbul'da "*Hilâl Matbaası*"nda basılan Kitap, 399 sayfadır. Sekiz çizelge ile 89 şekil içeren Eserde sayfa numarası sırası ile oluşturulan on sayfalık fihristin ardından yine on sayfa ve bu kez harf sırası ile düzenlenen bir fihriste daha yer verilmiştir. Esere önsöz ve hemen arkasından doğum bilgisinin tarifi ile başlanmıştır. Kitapta fihristte görülen 14 ana başlığa uygun olarak anatomik ve embriyolojik bilgiler, kızgınlık, ovulasyon, gebelik, gebelik teşhisi, gebelik süreleri ve çeşitleri, gebelik fizyolojisi, kısırılık, doğum, doğum fizyolojisi, yavrunun geliş ve vaziyetleri, doğuma yardım, güç doğumlar, ikizlik, yavru anomalileri, gebelik sırası ve sonrasında görülen hastalıklar ve tedavileri ile gerekli alet ve malzemeler konularına yer verilmiştir. Eserin son iki sayfasında kelime yanlışlarının düzeltildiği "*hatâ sevâb cedveli*" bulunmaktadır. Kaynak olarak kullanılan eserlerin de belirtildiği Kitabın önsözü aşağıda verilmiştir:

“Fenn-î Vilâde [doğum bilgisi]’nin ehemmiyyetinden uzun uzadiya bahsedecek değilim, yalnız câlib-i nazar-ı dikkat [dikkat çekici] olan eski bir Fransız istatistiği, tenâsülâtta [üretim] kullanılan büyük hayvânât-ı ehliyyenin [insana alışkın hayvanlar] 100 de 50’ sinin yavru yapamadıklarını veya yavrularının idâme-i [devam ettirme] hayat edemediklerini irâe [gösterme] ettiğini ve bunun büyük bir kısmı akamete [kısırlık], sıkıtlara [düşük], vaz-ı hamlı müteassirlere [güç doğumlara], nev-zâdın [yeni doğan] veya ilk ayların hastalıklarına merbût [bağlı] olduğunu zikredeceğim. Bu hâl, bu gün de böyle olduğu gibi, memleketimizde de daha fazlasıyla cârî [cerayân eden, geçen] olduğuna şüphe yoktur. Harb-i umûmîden [I. Dünya Savaşı] sonra mikdârları pek ziyâde [aşırı] azalan ve hâl-i hâzırda [şimdiki durum] müteaddid [birçok, birkaç] emrâz-ı intâniyye [mikroplu, ateşli hastalıklar] ve tufeylîyye [parazit] ile vahîm sûrette dûçâr-ı [uğramış] tehdîd olan hayvânât-ı ehliyyemizi [insana alışkın hayvanlar] çoğaltmak mecbûriyyetinde bulunduğumuz bir sırada bu tenâkusun [azalma, eksilme] kâffe-i [hep, bütün] esbâbiyle [vâsıtalar] mücâdele eylemek icâb eder ve bu mücâdele vesâitinin [vâsıtalar] ilk zamanlardaki mühimm bir kısmı da fenn-î vilâdenin [doğum bilgisinin] mebâhis-i [bahis, araştırma] meyanında [arasında] tavsîf [niteleme, ilim, bilgi] olunmaktadır. Buna rağmen gerek talebenin ve gerek baytârlarımızın elinde kendilerine bu husûsta rehberlik yapacak ve bu da dâimâ gayr-i mükemmel [mükemmel olmayan, güzel olmayan] ekseriyyâ [çok zaman] hatâ ile âlûde [bulaşık] el ile yazılmış notlardan başka bir eser mevcûd değildir. Bu kerre [defâ, kez] tab’ına [kitap basma] muvaffak [başaran, beceren] olduğum işbu kitâbla bu ihtiyâcın meh-mâ-emken [mümkün olduğu kadar] tehvînine [kolaylaştırmaya] çalıştım. Kitâbın tertîb [hazırlama] ve te’lifindeki [eser yazma] başlıca ma’hazler [kaynaklar]: Fransa’da Alfor Baytâr Mektebinin âlim [çok okumuş, bilgin] müderrisi [ders veren] Mösyö Moussu’nun notlariyle taş basma Fenn-î Vilâde-i Baytarisi; Saint-cyr ve Violet’in Fenn-î Vilâde-i Baytarisi; Robin tarafından Encyclopedie Cadeac için yazılan kitâbla Lebrun’un ve Franck’in Fenn-î Vilâde-i Baytari kitaplarından ibarettir. Resâil-i [küçük kitaplar, dergiler] baytâriyyeden de vâsi [geniş] bir surette istifade ettim. Kitabın tab’ı ve resimlerle tavzîhi [açıklama] husûsunda pek ziyâde [aşırı] itinâ [özenme] edilmiş ve bu vechile [sebep, vesîle] mümkün olduğu kadar, kabil-i istifâde [yararlanılabilir] bir hale konulmasına çalışılmıştır. Eğer bu

kitâbımla mesleğime ve meslek-dâşlarım, vevki [olsa da, bile] nâ-çîzâne [pek küçük] olsun, bir hizmet ifâ [yerine getirme] edebilmiş isem işte sayimin [emek, çabalama] en büyük mükâfatı.”

Erk ve Dinçer (1970) tarafından kaleme alınan, “*Türkiye’de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi*” adlı kitaptan Salih Zeki Berker’in yayın listesinde yer alan 26 makaleden 14’ünün doğum ve jinekoloji; diğerlerinin ise cerrahi ile ilgili olduğu; iki doğum ve jinekoloji kitabı ile altı cerrahi kitabının bulunduğu belirlenmiştir. Bu yayınların dışında; “*Âli Baytar Mektebi Müderrislerinden Salih Zeki*” tarafından 1928 yılında yazılan ve T.C. İktisat Vekâleti tarafından “*İstanbul Sanayii-i Nefise Matbaası*” nda basılan “***Gebe Hayvanlara, Henüz Doğurmuş Olanlara ve Yeni Doğan Yavrulara Yapılması Lazım Gelen Tedbirler***” (EK-3. 4. 3.) adında Arap harfleri ile yazılan bir Eser daha saptanmıştır. Eser 32 sayfadır. Önsöz, fihrist, kaynakça, çizelge ve şekil olmayan Eserde, bir ana başlık ile dokuz alt başlık bulunmaktadır. Bu Eser, doğum ve jinekolojiye ilişkin ulaşılabilen ilk yardımcı ders kitabı niteliği taşımaktadır.

Doğum bilgisine ilişkin Latin harfleri ile yazılan ilk kitabın “***Ehlî Hayvanların Doğum Bilgisi***” (EK-3. 4. 4.) olduğu saptanmıştır. YZE Basımevinde 1943 yılında basılan Eser, Enstitü’nün Ders Kitapları arasında yer alan 23 sayılı yayındır. YZE Cerrahî Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Salih Zeki Berker tarafından yazılan bu Ders Kitabı, 1928 yılında aynı yazar tarafından Arap harfleri ile yazılan “*Fenn-i Vilâde-i Baytarî*” adlı Eserin ikinci baskısıdır. Kitap, dört sayfalık fihristinin ardından 265+14 sayfadan oluşmakta; 15 adet çizelge ve son 14 sayfasında da 63 adet şekil bulunmaktadır. Kapağın hemen arkasındaki fihristte 128 konu başlığına yer verilmiş; konular bölümlere ayrılmamıştır. Eserde, doğum bilgisinin tarifi, anatomik bilgi, kızgınlık, ovulasyon, embriyolojiye ilişkin bilgiler, gebelik teşhisi, gebelik süreleri ve çeşitleri, anomaliler, gebelik sırasında oluşan hastalıklar, doğum, doğum belirtileri, doğum öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gerekenler, geliş ve vaziyetler, güç doğumlar, operasyonlar, çeşitli hastalıklar ve tedavileri anlatılmıştır. Kitabın kaynakça bölümü bulunmamaktadır; ancak 1928’de yayımlanan birinci

baskısının önsözüne bu Eserde de yer verilmiş ve içerisinde Eserde kullanılan kaynaklardan bahsedilmiştir.

Eserin önsözünde, Berker'in şu ifadeleri yer almaktadır: *“Ehlî hayvanların doğum bilgisini ilk defa 1928’de Fenn-î Vilâde-i Baytarî ismi altında bastırılmışım. Bu gün birinci basılışın mevcudu kalmadığı gibi o tarihten beri geçen 15 sene zarfında da fen hayli terakkiyâta [ilerlemelere] mazhar [nâil olma] olmuştur. Bilhassa gebeliğin teşhisinde son laboratuvar usulleri şüpheye mahal [yer] bırakmayacak derecede emin neticeler vermekteler. Doğum bilgisinin bahisleri arasına giren paraplegie ante partum ve paraplegie post partum, dana humması, eclampsi, kısırılık ve daha bazı hastalıkların sebepleri daha iyi anlaşılmiş ve tedavileri hakkında yeni usuller bulunmuştur ki bunlardan bu yeni basılıştta ehemmiyyetle bahsedilmiştir. Evvelce cerrahî hastalıklar sırasında mütâlaa [okuma, tetkik] etmekte olduğumuz dişilerin tenâsül cihazı [üreme organları] hastalıkları da daha ziyade münasebetleri dolayısıyla doğum bilgisi dersinde okutulması muvâfik [uygun] görüldüğünden bunlarda bu defa doğum bilgisi kitabına ilâve olunmuştur. Bu veçhile[sebeb, vesîle] eser daha ihâtalı [geniş bilgi, tam kavrayış] ve daha istifâdeli [faydalanma] bir hâle konulmuştur.”*

Türkiye’de 1902-2010 yılları arasında veteriner doğum ve jinekoloji alanında görev yapan öğretim elemanları tarafından yayımlanan 10 adet başvuru kitabı, sekiz adet ders kitabı ve dokuz adet yardımcı ders kitabı olmak üzere toplam 27 kitap saptanmıştır. Kitaplardan ikisinin çeviri, 20’sinin orijinal olduğu; birinin doçentlik tezinden, dördünün ise doktora tezinden hazırlandığı belirlenmiştir. Bu kitapların künyeleri Çizelge 7’de; kitapların yıllara göre dağılımı ise Çizelge 8’de gösterilmiştir.

Çizelge 7. Türkiye’de doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyeleri tarafından yayımlanan doğum ve jinekolojiye ilişkin kitaplar (1902- 2011 Nisan)

1	Minas. (1902). Fenn-i Vilâde-i Baytariye, Mekteb-i Fünûn-u Harbiye-i Şahane Mat., İstanbul. 559s. (Çeviri)
2	Berker, S. Z. (1928). Fenn-i Vilâde-i Baytarî. Hilâl Matbaası., İstanbul, 396 s.
3	Berker, S. Z. (1928). Gebe Hayvanlara, Henüz Doğurmuş Olanlara ve Yeni Doğan Yavrulara Yapılması Lazım Gelen Tedbirler. Sanayii-i Nefise Matbaası., İstanbul, 32 s.
4	Berker, S. Z. (1943). Ehlî Hayvanların Doğum Bilgisi. YZE Basımevi, Ankara, 280 s.
5	Erk, H. (1951). Ehli Hayvanlarda Laboratuvar Usulleriyle Gebeliğin Erkenden Teşhisi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 20, Çalışma No: 4. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 80 s., (Doktora Tezi).
6	Erk, H. (1957, 1965). Evcil Hayvanların Genital Organ Hastalıkları (Jinekoloji), Güzel İstanbul Matbaası, 1. Baskı Ankara, 121 s.
7	Doğaneli, M., Z. (1960). Ankara Mıntakası ve Haralarımız Evcil Hayvanlarında Görülen Güç Doğumların Sebepleri ve Yapılan Müdahalelerden Alınan Sonuçlar. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 96, Çalışma No: 51. Ege Matbaası, Ankara, 88 s., (Doktora Tezi).
8	Akkayan, C. (1964). Ankara’da Kesilen İneklerin Gebelik Durumları ve Sterilite Üzerinde İncelemeler. “Sterilite Problemlerini Tespit Maksadıyla”. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 165, Çalışma No: 67. Sevinç Matbaası, Ankara, 92s., (Doktora Tezi).
9	Doğaneli, M., Z. (1966). Kliniğimizde İneklerde Rastlanan Chronic Prulent Metritis’lerin Sebepleri ve Bazı Antibiotiklerle (İntrauterin) Tedavileri Üzerinde Çalışmalar. Ankara Üniversitesi Veteriner ve Ziraat Fakültesi Basımevi, Ankara, 55s., (Doçentlik Tezi).
10	Erk, H. (1967). Evcil Hayvanların Doğum Bilgisi (Veteriner Obstetrik), Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:216, Ders Kitabı:118.
11	Kılıçoğlu, S. Ç. (1971). İneklerde Gebeliğin Rektal Palpasyon ve Vaginal İnspeksiyonla Karşılaştırmalı Teşhisi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:272. Çalışmalar: 174. 79 s. (Doktora Tezi).
12	Erk, H., Doğaneli, M., Akkayan, C.(1972). Veteriner Doğum Bilgisi (Obstetrik) ve Jinekoloji, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:275, Ders Kitabı:175, Ankara, 622s.
13	Erk, H., Alaçam, E. (1978). Pratik Doğum Bilgisi. Veteriner Fakültesi Yayınları,No: 344, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara. 83s.
14	Kılıçoğlu, Ç., Alaçam, E. (1980). Evcil Hayvanların Döl Veriminde Tanı ve Sağıtım Yöntemleri. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 362, Yardımcı Ders Kitabı No: 260. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.(Çeviri). 212s.
15	Kılıçoğlu, Ç., Alaçam, E. (1983, 1985). Veteriner Doğum Bilgisi ve Üreme Organlarının Hastalıkları, Ogun Kardeşler Matbaası, Ankara.
16	Tekeli, T. (1985). Veteriner Fötotomi Atlası. Selçuk Üniversitesi Yayınları:1, Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya. 42s.
17	Alaçam, E., Deveci, H., Dinç, D. A., Gökçen, H., İzgür, H., Kılıçoğlu, Ç., Küplülü, Ş., Şenünver, A., Tekin, N., Yurdaydın, N. (1990). Theriogenoloji, Nurol Matbaası, Ankara. 272s.
18	Alaçam, E., Apaydın, A. M., Aslan, S., Çoyan, K., Demirci, E., Deveci, H., Dinç, D. A., Gökçen, H., İleri, K., İzgür, H., Küplülü, Ş., Salmanoğlu, R., Şenünver, A., Tekeli, T., Tekin, N., Ünal, E. F., Vural, R., Yurdaydın, N. (1994). Evcil Hayvanlarda Reprodüksiyon, Sun’i Tohumlama, Doğum ve İnfertilite, Ülkü Matbaası, Konya.

Çizelge 7 (Devam). Türkiye’de doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyeleri tarafından yayımlanan doğum ve jinekolojiye ilişkin kitaplar (1902-2011 Nisan)

19	Deveci, H., Apaydın, A. M., Kalkan, C., Öcal, H. (1994). Evcil Hayvanlarda Meme Hastalıkları, Fırat Üniversitesi Basımevi, Elazığ.
20	Dinç, D.A. (1995). Evcil Hayvanlarda Memenin Deri Hastalıkları, Dolaşım Bozuklukları ve Operasyonları, Ülkü Matbaası, Konya.
21	Alaçam, E., Alan, M., Apaydın, A. M., Bekyürek, T., Deveci, H., Dinç, D. A., Horoz, H., Kalkan, C., Kılıçarslan, M. R., Öcal, H., Salmanoğlu, R., Şenünver, A., Tekeli, T., Ünal, E. F. (1997). Evcil Hayvanlarda Doğum ve İnfertilite, Medisan Yayınevi, Ankara. Alaçam, E., Alan, M., Apaydın, A. M., Bekyürek, T., Çolak, A., Deveci, H., Dinç, D. A., Ekici, H., Güler, M., Horoz, H., Kalkan, C., Kılıçarslan, M. R., Öcal, H., Semacan, A., Şenünver, A., Tekeli, T., Ünal, E. F. (1999,2001,2002,2005,2007,2010). Evcil Hayvanlarda Doğum ve İnfertilite, Medisan Yayınevi, Ankara.
22	Semacan, A.(2000). Evcil Hayvanlarda Dişi Genital Organlarının Operasyonları, Damla Ofset, Konya.
23	Baştan, A. (2002). İneklerde Meme Hastalıkları, Hatiboğlu Yayınları:131, Ders Kitabı Dizisi:45, Ankara.
24	Alan, M., Deniz, S., Karanlı, M. A., Nursoy, H., Şendağ, S. (2007). Süt İneklerinde Beslenme Üreme ve Meme Sağlığı, Çağdaş Ofset ve Matbaacılık, Van.
25	Alaçam, E. (2008). Köpek ve Kedilerde Üreme Süreci ve Sorunları. Medisan Yayınevi, Ankara.
26	Dinç, D. A. (2008). Ultrason Fiziği ve İneklerde Reprodüktif Ultrasonografi. ATAVET Tarım Hay Araş Gel Hiz, Konya Teknoloji Bölgesi, Konya, Baskı: Pozitif Matbaacılık Ltd Şti, Ankara.
27	Baştan, A. (2010). İneklerde Meme Sağlığı ve Sorunları, Kardelen Ofset Matbaacılık Tanıtım Hizmetleri San.Tic.Ltd.Şti, Ankara. 340s.

Çizelge 8. Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji alanında yayımlanan kitapların yıllara göre dağılımı.

Yıllar	Kitap Sayıları
1842-1922	1
1923-1932	2
1933-1952	2
1953-1980	9
1981-2011	13
Toplam	27

Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyelerinin, bölüm yazarı olarak katkıda buldukları eserlerden

dokuzunun orijinal, ikisinin çeviri eser olduğu; orijinal eserlerden ikisinin de yabancı dilde yazıldığı belirlenmiştir. Bu Eserlerin künyeleri Çizelge 9’da gösterilmiştir⁹⁸.

Çizelge 9. Türkiye’de doğum ve jinekoloji birimlerinde görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyelerinin bölüm yazarı olarak katkıda buldukları eserler (1902-2011 Nisan)

1	Aytuğ, C. N., Alaçam, E., Görgül, S. (1989,1991): Sığır Hastalıkları, Teknografik Matbaası, İstanbul.
2	Aytuğ, C. N., Alaçam, E., Özkoç, Ü., Yalçın, B. C., Türker, H., Gökçen, H. (1990): Koyun- Keçi Hastalıkları ve Yetiştiriciliği, Teknografik Matbaası, İstanbul.
3	Alaçam, E., Görgül, S., İmren, H. Y., Şahal, M., Tuncer, Ş. D. (1997, 2003): Sığır Hastalıkları, Medisan Yayınevi, Ankara.
4	Ağaoğlu, Z., Akgül, Y., Alaçam, E., Aslan, S., Aslanbey, D., Aytuğ, N., Başoğlu, A., Batmaz, H., Börkür, K., Görgül, S., Gül, Y., İmren, H. Y., Kaya, M., Kurtdede, A., Özlem, M.B., Şahal, M., Turgut, K., Yanık, K., Yılmaz, K. (1998): Kedi ve Köpek Hastalıkları, Medisan Yayınevi, Ankara.
5	Thatcher, W. W., Binelli, M., Arnold, D., Badinga, L., Moreira, F., Staples, C. R., Guzeloglu, A. (1999): “Endocrine and physiological events from ovulation to establishment of pregnancy” (In) Fertility in the High-Producing Dairy Cow, M. G. Diskin, editor, British Society of Animal Science, Edinburgh. Occ. Publ. Br. Soc. Anim. Sci., No. 26 (Volume 1): 81-91.
6	Mutluer, B., Hatipoğlu, F. Ş., Türütoğlu, H., Özmen, Ö., Oğuz, N., Ata, A., Köker, A., Karakurum, Ç. (2001): Süt İneği Yetiştiricisinin Temel Sorunu: Mastitis. Akdeniz Üniversitesi Burdur Veteriner Fakültesi, Yetiştirici Yayınları Serisi, Yayın no: 001, 4 Mayıs 2001, Burdur.
7	Thatcher, W.W, Guzeloglu, A., Meikle, A., Kamimura, S., Bilby, T., Kowalski, A. A., Badinga, L., Pershing, R., Bartolome, J., Santos, J.E.P. (2002): “Regulation of embryo survival in cattle” (In) Reproduction in Domestic Ruminants V, B.K. Campbell, R. Webb, H. Dobson and C. Doberska, editors. Reproduction Supplement 61, pp 253-266.
8	Aksoy, Ö., Atalan, G., Baran, V., Cihan, M., Çitil, M., Demirkan, İ., Gökçe, G., Güneş, V., Güngör, Ö., Gürbulak, K., Kaçar, C., Kamiloğlu, A., Kankavi, O., Kılıç, E., Oral, H., Otlu, S., Özaydın, İ., Özba, B., Öztürk, S., Öztürkler, Y., Pancarcı, M. Ş. (2004): Veteriner Acil Klinik, Eser Ofset Matbaacılık, Erzurum.
9	Wattiaux, M. A. (2008): “Reproduction and Genetic Selection (In) Technical Dairy Guide” Babcock Institute, Wisconsin, USA, Çev. B. Musal "Üreme ve Genetik Seleksiyon, Teknik Süt Sığırcılığı Rehberi" Çev. Ed.: Ahmet G. Öno, Adnan Menderes Üniversitesi Yayın No: 29, Aydın.
10	Homan, E. J., Wattiaux, M. A. (2008): “Lactation and milking (In) Technical Dairy Guide” Babcock Institute, Wisconsin, USA, çev. B. Musal "Laktasyon ve Sağım, Teknik Süt Sığırcılığı Rehberi". Çev. Ed.: Ahmet G. Öno, Adnan Menderes Üniversitesi Yayın No: 29, Aydın.
11	Çolak, A., Oral, H. (2008): “Meme bezi ve laktasyon”. (In) Duke’s Veteriner Fizyoloji (12. Baskı). Yıldız, S. Çev. Ed.: II.Cilt, V.Bölüm, 40.Konu, Sayfa: 705-724. Medipres Mat.Yay.Ltd.Şti., Malatya.
12	Aydın, İ., Ataman, M. B. (2011): “Reprodüktif Tedaviler”, (In) At, Ed; Yazar, E., Nobel Matbaacılık, İstanbul.

⁹⁸ Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyelerinin kitapçık, ders notu ve doğum ve jinekolojiyle ilgili olmayan diğer yayınları çalışma kapsamı dışında tutulmuştur.

İlk Veteriner Okulunun kuruluşundan Cumhuriyetin ilanına kadar veteriner doğum ve jinekoloji alanında bir; Cumhuriyetin ilanından YZE'nin açılışına kadar iki kitap yayımlanmıştır. Yüksek Ziraat Enstitüsünün açılışından ilk bağımsız doğum ve jinekoloji biriminin kurulmasına kadar geçen 19 yıllık periyotta YZE Veteriner Fakültesi öğretim kadrosu tarafından iki kitabın yayımlandığı; 1953-1980 yılları arasında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü öğretim kadrosu tarafından dokuz kitabın ilk baskılarının yayımlandığı; Yükseköğretim Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1981 yılından 2011 yılının Nisan ayına kadar ise 13 kitabın ilk baskılarının yayımlandığı belirlenmiştir.

3.2.2. Veteriner Doğum ve Jinekoloji Alanında Yayımlanan Makaleler ve Kongre ve Sempozyumlarda Sunulan Bildiriler

Türkiye'de ilk Veteriner Okulunun kuruluşundan 2011 yılı Nisan ayına kadar veteriner doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyelerinin 948'i ulusal hakemli dergilerde ve 632'si de uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış toplam 1580 makalesine ulaşılabilmektedir. Öğretim üyelerinin ulusal kongre ve sempozyumlarda sunulan 815; uluslararası kongre ve sempozyumlarda sunulan 302 olmak üzere toplam 1117 bildirisi belirlenmiştir. Söz konusu makale ve bildirilerin künyeleri Öğretim Üyeleri Bilgilendirme Formları (EK-1) içerisinde verilmiş; her öğretim üyesine ait makale ve bildiri sayıları Çizelge 10'da; makale ve bildirilerin yıllara göre dağılımı ise Çizelge 11'de gösterilmiştir. Doğum ve Jinekoloji alanında öğretim üyelerinin yayınlarının bulunduğu 55 adet ulusal ve 102 adet uluslararası hakemli dergi adı belirlenmiş; ancak tüm dergilere ulaşamaması, dergi isimlerinin süreklilik oluşturmamaları, ulaşılabilen dergilerin ise hangi yıldan itibaren Science Citation Index (SCI) ve Science Citation Index Expanded (SCIE) gibi veri tabanlarına alındıkları, bu kapsama dahil edildikleri yıllara ulaşılabilen dergilerin ise bu veri tabanlarındaki yerlerini koruyup korumadıkları belirlenemediğinden, bu dergilerin hangi yıllarda SCI ve SCIE gibi veri tabanlarında buldukları sorularına açıklık getirilememiştir.

Çizelge 10. Öğretim üyelerinin veteriner doğum ve jinekolojiye ilişkin yayım sayıları (Nisan 2011)

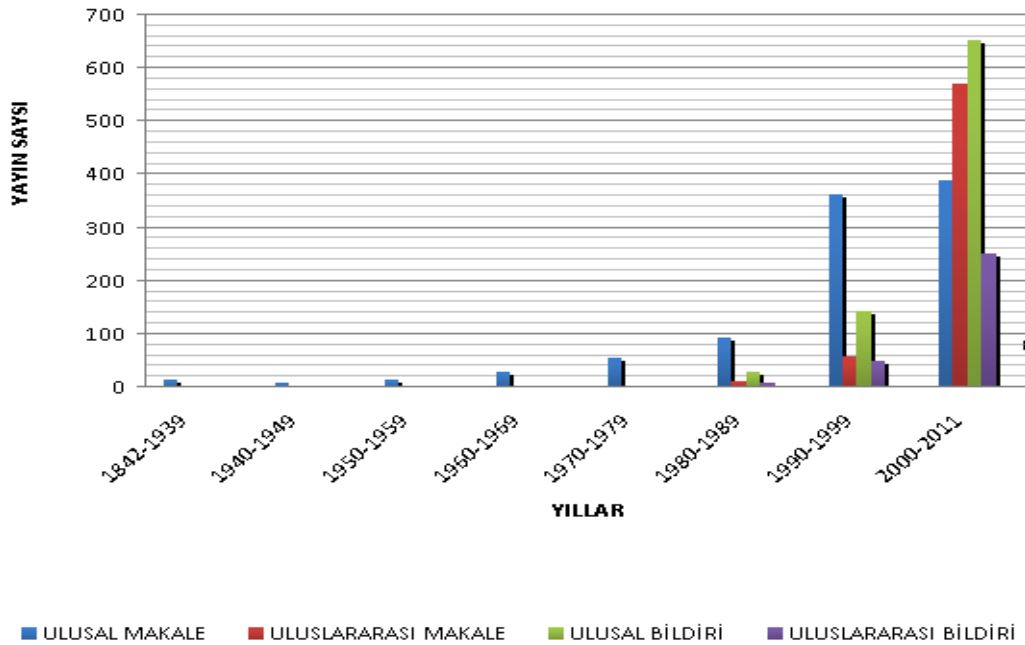
Soyadı Adı	Makale		Bildiri	
	Ulusal	Uluslararası	Ulusal	Uluslararası
ABAY, Murat	6	4	21	3
AKKAYAN, Celalettin	26			
ALAÇAM, Erol	81	8	41	3
ALAN, Muhammet	34	17	14	3
ANADOL, Elvan	6	1	3	2
APAYDIN, A.Mükremin	27	4	4	-
ASLAN, Selim	22	66	38	48
AY, Serhan Serhat	1	17	12	10
AYDIN, İbrahim	14	10	11	4
AYDIN ÇİFTÇİ, Muhterem	7	16	16	1
ATLI, Mehmet Osman	11	8	10	8
BADEMKIRAN, Servet	12	9	9	3
BAŞTAN, Ayhan	34	11	23	2
BECERİKLİSOY, H. Bülent	1	18	-	10
BEKYÜREK, Tayfur	20	7	41	11
BERAH, Türker	3			
CANOOĞLU, Esra	9	2	20	6
CENGİZ, Mehmet	3	5	13	5
ÇELİK, Hacı Ahmet	11	14	11	3
ÇETİN, Hayrettin	33	12	27	4
ÇETİN, Yunus	14	20	17	7
ÇOLAK, Armağan	23	16	32	5
DEVECİ, Hüseyin	30	2	5	-
DİNÇ, Dursun Ali	38	12	28	6
DOĞANELİ, Mehmet Zeki	22			
DOĞRUER, Gökhan	11	7	14	3
EKİCİ, Hayri	17	17	7	20
EMRE, Birten	-	2	9	5
ERDEM, Hüseyin	23	13	24	8
ERGÜN, Yaşar	17	10	19	5
ERK, Hüseyin	22			
FINDIK, Murat	15	27	30	10
GÜLER, Mehmet	14	4	9	2
GÜLTİKEN, Nilgün	8	4	9	6
GÜMEN, Ahmet	3	25	6	26
GÜNGÖR, Örsan	15	28	26	2
GÜRBULAK, Kutlay	22	21	27	5
GÜVENÇ, Kazım	13	10	12	9
GÜZELOĞLU, Aydın	3	23	7	5
HOROZ KAYA, Huriye	43	7	7	10
İZGÜR, İsmail Hakkı	35	13	15	7
KAÇAR, Cihan	9	31	28	4
KALENDER, Hakan	1	18	14	3

Çizelge 10 (Devam). Öğretim üyelerinin veteriner doğum ve jinekolojiye ilişkin yayın sayıları (Nisan 2011)

Soyadı Adı	Makale		Bildiri	
	Ulusal	Uluslararası	Ulusal	Uluslararası
KALKAN , Cahit	34	8	12	-
KAŞIKÇI , Güven	17	11	9	10
KAYA , Duygu	2	9	18	14
KAYMAZ , Mustafa	12	10	11	2
KILIÇARSLAN , Ragıp	38	8	16	14
KILIÇOĞLU , Salih Çetin	46	5	7	1
KIRŞAN , İsmail	43	8	14	4
KOCAMÜFTÜOĞLU , Mesih	1	3	4	1
KONUK , Cengiz Sergen	25	2	7	6
KÖKER , Afşin	3	3	14	3
KÖSE , Mehmet	7	3	17	1
KÜPLÜLÜ , Şükrü	32	8	15	4
MACUN , Hasan Ceyhun	14	6	9	1
MUSAL , Bayazıt	8	8	9	1
NAK , Deniz	22	18	43	4
NAK , Yavuz	27	20	48	4
ORAL , Hasan	5	14	17	-
ÖCAL , Halis	32	5	15	-
ÖZALP , R. Gözde	2	22	16	23
ÖZENÇ , Erhan	7	9	17	4
ÖZYURTLU , Nihat	15	20	11	2
PANCARCI , Şükrü Metin	4	34	27	22
PİR YAĞCI , İlknur	9	1	1	-
POLAT , Bülent	4	21	17	6
RİŞVANLI , Ali	20	21	26	7
SALMANOĞLU , Mehmet Rıfat	32	14	20	5
SARIBAY , Mustafa Kemal	9	7	15	4
SEMACAN , Ahmet	26	19	17	10
SERİN ERDOĞAN Güneş	12	13	17	7
SEYREK İNTAŞ , Kamil	10	26	45	14
ŞENDAĞ , Sait	10	19	13	19
ŞENÜNVER , Adem	62	3	10	13
TAŞAL , İbrahim	37	18	27	5
TEK , Çağatay	19	15	17	14
TEKELİ , Tevfik	67	23	29	6
TİMURKAN , Hüseyin	36	12	16	4
UÇAR , Mehmet	26	10	20	-
ULUSOY GÜRLER , Hande	2	1	2	-
ÜN , Mustafa	3	4	13	1
ÜNAL , Erhan Fatih	14	-	2	-
VURAL , Mehmet Rıfat	33	8	28	6
YILDIZ , Hamit	11	22	18	4
ZONTURLU , A. Kaffar	16	15	19	4

Çizelge 11. Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki makale ve bildirilerin yıllara göre dağılımı

Dönemler	Makale		Bildiri	
	Ulusal	Uluslararası	Ulusal	Uluslararası
1842-1939	13	-	-	-
1940-1949	5	-	-	-
1950-1959	13	-	-	-
1960-1969	26	-	-	-
1970-1979	52	1	-	-
1980-1989	91	9	26	5
1990-1999	360	55	140	48
2000-2011	388	567	649	249
Toplam	948	632	815	302
Genel Toplam	1580		1117	

Şekil 5. Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki bilimsel çalışmaların yıllara göre dağılımı

3.2.3. Veteriner Doğum ve Jinekoloji Alanında Gerçekleştirilen Projeler

Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan öğretim üyeleri tarafından 2011 yılı Nisan ayına kadar gerçekleştirilen 320 adet projenin künyesine ulaşılabilmektedir. Bu projelerin, destekleyen kurumlara göre sayısal dağılımları Çizelge 12’de gösterilmiştir. Buna göre, en fazla sayıda projenin Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından desteklendiği anlaşılmıştır.

Çizelge 12: Öğretim üyelerine ait proje sayılarının destekleyen kurumlara göre dağılımı

	Destekleyen Kurum	Proje Sayısı
1	Adnan Menderes Üniversitesi	7
2	Afyon Kocatepe Üniversitesi	14
3	Ankara Üniversitesi	34
4	Atatürk Üniversitesi	12
5	Devlet Planlama Teşkilatı Projesi (DPT)	14
6	Dicle Üniversitesi	5
7	Erciyes Üniversitesi	21
8	Fırat Üniversitesi	11
9	Harran Üniversitesi	5
10	İstanbul Üniversitesi	10
11	Kafkas Üniversitesi	16
12	Kırıkkale Üniversitesi	7
13	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	6
14	Mustafa Kemal Üniversitesi	14
15	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	4
16	Selçuk Üniversitesi	21
17	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Projesi (TAGEM)	23
18	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)	47
19	Uludağ Üniversitesi	7
20	Yurt Dışı	14
21	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	22
22	Diğer (TARP, Türkiye İş Kurumu, Köy-Koop Burdur Birliği, Erzurum Valiliği, İl Tarım Müdürlüğü, Yem Fabrikaları, Türkiye İş Bankası, Tareks, Egevet, Veteriner ve Tarım İlaçları Anonim Şirketi, Pfizer, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı, Erzurum Ticaret Borsası, Mevlana Kalkınma Ajansı, Türk Dil Kurumu)	6
Toplam		320

3. 3. ÖĞRETİM ÜYELERİNİN BİYOGRAFİLERİ⁹⁹

3. 3. 1. Yrd. Doç. Dr. Murat ABAY

Bandırma’da 1979 yılında doğdu. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001 yılında mezun oldu. Bir yıl sonra Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2010 yılında tamamladı. Aynı yıl yardımcı doçent oldu. Halen Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Abay’ın 10 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 10. 1.’de verilmiştir.)

3. 3. 2. Doç. Dr. Celalettin AKKAYAN

Konya’da 1931 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1954 yılında mezun oldu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne 1958’de araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1962 yılında tamamladı; 1969 yılında doçent oldu. 1975 yılında vefat eden Akkayan’ın iki kitabı ve 26 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 1.’de verilmiştir.)

3. 3. 3. Prof. Dr. Erol ALAÇAM

İstanbul’da 1945 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1968 yılında mezun oldu. İki yıl sonra, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1974 yılında tamamladı; 1979 yılında doçent oldu, 1985 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Alaçam’ın 15 kitabı ve 89 adet bilimsel

⁹⁹ Öğretim üyelerinin biyografileri soyadı alfabetik sırasına göre yazılmış, Nisan 2011 tarihine kadar olan veriler biyografilere dahil edilmiştir.

makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 4. Prof. Dr. Muhammet ALAN

Mersin'de 1960 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1986 yılında mezun oldu. Bir yıl sonra, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1992 yılında tamamladı; 1993 yılında yardımcı doçent; 1995 yılında doçent oldu, 2004'te profesörlüğe yükseltildi. Bu Fakülte'deki öğretim üyeliği görevinden 2009 yılında ayrılan Alan'ın iki kitabı ve 51 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 6. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 5. Dr. Elvan ANADOL

Ankara'da 1978 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001 yılında mezun oldu. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 2004 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2006 yılında tamamladı; aynı yıl yardımcı doçent oldu. Öğretim üyeliği görevinden 2007 yılında ayrılan Anadol'un yedi adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 16. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 6. Prof. Dr. A. Mükremin APAYDIN

Adana'da 1954 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1978'de mezun oldu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına 1982 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1988 yılında tamamladı; aynı yıl yardımcı doçent; 1992 yılında da doçent oldu, 1998'de profesörlüğe yükseltildi. Halen Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan

Apaydın'ın dört kitabı ve 31 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 7. Prof. Dr. Selim ASLAN

İskenderun'da 1956 yılında doğdu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1983 yılında mezun oldu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına 1986'da araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1992 yılında tamamladı; 1993'te doçent oldu, 2000 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Aslan'ın bir kitabı ve 88 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 8. Yrd. Doç. Dr. Serhan Serhat AY

Ankara'da 1976 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001'de mezun oldu. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 2005 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2007 yılında tamamladı; aynı yıl yardımcı doçent oldu. Halen Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Ay'ın 18 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 16. 2. 'de verilmiştir.)

3. 3. 9. Doç. Dr. İbrahim AYDIN

Konya'da 1974 yılında doğdu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1997'de mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2009'da yardımcı doçent; 2011 yılında da doçent oldu. Halen Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan

Aydın'ın bir kitabı ve 24 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 10. Doç. Dr. Muhterem AYDIN ÇİFTÇİ

Şanlıurfa'da 1969 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1992'de mezun oldu. İki yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2000 yılında tamamladı; 2008 yılında doçent oldu. Halen Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Aydın'ın 23 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 11. Yrd. Doç. Dr. Mehmet Osman ATLI

Şanlıurfa'da 1978 yılında doğdu. Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001'de mezun oldu. Doktorasını 2009 yılında tamamladı; 2010'da Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında yardımcı doçent kadrosuna atandı. Halen Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Atlı'nın 19 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 9. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 12. Doç. Dr. Servet BADEMKIRAN

Diyarbakır'da 1972 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1993'te mezun oldu. Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 1998 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2004 yılında tamamladı; 2007 yılında yardımcı doçent; 2010 yılında da doçent oldu. Halen Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında

öğretim üyesi olarak görev yapan Bademkiran'ın 21 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 9. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 13. Prof. Dr. Ayhan BAŞTAN

Adana'da 1964 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1989'da mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1995 yılında tamamladı; 1998'de doçent oldu, 2004 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Baştan'ın iki kitabı ve 45 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 14. Yrd. Doç. Dr. Hakkı Bülent BECERİKLİSOY

Ankara'da 1976 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001'de mezun oldu. Bir yıl sonra Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2007 yılında tamamladı; 2009 yılında yardımcı doçent oldu. Halen Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Beceriklisoy'un 19 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 8. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 15. Prof. Dr. Tayfur BEKYÜREK

Mardin'de 1962 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1984'te mezun oldu. Bir yıl sonra Atatürk Üniversitesi Kars Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1989 yılında tamamladı; 1990'da yardımcı doçent; 1995'te doçent oldu ve Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesine geçti. 2001 yılında profesörlüğe yükseltildi. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim

Dalına öğretim üyesi olarak görevine devam eden Bekyürek'in bir kitabı ve 27 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 10. 2.'de verilmiştir.)

Veteriner doğum ve jinekoloji bilim disiplinindeki akademisyenleri bir araya toplamak amacıyla 20 Ekim 2002 tarihinde “*Türk Veteriner Jinekoloji Derneği*” kurulmuştur. 2011 yılı Nisan ayı itibariyle 90'ı erkek 23'ü kadın olmak üzere toplam 113 kayıtlı üyesinin bulunduğu saptanan bu Derneğin kurucu üyeleri arasında yer alan Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tayfur Bekyürek, kuruluşundan bu yana Dernek Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Tüzüğünde (EK- 4. 7.), amacı ve çalışma konuları “*Veteriner jinekoloji alanında çalışanlara ve çalışmalara maddi ve manevi destek oluşturmak amacıyla; veteriner jinekoloji alanının çağdaş teknoloji ve olanaklara kavuşturulması, veteriner jinekoloji alanında ve ilgili olarak sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetlerde bulunulması, bunların organizasyonu ve finansmanı, veteriner jinekoloji alanıyla ilgili bilimsel ve sosyal yayınlar yapılması*” olarak belirtilen Derneğin ilk ulusal kongresi 2003 yılında gerçekleştirilmiştir (EK 3. 4. 27.). Dördüncü Ulusal Kongresini 2010 yılında düzenleyen Türk Veteriner Jinekoloji Derneği, bilimsel ve sosyal etkinliklerini aktif olarak devam ettirmektedir.

3. 3. 16. Dr. Türker BERAH

İstanbul'da 1946 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1971'de mezun oldu. Bir yıl sonra Ankara Üniversitesi Elazığ Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1976 yılında tamamladı; 1979 yılında İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent oldu. İlerleyen yıllarda Fakülteden ayrılan Berah'ın üç bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 17. Yrd. Doç. Dr. Esra CANOOĞLU

Ankara'da 1974 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1996'da mezun oldu. İki yıl sonra Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2001 yılında tamamladı; 2003 yılında yardımcı doçent oldu. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Canooğlu'nun 11 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 10. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 18. Yrd. Doç. Dr. Mehmet CENGİZ

Muğla'da 1982 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2004'te mezun oldu. Bir yıl sonra, aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2010 yılında tamamladı; 2011 yılında Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent oldu. Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Cengiz'in sekiz adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 17. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 19. Doç. Dr. Hacı Ahmet ÇELİK

Konya'da 1971 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1997'de mezun oldu. Bir yıl sonra, Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2004 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent; 2009 yılında da doçent oldu. Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Çelik'in 25 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 15. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 20. Prof. Dr. Hayrettin ÇETİN

Aydın'da 1968 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1991'de mezun oldu. İki yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1996 yılında tamamladı; 1997 yılında Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent; 1999'da da doçent oldu. Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesinde 2005 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Çetin'in 45 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 8. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 21. Doç. Dr. Yunus ÇETİN

Konya'da 1974 yılında doğdu. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1996'da mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2004 yılında tamamladı; 2007 yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesine yardımcı doçent olarak atandı, 2010'da doçent oldu. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Çetin'in 34 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 11. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 22. Prof. Dr. Armağan ÇOLAK

Akhisar'da 1961 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1984'te mezun oldu. Bir yıl sonra Atatürk Üniversitesi Kars Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1989 yılında tamamladı; 1991'de yardımcı doçent; 1997'de doçent oldu. 2000 yılında Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesinin öğretim üyesi kadrosuna geçti ve 2003'te profesörlüğe yükseltildi. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Çolak'ın iki kitabı ve 39 adet

bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 17. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 23. Prof. Dr. Hüseyin DEVECİ

Kayseri'de 1946 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1973'te mezun oldu. Bir yıl sonra Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1978 yılında tamamladı; 1983'te doçent oldu, 1989 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Deveci'nin üç kitabı ve 32 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 24. Prof. Dr. Dursun Ali DİNÇ

Aksaray'da 1957 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1981'de mezun oldu. 1984 yılında Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1988 yılında tamamladı; 1989'da yardımcı doçent; 1990 yılında da doçent oldu, 1996'da profesörlüğe yükseltildi. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Dinç'in altı kitabı ve 50 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 25. Prof. Dr. Mehmet Zeki DOĞANELİ

Konya'da 1924 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1950 yılında mezun oldu. İki yıl sonra Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1956 yılında tamamladı; 1964 yılında doçent oldu, 1970 yılında profesörlüğe yükseltildi.

1979 yılında vefat eden Doğaneli'nin üç adet kitabı ve 22 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 26. Yrd. Doç. Dr. Gökhan DOĞRUER

Erzurum'da 1973 yılında doğdu. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1997 yılında mezun oldu. Bir yıl sonra Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2004'te Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent oldu. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Doğruer'in 18 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 13. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 27. Prof. Dr. Hayri EKİCİ

Diyarbakır'da 1964 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1983 yılında mezun oldu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına 1986 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1993 yılında tamamladı; 1995'te yardımcı doçent; 1998 yılında doçent oldu, 2007'de profesörlüğe yükseltildi. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Ekici'nin iki kitabı ve 34 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 28. Yrd. Doç. Dr. Birten EMRE

Malatya'da 1980 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2002 yılında mezun oldu. Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 2007 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2009 yılında tamamladı; 2010 yılında yardımcı doçent oldu. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Emre'nin iki adet

bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 14. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 29. Prof. Dr. Hüseyin ERDEM

Ankara'da 1967 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1989'da mezun oldu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalına 1992 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1997'de tamamladı; 1999 yılında yardımcı doçent; 2004 yılında da doçent oldu, 2009 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Erdem'in iki kitabı ve 36 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 30. Yrd. Doç. Dr. Yaşar ERGÜN

Gaziantep'te 1969 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1992'de mezun oldu. Bir yıl sonra Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2000 yılında tamamladı; aynı yıl yardımcı doçent oldu. Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Ergün'ün 27 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 13. 2. 'de verilmiştir.)

3. 3. 31. Prof. Dr. Hüseyin ERK

Kıbrıs'ta 1914 yılında doğdu. Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesinden 1937 yılında mezun oldu. İki yıl sonra Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Cerrahi Enstitüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1946 yılında tamamladı; 1950 yılında doçent oldu, 1952 yılında kurulan Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsünde görev alarak 1958 yılında bu Kürsüde profesörlüğe yükseltildi. 1981

yılında emekli olan ve 2001 yılında vefat eden Erk'in altı adet kitabı ve 22 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 6.'da verilmiştir.)

3. 3. 32. Prof. Dr. Murat FINDIK

Tokat'ta 1969 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1991'de mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına 1994 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1999'da tamamladı; 2001 yılında doçent oldu ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesine atandı. 2006 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Fındık'ın 42 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 16. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 33. Prof. Dr. Mehmet GÜLER

Elazığ'da 1958 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1981 yılında mezun oldu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalına 1984 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1988'de tamamladı. 1990 yılında yardımcı doçent; 1996'da doçent oldu, 2008'de profesörlüğe yükseltildi. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Güler'in 18 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmiştir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 4. 'te verilmiştir.)

3. 3. 34. Yrd. Doç. Dr. Nilgün GÜLTİKEN

Ankara'da 1971 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1995'de mezun oldu. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; aynı yıl Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına yardımcı

doçent olarak atandı. Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Gültiken'in 12 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 16. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 35. Doç. Dr. Ahmet GÜMEN

Burdur'da 1972 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1994'te mezun oldu. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2005 yılında Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı, 2006'da doçent oldu. Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Gümen'in 28 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 4. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 36. Doç. Dr. Örsan GÜNGÖR

Burdur'da 1974 yılında doğdu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1996'da mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2005 yılında Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent; 2009 yılında da doçent oldu. Bu yıldan itibaren Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Güngör'ün 43 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 11. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 37. Prof. Dr. Kutlay GÜRBULAK

Ardahan'da 1969 yılında doğdu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1994'te mezun oldu. 1995 yılında Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2004 yılında yardımcı doçent; 2006 yılında da doçent oldu ve Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesine atandı. 2011'de profesörlüğe yükseltildi.

Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Gürbulak'ın bir kitabı ve 43 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 10. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 38. Doç. Dr. Kazım GÜVENÇ

Kahramanmaraş'ta 1966 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1993'te mezun oldu. 1997 yılında İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2001'de tamamladı; 2010 yılında doçent oldu. Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Güvenç'in 23 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmıştır (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 39. Doç. Dr. Aydın GÜZELOĞLU

Sivas'ta 1971 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1994'te mezun oldu. Doktorasını 2003'te tamamladı; bir yıl sonra Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Aynı Fakültede 2006 yılında yardımcı doçent; 2009'da da doçent oldu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Güzeloğlu'nun iki kitabı ve 26 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 40. Prof. Dr. Huriye HOROZ KAYA

Kıbrıs'ta 1961 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1984'te mezun oldu. Aynı yıl Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1989 yılında tamamladı; 1991'de yardımcı doçent; 1994 yılında da doçent oldu, 2000'de profesörlüğe

yükseltildi. 2007 yılında emekliye ayrılan Horoz Kaya'nın bir kitabı ve 50 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 41. Prof. Dr. İsmail Hakkı İZGÜR

Ankara'da 1949 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1973'te mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1980 yılında tamamladı; 1984'te yardımcı doçent; 1987'de de doçent oldu, 1993 yılında profesörlüğe yükseltildi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden İzgür'ün iki kitabı ve 48 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 7.'de verilmiştir.)

3. 3. 42. Doç. Dr. Cihan KAÇAR

Balıkesir'de 1972 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1996'da mezun oldu. İki yıl sonra Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2004'te yardımcı doçent; 2008'de de doçent oldu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kaçar'ın bir kitabı ve 40 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 7. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 43. Doç. Dr. Hakan KALENDER

Ankara'da 1972 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1995'te mezun oldu. Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına 1999 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2000 yılında tamamladı; iki yıl sonra yardımcı doçent; 2007'de de

doçent oldu. Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kalender'in 19 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 12. 1.'de verilmiştir.)

3. 3. 44. Prof. Dr. Cahit KALKAN

Samsun'da 1964 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1985'te mezun oldu. Aynı yıl Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1991 yılında tamamladı; 1992'de yardımcı doçent; 1993'te doçent oldu, 1999 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Kalkan'ın üç kitabı ve 42 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 45. Doç. Dr. Güven KAŞIKÇI

Rize'de 1965 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1991'de mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 1994 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1998 yılında tamamladı; 2001'de yardımcı doçent; 2006'da doçent oldu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kaşıkçı'nın 28 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 46. Yrd. Doç. Dr. Duygu KAYA

Ardahan'da 1977 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001'de mezun oldu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 2005 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2008 yılında tamamladı; 2009'da yardımcı doçent oldu. Kafkas Üniversitesi Veteriner

Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kaya'nın 11 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 7. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 47. Prof. Dr. Mustafa KAYMAZ

İstanbul'da 1967 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1989 yılında mezun oldu. Aynı yıl Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1995 yılında tamamladı; 1998'de doçent oldu; 2004 yılında profesörlüğe yükseltildi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kaymaz'ın 22 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 8.'de verilmiştir.)

3. 3. 48. Prof. Dr. M. Ragıp KILIÇARSLAN

İstanbul'da 1961 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1985 yılında mezun oldu. Aynı yıl Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1990 yılında tamamladı; 1993'te yardımcı doçent; 1996'da doçent oldu, 2002 yılında profesörlüğe yükseltildi. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kılıçarslan'ın bir kitabı ve 46 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 6.'da verilmiştir.)

3. 3. 49. Prof. Dr. Salih Çetin KILIÇOĞLU

Ankara'da 1936 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1962 yılında mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne 1966 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1969 yılında tamamladı; 1974 yılında doçent oldu, 1980 yılında profesörlüğe yükseltildi. 1998 yılında emekli olan

Kılıçoğlu'nun dört kitabı ve 51 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 9.'da verilmiştir.)

3. 3. 50. Prof. Dr. İsmail KIRŞAN

İstanbul'da 1963 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1988 yılında mezun oldu. İki yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1993 yılında tamamladı; 1998'de yardımcı doçent; 2000 yılında doçent oldu, 2006'da profesörlüğe yükseltildi. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kırşan'ın 51 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 7.'de verilmiştir.)

3. 3. 51. Yrd. Doç. Dr. Mesih KOCAMÜFTÜOĞLU

Isparta'da 1972 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1997 yılında mezun oldu. İki yıl sonra Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2004 yılında tamamladı; 2005'te yardımcı doçent oldu. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kocamüftüoğlu'nun dört adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 11. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 52. Doç. Dr. Cengiz Sergen KONUK

Ankara'da 1964 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1987 yılında mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1993 yılında tamamladı. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinin Doğum ve Jinekoloji

Anabilim Dalında doçent olarak görev yaparken vefat eden (2004) Konuk'un 27 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 8.'de verilmiştir.)

3. 3. 53. Yrd. Doç. Dr. Afşin KÖKER

Konya'da 1972 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1994 yılında mezun oldu. Akdeniz Üniversitesi Burdur Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 1997'de öğretim görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2000 yılında tamamladı; iki yıl sonra yardımcı doçent oldu. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Köker'in iki kitabı ve altı adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 11. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 54. Yrd. Doç. Dr. Mehmet KÖSE

Ankara'da 1977 yılında doğdu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2002 yılında mezun oldu. Doktorasını 2010 yılında tamamladı; aynı yıl Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında yardımcı doçent kadrosuna atandı. Aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Köse'nin 10 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 9. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 55. Prof. Dr. Şükrü KÜPLÜLÜ

Yunanistan'da 1954 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1980'de mezun oldu. İki yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1987 yılında tamamladı; 1988'de doçent oldu, 1998'de profesörlüğe yükseltildi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak

görevine devam eden Küplülü'nün iki kitabı ve 40 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 10.'da verilmiştir.)

3. 3. 56. Yrd. Doç. Dr. Hasan Ceyhun MACUN

İstanbul'da 1975 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1998'de mezun oldu. Bir yıl sonra Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2004 yılında tamamladı; 2008'de yardımcı doçent oldu. Halen Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Macun'un 20 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 12. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 57. Yrd. Doç. Dr. Bayazıt MUSAL

İzmir'de 1972 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1995'te mezun oldu. Aynı yıl Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2000 yılında tamamladı; 2002 yılında yardımcı doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Musal'ın iki kitabı ve 16 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 8. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 58. Doç. Dr. Deniz NAK

Ankara'da 1966 yılında doğdu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1988'de mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1994 yılında tamamladı; 2001 yılında yardımcı doçent; 2006'da doçent oldu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak

görevine devam eden Nak'ın 40 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 4. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 59. Doç. Dr. Yavuz NAK

İstanbul'da 1963 yılında doğdu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1985'te mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına 1988 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1994 yılında tamamladı; 1999'da yardımcı doçent; 2006'da doçent oldu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Nak'ın 47 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 4. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 60. Doç. Dr. Hasan ORAL

Mersin'de 1970 yılında doğdu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1994'te mezun oldu. Aynı yıl Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2005'te yardımcı doçent; 2010'da doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Oral'ın iki kitabı ve 19 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 7. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 61. Prof. Dr. Halis ÖCAL

İzmir'de 1962 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1986'da mezun oldu. Aynı yıl bu Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1992 yılında tamamladı; 1993'te yardımcı doçent; 1996'da doçent oldu, 2001'de profesörlüğe yükseltildi. Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak

görev yapan Öcal'ın iki kitabı ve 37 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 62. Yrd. Doç. Dr. R. Gözde ÖZALP

Erzurum'da 1976'da doğdu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2000'de mezun oldu. Doktorasını 2005 yılında tamamladı; bir yıl sonra Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. 2008 yılında yardımcı doçent oldu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Özalp'ın iki kitabı ve 24 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 4. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 63. Yrd. Doç. Dr. Erhan ÖZENÇ

İstanbul'da 1978 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1999'da mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 2001 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2005 yılında tamamladı; aynı yıl Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına yardımcı doçent kadrosuna atandı. Aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Özenç'in 16 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 15. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 64. Doç. Dr. Nihat ÖZYURTLU

Diyarbakır'da 1972 yılında doğdu. Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1998'de mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2004 yılında tamamladı; 2006'da yardımcı doçent; 2010'da doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Özyurtlu'nun 35 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 9. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 65. Doç. Dr. Şükrü Metin PANCARCI

Ankara'da 1970 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1993'te mezun oldu. Doktorasını 2002 yılında tamamladı; bir yıl sonra Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. 2005 yılında yardımcı doçent; 2008'de doçent oldu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Pancarcı'nın iki kitabı ve 38 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 7. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 66. Yrd. Doç. Dr. İlknur PİR YAĞCI

İzmir'de 1976 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1999'da mezun oldu. İki yıl sonra Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2005 yılında tamamladı; 2008'de yardımcı doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Pir Yağcı'nın 10 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 12. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 67. Doç. Dr. Bülent POLAT

Erzurum'da 1976 yılında doğdu. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1998'de mezun oldu. Doktorasını 2005 yılında tamamladı; bir yıl sonra Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. 2007'de yardımcı doçent; 2011'de doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Polat'ın 25 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 17. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 68. Prof. Dr. Ali RİŞVANLI

Malatya'da 1972 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1994'te mezun oldu. Bir yıl sonra Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2001 yılında tamamladı; 2004'te doçent oldu, 2009'da profesörlüğe yükseltildi. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Rişvanlı'nın 41 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 6.'da verilmiştir.)

3. 3. 69. Prof. Dr. Mehmet Rifat SALMANOĞLU

Malatya'da 1956 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1982'de mezun oldu. Aynı yıl bu Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1988 yılında tamamladı; 1991'de doçent oldu, 1999'da profesörlüğe yükseltildi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde öğretim üyesi olarak görevine devam eden Salmanoğlu'nun iki kitabı ve 46 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 11'de verilmiştir.)

3. 3. 70. Yrd. Doç. Dr. Mustafa Kemal SARIBAY

Hatay'da 1975 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1996'da mezun oldu. Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 1999 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2005 yılında tamamladı; 2008'de yardımcı doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Sarıbay'ın 16 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 13. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 71. Prof. Dr. Ahmet SEMACAN

Konya'da 1966 yılında doğdu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1989'da mezun oldu. İki yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1993 yılında tamamladı; 1994'te yardımcı doçent; 1997'de de doçent oldu, 2003'te profesörlüğe yükseltildi. Halen Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Semacan'ın iki kitabı ve 45 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 6.'da verilmiştir.)

3. 3. 72. Yrd. Doç. Dr. Güneş SERİN ERDOĞAN

Ankara'da 1977 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1998'de mezun oldu. Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 2001'de araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2002 yılında tamamladı; 2005'te yardımcı doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Serin Erdoğan'ın 25 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 8. 4.'te verilmiştir.)

3. 3. 73. Prof. Dr. Kamil SEYREK İNTAŞ

Bursa'da 1961 yılında doğdu. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1984'te mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1993 yılında tamamladı; 1996'da yardımcı doçent; 1999'da doçent oldu, 2005 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Seyrek İntaş'ın 36 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 4. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 74. Doç. Dr. Sait ŞENDAĞ

Antakya'da 1970 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1992'de mezun oldu. Bir yıl sonra Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2002 yılında tamamladı; 2004'te yardımcı doçent; 2007'de doçent oldu. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Şendağ'ın bir kitabı ve 29 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 6. 2.'de verilmiştir.)

3. 3. 75. Prof. Dr. Adem ŞENÜNVER

Ankara'da 1945 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1971'de mezun oldu. Bir yıl sonra İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1979 yılında tamamladı; 1982'de yardımcı doçent; 1984'te doçent oldu, 1988'de profesörlüğe yükseltildi. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Şenünver'in üç kitabı ve 65 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 9.'da verilmiştir.)

3. 3. 76. Prof. Dr. İbrahim TAŞAL

Konya'da 1968 yılında doğdu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1990'da mezun oldu. İki yıl sonra, aynı Fakültenin Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1995 yılında tamamladı; 1997'de Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent; 1999'da da doçent oldu, 2005 yılında profesörlüğe yükseltildi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak

görevine devam eden Taşal'ın 55 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 6. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 77. Prof. Dr. Çağatay TEK

İstanbul'da 1969 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1991'de mezun oldu. İki yıl sonra, aynı Fakültenin Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1996 yılında tamamladı; 2000'de yardımcı doçent; 2004'te doçent oldu, 2009 yılında profesörlüğe yükseltildi. Halen İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Tek'in 34 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 3. 10.'da verilmiştir.)

3. 3. 78. Prof. Dr. Tevfik TEKELİ

Konya'da 1956 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1978'de mezun oldu. Aynı yıl, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1983 yılında tamamladı; 1984'te Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent; 1988'de de doçent oldu, 1994'te profesörlüğe yükseltildi. Halen aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Tekeli'nin dört kitabı ve 90 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 5. 7.'de verilmiştir.)

3. 3. 79. Yrd. Doç. Dr. Hüseyin TİMURKAN

Elazığ'da 1952'de doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1976'da mezun oldu. İki yıl sonra, aynı Fakültenin Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1982 yılında tamamladı; 1985'te Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent oldu. 2000'de tekrar Fırat

Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmaya başlayan Timurkan, 2009 yılında görevinden ayrıldı. Timurkan'ın 48 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 7.'de verilmiştir.)

3. 3. 80. Prof. Dr. Mehmet UÇAR

Konya'da 1968 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1992'de mezun oldu. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 1995 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1998 yılında tamamladı; aynı yıl Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent; 2004'te de doçent oldu, 2009'da profesörlüğe yükseltildi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Uçar'ın 36 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 15. 3.'te verilmiştir.)

3. 3. 81. Yrd. Doç. Dr. Hande ULUSOY GÜRLER

Ankara'da 1978 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 2001'de mezun oldu. Doktorasını 2006 yılında tamamladı; bir yıl sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına yardımcı doçent olarak atandı. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Ulusoy Gürler'in üç adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 16. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 82. Dr. Mustafa ÜN

Konya'da 1973 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1996'da mezun oldu. Aynı yıl Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2002 yılında tamamladı. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent olan ve daha

sonra bu görevinden ayrılan Ün'ün yedi adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 10. 5.'te verilmiştir.)

3. 3. 83. Prof. Dr. Erhan Fatih ÜNAL

Balıkesir'de 1953 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1975'te mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsüne 1978 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1983'te tamamladı; 1984'te Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinde yardımcı doçent olarak başladığı öğretim üyeliği görevini 2004 yılında profesör iken emekliye ayrılarak noktalayan Ünal'ın iki kitabına ve 14 adet bilimsel makalesine ulaşılabilmektedir. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 4. 6. 'da verilmiştir.)

3. 3. 84. Prof. Dr. Mehmet Rifat VURAL

Amasya'da 1962 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1984'te mezun oldu. Bir yıl sonra aynı Fakültenin Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 1989'da tamamladı; 1992'de yardımcı doçent; 1993'te doçent oldu, 2000'de profesörlüğe yükseltildi. Halen Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Vural'ın bir kitabı ve 41 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 1. 12.'de verilmiştir.)

3. 3. 85. Doç. Dr. Hamit YILDIZ

Kahramanmaraş'ta 1967 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1991'de mezun oldu. Aynı Fakültenin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına 1994 yılında araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2000'de tamamladı; 2006'da doçent oldu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevine devam eden Yıldız'ın 33 adet bilimsel

makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 2. 8.'de verilmiştir.)

3. 3. 86. Yrd. Doç. Dr. Abuzer Kaffar ZONTURLU

Şanlıurfa'da 1973 yılında doğdu. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1995'te mezun oldu. Bir yıl sonra, Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atandı. Doktorasını 2003 yılında tamamladı; 2006'da yardımcı doçent oldu. Halen aynı Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan Zonturlu'nun 31 adet bilimsel makalesi bulunmaktadır. (Ayrıntılı yayın listesi ve diğer bilgiler EK - 1. 14. 2.'de verilmiştir.)

Türkiye'de Veteriner Doğum ve Jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan tüm öğretim üyelerine ait akademik aşamalar Çizelge 13'te; akademik aşamaların yıllara göre dağılımı ise Çizelge 14'te ve Şekil 6'da gösterilmiştir.

Çizelge 13. Öğretim üyeleri ve akademik aşamaları

Soyadı Adı	Mezuniyet	Doktora	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
ABAY, Murat	Kayseri/2001	2010	2010	-	-
AKKAYAN, Celalettin	Ankara/1954	1962	-	1969	-
ALAÇAM, Erol	Ankara/1968	1974	-	1979	1985
ALAN, Muhammet	Elazığ/1986	1992	1993	1995	2004
ANADOL, Elvan	Ankara/2001	2006	2006	-	-
APAYDIN, A.Mükremin	Ankara/1978	1988	1988	1992	1998
ASLAN, Selim	Bursa/1983	1992	-	1993	2000
AY, Serhan Serhat	Ankara/2001	2007	2007	-	-
AYDIN, İbrahim	Konya/1997	2003	2009	2011	-
AYDIN ÇİFTÇİ, Muhterem	Elazığ/1992	2000	-	2008	-
ATLI, Mehmet Osman	Şanlıurfa/2001	2009	2010	-	-
BADEMİRAN, Servet	Elazığ/1993	2004	2007	2010	-
BAŞTAN, Ayhan	Ankara/1989	1995	-	1998	2004
BECERİKLİSOY, H. Bülent	Ankara/2001	2007	2009	-	-
BEKYÜREK, Tayfur	Ankara/1984	1989	1990	1995	2001
BERAH, Türker	Ankara/1971	1976	1979	-	-
CANOOĞLU, Esra	Ankara/1996	2001	2003	-	-
CENGİZ, Mehmet	Ankara/2004	2010	2011	-	-
ÇELİK, Hacı Ahmet	Ankara/1997	2003	2004	2009	-
ÇETİN, Hayrettin	Elazığ/1991	1996	1997	1999	2005
ÇETİN, Yunus	Van/1996	2004	2007	2010	-

Çizelge 13 (Devam). Öğretim üyeleri ve akademik aşamaları

Soyadı Adı	Mezuniyet	Doktora	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
ÇOLAK, Armağan	Ankara/1984	1989	1991	1997	2003
DEVECİ, Hüseyin	Ankara/1973	1978	-	1983	1989
DİNÇ, Dursun Ali	Elazığ/1981	1988	1989	1990	1996
DOĞANELİ, Mehmet Zeki	Ankara/1950	1956	-	1964	1970
DOĞRUER, Gökhan	Van/1997	2003	2004	-	-
EKİCİ, Hayri	Ankara/1983	1993	1995	1998	2007
EMRE, Birten	Ankara/2002	2009	2010	-	-
ERDEM, Hüseyin	Ankara/1989	1997	1999	2004	2009
ERGÜN, Yaşar	Ankara/1992	2000	2000	-	-
ERK, Hüseyin	Ankara/1937	1946	-	1950	1958
FINDIK, Murat	Ankara/1991	1999	-	2001	2006
GÜLER, Mehmet	Elazığ/1981	1988	1990	1996	2008
GÜLTİKEN, Nilgün	Ankara/1995	2003	2003	-	-
GÜMEN, Ahmet	Ankara/1994	2003	-	2006	-
GÜNGÖR, Örsan	Kars/1996	2003	2005	-	-
GÜRBULAK, Kutlay	Kars/1994	2003	2004	2006	2011
GÜVENÇ, Kazım	İstanbul/1993	2001	-	2010	-
GÜZELOĞLU, Aydın	Ankara/1994	2003	2006	2009	-
HOROZ KAYA, Huriye	İstanbul/1984	1989	1991	1994	2000
İZGÜR, İsmail Hakkı	Ankara/1973	1980	1984	1987	1993
KAÇAR, Cihan	Ankara/1996	2003	2004	2008	-
KALENDER, Hakan	Ankara/1995	2000	2002	2007	-
KALKAN, Cahit	Elazığ/1985	1991	1992	1993	1999
KAŞIKÇI, Güven	İstanbul/1991	1998	2001	2006	-
KAYA, Duygu	Ankara/2001	2008	2009	-	-
KAYMAZ, Mustafa	Ankara/1989	1995	-	1998	2004
KILIÇARSLAN, Ragıp	İstanbul/1985	1990	1993	1996	2002
KILIÇOĞLU, Salih Çetin	Ankara/1962	1969	-	1974	1980
KIRŞAN, İsmail	İstanbul/1988	1993	1998	2000	2006
KOCAMUFTUOĞLU, Mesih	Ankara/1997	2004	2005	-	-
KONUK, Cengiz Serger	İstanbul/1987	1993	-	-	-
KÖKER, Afşin	Ankara/1994	2000	2002	-	-
KÖSE, Mehmet	Konya/2002	2010	2010	-	-
KÜPLÜLÜ, Şükrü	Ankara/1980	1987	-	1988	1998
MACUN, Hasan Ceyhun	Ankara/1998	2004	2008	-	-
MUSAL, Bayazıt	Ankara/1995	2000	2002	-	-
NAK, Deniz	Bursa/1988	1994	2001	2006	-
NAK, Yavuz	Bursa/1985	1994	1999	2006	-
ORAL, Hasan	Kars/1994	2003	2005	2010	-
ÖCAL, Halis	Elazığ/1986	1992	1993	1996	2001
ÖZALP, R. Gözde	Bursa/2000	2005	2008	-	-
ÖZENÇ, Erhan	Ankara/1999	2005	2005	-	-
ÖZYURTLU, Nihat	Diyarbakır/1998	2004	2006	2010	-
PANCARCI, Şükrü Metin	Ankara/1993	2002	2005	2008	-
PİR YAĞCI, İlknur	Ankara/1999	2005	2008	-	-
POLAT, Bülent	Kars/1998	2005	2007	2011	-
RİŞVANLI, Ali	İstanbul/1994	2001	-	2004	2009

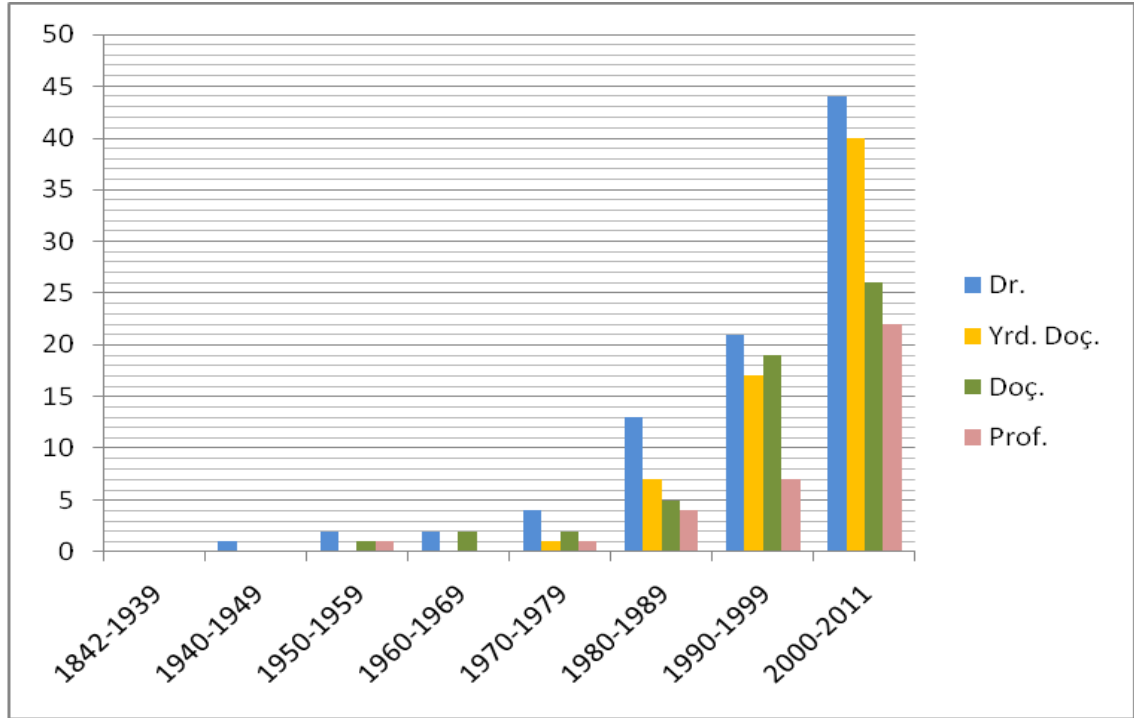
Çizelge 13 (Devam). Öğretim üyeleri ve akademik aşamaları

Soyadı Adı	Mezuniyet	Doktora	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
SALMANOĞLU, M. Rıfat	Ankara/1982	1988	-	1991	1999
SARIBAY, Mustafa Kemal	Ankara/1996	2005	2008	-	-
SEMACAN, Ahmet	Konya/1989	1993	1994	1997	2003
SERİN ERDOĞAN Güneş	Ankara/1998	2002	2005	-	-
SEYREK İNTAŞ, Kamil	Bursa/1984	1993	1996	1999	2005
ŞENDAĞ, Sait	Ankara/1992	2002	2004	2007	-
ŞENÜNVER, Adem	Ankara/1971	1979	1982	1984	1988
TAŞAL, İbrahim	Konya/1990	1995	1997	1999	2005
TEK, Çağatay	İstanbul/1991	1996	2000	2004	2009
TEKELİ, Tefvik	Ankara/1978	1983	1984	1988	1994
TİMURKAN, Hüseyin	Elazığ/1976	1982	1985	-	-
UÇAR, Mehmet	Ankara/1992	1998	1998	2004	2009
ULUSOY GÜRLER, Hande	Ankara/2001	2006	2007	-	-
ÜN, Mustafa	Ankara/1996	2002		-	-
ÜNAL, Erhan Fatih	Ankara/1975	1983	1984		
VURAL, Mehmet Rıfat	Ankara/1984	1989	1992	1993	2000
YILDIZ, Hamit	Elazığ/1991	2000	-	2006	-
ZONTURLU, Abuzer Kaffar	Elazığ/1995	2003	2006	-	-

Çizelge 14. Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki öğretim üyelerinin akademik aşamalarının yıllara göre dağılımı

YILLAR	AKADEMİK UNVANLAR			
	Dr.	Yrd. Doç.	Doç.	Prof.
1842-1939	-	-	-	-
1940-1949	1	-	-	-
1950-1959	2	-	1	1
1960-1969	2	-	2	-
1970-1979	4	1	2	1
1980-1989	13	7	5	4
1990-1999	21	17	19	7
2000-2011	44	40	26	22

Şekil 6. Veteriner doğum ve jinekoloji alanındaki öğretim üyelerinin akademik aşamalarının yıllara göre dağılımı

4. TARTIŞMA

Türkiye’de bilimsel anlamda veteriner hekimliği öğretiminin başlamasından önce hayvan tedavisinde yararlanılan baytarnamelerde (Erk, 1959; Erk 1960; Erk, 1961a; Erk, 1961b; Erk, 1961c; Erk ve Erk, 1963; Dinçer, 1973; Özen, 1999; Özgür ve Özen, 2000; Dinçer ve ark., 2001; Yiğit, 2011) doğum ve jinekolojiye ilişkin çeşitli uygulamalara yer verilmesi; veteriner hekimliğinde doğum ve jinekoloji uygulamalarının bilimsel veteriner hekimliği uygulamalarından önce ampirik düzeyde sürdürüldüğünün bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Dinçer (1997), ülkede bilimsel veteriner hekimliği eğitiminin 1842’de İstanbul’da Askerî Veteriner Okulunun açılması ile başlamasını aynı zamanda klinik uygulamaların da başlangıcı olarak kabul etmektedir. Okulun kurucusu Prusyalı Veteriner Hekim Godlewsky’nin arkadaşı Sommer’e yazdığı mektuplarında (Godlewsky ve Sommer, 1846), okuldaki dersler ve o dönemin hayvan hastalıkları ile ilgili önemli bilgiler aktarmasına karşın doğum ve jinekoloji derslerine ve uygulamalarına ilişkin herhangi bir bilgiye yer vermemiş olmasının hem doğum ve jinekoloji konularının bağımsız bir ders olarak okutulmaması hem de klinik hekimliğin henüz başlamasıyla ilişkili olduğu düşünülebilir. Nitekim, klinik veteriner hekimliği içerisinde değerlendirilen doğum ve jinekoloji dersinin “kendi adı ile” ilk kez Askerî Veteriner Okulunda; Okulun kuruluşundan 31 yıl sonra 1873 yılından itibaren verilmeye başlandığı bildirilmektedir (Erk ve Dinçer, 1970). Benzer bir tablonun Sivil Veteriner Okulunda da yaşandığı; başka bir deyişle Okulun eğitim-öğretime açıldığı yıllarda klinik uygulamaların yeterli bir düzeyde olmadığı; bu Okuldan 1906 yılında mezun olan İç Hastalıkları Öğretim Üyesi Ord. Prof. Dr. Samoel Aysoy’un (Aysoy, 1955) “*Klinik teşkilatı yoktu. Talebe mektep kapısı önünde toplanır ve geçecek hocalardan kendilerine hastalar hakkında malumat vermelerini rica ederdi. Klinik teşhis hocamız çok malumatlı bir doktor idi. Fakat müddet-i hayatında bir hayvan muayene etmiş değildi*” ifadelerinden anlaşılmaktadır.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kürsüsü Profesörlerinden Burhanettin Öktem’in (1963) 1923 yılında Yüksek Veteriner Okulunda öğrenci

olduğu döneme ilişkin hatıraları, Askerî ve Sivil Veteriner Okullarının birleştirilmesini izleyen yıllarda da doğum ve jinekoloji konularını içeren klinik uygulamaların yeterli bir düzeye ulaşmadığını ve derslerin ağırlıklı olarak teorik düzeyde verildiğini ortaya koymaktadır. Öktem (1963) o dönemi, “İç ve dış hastalıklar için klinik binası ve hasta hayvan tedavi ahırları yoktu. Fakat poliklinik tatbikatı, Şirurji, İç Hastalıklar ve Farmakoloji hocaları tarafından haftada ikişer gün müddetle nöbetleşe idare ediliyordu. Biz öğrenci iken adı Yüksek Baytar Mektebi olarak değiştirilen okulumuzda dersler daha ziyade teorik şekilde öğretiliyor; Fenn-i Vilâde [Doğum Bilgisi], Emrâz-ı Mevâşî [Gevişen Hayvanların Hastalıkları], Emrâz-ı Dâhiliyye [İç Hastalıklar], Emrâz-ı İntâniyye [Mikroplu, Ateşli Hastalıklar], Tıbbî Botanik ve ancak elden ele devrolunabilen mahdûd[sınırlı] sayıdaki İlm-i Hayvanat ve Parazitoloji kitaplarından mâ-adâsı[-den başka] not tutmak veya hocalarımız tarafından not verilmek suretiyle idare ediliyordu. Laboratuvarı bulunan derslerin tatbikatı ders sırasında yapılıyorsa da gezici tatbikat senede 2-3 kereyi geçmemek üzere sadece Botanik ve Fenn-i Eşkâl derslerinde mümkün olabiliyor, poliklinik tatbikatı ise kısmen içerde, fakat elverişli havalarda daha ziyade bahçede yapılıyordu.” ifadeleri ile anlatmaktadır.

Öktem (1963)’in, 1928 yılı poliklinik ve klinik çalışmalarına ilişkin olarak “Fransa’da Alfort Baytar Mektebinde doktora yaparak 1928 yılında yurda dönmüş olan müderris muavini ve klinik şefi Tevfik Başer o zamana kadar görüp alışmadığımız bir titizlikle poliklinik ve klinik çalışmalarını idare ediyor, operatif müdahaleleri büyük bir vukufla bizzat yapıyordu.” şeklindeki açıklamaları; öğretim elemanlarının yurt dışında ihtisasını tamamlayarak ülkeye dönmesiyle eğitim-öğretimde uygulamaların kalitesinde bir artışın gerçekleştiğini göstermektedir.

Alfort Veteriner Okulunda cerrahi alanında ihtisasını tamamlayan Salih Zeki (Berker) Bey ile birlikte 1911 yılından itibaren cerrahi bilim alanı içerisine dahil olan doğum ve jinekoloji derslerinin (Öktem, 1963; Erk ve Dinçer, 1970), bu tarihten 41 yıl sonra Ankara Üniversitesinde kürsü sistemine geçilmesi ile bağımsız bir yapıya kavuşması, veteriner doğum ve jinekoloji alanının gelişimi bakımından çok önemli bir başlangıç noktası olarak değerlendirilebilir. Atılan bu ilk adımla bu alan,

cerrahinin bir yan dalı olmaktan kurtarılmış; kendi insan gücünün yetiştirilmesi ve kendi konularına yönelik araştırma ve yayın faaliyetlerinin yürütülmesi için elverişli bir ortam sağlanmış ve böylece Türkiye’de veteriner doğum ve jinekolojinin kurumsallaşmasının ve çağdaş gelişiminin önü açılmıştır. Bu adım aynı zamanda, Türkiye’deki diğer veteriner fakültelerinde de doğum ve jinekoloji birimlerinin yapılandırılarak gelişmesini sağlamıştır. Nitekim Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsünün kurulduğu 1952 yılından itibaren öğretim kadrosunu sürekli olarak geliştiren bu birim, kendisinden sonra açılan veteriner fakültelerinin çoğuna hem öğretim kadrosunu görevli olarak göndermiş hem de bu fakülteler için çok sayıda akademisyen yetiştirmiştir (Bkz. Ek-2).

Türkiye’de 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’nun yürürlüğe girmesi ile Bilim Dalına dönüştürülen Doğum ve Jinekoloji Kürsüsünün Sun’i Tohumlama Bilim Dalı ile tek bir anabilim dalı çatısı altında birleştirilmesine yönelik her iki Bilim Dalı’nın öğretim üyelerinin değerlendirmeleri¹⁰⁰; bu uygulamanın olumsuzluğuna işaret etmektedir. Nitekim, bu değerlendirmelerin yer aldığı Anabilim Dalı Kurulu Kararında öğretim üyeleri “*gerek yeterli öğretim üyesi yetiştirme, gerek öğretim ve bilimsel araştırma, gerekse eski ve yeni meslektaşlar arasında anlayış kopukluğu ve güçlüğüne meydan vermeme*” gibi gerekçelerle birbirlerinden çok farklı olduğunu belirttikleri bu iki bilim dalının ayrı iki anabilim dalı olarak yapılandırılmasını istemişlerdir. Buna rağmen bu istek, ancak 1994 yılında gerçekleştirilmiş ve Bilim Dalı, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı’na dönüştürülerek tekrar bağımsız yapısına kavuşmuştur. Alanın öğretim üyeleri tarafından eleştirilen bu uygulamanın 11 yıl sonra “düzeltmesi” düşündürücü olmakla birlikte; tez verilerinin toplanması aşamasında yüz yüze görüşme yapılan kimi öğretim üyelerinin, iki anabilim dalının birleşmesini desteklemeleri, bu konuda bir görüş birliğinin olmadığını da ortaya koymaktadır.

¹⁰⁰ 28 Eylül 1983 tarih ve 1 sayılı Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Kurulu Kararı.

Veteriner doğum ve jinekolojiye ait zorunlu derslerin sırasıyla Askerî ve Sivil Veteriner Okullarında, 1933-1948 yılları arasında YZE Veteriner Fakültesinde, AÜ Veteriner Fakültesinde ve diğer veteriner fakültelerinde önceleri dört ve sonradan dört ve beşinci yıllarda okutulmaları (Erk ve Dinçer, 1970; Erk, 1973, EK-2) bu derslerden önce temel dersler ile klinik öncesi derslerin öğretilmesi zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Doğum ve jinekoloji anabilim dalları tarafından verilen seçmeli derslerin yalnızca dokuz fakültenin müfredatında yer alması (EK-2), hem bu konuda bir örneklilik oluşturulmadığını göstermekte hem de fakültelerin izledikleri eğitim-öğretim stratejilerini ve dersleri veren öğretim üyelerinin tercihlerini yansıtmaktadır.

Türkiye’de veteriner hekimliğinde lisansüstü eğitimin Sağlık Bilimleri Enstitüleri tarafından yürütülmeye başlandığı 1982 yılında, doğum ve jinekoloji alanında dört Enstitüde doktora düzeyinde eğitim-öğretim verilirken 2011 yılında bu sayının 11’e yükselmiş olması; 1980’li yıllardan önce başlatılan ve 2547 sayılı Kanun ile hız kazanan yükseköğretimi ülke geneline yayma politikaları (T.C. Yükseköğretim Kurulu, 2006) ile ilişkilendirilebilir. 1990’lı yıllardan itibaren yüksek lisans ve doktora programlarından mezun olanların sayısında hızlı bir artış yaşanması (EK-2) ve Şekil 4’te de görüldüğü üzere 2000’li yıllarda mezun sayılarının en yüksek düzeye ulaşması ise söz konusu alanda lisansüstü eğitim veren enstitü sayısındaki artış ile uyum içerisinde olup; yukarıda bahsedilen politikaların nicel sonuçlarının dışı vurumu olarak değerlendirilebilir.

Türkiye’de veteriner hekimliği alanında lisansüstü eğitimi yürüten 17 SBE’nden sekizinin (Ankara, Selçuk, Yüzüncü Yıl, Kafkas, Adnan Menderes, Erciyes, Afyon Kocatepe ve Ondokuz Mayıs Üniversiteleri SBE’leri) Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında hem doktora hem de yüksek lisans programlarının bulunması, bu Anabilim Dallarının söz konusu alanda yüksek lisans ve doktora programlarını açma koşullarını sağlamaları (EK-2) ile ilişkilendirilebilir. Dicle ve Kırıkkale Üniversiteleri SBE’lerinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında bu alanda lisansüstü programların bulunmaması da mevcut Anabilim Dallarının bu programları açma koşullarını sağlayamamaları ile açıklanabilir. Buna karşın, Fırat, İstanbul ve Uludağ Üniversiteleri SBE’lerinde yüksek lisans programlarının

bulunmaması “gerekli koşulları sağlayamama” ile açıklanamaz. Nitekim, veteriner doğum ve jinekoloji alanında Ankara Üniversitesi SBE ile eş zamanlı olarak lisansüstü eğitime başlayan bu üç köklü Enstitünün Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarından gelen bilgilendirme formlarına bakıldığında, söz konusu Anabilim Dallarının her iki programı da açabilecek donanıma sahip oldukları görülmektedir. Başağaç ve ark. (2010), Türkiye’de eğitim-öğretim süresinin beş yıl olması nedeniyle, veteriner fakülteleri mezunlarına verilen lisans diplomasının yüksek lisans diplomasına eşdeğer nitelikte sayılmasının, SBE’lerinde veteriner hekimler için yüksek lisans programlarının açılması konusunu tartışmalı hale getirdiğini ve lisansüstü eğitim programlarını açma koşullarına tümüyle sahip SBE’lerinden bazılarında her iki program da açılırken; bazılarında yalnızca doktora programlarının açılmasının, Enstitülerin bu konuya yaklaşımlarıyla açıklanabileceğini bildirmektedirler. Bu açıklamanın, doğum ve jinekoloji alanındaki lisansüstü programlarda göze çarpan bir örnek olmayan uygulamalar için de geçerli olduğu kabul edilebilir.

Veteriner doğum ve jinekoloji alanında yüksek lisans ve doktora programlarından en fazla sayıda mezunun Ankara Üniversitesi SBE Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalından verilmiş olmasını (EK-2) ise bu birimin, ülkenin ilk ve en köklü Fakültesinde bulunması ile açıklamak olasıdır. SBE’lerinin ilgili Anabilim Dallarının lisansüstü programlarının mezun sayılarına bakıldığında Ankara’yı sırasıyla İstanbul, Konya, Elazığ ve Bursa’da bulunan Enstitülerin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarının takip ettiği görülmektedir (EK-2). Bu durumun, söz konusu birimlerin kuruluş tarihlerinin ve kurumsallaşmalarının doğal bir sonucu olduğu düşünülebilir.

Yüksek lisans ve doktora programlarından en az sayıda mezunun Kars ve Aydın’da bulunan SBE’lerinden verilmesi (Çizelge 4); bu Enstitülerde, bu alanda lisansüstü eğitimin, diğerlerine göre daha geç başlaması ile ilişkilendirilebilir.

Tüm fakültelerde, doktora programlarından mezunların cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında (Şekil 1), kız öğrencilerin erkek öğrencilerin dörtte biri

kadar olduğu görülmektedir. Kız öğrenci oranının erkeklere göre azlığı, klinik bilimler içerisinde yer alan doğum ve jinekoloji alanında erkek egemen bakış açısının ya da erkek mesleği algısının varlığı; “*öğretim üyelerinin erkek öğrenci tercihi*” ya da “*kız öğrencilerin bu birime taleplerinin azlığı*” gibi nedenleri akla getirmektedir. Ancak bu seçenekleri doğrulayabilecek somut bir çalışma saptanamamıştır ve olasılıklar, veri toplama aşamasında yüz yüze yapılan görüşmeler sonucunda elde edilebilmiştir.

Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarının yüksek lisans programlarından mezun olan öğrencilerin cinsiyet dağılımlarında da benzer bir tablonun görülmesi, ancak bu programlardan mezun olan bayanların oranının, doktora programlarından mezun olan bayanlara göre daha yüksek bulunması (Şekil-2), “uzman” olarak kendilerini sahaya hazırlayan bayanların, akademik yaşama katılan bayanlardan daha fazla olduğuna işaret etmektedir.

Türkiye’de doktora eğitiminin, öğretim üyeliği için ilk basamak olduğu göz önüne alındığında, doktora programları mezunlarının yıllara göre dağılımları önem taşımaktadır. Bu alandaki akademik kadrolarda, özellikle 1980’li yıllardan sonra yaşanan sayısal artışın, akademik yükselmelerde (Şekil 6) ve Şekil 5’te gösterilen yayın sayılarında da yaşanması tutarlı bir tablo çizmektedir.

Türkiye’deki veteriner fakültelerinin doğum ve jinekoloji anabilim dallarında görevli akademik personelin Nisan 2011 tarihi itibarıyla mevcut sayıları Çizelge 1’de gösterilmiştir. En çok sayıda (15) akademik personelin, İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesinde görev yaptığı, bunu sırasıyla 10 öğretim elemanı ile Ankara ve dokuzar öğretim elemanı ile Fırat, Uludağ ve Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültelerinin izlediği görülen bu Çizelge, ülkede eğitim-öğretim etkinliklerini sürdüren 17 Veteriner Fakültesinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında görev yapan öğretim üyelerinin yaklaşık yarısının Ankara, İstanbul, Elazığ, Bursa ve Konya’daki veteriner fakültelerinde bulunduğunu ifade etmektedir. Bu durumun da yine bu Fakültelerin diğerlerinden daha önce kurulmuş ve daha çok kurumsallaşmış olmaları ile ilgili olduğu söylenebilir. Ancak, eğitim faaliyetlerine yeni başlayan

veteriner fakültelerinde az sayıda öğretim üyesinin görev yapıyor olması (Çizelge 1), bu fakültelerde, diğer alanlarda olduğu gibi Doğum ve Jinekoloji alanında da verilen eğitimin yeterliliği konusunda ciddi kaygılar yaratmaktadır.

Türkiye’de doğum ve jinekoloji alanının öğretim elemanları tarafından ulusal dergilerde yayımlanmış olan ulaşılabilen ilk makalenin 1924 yılına ait “*Baytarî Mecmua*”da bulunması; uluslararası dergilerde ulaşılabilen ilk makalenin ise 1979’da “*Deutsche Tierärztliche Wochenschrift*” adlı dergide yayımlandığının saptanması (EK-1), yayın konusunda uluslararası açılımın 50 yılı aşkın bir gecikme ile yapılabildiğini düşündürmektedir. Öğretim üyelerinin ve yayın sayılarının gösterildiği Çizelge 10’a bakıldığında, doğum ve jinekoloji alanında görev yapmış/yapmakta olan araştırmacıların çoğunun uluslararası düzeyde yayınlarının bulunduğu; ancak, Yükseköğretim Kanunu’nun 1981’de yürürlüğe girmesinden önceki yıllarda bu nitelikte yayınların yok denecek kadar az olduğu (Çizelge 11) görülmektedir. Yaklaşık 30 yıldan bu yana Türkiye’de üniversiter sisteminin işleyişini düzenleyen Yükseköğretim Kanunu’nun 23-26’ncı maddeleri, üniversitelerde görev yapan akademik personelin atanma ve yükseltilmelerine ilişkin hükümler içermektedir. Yasa’nın 26/a-2 maddesinde “*uluslararası düzeyde orijinal yayınlar yapmış olmak*” ifadesi ile yayınlarda özgünlük ve uluslararası özellik aranmaktadır. Bundan önceki yıllarda bu şartların aranmaması ve uluslararası yayınların 1980’li yıllardan sonra artmasına dayanarak yayınlarda uluslararasılaşmanın, akademik ilerlemelerde bir gerekliliğin sonucu olarak yaygınlaştığını ileri sürmek yanlış olmayacaktır. Bu kanı başka bir örnekle de güçlendirilebilir: Üniversitelerarası Kurul’un 2001 yılında aldığı karar¹⁰¹ doğrultusunda seçilen bilimsel dergilerde yayın yapma zorunluluğunun getirilmesi, Türk Veteriner Hekimliğinde doğum ve jinekoloji alanında yapılan yayınlara da canlılık getirmiş özellikle 2001 yılından sonra yayımlanan uluslararası makale sayısı, ulusal makale sayısını ikiye katlamıştır.

Bu Tez çalışmasında, Türkiye’de doğum ve jinekoloji alanında görev yapan öğretim üyeleri tarafından gerçekleştirilen yayınlara ulaşılmaya çalışılarak sayısal bir

¹⁰¹ 11 Haziran 2001 tarih ve 1666 sayılı T.C. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı Kararı.

döküm elde edilmiştir (EK-1, Çizelge 10, Çizelge 11, Şekil 5). Bu dökümde yer alan çalışmaların geneline bakıldığında; yayınlarda çok yazarlılığın yaygın olduğu dikkat çekmektedir. Bu durumun, büyük oranda alanın doğasından kaynaklandığı ve uygulamaya dönük deneysel çalışmaların çoğu zaman çok sayıda insan gücü ile gerçekleştirilmesinin ve çalışmalara dahil edilen kişi isimlerine yayınlarda da yer verilmesinin, alan yayınlarındaki çok yazarlılığın görülmesinde önemli rol oynadığı düşünülmektedir.

Türkiye Bilimler Akademisinde 2001 yılında Asil Üye olarak görev yapan Prof. Dr. R. K. Türker (2001), “en iyi ve en saygın üniversite” nitelendirilmesi yapılırken araştırma aktivitesi ve bilimsel üretimin birinci derecede dikkate alındığını vurgulamıştır. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde 2001 yılında Müdür olan Prof. Dr. M. Tanker (2001) de bilimsel kalkınmışlığın evrensel ölçütleri arasında; “*lisansüstü düzeyde eğitilmiş insan sayısı*”, “*yabancı uyruklu öğrenci sayısı*”, “*bilimsel ürünler oluşturan araştırmacı-bilim adamı sayısı*”, “*uluslararası düzeyde yayımlanmış bilimsel makale sayısı*” gibi kriterlere yer vermiştir. Veteriner doğum ve jinekoloji alanında kariyer yapan yabancı uyruklu öğrenci sayılarına bakıldığında, Ankara’da iki ve İstanbul’da bir öğrencinin doktora eğitimlerini tamamladığı; yüksek lisans programı mezunları arasında ise yabancı uyruklu öğrencinin bulunmadığı görülmektedir. Bu sayılar kendi başlarına bir anlam ifade etmemekte ve bu konuda bir değerlendirme - herhangi bir referans merci bulunmadığı için - yapılamamaktadır. Diğer yandan, üniversitelerde akademik yükseltmelerde, çalışmalarda uluslararası düzey ve özgünlük aranmakta ve bu noktada bilimsel performansın değerlendirilmesinde kullanılan nicelik, nitelik ve meslektaş değerlendirmesi kriterlerinden söz edilmektedir. En belirgin nicel ölçütler, kolay ölçülebilirlikleri nedeniyle, yazılı ürünler olan yayınlardır. Yayınların nitelik açısından değerlendirilmesinde ise Uluslararası Atıf Endekslerince taranan bilimsel dergilerde yayımlanmış olmalarına bakılmaktadır. Daha hassas bir değerlendirme yapılmak istenirse de en önemli faktörlerden biri olan İmpakt Parametresi¹⁰² ve bireysel İmpakt Parametresi göz önünde tutulmaktadır (Pak, 1995). Ancak; Türkiye

¹⁰² Bir bilimsel derginin İmpakt Parametresi disiplinler arasında o dergide yayımlanmış makalelere yapılan atıfların frekansının ortalama ölçüsüdür (Pak, 1995).

Bilimler Akademisinde 1995 yılında Asil Üye olarak görev yapan Prof. Dr. N. K. Pak (1995), yayın ve atıf kriterlerinin tek başlarına “*bilimsel mükemmelliğin*” göstergesi olamayacaklarının evrensel bilim dünyasının yaygın kanısı olduğunu vurgulamış ve bu mekanik ön koşulu sağlayan aday grubu arasından evrensel mükemmelliği gerçekten yakalamış olanların seçiminin, söz konusu kriterleri sağlayan meslektaşların değerlendirmesi ile yapılabileceğini belirtmiştir. Bu noktadan hareketle, tezin konusunu oluşturan veteriner doğum ve jinekoloji alanında gerçekleştirilmiş olan bilimsel yayınların nitelik değerlendirilmesine gidilmemiş ve bu değerlendirme; bu alanın önde gelen isimlerine bırakılmıştır.

Froehner’e (1954) göre veteriner doğum bilgisine ait ilk kitap 1793 yılında Amsterdam’da Johann Gunter Eberhard tarafından yazılan “*Verlossen der Koeijen*” adlı eser iken ülkemizde ulaşılabilen ilk veteriner doğum bilgisi kitabı, 1902 yılında Fransızcadan çevirisi yapılan “*Fenn-i Vilâde-i Baytariyye*” (EK- 3. 4. 1.) adlı ders kitabıdır (Minas, 1318-1902). Türkiye’de veteriner hekimliğinde doğum ve jinekoloji alanındaki ilk ders kitabının, Avrupa’dan tam 109 yıl sonra yayımlanmış olması, bu alanda bir gecikmeye işaret etmekle birlikte; bu durumun yalnızca doğum ve jinekolojiye özgü olmadığı kabul edilmelidir. Nitekim, veteriner tarihinin ana kaynakları arasında yer alan yerli ve yabancı kitaplardaki (Froehner, 1954; Erk ve Dinçer, 1970; Dinçer ve ark., 2001) bilgiler karşılaştırıldığında, Türkiye’de bu alanda eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetleri açısından uzun yıllar Avrupa’nın gerisinde kaldığı görülmektedir.

Türkiye’de ilk Veteriner Okulunun açılışından 22 yıl sonra 1864 yılında, çağının Batı literatüründen yapılan ilk çeviri eseri olduğu bildirilen (Erk ve Dinçer, 1970; Dinçer, 1975;) “*Muâmele-i Emrâz-ı Baytariyye*” adlı eser, bu eserden 38 yıl sonra ise Askerî ve Sivil Veteriner Okullarında doğum bilgisi derslerinin ilk hocası Minas Bey tarafından “*Fenn-î Vilâde-i Baytariyye*” (EK- 3. 4. 1) adlı kitap yayımlanmıştır. Dinçer ve arkadaşları (2001) tarafından “*yirminci yüzyılın ulaşılabilen en eski tarihli te’lif eseri*” olarak nitelendirilen bu eserin, gerçekte doğum ve jinekoloji alanında yayımlanmış “*ilk çeviri ders kitabı*” olduğu ve Fransızcadan tercüme edildiği belirlenmiştir. Eserin önsözünde yer alan “*her nasılsa*

şimdiye kadar lisanımıza nakledilmemiş olan ve fevâid-i [faydalar] müstağni [çok fazla] beyân bulunan [olduğu bildirilen] fenn-i vilâde-i baytariyyeyi Fransızcadan Türkçeye tercüme ile velev [olsa da, bile] yine nâ-çîzâne [pek küçük] olsun âsâr-ı [eserler] kem-terâneme [çok küçükçe] diğer bir iki esercik daha ilave eyledim.” ifadeleri kitabın çeviri eser olduğunu doğrulamaktadır. Minas Bey’in farklı bilim alanlarına ilişkin olarak yazmış olduğu eserlerine (Erk ve Dinçer,1970) bakıldığında da tümünün çeviri eser olduğu görülmektedir. Fenn-i Vilâde’nin önsözünde yer alan, *“bundan yirmi beş sene mukaddem [önce] müracaat edilecek Türkçe yazılmış bir iki kitâbdan gayri baytâr kitâbı yok iken el-yevm [bugün] sâye-i şâhânedede [padişahın himayesinde, sayesinde] tekmîl [bitirme, tamamlama, bütün] şubât [şubeler, bölükler] fûnûn-u baytariyyeyi [veteriner hekimliği ilmi] mütâlaa [okuma, tetkik] edecek Türkçe yazılmış bir çok eser vücûda getirilmiştir.”* ifadelerinden hareketle, veteriner hekimliğinde o dönemlerde yayın faaliyetleri açısından olumlu bir gelişmenin yakalandığı düşünülmektedir.

Salih Zeki (Berker) Bey tarafından 1928 yılında Arap harfleri ile yazılan ve doğum ve jinekoloji alanında ulaşılabilen *“ilk te’lif ders kitabı”* niteliği taşıyan eser olan *“Fenn-i Vilâde-i Baytari”* nin önsözünde yer alan *“Kitabın tertîb [hazırlama] ve te’lifindeki [eser yazma] başlıca ma’hazler [kaynaklar]: Fransa’da Alfor Baytar Mektebinin âlim [çok okumuş, bilgin] müderrisi [ders veren] Mösyö Moussu’nun notlarıyla taş basma Fenn-î Vilâde-i Baytarisi; Saint-cyr ve Violet’in Fenn-î Vilâde-i Baytarisi; Robin tarafından Encyclopedie Cadeac için yazılan kitapla Lebrun’un ve Franck’in Fenn-î Vilâde-i Baytari kitaplarından ibarettir. Resâil-i [küçük kitaplar, dergiler] baytariyeden de vâsi [geniş] bir surette istifade ettim.”* ifadelerinden; kitabın, kaynak kitaplar kullanılarak hazırlanan bir te’lif eser olduğu anlaşılmaktadır. Bu kitabın dışında, aynı yıl Arap harfleri ile yazılan *“Gebe Hayvanlara, Henüz Doğurmuş Olanlara ve Yeni Doğan Yavrulara Yapılması Lazım Gelen Tedbirler”* başlığını taşıyan ve literatüre geçmeyen bir eser (EK- 3. 4. 3) daha saptanmıştır. Yapılan araştırmalarda, Salih Zeki Berker’in yayınları arasında bu kitapçığın adına rastlanmamıştır, ancak; üzerinde *“Âli Baytâr Mektebi Müderrislerinden Salih Zeki”* tarafından yazıldığı belirtilen bu kitabın da Salih Zeki Berker tarafından yazıldığı düşünülmektedir. Salih Zeki’nin doğum ve jinekolojiyle ilgili 14 makalesinden 1924

ve 1925 yıllarında yayımlanan beşinin bu konuyla ilgili olduğu belirlenmiştir. Bu eserin, veteriner hekimliğinde doğum ve jinekoloji alanında Arap harfleri ile hazırlanmış “*ilk yardımcı ders kitabı*” olduğu düşünülmektedir.

Salih Zeki Berker tarafından 1943 yılında yayımlanan ve “*Latin harfleri ile hazırlanmış ulaşılabilen ilk doğum ve jinekoloji ders kitabı*” olduğu saptanan “*Ehlî Hayvanların Doğum Bilgisi*” adlı yapının önsözünde, bu kitabın ilk baskısının 1928 yılında yayımlandığının, aradan geçen 15 yıllık süre içerisinde bilim alanında çok büyük gelişmelerin olduğunun ve bu gelişmelerin de eklenerek eserin yazıldığı belirlenmesi; o yıllarda güncel gelişmelerin takip edildiğinin bir ifadesi olarak kabul edilebilir.

Harf Devrimi ile Latin harflerinin kabulüne dair Yasanın¹⁰³ 1928 yılında yürürlüğe girmesinin ardından, veteriner doğum ve jinekoloji alanında Latin harfleriyle ilk ders kitabı niteliğinde olan “*Ehlî Hayvanların Doğum Bilgisi*” (EK-3. 4. 4) adlı eserin 1943 yılında basılmış olduğu saptanmış, 1928-1943 yılları arasında veteriner doğum ve jinekoloji alanında yayımlanmış herhangi bir ders kitabına rastlanmamıştır. Bu durum dikkate alınarak, söz konusu 15 yıllık sürede, doğum ve jinekoloji dersleri için 1934-1937 yılları arasında Baytar Fakültesinde doğum bilgisi dersinin uygulama kısmını veren ve aynı zamanda Ziraat Fakültesinde de bu dersi anlatan Cerrahi Enstitüsü hocası Alman Prof. Dr. Ludwig Lutz (Anonim, 1934b) ve Salih Zeki Berker tarafından öğrencilere derste yazdırılan notlardan¹⁰⁴; ayrıca Salih Zeki Berker’in 1928 yılında Arap harfleri ile yazdığı iki kitaptan¹⁰⁵ yararlandığı düşünülmektedir. 1933-1937 yılları arasında YZE’de öğrenci olan

¹⁰³ 1353 Sayılı Yasa. 3 Teşrinisani (Kasım) 1928 tarih ve 1030 sayılı Resmî Gazete.

¹⁰⁴ Hüseyin Erk’in YZE öğrenciliği sırasında kaleme almış olduğu doğum ve jinekoloji notları. AÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Arşivi.

¹⁰⁵ Salih Zeki Berker, S. Z., Fenn-i Vilâde-i Baytarî. Hilâl Matbaası., İstanbul, 1928., 396 s. ve Salih Zeki Berker, Gebe Hayvanlara, Henüz Doğurmuş Olanlara ve Yeni Doğan Yavrulara Yapılması Lazım Gelen Tedbirler. Sanayii-i Nefise Matbaası., İstanbul, 1928., 32 s.

Hüseyin Erk'in o dönemde doğum ve jinekoloji derslerinde Arap harfleri ile tuttuğu defterleri de bu görüşü desteklemektedir.¹⁰⁶

Türk veteriner hekimliğinde, başlı başına doğum ve jinekoloji alanına yönelik olarak hazırlanmış bir terimler sözlüğü ya da bir yazım kılavuzuna rastlanmamıştır. Ancak, 2009 yılında Türk Dil Kurumu tarafından tüm veteriner hekimliği terimlerini kapsayan “*Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*”¹⁰⁷ yayımlanmıştır. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Cahit Kalkan'ın da Yayın Yönetmenleri arasında bulunduğu bu Sözlük, Türkiye çapında 30 öğretim üyesinden oluşan bir çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Çalışma grubunun üyeleri arasında Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı'ndan dört profesör de yer almıştır. Veteriner doğum ve jinekoloji terimlerinin de yer aldığı bir terimler sözlüğünün yayımlanmış olmasının; ortak bir bilimsel dilin şekillenmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Nisan 2011 itibariyle fakültelerin doğum ve jinekoloji anabilim dallarının mevcut donanımlarına bakıldığında (EK-2), kuruluş yılları itibariyle köklü fakültelerin araç, gereç, laboratuvar durumları ile yeni kurulmuş fakültelerin donanımları arasında önemli farklar olduğu belirlenmiştir. Alt yapı, laboratuvar ve araç gereç yetersizliği durumunun çalışmaları olumsuz yönde etkileyeceği açıkça görülmekte, bu eksikler nedeniyle kapsamlı projelerin yapılmasının zorlaştığı düşünülmektedir. Bu anlamda projelerin alt yapı yönünden de destek görmesi ve veteriner fakülteleri bünyesinde var olan ve doğum ve jinekoloji çalışmalarına uygun olan bazı cihazların ortak kullanıma açılması ile bu sorunun önüne bir ölçüde de olsa geçilebileceği düşünülebilir.

¹⁰⁶ Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Arşivi.

¹⁰⁷ Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü, Türk Dil kurumu Yayınları, Acar Basım ve Cilt San. ve Tic. A.Ş., 1. Baskı, İstanbul, 2009.

Araştırmada, Ankara, İstanbul, Aydın, Diyarbakır ve Samsun'da bulunan veteriner fakültelerinin doğum ve jinekoloji kliniklerine ağırlıklı olarak karnivorların; diğer 12 veteriner fakültesinde ise en fazla sayıda ineğin getirildiği saptanmıştır (EK-2). Sanayileşme ve şehirleşmenin daha yoğun olduğu kentlerde hayvancılığın şehir dışına kayması, kırsal bölgelerde insanların geçimlerini daha çok tarım ve hayvancılıktan sağlamaları, bunun yanı sıra hayvan sahiplerinin sosyo-ekonomik düzeylerinin artmasına paralel olarak pet hayvanlarına eğilimin daha fazla olması gibi faktörlerin, veteriner fakültelerine gelen hayvan türlerinin yoğunluğunu da etkilediği düşünülmektedir.

Sonuç olarak bu tezde, Türkiye'de Askerî Veteriner Okulunun kurulduğu 1842 yılından 2011 yılı Nisan ayına kadar doğum ve jinekoloji alanında eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetlerine ilişkin olarak ulaşılabilen tüm bilgilerle bir tablo çizilmeye; başka bir deyişle bir bilanço oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu bilançoda yapılan nicel ve nitel değerlendirmeler, Türkiye'de veteriner doğum ve jinekoloji alanının, her geçen gün gelişen akademik yapısı ile zenginleşen bilimsel çalışmalarını ortaya koymaktadır.

5. SONUÇ

Bu doktora tezinde, Türkiye’de veteriner doğum ve jinekolojinin bilimsel düzeyde başlangıcından 2011 yılı Nisan ayına kadar olan tarihsel gelişimi, “eğitim-öğretim”, “bilimsel araştırma ve yayın” ve “öğretim üyelerinin biyografileri” başlıkları altında incelenerek değerlendirilmiştir.

Türkiye’de veteriner hekimliği alanında ilk doğum ve jinekoloji dersi İstanbul’da bulunan Askerî Veteriner Okulunda 1873 yılında verilmiş; ilk ders kitabı 1902’de yayımlanmış ve cerrahi alanı içerisinde de olsa doğum ve jinekolojiye ilişkin ilk doktora çalışması 1946 yılında tamamlanmıştır. İlk bağımsız Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü, ülkenin ilk ve 1970 yılına kadar kendi alanında tek eğitim-öğretim kurumu olan Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde 1952 yılında kurulmuştur. Bu Kürsünün kuruluşu ile birlikte bu alanın çekirdek öğretim kadrosunu oluşturan öğretim elemanları, kendi eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetlerinin yanısıra yeni kurulan veteriner fakültelerinin kurucu kadrolarında da yer alarak Türk Veteriner Hekimliğinde doğum ve jinekoloji birimlerinin yapılandırılmasını, gelişmesini ve bu birimler için akademisyenlerin yetiştirilmesini sağlamışlardır.

Türkiye’de ilk Doğum ve Jinekoloji Kürsüsünün kuruluşundan Nisan 2011 tarihine kadar tüm veteriner fakültelerinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında, 74’ü halen aktif olmak üzere toplam 86 öğretim üyesinin görev yaptığı saptanabilmektedir. Gerek bu kadro ve öğretim yardımcıları; gerekse önceki yıllarda bu alanda eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunan öğretim elemanları tarafından 1902 yılından 2011 yılı Nisan ayına kadar 27 adet kitabın ve Türkçe ve yabancı dilde toplam 1580 adet bilimsel makalenin yayımlandığı; ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen kongre ve sempozyumlarda ise toplam 1117 adet bildirinin sunulduğu tespit edilmiştir.

Veteriner fakültelerinde, doğum ve jinekoloji lisans derslerinin üç, dört ya da beşinci sınıflara haftada üç veya dört saat teorik olarak verildiği; uygulamaların ise haftada altı-sekiz saat arasında değişen klinik dersleri içerisinde yer aldığı anlaşılmıştır. Bu alana yönelik lisansüstü derslerinin ise 15 SBE’nde sürdürüldüğü; bu Enstitülerin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarından dördünde yalnızca yüksek lisans, üçünde yalnızca doktora ve sekizinde ise hem yüksek lisans hem de doktora programlarında lisansüstü eğitimin verildiği saptanmıştır. SBE’lerinin lisansüstü programlarından ilk mezunların verilmeye başlandığı 1982 yılından 2011 yılı Nisan ayına kadar, veteriner doğum ve jinekoloji alanında 56’sı yüksek lisans ve 144’ü doktora programlarından toplam 200 öğrencinin mezun olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Türkiye’de bilimsel veteriner hekimliğin başlangıcından 2011 yılı Nisan ayına kadar doğum ve jinekoloji alanında eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetlerine ilişkin olarak ulaşılabilen tüm bilgilerle bir tablo çizilmeye; başka bir deyişle bir bilanço oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu bilançoda yapılan nitel ve nicel değerlendirmeler, Türkiye’de veteriner doğum ve jinekoloji alanının her geçen gün büyüyen akademik kadrosu ve bu kadro tarafından gerçekleştirilen eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetleri ile sürekli olarak geliştiğini ve zenginleştiğini ortaya koymaktadır.

ÖZET

Türk Veteriner Hekimliğinde Doğum ve Jinekoloji Tarihi Üzerine Araştırmalar

Türkiye’de veteriner hekimliği alanında ilk doğum ve jinekoloji dersi Askerî Veteriner Okulunda 1873 yılında verilmeye başlanmıştır. İlk bağımsız Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde 1952 yılında kurulmuştur. Bu Kürsünün kuruluşu ile birlikte bu alanın çekirdek öğretim kadrosunu oluşturan öğretim elemanları, yeni kurulan veteriner fakültelerinin kurucu kadrolarında da yer alarak Türk Veteriner Hekimliğinde doğum ve jinekoloji birimlerinin yapılandırılmasını, gelişmesini ve bu birimler için akademisyenlerin yetiştirilmesini sağlamışlardır.

Türkiye’de ilk Doğum ve Jinekoloji Kürsüsünün kuruluşundan Nisan 2011 tarihine kadar veteriner fakültelerinin Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında - 74’ü halen aktif - toplam 86 öğretim üyesinin görev yaptığı saptanabilmektedir. Bu alana yönelik ilk kitabın basıldığı 1902 yılından 2011 yılı Nisan ayına kadar 27 adet kitabın ve 1580 adet bilimsel makalenin yayımlandığı; ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen kongre ve sempozyumlarda ise toplam 1117 adet bildirinin sunulduğu tespit edilmiştir.

Veteriner fakültelerinin müfredatlarında doğum ve jinekoloji derslerinin zorunlu dersler arasında yer aldığı; ancak derslerin verildiği dönemler ve ders saatleri açısından birörneklığın bulunmadığı saptanmıştır. Bu alana yönelik lisansüstü eğitimin ise 15 SBE’nde sürdürüldüğü ve 1982-2011 yılları arasında 56’sı yüksek lisans ve 144’ü doktora programlarından olmak üzere toplam 200 öğrencinin mezun olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Türkiye’de bilimsel veteriner hekimliğin başlangıcından 2011 yılı Nisan ayına kadar doğum ve jinekoloji alanında eğitim-öğretim, araştırma ve yayın faaliyetleri dikkate alındığında, bu alanın her geçen gün geliştiği ve zenginleştiği görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Doğum ve Jinekoloji, Tarih, Türkiye, Veteriner Hekimliği Eğitimi.

SUMMARY

Studies on the History of Obstetrics and Gynecology in Turkish Veterinary Medicine

In Turkey, the first Veterinary Obstetrics and Gynaecology course was provided in the Military Veterinary School in 1873. The first Veterinary Obstetrics and Gynaecology Department was separately established within the structure of Veterinary Faculty of Ankara University in 1952. Following this event, the academic personals of this Department have undertaken important responsibilities in constitution and development of newly founded departments and training their academicians.

It could be determined that totally 86 academics, 74 of whom are still active, have carried out their duties between the establishment of the first Veterinary Obstetrics and Gynaecology Department to April 2011. Related to veterinary obstetrics and gynaecology subjects, 27 books and 1580 scientific articles were published between the years 1902 and 2011 and 1117 paper were presented in the national and international congresses and symposiums.

It has been understood that veterinary obstetrics and gynaecology courses have taken place in the curriculums of veterinary faculties as mandatory lessons, nonetheless there have been no uniformities in the semestres and credits of these courses. As for the graduate education, it has been determined that this education in the field of veterinary obstetrics and gynaecology has been carried out by 15 Graduate Schools of Health Sciences and totally 200 students, 56 of whom from MS and 144 of whom from PhD programmes, were graduated between the years 1982 and 2011.

In conclusion, regarding education, research and publication acvtivities of the field of veterinary obstetrics and gynaecology between beginning of scientific veterinary medicine to April 2011, it can be seen that this field has consistently grown and considerably advanced.

Key words: History, Obstetrics and Gynecology, Turkey, Veterinary Education.

KAYNAKLAR

- ANONİM (1934a). Enstitülerimizin idare ve tedris hey'eti. *Türk Baytarlar Cemiyeti Mecmuası*.4(5):232-237.
- ANONİM (1934b). 1934-35 Senesi Ders ve Tatbikat Planı. T.C. Yüksek Ziraat Enstitüsü, Ankara.
- ANONİM (1935). Baytar Fakültesi 1934-1935. İstanbul Arkadaş Matbaası, İstanbul.
- ANONİM (1937a). Meslek haberleri. *Askerî Tıbbî Baytarî Mecmuası*. 15(132): 116-119.
- ANONİM (1937b). Hâdiseler. *Türk Baytarlar Birliği Dergisi*. 7(3-4):215-222.
- ANONİM (1939). Y.Z.E. Fakültelerine Ait Muhtelif Enstitülerin Şimdiye Kadar Olan Çalışmalarına Kısa Bir Bakış. Yüksek Ziraat Enstitüsü Yayınları. Ankara.
- ANONİM (1943). Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Kılavuzu. Yüksek Ziraat Enstitüsü Basımevi. Ankara.
- ANONİM (1998). 1. Türk Veteriner Hekimliği Kurultayı Sonuç Raporu. 21- 22 Mayıs 1998, Ankara.
- ANONİM (2010). 3. Türk Veteriner Hekimliği Kurultayı Sonuç Raporları. 23-25 Nisan 2010, Ankara.
- ARMUTAK, A. (2000). Türkiye'de Veteriner Hekimliğinde Histoloji ve Embriyoloji Tarihi Üzerinde Araştırmalar. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Doktora Tezi), Ankara.
- ARMUTAK, A. (2002). İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin kuruluşu ve ilk on yıllık (1972-1982) gelişimi, *İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 28(2): 429- 445.
- AYSOY, S. (1955): Muhterem Misafirlerimiz, Aziz Meslektaşlarım, Sevgili Öğrencilerim. *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, 25(106-107): 2398-2400.
- BAŞAĞAÇ GÜL, R.T., ÖZKUL, T., AKÇAY, A., MELİKOĞLU, B. (2010). Türkiye'de veteriner hekimliği alanında lisansüstü eğitim. *Ankara Üniv Vet Fak Derg*, 57:19-24.
- BEKMAN, M. (1940). Veteriner Tarihi. Ankara Basım ve Cildevi. Ankara.
- BIGGERS, J. D. (1991). Walter Heape, FRS: a pioneer in reproductive biology. Centenary of his embryo transfer experiments. *Journals of Reproduction and Fertility*.93: 173-186.
- BLOM, E. (1965). Festschrift to Professor Nils Lagerlöf: On The Occasion of His Seventieth Birthday. Carl FR. Mortensen Ltd., Copenhagen. s.7.
- CHANG, M. C. (1968). In vitro fertilization of mammalian eggs. *Journal of Animal Science*. 27: 15-21.
- DENİZ, E. (1965). Olaylar ve gerçekler: Türk veteriner hekimliği öğreniminin 123. yıldönümü, A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanı Selahattin Gürtürk'ün konuşması. *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*.35(11-12):523-541.
- DİNÇ, D. A. (2008). Ultrason Fiziği ve İneklerde Reprodüktif Ultrasonografi. ATAVET Tarım Hay Araş Gel Hiz, Konya Teknoloji Bölgesi, Konya, Baskı: Pozitif Matbaacılık Ltd Şti, Ankara.
- DİNÇER, F. (1967). Türk Folklorunda Veteriner Hekimliği Üzerine Araştırmalar. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:214, Çalışmalar:116, Ankara Üniversitesi Veteriner ve Ziraat Fakülteleri Basımevi, Ankara.

- DİNÇER, F. (1969). Türk Askerî Veteriner Hekimliği Öğretimi, Teşkilatı ve Askerî Veteriner Akademisi Tarihçesi. (Yayımlanmamış Eser) AÜ Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi Müzesi, Ankara, 203s.
- DİNÇER, F. (1973). “Kitab-üz Zardaka Fî Ma’rifet İl-Hayl ve Ecnasuha ve Emrazuha ve Edvîyetuha” Adlı El Yazmasının Anatomi, Fizyoloji, Etyoloji Yönünden İncelenmesi ve Veteriner Tarihindeki Önemi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi. (Doçentlik Tezi).
- DİNÇER, F. (1975). Türkiye’de bilimsel veteriner hekimliğin başlaması, evreleri ve ilim tarihimizdeki yeri. *Ankara Üniversitesi Elazığ Veteriner Fakültesi Dergisi*, 2(1):81- 91.
- DİNÇER, F. (1976a). A brief history of the scientific relations between Turkey and European countries in the veterinary field. *Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 3(2- 3): 169-175.
- DİNÇER, F.(1979). Türkiye’de askerî veteriner hekimlik tarihi üzerinde araştırmalar I.Bölüm, *AÜ Vet Fak Derg.* 26:1-13.
- DİNÇER, F.(1980a). Türkiye’de askerî veteriner hekimlik tarihi üzerinde araştırmalar II. Bölüm, *AÜ Vet Fak Derg.* 27:246-272.
- DİNÇER, F.(1980b). Türkiye’de askerî veteriner hekimlik tarihi üzerinde araştırmalar III. Bölüm, *AÜ Vet Fak Derg.* 27: 294-321.
- DİNÇER, F. (1983). Veteriner Fakültesi. Alınmıştır: F.Dinçer (Ed), Ziraat-Veteriner-Orman Fakültelerinin Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesinde açılışlarının 50’nci Yılı 1933-1983. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- DİNÇER, F.(1997). Veteriner Hekimliğinde Geçmişten Geleceğe Klinik Bilimleri. II. Ulusal Veteriner İç Hastalıkları Kongresi. 2-4 Temmuz 1997, İstanbul.
- DİNÇER, F. (1999). Türkiye Cumhuriyetinin 75. Yılında Veteriner Hekimliğinin Bilimsel Bilançosu. 335-368. Alınmıştır. Türkiye Cumhuriyetinin 75. Yılında Bilim “Bilanço 1923-1998” Ulusal Toplantısı I.Kitap, I.Cilt, TÜBİTAK Matbaası, Ankara.
- DİNÇER, F., ÖZGÜR, A., YAŞAR, A., ÖZEN, A. (2001). Osmanlı Döneminde Veteriner Hekimliği Alanında Te’lif, Tercüme ve Yayın Faaliyetleri. Osmanlı Dünyasında Bilim ve Eğitim Milletlerarası Kongresi, Tebliğler Kitabı, IRCICA Osmanlı Tarihi Kaynak ve İncelemeleri Dizisi Seri No: 7, Yıldız Matbaacılık, Yayıncılık ve Ticaret A.Ş., İstanbul, s:375-399.
- DİNÇER, F. (2002). Veterinary Medicine Historical Approaches. Ankara University Press. Ankara. Turkey. 326 s.
- DOĞANELİ, M. Z. (1960). Ankara Mıntakası ve Haralarımız Evcil Hayvanlarında Görülen Güç Doğumların Sebepleri ve Yapılan Müdahalelerden Alınan Sonuçlar. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 96, Çalışmalar: 51. Ankara.
- DRIFE, J. (2002). The start of life: a history of obstetrics. *Postgrad. Med. J.* 78, 311-315.
- DUNLOP, R.H., WILLIAMS, D. J. (1996). Veterinary Medicine An Illustrated History, Mosby Year Book, Missouri.
- ERK, H., FİNCİ, A., ŞENDİL, Ç. (1981). Veteriner hekimlikte klinik öğretiminin gelişmesi, *İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 7(2): 51-57.
- ERK, N. (1955). XVI ncı Asır Veteriner Hekimliği ve Bu Asra Ait Eserler. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları, Yayın No:69, Çalışmalar:38, Ankara.

- ERK, N. (1959). İslam Medeniyeti Çağında Veteriner Tababette Gelişmeler ve “Naserî”, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 109 Çalışmalar:57, s: 62- 65.
- ERK, N. (1960). Bir baytarname incelemesi, *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 6(1-2):126-135.
- ERK, N. (1961a). A study of the veterinary section of Ibn Al- Awwam’s “Kitab al- Falâha”, *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 8 (3): 241- 249.
- ERK, N. (1961b). Dokuzuncu yüzyıla ait “Kitab Al- Hayl Val- Baytara” üzerinde bir inceleme, *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 8(4):367- 386.
- ERK, N. (1961c). “Tuhfetülfarisîn Fî Ahval-i Huyul El-Mücahidin” Adlı Kitabın İlimler Tarihi Yönünden İncelenmesi. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- ERK, N., ERK, H. (1963). Veteriner doğum ve jinekoloji tarihine bir bakış. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 10(1): 26- 34.
- ERK, N. (1966). Veteriner Tarihi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:195. Ankara.
- ERK, N., DİNÇER, F. (1970). Türkiye’de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 259, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- ERK, N. (1973). Türkiye Cumhuriyetinin İlk 50 yılında (1923- 1973) Veteriner Hekimlik Öğretiminin Gösterdiği Gelişmeler. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları, Ankara.
- FROEHNER, R. (1954). Kulturgeschichte der Tierheilkunde. *Terra Verlag Konstanz*.p. 335-337.
- GARDNER, D. K. (2007). In Vitro Fertilization. Informa Healthcare, USA.
- GODLEWSKY ve SOMMER (1846). Türkiye’de Veteriner Hekimlik (19. yy ortalarında) (Çev. N. Erk- 1972), Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:281, Çalışmalar:183, Ankara.
- GÜRTÜRK, S. (1964). Türk Veteriner Hekimliğinin 122. kuruluş yıldönümünde Veteriner Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Selâhattin Gürtürk’ün yaptığı konuşma. *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, 34 (11-12):426.
- GÜRTÜRK, S. (1965). Türk Veteriner Hekimliği Öğreniminin 123. Yıldönümü. *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, 35 (11-12):523-526.
- HAMLIN, P. (1967). An Illustrated History of Medicine, The Hamlyn Publishing Group, Officine Grafiche A. Mondadori, Verona.
- KARASSZON, D. (1988). A Concise History of Veterinary Medicine, Akadémiai Kiadó, Budapest.
- MAUROIS, A. (1959). The Life of Sir Alexander Fleming, Alden Press, A. W. Bain and Co. Ltd, London.
- MİNAS. (1318- 1902). Fenn-î Vilâde-i Baytariyye, Mekteb-i Fünûn-u Harbiye-i Şahane Mat., İstanbul.
- ÖKTEM, B. (1963): Fakültemiz Otuz Yaşında. *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*.33(11-12): 562-572.
- ÖZEN, A. (1999). Millî Kütüphanedeki Yazma Baytarnameler Üzerinde Tarihsel İncelemeler. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Doktora Tezi), Ankara.

- ÖZGÜR, A. (2000). Osmanlı İmparatorluğu'nda veteriner hekimliği eğitim-öğretim kurumları. *Yeni Türkiye Dergisi*, 6 (33):791- 797.
- ÖZGÜR, A., ÖZEN, A. (2000). Türkiye'de Bilimsel Veteriner Hekimliği Eğitiminden Önce Hayvan Hastalıklarında Kullanılan İlaçlar. IV. Türk Eczacılık Tarihi Toplantısı Bildirileri. Marmara Üniversitesi Yayın No: 657, s. 333-355.
- PAK, N.K. (1995): Üniversitelerde Akademik Yükseltmeler. Türkiye Bilimler Akademisi Bilimsel Toplantı Serileri: 4, s.9-24, Ankara.
- PETORAK, İ. (1988). Embriyoloji. (İçinde): Dünya'da ve Türkiye'de 1850 Yılından Sonra Tıp Dallarındaki İlerlemelerin Tarihi. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Vakfı Yayınları: 4.İstanbul.
- SAĞLAM, M. (1981). Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Müdürlüğü. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi 1981 Mezuniyet Yılı. Ankara.
- SALT, Ş. (1997). Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinin Tarihi Üzerine Araştırmalar, (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- SCHÄFFER, J.(1992). "Zieh!" (sfh) – Rindergeburtshilfe im alten Ägypten. 150 Years of Veterinary Education 1842-1992. Proceedings. 24-31 May 1992, Turkey.
- SMITH, F. (1919). The Early History of Veterinary Literature and Its British Development. Bailliere, Tindall and Cox., Vol.I, London.
- SMITHCORS, J.F. (1957). The early use of anaesthesia in veterinary practice. *The British Veterinary Journal*, 113(7):284-291.
- SMITHCORS, J. F. (1958). Evolution of the Veterinary Art, Bailliere, Tindall and Cox, London.
- STÖBER, M. (1995). Buiatrics: Origin and Evolution. The Bovine Practitioner. No: 29. 9-12.
- TANKER, M (2001): Sağlık Bilimleri Alanında Bilim Adamı Yetiştirme Lisansüstü Eğitim. Bilim Adamı Yetiştirme Lisansüstü Eğitim. Türkiye Bilimler Akademisi Bilimsel Toplantı Serileri:7, s. 77-81, Ankara.
- T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (2006). Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi-Taslak Rapor. Erişim Tarihi: 22. 08. 2010. Erişim Adresi:<http://www.yok.gov.tr/duyuru/2006/>
- THWAITES, J.G. (1958). Modern Medical Discoveries, Routledge and Kegan Paul Ltd, London.
- TÜRKER, R. K. (2001): Bilim Adamı Yetiştirme, Dünyada ve Türkiye'de Lisansüstü Eğitim. Bilim Adamı Yetiştirme Lisansüstü Eğitim. Türkiye Bilimler Akademisi Bilimsel Toplantı Serileri:7, s.21-32, Ankara.
- TÜZDİL, N. (1953). History of the Faculty of Veterinary Medicine in Turkey and Introduction of Bacteriology and Protozoology in Both Branches of Medical Science. *Annales de l'Université d'Ankara* 1949-1953, 4: 231-242.
- WOLF, A. (1952). A History of Science Technology, and Philosophy in the Eighteenth Century, George Allen and Unwin Ltd, London.
- YARAR, S. (1957). Türkiye'de askerî ve sivil veteriner hekimliği tarihine bir bakış, *Askeri Veteriner Dergisi*,35(200-201):1-14.
- YAŞAR, A. (1995). Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin kuruluşu ve ilk on yıllık gelişimi, *Veteriner Bilimleri Dergisi*, 11(1):131-139.

- YAŞAR, A. (1996). Osmanlı Döneminde ve Cumhuriyet Tarihinde Haralar.(Doktora Tezi).Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- YAŞAR, A., ÖZGÜR, A., ÖZEN, R. (2006). Türkiye’de Veteriner Patoloji’nin tarihi gelişimi (1842-2002). *Vet. Bil. Derg.* 22(1-2): 31-38.
- YERLİKAYA, H. (1982). Elazığ Veteriner Fakültesi’nin Kuruluşu, On Yıllık Gelişimi ve Türk Veteriner Hekimlik Öğretimindeki Yeri. (Doktora Tezi), Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- YERLİKAYA, H., DİNÇER, F. (1995). Veteriner Hekimliğinde İç Hastalıklar Dalının Türkiye’deki Tarihsel Gelişimi,I.Ulusal Veteriner İç Hastalıkları Kongresi, 28-30 Eylül 1995. Elazığ.
- YERLİKAYA, H., ÖZEN, R. (2005). Orta çağda bilim göçü, *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, 76(2):45-49.
- YİĞİT, A. (2011). “İlm-i Fürusiyet” İsimli Baytarnamenin Veteriner Hekimliği Tarihi, At Yetiştiriciliği ve Hastalıkları Açısından İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Konya.

EKLER

EK-1. ÖĞRETİM ÜYELERİ BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

(Türkiye'deki veteriner fakültelerinde görev yapmış/yapmakta olan 86 öğretim üyesine ilişkin olarak aşağıdaki formatta hazırlanan Bilgilendirme Formları ilişikteki CD içerisinde sunulmuştur).

Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Bilgi Formu

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı:

Unvanı:

Cinsiyeti:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Yabancı Dil:

Medeni Hali:

Çocuk Sayısı:

Mesleki Bilgiler:

Eğitim	Üniversite/ Fakülte/ Enstitü	Yıl
Lisans		
Yüksek Lisans		
Doktora		

Yüksek Lisans Tezinin Başlığı	
Yüksek Lisans Tez Danışmanı	
Doktora Tezinin Başlığı	
Doktora Tez Danışmanı	

Görev Unvanı	Görev Yaptığı Üniversite/Fakülte	Yıl
Arş. Gör.		
Dr. Arş. Gör.		
Yrd. Doç.		
Doç.		
Prof.		

Yönetilen Yüksek Lisans Tezleri (Biten):

Yönetilen Doktora Tezleri (Biten):

Projelerinin Adı, Projede Aldığı Görev, Tarih:

İdari Görevler:

Ders Vermek Üzere Gidilen Diğer Veteriner Fakülteleri:

Bilimsel Derneklere ve Kuruluşlara Üyelikler:

Ödüller:

ESERLER

Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

Uluslararası kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiriler:

Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

Ulusal kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiriler:

Yazılan kitaplar veya kitaplarda bölümler:

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 1. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniği-1952
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı-1982 Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı-1993
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) 1 adet inverted mikroskop 1 adet mikromanuplatör 4 adet stereo mikroskop (biri çalışmıyor) 1 adet karbondioksitli inkubator 1 adet antivibrasyon masa 1 adet etüv 2 adet laminar flow 2 adet buzdolabı 1 adet sirkülatörlü su banyosu 1 adet ozmometre 1 adet pH metre 1 adet hassas terazi 1 adet otoklav 1 adet embriyo dondurma cihazı (kullanılmıyor) 3 adet farklı boylarda embriyo-sperma saklama tankı 1 adet azot saklama tankı 1 adet manyetik karıştırıcı 1 adet vortex 1 adet oosit toplama amaçlı vakum pompası 1 adet ısıtma tablası 2 adet mikroskoplara bağlı digital kamera 2 adet mikroskoplara bağlı bilgisayar 1 adet klima 1 adet santrifüj 1 adet su banyosu 1 adet derin dondurucu 1 adet somatik hücre ve bakteri sayısı ölçme cihazı Operasyon masaları Anestezi cihazları Güç doğum malzemeleri Sterilaztörler Çeşitli operasyon aletleri Oido visuel ders cihazları Ultrasonografi cihazları	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab	Var ☒ Yok ☐
	IVF Lab	Var ☒ Yok ☐
	Mastitis Lab	Var ☒ Yok ☐
	Sitoloji Lab	Var ☒ Yok ☐

Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)
	İnek 2
	Kısrak 4
	Küçük Ruminant 3
	Karnivor 1
	Diğer 5
7	Yüksek Lisans Programı Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı 1995
9	Doktora Programı Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı 1952
11	Mevcut Akademik Kadro
	Prof.Dr.Erol Alaçam Prof.Dr.İsmail Hakkı İzgür Prof.Dr. Şükrü Küplülü Prof.Dr. M.Rıfat Salmanoğlu Prof.Dr. M.Rıfat Vural Prof.Dr. Selim Aslan Prof.Dr. Mustafa Kaymaz Prof.Dr. Ayhan Baştan Arş.Gör.Dr. Halit Kanca Arş.Gör. Hatice Esra Canatan
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı Prof.Dr. Hüseyin Erk (Vefat) Prof. Dr. M.Zeki Doğanlı (Vefat) Doç.Dr.Celalettin Akkayan (Vefat) Prof.Dr.Çetin Kılıçoğlu (Emekli)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum -

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Mehmet Zeki Balık, “Köy Koşullarında İnek Mastitislerinin Yıl İçinde Dağılımları”, Ankara Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
2. Birol Birincioğlu, “Jersey Irkı İneklerin Doğum Felci Olgusunda Sağıtıma Yanıt ve Sağıtımın Semptomların Süresine Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
3. Nazım Akçaba, “İvesi ırkı Koyunlarda Fluorogeston Acetate ve PMSG'nin Östrus Senkronizasyonu ve Fertilitte Üzerine Etkisi”, Ankara Üniversitesi,1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rıfat Vural).
4. Gökhan Oba, “Ratlarda Siklus Dönemlerinin ve Gebeliğin Vaginal Smear Yöntemi ile İki Boyama Tekniği Kullanılarak Saptanması”, Ankara Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
5. Funda Meral, “TİGEM'e Bağlı İşletmelerde Uygulanan Reprodüktif Kayıt Sistemlerinin İncelenmesi”, Ankara Üniversitesi, 2002. (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
6. İlker Sarıtaş, “Repeat Breeder İneklerde Tohumlama Sonrası Intrauterin Penisilin+Streptomisin Kombinasyonu Uygulamasının Gebe Kalma Oranına Etkisi”. Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).

7. Lale Çınar, “*Köpeklerde Jinekolojik Operasyonlarda Ksilazin/Propofol ve Ksilazin/Ketamin Anestezilerinin Bazı Klinik Parametrelere Etkisi*”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
8. Okan Ali Aksoy, “*Köpekte Erken Gebelik Döneminde Sitoplazmik Yapılara Karşı Oluşan Antikorların Titreleleri ve Floresan Görüntüleri Üzerine Çalışmalar*”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
9. Ahmet Atalay Yıldız, “*Köpeklerde Genital Organ Hastalıklarının Tanısında Kullanılan Muayene Yöntemleri*”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
10. Petek Berker, “*Köpeklerde Postoperatif Ovariohisterektomi Komplikasyonları*”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
11. Asena Ülkü Ünal, “*TVT’de Uygulanan Tedavi Yöntemleri*”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
12. Halil Filiz, “*Sütçü İneklerde Postpartum Anöstrusu Etkileyen Faktörler ve Sağaltım Seçenekleri*”, Ankara Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
13. Cem Fırat, “*Dişi Köpeklerde Test Simplets Vaginal Sitoloji Yöntemi ile Östrus Siklusunun İzlenmesi*”, Ankara Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rıfat Salmanoğlu).
14. Canan Şentürk, “*Ultrasonografi ile Ovulasyon ve Gebelik Dönemleri Saptanan Köpeklerde Fötometri*”, Ankara Üniversitesi, 2006, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rıfat Salmanoğlu).
15. Hüseyin Ülker, “*Alman Çoban Köpeklerinde Klasik Östrus Takibi ve Vaginal Sitolojik Muayenenin Fertilité Üzerine Etkisi*”, Ankara Üniversitesi, 2006, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
16. Tuğrul Tarımcılar, “*İneklerde Meme Papillomatozisi’nin Tedavisinin Lokal veya Sistemik Theranekron Uygulamalarının Etkisi*” Ankara Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
17. Tunç Adataş, “*İneklerde Ovsynch ve Co-Synch Yöntemleri ile Ovulasyonun Senkronizasyonu*”, Ankara Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
18. Başak Turhan, “*Kedi Oositlerinin In Vitro Maturasyonunda Farklı Vasatların Etkilerinin Karşılaştırılması*”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
19. Mustafa Can Gün, “*İneklerde Reprodüktif Sürü İdaresi Programı Kapsamında Post Partum Dönemin İzlenmesi ve Fertilitéye Katkısı*”, Ankara Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
20. Münevver Eda İrez, “*Köpeklerde Meme Tümörlerinin Klinik ve Ultrasonografik Yöntemlerle Değerlendirilmesi*”. Ankara Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
21. Ulvi Çukur, “*Köpeklerde Transmissible Venereal Tümör Olgularında Vincristine Sulphate’in Etkinliğinin Makroskobik ve Sitolojik Olarak Değerlendirilmesi*”, Ankara Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
22. Şadiye Turaman, “*Sütçü Sığırlarda California Mastitis Testi (CMT) Kontrolleri ile yapılan Mastitis Taramaları Sonucu Uygulanan Antibiyotik Tedavilerinin Başarı Oranları*”, Ankara Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Mehmet Zeki Doğanelli, “Ankara Mıntıkası ve Haralarımız Evcil Hayvanlarında Görülen Güç Doğumların Sebepleri ve Yapılan Müdahalelerden Alınan Sonuçlar”, Ankara Üniversitesi, 1956, (Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin Erk).
2. Celalettin Akkayan, “Ankara’da Kesilen İneklerin Gebelik Durumları ve Sterilite Üzerinde İncelemeler”, Ankara Üniversitesi, 1962, (Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin Erk).
3. Salih Çetin Kılıçoğlu, “İneklerde Gebeliğin Rektal Palpasyon ve Vajinal İnceleme ile Karşılaştırmalı Teşhisi”, Ankara Üniversitesi, 1969, (Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin Erk).
4. Erol Alaçam, “İneklerde Retentio Secundinarum’un Sebepleri ve Tedavisi Üzerinde İncelemeler”, Ankara Üniversitesi, 1974, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Zeki Doğanelli).
5. İ.Hakkı İzgür, “İneklerde Subklinik Mastitislerin Sağıntıları Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1980, (Danışmanı: Prof. Dr. Salih Çetin Kılıçoğlu).
6. Tefvik Tekeli, “Tavşan Ovumlarının In Vitro Fertilizasyonu Üzerinde Çalışmalar”. Ankara Üniversitesi, 1983, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
7. Erhan Fatih Ünal, “Farelerde Embriyo Transferi”, Ankara Üniversitesi, 1983, (Danışmanı: Prof. Dr. Salih Çetin Kılıçoğlu).
8. Şükrü Arif, “Kronik Endometritisli İneklerde İntrauterin Uygulamaların Seksüel Sikluslar ile Luteolizis Olgusuna Etkisi Üzerine Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1988, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).
9. Dursun Ali Dinç, “İnfertil İneklerde Oviduct Lezyonları Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1988, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).
10. Mehmet Güler, “Anöstrüsteki Koyunlarda Ovariye Aktivitenin Medroxyprogesteron Asetat (MAP) ve GnRH Uygulamaları ile Uyarılması Üzerinde Çalışma”, Ankara Üniversitesi, 1988, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).
11. Nasif Aldemir, “Koyunlarda Östrus Sinkronizasyonu ve Fertiliteye Etkisinin Araştırılması” Ankara Üniversitesi, 1988, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).
12. M. Rıfat Vural, “Sütçü İneklerde Erken Postpartum Dönemde GnRH ve PGF2 Alfa Uygulamalarının Reprodüktif Performansa Etkileri Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1989, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
13. Tayfur Bekyürek, “Koyunlarda Kuzulamanın Kontrolü Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1989, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
14. Armağan Çolak, “İnek ve Düvelerde PGF2 Alfa Medroxyprogesteron Asetat ve Norgestomet ile Östrus Senkronizasyonu Üzerine Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1990, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
15. Saffet Mehmet Saraç, “İneklerde Postpartum Dönemde PGF2 alfa GnRH ve Farklı Tohumlama Yöntemlerinin Reprodüktif Performansa Etkileri Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1992, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).

16. Muzaffer Çelebi, “Kısırlıklarda Seksüel Siklus Sırasında ve Erken Gebelikte Estradiol 17 B ile Progesteron Hormon Düzeylerinin RIA ve EIA ile Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).
17. Gürbüz Ertürk, “İneklerde Erken Gebelik ve Seksüel Siklusun Değişik Aşamalarında Kan ve Tükürükte Progesteron Hormonu Düzeyleri Üzerine Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1994, (Danışmanı: Prof. Dr. S. Çetin Kılıçoğlu).
18. Semra Yılmaz, “Ostrusu Senkronize Edilen Akkaraman Irkı Koyunların Vaginal Biyopsi ve RIA Yöntemleriyle Gebeliklerinin Tayin Edilmesi”, Ankara Üniversitesi, 1995, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
19. Mustafa Kaymaz, “Sütçü İneklerde Erken Postpartum Dönemde Kullanılan GnRh, PGF2 alfa, Betamimetik ve Betablokörlerin Reprodüktif Performansa Etkisi Üzerine Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1995, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
20. Ayhan Baştan, “Akkaraman Irkı Koyunlarda Melatonin, Progesteron Uygulamaları ve Fotoperiyodun Reprodüktif Performansa Etkileri”, Ankara Üniversitesi, 1995, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
21. İbrahim Murat Seviktürk, “Tavşan Oositlerinin In Vitro Maturasyonu, Fertilizasyonu ve Transferi Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
22. Adel Mehdikhani, “Postpartum Problemsiz İneklerde Prostoglandin ve GnRH Hormonlarının Fertilite Üzerine Etkileri” Ankara Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rıfat Salmanoğlu).
23. Can Baklacı, “Holstein Düvelerde Gebeliğin 22-45. Günlerinde Embriyonik Ölüm Rastlantılarının Periferik Kan Progesteron Hormonu Düzeylerinin Ölçümü ile Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rıfat Vural).
24. Ramin Rezaei Sadaghiani, “Doğal Östrustaki Kedilerde FSH-HCG ve PMSG-HCG Kombinasyonlarının Süperovulasyon Üzerine Etkisinin Karşılaştırılması”, Ankara Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
25. Murat Fındık, “Tavşan Embriyolarının Gelişme Hızlarını ve X Kromozomuna Bağlı Enzim Aktivasyonlarını Ölçerek Cinsiyetlerini Saptama Üzerinde Çalışmalar”, Ankara Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
26. Yaşar Ergun, “Repeat Breeder İneklerde Subklinik Endometritis Rastlantılarının Belirlenmesi ve İntrauterin Sağlık Girişimi”. Ankara Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaşam).
27. Bayazıt Musal, “Kuruya Çıkartılan Subklinik Mastitisli İneklerde Farklı Sağlık Yöntemlerinin Sağlık ve Koruyucu Etkilerinin Araştırılması”. Ankara Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
28. Nil Maral Erünel, “Dişi Köpeklerde Vaginal Sitoloji, Vaginoskopi ve Hızlı Progesteron Test Yöntemlerinin Optimal Çiftleşme Zamanının Tayininde Kullanım Seçenekleri”, Ankara Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rıfat Vural).
29. Hakan Kalender, “Gebe ve Gebe Olmayan İneklerde Ovaryum Üzerindeki Yapıların Ölçümü, İncelenmesi ve Bazı Kan Değerleri Arasındaki İlişkiler”, Ankara Üniversitesi, 2000. (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
30. Afşin Köker, “Sütçü İneklerde Subklinik Mastitislerin Şekillenmesinde Sağım Makinesine İlişkin Sorunların İncelenmesi”, Ankara Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rıfat Salmanoğlu).

31. Osman İç, “Köpeklerde Oral Megestrol Asetatin Proöstrus Östrus Semptomlarına ve Genital Organ Enfeksiyonlarına Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
32. Esra Canooğlu, “Sütçü İneklerde Farklı Dozlardaki PGF2 α Uygulamalarının Corpus Luteum ve Follikül Dinamiğine Etkilerinin Ultrasonografi ve Progesteron Ölçümleri ile Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rifat Salmanoğlu).
33. Ahmet Zeki Yılmaz, “İneklerde Corpus Luteum’un Makroskopik ve Mikroskopik Özellikleri ile Serum Progesteron Düzeyi Arasındaki İlişki”, Ankara Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rifat Salmanoğlu).
34. Hayriye Şebnem Küçük, “Sütçü İnek İşletmelerinde Mastitislere Karşı Sistemik İmmünizasyon Uygulamalarında Meme ve Sağım Hijyeninin Etkisi”. Ankara Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
35. Mustafa Ün, “Mezbahadan Toplanan Ovaryumlardan Elde Edilen Sığır Oositlerinin In Vitro Maturasyonu ve Fertilizasyonu”, Ankara Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
36. Abdurrahman Özlür, “İneklerde Farklı PGF2 alfa Uygulamalarının ve Östrus Belirleme Yöntemlerinin Gebelik Oranlarına Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rifat Salmanoğlu).
37. Güneş Erdoğan, “Aile Tipi Sütçü İnek İşletmelerinde Kontrollü Tohumlama ile Fertilitenin Yükseltilmesine İlişkin Girişimler”. Ankara Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
38. Örsan Güngör, “Gebe İneklerde Uygulanan Aşıların Kolostrum ve Buzağularda IgG Konsantrasyonu Üzerine Etkileri”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
39. Abuzer Kaffar Zonturlu, “İneklerde Değişik Yollardan ve Farklı Dozda Verilen PGF2 Alfa’ nın Fertiliteye Etkisi”. Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
40. Nazım Akçaba, “Sütçü İneklerde Postpartum 40. günde Ovaryum Fonksiyonlarının Belirlenmesi ve Çeşitli Hormon Uygulamalarının Fertiliteye Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
41. Hasan Oral, “Ultrasonografi ile Gebe Olduğu Belirlenen Köpeklerde Kan Relaksin Hormonu ve Fibrinojen Düzeylerinin Değerlendirilmesi”. Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
42. Nilgün Gültiken, “Malign Meme Tümörlü Köpeklerde Operatif Girişime Ek olarak Uygulanan İmmunoterapi ve Homeopatinin Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rifat Vural).
43. Visal Kayacık, “Diöstrustaki Sütçü İneklerde Farklı PGF2 alfa Uygulamalarından Sonra Ovulasyonun Progesteron Ölçümü ve Ultrasonografi ile İzlenmesi”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rifat Salmanoğlu).
44. Zeynep Pınar Kaya Ün, “Östrustaki Sığır Serum ve Fetiünün Sığır Oositlerinin In Vitro Maturasyonu Üzerine Etkileri”. Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
45. Mesih Kocamüftüoğlu, “Sorunlu ve Normal Postpartum Dönem Geçiren Sütçü İneklerde Postpartum Sürecin Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rifat Vural).

46. Cihan Kaçar, “İneklerde Geç Postpartum Dönemde PRID ve CIDR-B ile PGF2- α (İliren®) Kombinasyonunun Fertilité Parametrelerine Etkisi.”, Ankara Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
47. Hatice Akdoğan, “Dişi köpeklerde seksüel siklus dönemlerinde uterusda oluşan değişikliklerin ve patolojik olguların ultrasonografik yöntemle izlenmesi.”, Ankara Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
48. Yunus Çetin, “İmmatür Sığır Oositlerinin Vitrifikasyon Tekniği İle Ethilen Glicol ve DMSO Kullanarak Payetlerde Dondurulması”, Ankara Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
49. Nihat Özyurtlu, “Dişi Köpeklerde Yalancı Gebeliğin Sağaltımında Homeopati Uygulamasının Etkisi”. Ankara Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
50. Mustafa Küçükkebabçı, “Anadolu Mandalarında Erken Gebelik Evrelerinin ve Bu Evrelerdeki Ovaryum Aktivitesinin (Corpus Luteum ve Folliküllerin) Ultrasonik Tanısı ve Progesteron Değerleriyle İlişkisi”, Ankara Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
51. Hasan Ceyhun Macun, “Sığır Oositlerinin In Vitro Maturasyonuna Follikül Uyarıcı Hormon ve İnsan Menopozal Gonadotropini'nin Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
52. Erhan Özenç, “Afyon Bölgesi Mandalarında Laktasyon Sürecinde Subklinik Mastitis Olgularının Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rıfat Vural).
53. İlknur Pir Yağcı, “Koyunlarda Klinik, Mikrobiyolojik ve Biyokimyasal Metotlar ile Subklinik Mastitislerin Saptanması”, Ankara Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
54. Bülent Polat, “Epidermal Büyüme Faktörünün Sığır Oositlerinin In Vitro Maturasyonu ve Fertilizasyonuna Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rıfat Salmanoğlu).
55. Elvan Anadol, “Dişi Köpeklerde Uygulanan Ekzojen GnRH'nin Serum Östradiol 17 Beta Düzeyi ve Vagina Epitelinde Yaptığı Sitolojik Değişikliklerin İncelenmesi”, Ankara Üniversitesi, 2006, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
56. Hande Ulusoy, “Koyunlarda Rektal ve Ekstra-Abdominal Ultrasonografik Bulgulara Dayanarak Fötal Gelişimin İzlenmesi”, Ankara Üniversitesi, 2006, (Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Kaymaz).
57. Hakkı Bülent Beceriklisoy, “Köpeklerin Erken Gebelik Döneminde Matriks Metalloproteinazların ve Doku Uyuşum Antijenlerinin Uterus ve Plasentada Belirlenmesi”. Ankara Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
58. Halit Kanca, “Aglepriston ile Gebelikleri Sonlandırılan Köpeklerde Uterus Ve Maternal Plasentada Morfolojik Değişiklikler ve MMP-2,-9, MHC-I-II ve Steroid Hormon Reseptörlerinin Belirlenmesi”. Ankara Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
59. Serhan Serhat Ay, “Dişi Köpeklerde Kan Progesteron Hormonu Ölçümleri Amacıyla Radioimmunoassay Kiti Üretilmesi ve Kalibrasyonu”. Ankara Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
60. Okan Ali Aksoy, “Aglepriston ve Aglepriston + Cabergolin Kombinasyonu ile Köpekte Abortun İndüksiyonu”. Ankara Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
61. Zeynep Bozkurt, “Kısırlarda Aşım Öncesi ve Sonrası Jinekolojik Muayeneler ile Tedavi Girişimlerinin Fertilitéye Etkisi”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).

62. Deniz Kılınç, “Köpeklerde Pyometra Olgularında Bazı Biyokimyasal ve Hematolojik Parametrelerin Klinik Tablo ve Tedavi Süreciyle İlişkisi”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
63. Kemal Eker, “Köpeklerde Postpartum Sorunsuz Uterusun İnvolüsyon Sürecinin Ultrasonografi ile İzlenmesi”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rifat Salmanoğlu).
64. Mürşide Ayşe Demirel, “Köpeklerde Endotoksik Pyometra Olgularında Colicilin (Polimiksin E-Ampisilin)’in Antiendotoksik Etkisinin Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
65. Ömer Korkmaz, “Intrastoplasmik Sperm Enjeksiyonu (ICSI) Yapılan Sığır Oositlerinde Kalsiyum İyonofor, 6-dimetilaminopurin ve Etanolun Embriyo Gelişimine Etkilerinin Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
66. Duygu Baki Acar, “Sığır Oositlerinde İntrasitoplazmik Sperm Enjeksiyonu (ICSI), ICSI Sonrası Oositlerin Aktivasyonu ve Gelişim Aşamalarının Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
67. Duygu Kaya, “İneklerde Kronik Endometritis Olgularında Eucacomp®, Latogen® ve PGF2 alfa Uygulamalarının Fertilité Parametreleri Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. M. Rifat Salmanoğlu).
68. Osman İnay, “İneklerde İki Farklı Kuru Dönem Antibiyotik Preparatının (Cloxacilin Benzatine ve Procaine Penicilin- Neomicin Sulphate) Sağaltıcı ve Koruyucu Etkisinin Araştırılması” Ankara Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Şükrü Küplülü).
69. Osman Ergene, “Repead Breeder İneklerde Tohumlamayı İzleyen Farklı Günlerde PRID ve GnRH ile Sağaltım Girişimleri”. Ankara Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
70. Serkan Barış Mülazımoğlu, “Köpeklerde Siklus Tayini Amacıyla Vaginal Sitolojinin Geleneksel Mikroskop Yöntemi ve BS200Pro Yazılımı ile Dijital Formatta Değerlendirilmesi”. Ankara Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. İ. Hakkı İzgür).
71. Birten Emre, “İneklerde Meme Başı Derisi ile Deliğinde Şekillenen Lezyonların Dağılımı ve Sütün Somatik Hücre Sayısına Etkileri”. Ankara Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
72. Ali Reha Ağaoğlu, “Köpeklerde İstenmeyen Gebeliklerin, Aglepriston’un tek başına veya Misoprostol, Cabergolin ve Cloprostenol ile Kombinasyonlarının Kullanılarak Sonlandırılması ve Etkilerinin Karşılaştırılması”. Ankara Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).
73. Koray Yıldırım, “Kedi Oositlerinin İn Vitro Gelişimi Üzerine EGF ve IGF-1 Büyüme Faktörlerinin Etkilerinin Araştırılması” Ankara Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Rifat Vural).
74. Mehmet Cengiz, “Kuru Dönem Yeni Enfeksiyonlara Karşı Meme Başı Kanalı Kaplayıcılarının ve Vitamin E’nin Koruyucu Etkinliğinin Araştırılması”, Ankara Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).
75. İbrahim Küçükaslan, “Kronik Endometritisli İneklerde Lotagen Uygulaması Sonrası Endometriyumdaki Ekostruktur Değişikliklerinin İncelenmesi”. Ankara Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Selim Aslan).

76. Berkant Topuzoğlu, “Sütçü İneklerde *Staphylococcus Aureus*'a Bağlı Subklinik Mastitislerde İmmunmodilatörlerin Bakteriyolojik İyileşme ve Somatik Hücre Sayısına Etkisi”. Ankara Üniversitesi, 2011, (Danışmanı: Prof. Dr. Ayhan Baştan).

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji (Z)	-	-	4	-	4
Klinik (Z)	-	-	-	8	4
İntern Eğitimi (Z)	-	32/192	-	32/192	5
Süt İneklerinde Meme Sağlığı Programları (S)	-	-	1	-	4
Reproduktif Biyoteknoloji Uygulama Alanları (S)	-	-	1	-	4
Doğum ve Jinekolojide Alternatif Tedavi Yöntemleri (S)	-	-	1	-	4
Karnivorlarda Genital Organ Tümörleri (S)	-	-	1	-	4

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 2. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü, 1970
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Doğum ve Üreme Hastalıkları Anabilim Dalı,
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Ultrasonografi Cihazı (2 adet) ELIZA (1 adet) Endoskopi (1 adet) Mikroskop (1 adet) Steromikroskop (1 adet) Otoklav (2 adet) Distile Su Cihazı (1 adet) Kan Sayım Cihazı (1 adet) Kan Gazları Analizatörü (1 adet) Ameliyat Masa ve Lambaları	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☐ Yok ☒	
	Diğer ..... ☐ Yok ☐	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	4
	Küçük Ruminant	3
	Karnivor	2
	Diğer	
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2009
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı	1985
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Prof. Dr. Hüseyin Deveci Prof. Dr. Cahit Kalkan Prof. Dr. Halis Öcal Prof. Dr. Ali Rişvanlı Doç. Dr. Hamit Yıldız Doç. Dr. Muhterem Aydın (Çiftçi) Arş. Gör. Dr. Murat Yüksel Arş. Gör. Dr. Nevzat Saat	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Prof. Dr. A. Mükremin Apaydın (Ayrıldı) Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Timurkan (Ayrıldı)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	Mükremin Apaydın, Bitlis Eren Üniversitesi Hüseyin Timurkan, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi IVF Laboratuvarı

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Türker Berah,. “*Elazığ Et ve Balık Kurumunda Kesilen Dişi Koyun ve Keçilerin Genital Organlarında Görülen Lezyonlar*”, Fırat Üniversitesi, 1976. (Danışmanı: Prof. Dr. M. Zeki Doğaneli)
2. Hüseyin Deveci, “*İneklerde Pelvisin İç Ölçüleri İle Dış Ölçüleri Arasındaki İlişki*”, Fırat Üniversitesi, 1977. (Danışmanı: Prof. Dr. M. Zeki Doğaneli)
3. Hüseyin Timurkan, “*Eşeklerde (Equus Asinus) Gali Maini Testi İle Erken Gebelik Tanısı Üzerinde Çalışma*”, Fırat Üniversitesi, 1982, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).
4. Ali Mükremin Apaydın, “*Elazığ Yöresinde Döl Tutmayan (Repeat Breeder) İneklerde Subklinik Endometritisin Teşhis ve Tedavisi Üzerinde Çalışma*” Fırat Üniversitesi, 1987, (Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin Deveci).
5. Cahit Kalkan, “*Döl Tutmayan Diüvelerde, Klitorisin Çıkarılması ve Koterizasyonunun Kan Progesteron ve Östrojen Seviyeleri ile Gebe Kalma Üzerine Etkisi*”, Fırat Üniversitesi, 1991, (Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin Deveci).
6. Halis Öcal, “*İneklerde İntrauterin İlaç Uygulamasının Ovaryum Faaliyetleri ve Uterus Üzerine Etkisi*”, Fırat Üniversitesi, 1991, (Danışmanı: Doç. Dr. Ali Mükremin Apaydın).
7. Hayrettin Çetin, “*İneklerde Tohumlama ile Birlikte HCG Uygulamasının Kan Progesteron Düzeyine ve Gebe Kalma Oranlarına Etkisi*”, Fırat Üniversitesi, 1996, (Danışmanı: Doç. Dr. Ali Mükremin Apaydın).
8. Erdal Kaygusuzoğlu, “*Süt Sığırlarında Tohumlama Sırasında Uygulanan GnRH’in Gebelik Oranları ve Kan Progesteron Seviyesi Üzerine Etkileri*”, Fırat Üniversitesi, 1997, (Danışmanı: Doç. Dr. Cahit Kalkan).
9. Atilla Yıldız, “*İneklerde Erken Gebelik Faktörünün (EGF) Tespitiyle Gebeliğin Teşhisi*”, Fırat Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin Deveci).
10. Muhterem Aydın (Çiftçi), “*Elazığ Bölgesine İthal Edilen İneklerin Doğum Sonrası Fertilité Durumlarının Araştırılması*”, Fırat Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin Deveci).
11. Hamit Yıldız, “*İneklerde Eksojen Oksitosin Enjeksiyonlarının Luteal Regresyon Üzerine Etkisi*”, Fırat Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Doç. Dr. Halis Öcal).
12. Yaşar Akar, “*Retensiyon Sekundinarum’lu İneklerde Postpartum 15. Günde Kullanılan GnRH’in Fertilité Üzerine Etkileri*”, Fırat Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Doç. Dr. Ali Mükremin Apaydın).
13. Ali Rişvanlı, “*Elazığ Bölgesi Süt İneklerinde Klinik ve Subklinik Mastitislerin Dağılımı, Mastitislere Neden Olan Mikroorganizmaların İzolasyonu ve Antibiyotiklere Duyarlılıkları Üzerine Çalışma*”, Fırat Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Doç. Dr. Cahit Kalkan).
14. Murat Yüksel, “*Klitoris Koterizasyonunun LH Salınımı Üzerine Etkisi, Fırat Üniversitesi*”, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin Deveci).
15. Zahid Paksoy, “*İneklerde Tohumlama Sırası ve Sonrası GnRH veya hCG Kullanımının Kan Serumı Progesteron Düzeyleri ve Gebe Kalma Oranları*”, Fırat Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Cahit Kalkan).

16. Nevzat Saat, “Gebe Olmayan İzole Sığır Uterus Kontraksiyonları Üzerine Ceftiofur ve Meloxicam’ın Etkileri”, Fırat Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Halis Öcal).

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji I (Z)	1	8	-	-	4. Sınıf
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji II (Z)	-	-	2	8	4. Sınıf
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji III (Z)	2	8	-	-	5. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji İntörn Eğitimi (Z)	-	-	-	-	5. Sınıf
Klinik I (Z)	-	8	-	8	4. Sınıf
Klinik II (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
Pet Hayvanlarında Doğum Bilgisi ve Jin. (S)	1	-	1	-	4. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 3. İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı																				
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü-1973																				
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı-1992																				
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) RIA (1 adet) US (3 adet) Endoskopi (1 adet) Mikroskop (4 adet) EIA (1 adet) CO2 inkubatör (1 adet)																					
5	Mevcut Laboratuvar <table style="width:100%; border:none;"> <tr> <td style="width:30%;">Hormon Lab</td> <td style="width:10%;">Var</td> <td style="width:15%;">☒</td> <td style="width:10%;">Yok</td> <td style="width:15%;">☐</td> </tr> <tr> <td>IVF Lab</td> <td>Var</td> <td>☒</td> <td>Yok</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Mastitis Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>Sitoloji Lab</td> <td>Var</td> <td>☒</td> <td>Yok</td> <td>☐</td> </tr> </table> Diğer		Hormon Lab	Var	☒	Yok	☐	IVF Lab	Var	☒	Yok	☐	Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒	Sitoloji Lab	Var	☒	Yok	☐
Hormon Lab	Var	☒	Yok	☐																		
IVF Lab	Var	☒	Yok	☐																		
Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒																		
Sitoloji Lab	Var	☒	Yok	☐																		
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)																					
	İnek	3																				
	Kısrak	2																				
	Küçük Ruminant	4																				
	Karnivor	1																				
	Diğer																					
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☒																				
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2009																				
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐																				
10	Doktora Programının Açılma Yılı	1980																				
11	Mevcut Akademik Kadro																					

	Prof. Dr. Adem Şenünver Prof. Dr. M. Ragıp Kılıçarslan Prof. Dr. İsmail Kırşan Prof. Dr. Hayri Ekici Prof. Dr. Çağatay Tek Doç. Dr. Güven Kaşıkçı Doç. Dr. Kazım Güvenç Arş. Gör. Dr. Ahmet Sabuncu Arş. Gör. Dr. B. Hasan Sontaş Arş. Gör. Dr. Melih Uçmak Arş. Gör. Dr. Mehmet Can Gündüz Arş. Gör. Dr. F. Seval Toydemir Arş. Gör. Dr. Özge Turna Yılmaz Arş. Gör. Dr. Sinem Özlem Enginler Arş. Gör. Gamze Evkuran	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Prof. Dr. Huriye Horoz Kaya (Emekli) Doç. Dr. Cengiz Sergen Konuk (Vefat)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Adem Şenünver, “İstanbul Bölgesinde Süt İneklerinde İnfertilite Konusunun İncelenmesi”, İstanbul Üniversitesi, 1979, (Danışmanı: Doç. Dr. Celalettin Akkayan).
2. M. Tayyip Türkarşan, “İstanbul Mezbahalarında Kesilen Dişi Koyunlarda İnfertilite Olgularının Değerlendirilmesi ve Gebeliğin Kornularında Dağılışı Üzerinde Çalışmalar”, İstanbul Üniversitesi, 1981, (Danışmanı: Doç. Dr. Celalettin Akkayan).
3. Huriye Horoz, “Radioimmünassay progesteron ölçümleri ile kısıraklarda erken gebelik teşhisi”, İstanbul Üniversitesi, 1989, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
4. Hayri Ekici, “Kısıraklarda Ultrasonografi ile Erken Gebelik Teşhisi”, İstanbul Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
5. Sezen Arat, “PMSG ile süperovule edilen tavşanlarda HCG ve GnRH’ın ovulasyon oranı ve embriyo kalitesi üzerine etkisi”. İstanbul Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
6. İsmail Kırşan, “Domuzların Myometrium Kontraksiyonlarına In Vitro Koşullar Altında Denaverinhydrochlorid’in Etkisi” İstanbul Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
7. Cengiz Sergen Konuk, “İneklerde Kan ve Sütte Progesteron Hormonu Tayini ile Erken Gebelik Teşhisi”, İstanbul Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
8. Çağatay Tek, “Kısıraklarda Gaita Östrojen Seviyelerine Bağlı Gebelik Teşhisi”, İstanbul Üniversitesi, 1996, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
9. Fikret Kil, “Köpeklerde Proöstrusta Uygulanan Progesteronun Plazma Hormon Seviyeleri (Progesteron, Östrojen, LH) ve Kan Parametreleri Üzerine Etkisi”, İstanbul Üniversitesi, 1997, (Danışmanı: Doç. Dr. Ragıp Kılıçarslan).

10. Ayça Tayanç Buz, “*Kedi ve Köpeklerde Ultrasonografik Muayene ile Gebelik ve İnfertilite'nin Teşhisi*”, İstanbul Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
11. Güven Kaşıkçı, “*Kısıraklarda Ovulasyonun HCG (Human Chorionic Gonadotropin) ve GnRH (Gonadotropin Releasing Hormon) ile Uyarılması*”. İstanbul Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
12. Gonca Ataç, “*Ankara Keçilerinde Mevsim İçi Oksitosin Uygulaması ile Östrus Siklusunun Kısıltılması*”, İstanbul Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
13. Ali Asghar Ahmady, “*Östrusları PMSG ile Uyarılmış Köpeklerde Ovulasyonun GnRH ve hCG ile Uyarılması*”, İstanbul Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Huriye Horoz).
14. Babür Carioglu, “*Kısıraklarda Erken Embriyonik Ölümlerin Progesteron ve Gonadotrophin Releasing Hormon (GnRH) ile Engellenmesi*”, İstanbul Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
15. Sevgi Tek Yılmaz, “*Tavşanlarda Beta Karoten'in Fertilité Üzerine Etkisi*”, İstanbul Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Doç. Dr. Ragıp Kılıçarslan).
16. Ahmet Sabuncu, “*Doğum Sonrası Anöstrus Gösteren Süt İneklerinde Ovaryum Aktivitelerinin PGF2 Alfa ve GnRH ile Uyarılması*”, İstanbul Üniversitesi, 2000, (Danışmanı: Prof. Dr. Huriye Horoz).
17. Kazım Güvenç, “*Kısıraklarda Fertilitenin Değerlendirilmesinde Endometriyal Biopsinin Önemi*”, İstanbul Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Prof. Dr. Huriye Horoz).
18. Ahmet Zeki Emrelli, “*Merinos Irkı Koyunlarda Mevsim Dışı Melatonin ile Östrus Senkronizasyonu*”, İstanbul Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Prof. Dr. Huriye Horoz).
19. Özlem Onay, “*Kedilerde Ovarian Remnant Syndrome'un (ORS) Teşhis ve Tedavisi Üzerine Çalışmalar*”, İstanbul Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Doç. Dr. Cengiz Sergen Konuk).
20. Füsün Ünal, “*Postkoital LHRH Uygulamasının Dişi Tavşanlarda Kontraseptif Etkisinin Araştırılması*”, İstanbul Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
21. Kutlay Gürbulak, “*İmmunostimulant Etkili Levamizol'ün Sığır Mastitis, Metritis ve Fötal Ölüm Üzerine Etkisi*”, İstanbul Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Ragıp Kılıçarslan).
22. Kudret Yenilmez, “*Repeat Breeder İneklerde Tohumlamadan Sonra GnRH ve Progesteron Uygulamalarının Gebe Kalma Üzerine Etkisi*”, İstanbul Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
23. Nihal Eren, “*Kedilerde İstenmeyen Gebeliklerin Sona Erdirilmesinde Aglepristone (RU 534) Kullanımı*”, İstanbul Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).
24. Servet Bademkiran, “*İneklerde Güç Doğuma Bağlı Şekillenen Retensiyon Sekundaryum'un Engellenmesinde Beta Blokörlerin (Carazolol) ve PGF2a'nın Etkilerinin Karşılaştırılması*”, İstanbul Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Huriye Horoz).
25. Murat Akbaş, “*Progesteron Reseptör Antagonistlerinden Biri Olan Aglepristone (RU 46534) ile Köpeklerde Erken Dönem Gebeliklerin Sona Erdirilmesi*”, İstanbul Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Doç. Dr. İsmail Kırşan).

26.Mehmet Can Gündüz, “Kısıraklarda Post-Partum Dönemde Uygulanan Oksitosin ve PGF2 alfa Enjeksiyonlarının Uterus İnvolyasyonuna ve Gebelik Oranlarına Etkisi”. İstanbul Üniversitesi, 2005, (Yrd. Doç. Dr. Güven Kaşıkçı).

27.Besim Hasan Sontaş, “Dişi Köpeklerde Erken Yaşta Uygulanan Total Ovariohisterektomi Operasyonunun Kemik, Davranış ve Gelişim Üzerine Etkileri”. İstanbul Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Doç. Dr. Hayri Ekici).

28.Melih Uçmak, “Köpeklerde Endometrial Kistik Hiperplazi Pyometra Kompleks'in Medikal Tedavisinde Farklı Yöntemlerin Etkinliğinin Karşılaştırılması” İstanbul Üniversitesi, 2006. (Danışmanı: Doç. Dr. Çağatay Tek).

29.Tuğba Seval Fatma Toydemir, “Bir GnRH Analogu Olan Deslorelin İmplantının Kedilerde Reprodüksiyona Etkisi”, İstanbul Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Ragıp Kılıçarslan).

30.Sinem Özlem Enginler, “Kedilerde Östrusu Baskılamak İçin Kullanılan Progesteron Hormonu Uygulamalarının Meme Bezi Üzerine Etkileri”, İstanbul Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Adem Şenünver).

31.Özge Turna Yılmaz, “Gebe Koyunlarda İmmünstimülasyon Amacıyla Corynebacterium Cutis Uygulamasının Doğum Sonu Total IgG Seviyeleri ile Koyun ve Kuzu Sağlığı Üzerine Etkisi” .İstanbul Üniversitesi, 2009, (Doç. Dr. Güven Kaşıkçı).

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji I (Z)	3	-	-	-	4. Sınıf
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji II (Z)	-	-	4	-	4. Sınıf
Klinik, Patoloji ve Gıda Uygulaması (Z)	-	6	-	6	4. Sınıf
İntörn Eğitimi (Z)					5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 4. Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, 1978
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, 1993 17 Mayıs 1994 Anabilim Dalı Doğum ve Jinekoloji ile Dölerme ve Suni Tohumlama olarak iki ayrı Anabilim Dalına ayrılmıştır.
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs)	Eliza cihazı (yeni faaliyete geçecek) Trinoküler Mikroskop ve Fotograf Ataçmanı (olympus CX41RF) Flexible Video Endoskop 1.80 Storz Farklı US cihazları (3 adet) Hassas Terazı pH Metre Manyetik Karıştırıcı Mikrodalga Fırın PCR Güç Kaynağı, Western blott, Yatay, Elektroförez, Kuru hava sterilizatörü, Distile su cihazı, 2 adet, Buzdolabı, Çeker Ocak, Ultra low -80 Dondurucu, 4 Adet Eksi-20 Dondurucu, Ultraturrax homojenizatör. Karbondioksitli Etüv, Etüv, Laminair Flow, Soğutmalı Santrifüj, Parafin Tankı, 5 Adet Azot Tankı, Embriyo Dondurma Cihazı.
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☒ Yok ☐	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☒ Yok ☐	
	Diğer Reprodüktif Moleküler Endokrinoloji ve PCR-Gen Laboratuvarları	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	4
	Küçük Ruminant	3
	Karnivor	2
	Diğer	
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☐ Yok ☒
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	-
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı	1989
11	Mevcut Akademik Kadro	

	Prof. Dr. Kamil Seyrek İntaş Doç. Dr. Yavuz Nak Doç. Dr. Deniz Nak Doç. Dr. Ahmet Gümen Yrd. Doç. Dr. R. Gözde Özalp Arş. Gör. Dr. Abdülkadir Keskin Arş. Gör. Dr. Gülnaz Yılmazbaş Arş. Gör. Gözde Şimşek Arş. Gör. Ebru Karakaya	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Prof. Dr. Erhan Fatih Ünal (Emekli)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Deniz (Ünsal) Nak, “*Subklinik Mastitislerde Teşhis Yöntemleri Üzerine Çalışmalar*”, Uludağ Üniversitesi, 1995, (Danışmanı: Erhan Fatih Ünal)
2. Yavuz Nak, “*Postpartum Anöstrusta teşhis ve Tedavi Metodları*”, Uludağ Üniversitesi, 1995, (Danışmanı: Erhan Fatih Ünal)
3. Aytekin Günay, “*Anöstrus Dönemindeki Köpeklerde Östrus ve Ovulasyonun Uyarılması Üzerine Çalışmalar*”, Uludağ Üniversitesi, 1997, (Danışmanı:)
4. Ramazan Konuş, “*İnek Oositlerinin In –Vitro Olgunlaştırılmasında Farklı Vasatların Etkileri*”, Uludağ Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Erhan Fatih Ünal)
5. Fatih Kuzugüden, “*İneklerde Sakin Kızgınlık ve Gözlenemeyen Östrusların Tanı ve Sağaltımına Yönelik Çalışmalar*”, Uludağ Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Yavuz Nak)
6. Abdülkadir Keskin, “*Bursa Bölgesindeki Süt Sığırı İşletmelerinde Mastitise Karşı Hipramastivac ile Aşılamanın Profilaktik Etkisi*”, Uludağ Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Kamil Seyrek İntaş)
7. Hasan Basri Tek, “*Postpartum Nonsiklik Sütçü İneklerde Progesteron- Östradiol, Progesteron-GnRH- Prostaglandin F2a veya Östradiol ile Tedaviden Sonra Folliküler Değişiklik ve Reprodüktif Performans*”, Uludağ Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Yavuz Nak)
8. Gülnaz Yılmazbaş, “*Köpek Ovaryumlarının ve Üzerlerindeki Fonksiyonel Yapıların Ultrasonografi ile belirlenmesi*”, Uludağ Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Kamil Seyrek İntaş)
9. İsmail Hakkı Kumru, “*İneklerde Pneumovagina ve Ürovaginanın Karşılaşılma Sıklığı ve Fertiliteye Etkisi*”, Uludağ Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Kamil Seyrek İntaş)
10. Çağlar Çalışkan: “*Laktasyondaki ineklerde nonrezidüel H₂O₂'nin intrasisternal uygulamasının subklinik mastitiste sağaltıcı etkinliği*” Uludağ Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Kamil Seyrek İntaş)

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum ve Jinekoloji I (Z)	3	-	-	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji II (Z)	-	-	2	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Klinik Uygulama (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
Kliniğe Giriş (Ortak Ders)	2	2			3.Sınıf
Sürü Sağlığı ve Yönetimi (Ortak Ders)	3				4.Sınıf
Gözetilen Çalışma		2		2	4. Sınıf
Gözetilen Çalışma		2			3.Sınıf
Mesleki Uygulama		2			2. Sınıf
Mesleki Uygulama				2	1. Sınıf
Ruminantlarda Doğum ve Jinekoloji (S)	2				4. Sınıf
Küçük Hayvanlarda Doğum ve Jinekoloji (S)	-	-	2	-	4. Sınıf
Atlarda Doğum ve Jinekoloji (S)	1	1			4. Sınıf
İntörn Eğitimi Çiftlik Hayvanları Grubu	-	-	-	24	5. Sınıf
İntörn Eğitimi Küçük Hayvan Grubu				32	5. Sınıf

Notlar:

Daha önceleri Türkiye’de ilk uygulama olarak Bursa’da Anabilim Dalında başlatılmış olan Zorunlu Meme Hastalıkları dersi, daha sonra Doğum ve Jinekoloji dersi içerisinde okutulmak üzere Akreditasyon çalışmaları sırasındaki genelde fazla görülen ders sayısı azaltmaları çerçevesinde programdan kaldırılmıştır.

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)
 EK- 2. 5. Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Dölerme Hastalıkları Anabilim Dalı, 1982
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı a. Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı, 1983 b. Reprodüksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Dalı, 1983 Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, 1996
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Mikroskop (5 adet) Ultrasound (2 adet) İnkübatör (2 adet) Laminar flow (1 adet) Embriyo dondurma cihazı (1 adet) Anestezi cihazı (1 adet) Ultra saf su cihazı Somatik hücre sayım cihazı (2 adet)	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☒ Yok ☐	
	Mastitis Lab Var ☒ Yok ☐	
	Sitoloji Lab Var ☒ Yok ☐	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	4
	Küçük Ruminant	3
	Karnivor	2
	Diğer	5
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	1989
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı	1989
11	Mevcut Akademik Kadro	

	Prof. Dr. Mehmet Güler Prof. Dr. Tevfik Tekeli Prof. Dr. Dursun Ali Dinç Prof. Dr. Ahmet Semacan Prof. Dr. Hüseyin Erdem Doç. Dr. Aydın Güzeloğlu Doç. Dr. İbrahim Aydın Arş. Gör. Sakine Ülküm Çizmeci Arş. Gör. İrfan Tur	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Ergün Kayaalp, “*Akkaraman ırkı koyunlarda FSH uygulaması sonucu elde edilen Süperovulasyon cevabının değerlendirilmesi*”, Selçuk Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Güler)

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Muhammed Alan, “*Koyunlarda Ultrasonografi ve Plazma Progesteron Düzeylerinin Ölçülmesiyle Gebelik ve Fötüs Sayılarının Belirlenmesi*”, Selçuk Üniversitesi, 1992, (Danışmanı: Prof. Dr. Tevfik Tekeli).

2. Ali Ayar, “*Akkaraman ve Merinos Irkı Koyunlarda İkizliğin Uyarılması*”, Selçuk Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).

3. Ahmet Semacan, “*Postpartum Sorunlu ve Normal İneklerde PGF2 Alfa Kontrollü Tohumların Fertilite Üzerine Etkisi*”, Selçuk Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Tevfik Tekeli).

4. Mustafa Çelebi, “*Kısraklarda Tay Kızgınlığında ve PGF2 alfa Kontrollü Tohumlama Sonuçları ve Enzimmunoassay Yöntemi ile Erken Gebelik Tanısı*”, Selçuk Üniversitesi, 1993, (Danışmanı: Prof. Dr. Erol Alaçam).

5. İbrahim Taşal, “*İneklerde Meme ve Meme Başında Rastlanılan Papillomların Tedavisi Üzerinde Çalışma*”, Selçuk Üniversitesi, 1995, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).

6. Hüseyin Erdem, “*İneklerde Real-Time Ultrasonografi ile Embriyonik Ölümünün İnsidansının Belirlenmesi*”, Selçuk Üniversitesi, 1997, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).

7. Mehmet Uçar, “*Kuru Dönemin Başlangıcında ve 14. Gününde Meme İçi Antibiyotik Uygulamalarının Subklinik Staphylococcus Aureus Enfeksiyonları Üzerine Etkisi*”, Selçuk Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Tevfik Tekeli).

8. Mehmet Aköz, “*Döl Tutmayan (Repeat Breeder) İneklerde ve PGF2 alfa ve İntrauterin Köpük Sprey (Rifaximina) Uygulamalarının Gebe Kalma Oranı Üzerine Etkisinin Araştırılması*”, Selçuk Üniversitesi, 1998, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).

9. Ali Sözer, “*Yeni Doğan Buzağılarda Hipoterminin Tanısı ve Sağıtımı Üzerine Çalışmalar*”, Selçuk Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Güler).

10. Mahmut Çınar, “*PGF2 Alfa ile Senkronize Sütçü İneklerde Tohumlama Sırasında ve/veya Tohumlamayı İzleyen 12. Günde GNRH Uygulamalarının Fertilite Üzerine Etkisi*” Selçuk Üniversitesi, 1999, (Danışmanı: Prof. Dr. Tevfik Tekeli).

- 11.Recep Kazancı, “*Anaflı Projesi Kapsamında Bulunan Süt İneği İşletmelerinde Reprodüktif Performansın Değerlendirilmesi*”, Selçuk Üniversitesi,1999, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).
12. Sait Şendağ, “*Kangal Irkı Köpeklerde Erken Gebeliğin ve Fötal Gelişiminin Real-Time Ultrasonografi ile Belirlenmesi*”, Selçuk Üniversitesi, 2002, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).
13. Hacı Ahmet Çelik, “*İneklerde Nitrik Oksidin Bazı Reprodüktif Olaylar Üzerine Etkisinin İncelenmesi*”, Selçuk Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).
14. Gökhan Doğruer, “*İneklerde Endometritis’in Tanısında Endometrial Sitoloji, Biyopsi, Klinik Muayene ve Mikrobiyoloji Bulgularının Karşılaştırılması*”, Selçuk Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Güler).
15. İbrahim Aydın, “*Sığırlarda Kan Üre-Nitrojen Düzeyinin Gebelik Oranı Üzerine Etkisinin Araştırılması*”, Selçuk Üniversitesi, 2003, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Güler).
16. Mustafa Kemal Sarıbay, “*Koyunlarda Real-Time Ultrasonografi ile Embriyonik Ölümlerin İnsidansının Belirlenmesi*”, Selçuk Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin Erdem).
17. Mehmet Osman Atlı, “*Siklik ve Erken Gebe Kısırak Endometriumlarında WNT (Wingless Types) Genlerinin Ekspresyonunun Araştırılması*”, Selçuk Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Dursun Ali Dinç).
18. Mehmet Köse, “*İsviçre Esmeri Düve ve Laktasyonda Olmayan İneklerde Ovaryum Fonksiyonlarının Östrüs Senkronizasyonu ve Gebelik Oranları Üzerine Etkisi*”, Selçuk Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Tevfik Tekeli).

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum I (Z)	2	8	-	-	4. Sınıf
Doğum II (Z)	-	-	3	8	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları	-	-	1	-	4. Sınıf
İntörn Eğitimi	20	20	20	20	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)
 EK- 2. 6. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji
 Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Ultrasonografi (3 adet) Meme endoskopi cihazı (1 adet) Stereo mikroskop (1 adet) CO ₂ inkübatör cihazı (1 adet) Embriyo dondurma cihazı (1 adet) Santrifüj (2 adet) Büyük hayvanlar için kullanılan elektronik hidrolik operasyon masası (1 adet)	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☒ Yok ☐	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	4
	Küçük Ruminant	2
	Karnivor	3
	Diğer	
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	1992
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı	2005
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Prof. Dr. İbrahim Taşal Doç. Dr. Sait Şendağ Arş. Gör. Funda Eşki Arş. Gör. Nebi Çetin	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Prof. Dr. Muhammet Alan (Ayrıldı) Yrd. Doç Dr. Hüseyin Timurkan (Ayrıldı)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	Muhammet Alan, Osman Gazi Üniversitesi Mahmudiye Meslek Yüksek Okulu Hüseyin Timurkan, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi IVF Laboratuvarı

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Süleyman Sağcan, “*Erken Anöstrus Döneminde Keçilerde Melatonin Uygulamalarının Östrusların Uyarılması ve Gebelik Oranları Üzerine Etkisi*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Doç. Dr. İbrahim Taşal).
2. Ahmet Uyar, “*Koyunlarda Erken Anöstrus Döneminde Melatonin Uygulamalarının Ovulasyon ve Gebelik Üzerine Etkisi*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2001, (Danışmanı: Doç. Dr. Muhammet Alan).
3. Gökhan Gencer, “*Tavşanlarda Oral Misoprostolün Kontraseptif Kullanımının Araştırılması*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Doç. Dr. İbrahim Taşal).
4. Funda Eşki, “*Köpeklerde Deneysel Uterus Ensizyonlarının Fibrin Yapıştırıcı ile Kapatılması*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. Muhammet Alan).
5. Önder Aytekin, “*Normal Doğum Yapan İnekler ile Doğum Sonrası Hipokalsemi Şekillenen İnekler ve Doğum Yavruları Arasındaki Kan Parametreleri İlişkilerinin Araştırılması*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. İbrahim Taşal).
6. Osman Sezer, “*Van’da Kesilen İneklerde Genital Organlarda ve Memede Görülen Lezyonların İncelenmesi Üzerine Çalışmalar*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. İbrahim Taşal).
7. Musa Çetin, “*Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Kliniğinde Karşılaşılan Meme Sorunları*”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Prof. Dr. Muhammet Alan).
8. Derya Gürsoy Dinçbilek, “*İneklerde Meme Başlarının Postmortem Endoskopik Muayenesi*”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Doç. Dr. Sait Şendağ).
9. Ramazan Bolat, “*Van ve Çevresi Süt İnekçiliğinin Reprodüktif Sorunlarının Araştırılması*”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Doç. Dr. Sait Şendağ).
10. Çiğdem Batu Başbuğan, “*Tek doz ve bölünmüş doz eksojen PMSG (eCG) uygulamalarının erken anöstrus dönemindeki koyunlarda östrüs gösterme ve gebe kalma oranları üzerine etkisinin araştırılması*”, Y.Y.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Van, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. İbrahim Taşal).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji I (Z)	2	-	-	-	3. Sınıf
Klinik	-	?	-	-	3. Sınıf
Reprodüktif Biyoteknoloji (S)	1	-	-	-	4. Sınıf
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji II (Z)	-	-	3	-	4. Sınıf
Klinik	-	-	-	8	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
Meme Hastalıkları (Z)	-	-	1	-	3. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 7. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı																				
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı																					
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı																					
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) ELISA (1adet) Ultrasonografi (2 adet) Mikroskop (1 adet) Derin Dondurucu (1 adet) Buzdolabı (2 adet) Santrifüj (1 adet)																					
5	Mevcut Laboratuvar <table style="width:100%; border:none;"> <tr> <td style="width:30%;">Hormon Lab</td> <td style="width:10%;">Var</td> <td style="width:10%;">☒</td> <td style="width:10%;">Yok</td> <td style="width:10%;">☐</td> </tr> <tr> <td>IVF Lab</td> <td>Var</td> <td>☒</td> <td>Yok</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>Mastitis Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>Sitoloji Lab</td> <td>Var</td> <td>☒</td> <td>Yok</td> <td>☐</td> </tr> </table> Diğer		Hormon Lab	Var	☒	Yok	☐	IVF Lab	Var	☒	Yok	☐	Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒	Sitoloji Lab	Var	☒	Yok	☐
Hormon Lab	Var	☒	Yok	☐																		
IVF Lab	Var	☒	Yok	☐																		
Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒																		
Sitoloji Lab	Var	☒	Yok	☐																		
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)																					
	İnek	1																				
	Kısrak	4																				
	Küçük Ruminant	2																				
	Karnivor	3																				
	Diğer	5																				
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐																				
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2009																				
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐																				
10	Doktora Programının Açılma Yılı	2011																				
11	Mevcut Akademik Kadro Doç. Dr. Cihan Kaçar Doç. Dr. Hasan Oral Doç. Dr. Şükrü Metin Pancarcı Yrd. Doç. Dr. Duygu Kaya Arş. Gör. Semra Kaya Arş. Gör. Mushap Kuru																					
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Prof.Dr.Tayfur Bekyürek (Ayrıldı) Prof.Dr. Armağan Çolak (Ayrıldı) Doç.Dr.Kutlay Gürbulak (Ayrıldı) Doç Dr. Örsan Güngör (Ayrıldı)																				

13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	Tayfur Bekyürek, Erciyes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Armağan Çolak, Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Kutlay Gürbulak, Erciyes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Örsan Güngör, M. Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi
----	---	---

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Semra Kaya, “Üreme Mevsimi Dışındaki Tuj Koyunlarında Progesteron Destekli GnRH hCG ve PGF_{2α} Uygulamalarının Fertilite Üzerine Etkisi”, Kafkas Üniversitesi, 2011. (Danışmanı: Doç. Dr. Cihan Kaçar).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum ve Jinekoloji I (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Klinik (Doğum, Cerrahi, İç Hastalıkları) (Z)	-	8	-	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji II (Z)	-	-	2	-	4. Sınıf
Klinik (Doğum, Cerrahi, İç Hastalıkları) (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Neonatal Hastalıklar (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
İntörn Eğitimi	-	64	-	-	5. Sınıf
İntörn Eğitimi	-	-	-	64	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 8. Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, 1993
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı-2008
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Ultrasonografi renkli doppler :Esaote MyLab 30 Vet (1 adet) Ultrasonografi : KX 5100 (1 adet) Mikroskop: Euromex Holland (1 adet)	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☒ Yok ☐	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	2
	Kısrak	4
	Küçük Ruminant	3
	Karnivor	1
	Diğer	5
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2005
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı	2008
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Prof. Dr. Hayrettin Çetin Yrd. Doç. Dr. Beyazıt Musal Yrd. Doç. Dr. Güneş Serin Erdoğan Yrd. Doç. Dr. Hakkı Bülent Beceriklisoy Arş. Gör. Dr. Bilginer Tuna	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Barış Ulutaş, "Suböstruslu Sütçü İneklerde Norgestomet ile Birlikte Prostaglandin Kullanımının Fertilité Üzerine Etkisi", Adnan Menderes Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Güneş Serin Erdoğan).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi (Z)	3	-	-	-	4. Sınıf
Klinik (Z)	-	6	-	6	4. Sınıf
Jinekoloji (Z)	-	-	4	-	4. Sınıf
Klinik (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
İntörn Eğitimi (Z)	-	-	-	20	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 9. Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, 1994
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) 1 adet usg 1 adet mikroskop 1 adet derin dondurucu 2 adet nofrost buzdolabı	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☐ Yok ☒	
	Diğer Genel Amaçlı	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	2
	Kısrak	4
	Küçük Ruminant	3
	Karnivor	1
	Diğer	5
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☐ Yok ☒
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	-
9	Doktora Programı	Var ☐ Yok ☒
10	Doktora Programının Açılma Yılı	-
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Doç.Dr. Nihat Özyurtlu Doç.Dr.Servet Bademkiran Yrd.Doç.Dr.Osman Atlı Yrd.Doç.Dr.Mehmet Köse Arş.Gör.Dr. İbrahim Küçükaslan	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	-
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi (Z)	4	-	-	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama (Z)	-	8	-	8	4. Sınıf
Jinekoloji (Z)	-	-	4	-	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (Z)	2	-	-	-	5. Sınıf
Klinik Uygulama (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
İntörn Eğitimi (Z)	-	-	15	15	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 10. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı Birimin Kuruluş Yılı	Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) RIA (1 adet) US (3 adet) Mikroskop (1 adet) Buzdolabı (1 adet) Deep freeze (1 adet) Kuru hava sterilizatörü (1 adet) SHS cihazı (1 adet) Faz kontrast mikroskop (ısıtma tablalı) (1 adet)	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab	Var ☐ Yok ☐
	IVF Lab	Var ☒ Yok ☐
	Mastitis Lab	Var ☐ Yok ☐
	Sitoloji Lab	Var ☐ Yok ☐
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	2
	Küçük Ruminant	2
	Karnivor	2
	Diğer (Rodent)	3
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2001
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐
10	Doktora Programının Açılma Yılı	2004
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Prof. Dr. Tayfur Bekyürek	
	Doç. Dr. Kutlay Gürbulak	
	Yrd. Doç. Dr. Esra Canoğlu	
	Yrd. Doç. Dr. Murat Abay	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Yrd. Doç. Dr. Mustafa Ün (Ayrıldı)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	Ankara Keçiören Belediyesi

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Murat Abay, "Laktasyondaki Sütçü İneklerde Staphylococcus Aureus'un Neden Olduğu Subklinik Mastitislerin Tedavisinde Sefkuinom ve Amoksisilin-Klavulonik Asitin Etkinliklerinin Karşılaştırılması", Erciyes Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Tayfur Bekyürek).

2. Erhan Oktay, “Kısırlıklarda Puerperal Dönemin İzlenmesi ve Tay Kızgınlığında Tohumlamanın Etkinliği”, Erciyes Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. Tayfur Bekyürek).
3. Nesibe Atabay, “Köpeklerde Ultrasonografik Tanı ile Gebelik Teşhisi ve Bulguları”, Erciyes Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Prof. Dr. Tayfur Bekyürek).
4. İbrahim Akar, “Yeni Zelanda Beyazı Tavşanlarda Reprodüktif Parametreler ve Bazı Gebelik Tanı Yöntemlerinin Etkinliklerinin Karşılaştırılması” Erciyes Üniversitesi, 2005, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Esra Canoğlu).
5. Mustafa Çimen, “Ovulasyonları Senkronize Edilmiş İnek ve Düvelerde Tek ve Çift Tohumlamanın Gebelik Oranına Etkilerinin Karşılaştırılması”. Erciyes Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mustafa Ün).
6. Özgür Akın, “Sütçü İneklerde Erken Gebeliğin Tanısında Transrektal ve Transvaginal Ultrason Muayenesinin Karşılaştırılması”, Erciyes Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Kutlay Gürbulak).
7. Uğur Kara, “Sığırlarda Emriyo Transferinde DIDR ile senkronize edilen donörlerde östrus öncesi gerçekleştirilen çift PGF2a uygulamalarının elde edilen embriyoların kalitesi ve sayısı üzerine etkileri”, Erciyes Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Tayfur Bekyürek).
8. Mehtap Bolat, “Köpeklerde en uygun çiftleşme zamanının tespitinde kullanılan vaginal mukozanın elektriksel direncinin ölçülmesi ve vaginal sitoloji tekniklerinin karşılaştırılması”, Erciyes Üniversitesi, 2011, (Danışmanı: Prof. Dr. Tayfur Bekyürek).
9. Gönül Pirici, “Mastitisli ineklerin meme kanalının ultrasonografik muayenesi”, Erciyes Üniversitesi, 2011, Kayseri, (Danışmanı: Doç. Dr. Kutlay Gürbulak).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Murat Abay, “Holştayn Irkı Düvelerde Uygulanan Ovulasyon Senkronizasyonunda İki Farklı GnRH Analogu ve Beta Karoten+ E Vitamininin Etkinliği” Erciyes Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Prof. Dr. Tayfur Bekyürek).

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum ve Jinekolojiye Giriş I (Z)	1	-	-	-	3. Sınıf
Doğum ve Jinekolojiye Giriş II (Z)	-	-	1	-	3. Sınıf
Klinik (Z)	-	-	-	2	3. Sınıf
Doğum Bilgisi (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Klinik (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Kedi ve Köpeklerde Kontraseptif Metotlar (S)	1	-	-	-	4. Sınıf
Jinekoloji (Z)	-	-	4	-	4. Sınıf
Klinik (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Laboratuvar Hayvanlarında Üreme ve Sorunları (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
Embriyo Transferi (S)	-	-	1	-	4. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 11. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Akdeniz Üniversitesi Burdur Veteriner Fak. Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, 1992
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	Akdeniz Üniversitesi Burdur Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, 1998 Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, 2006
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Buzdolabı (1 adet) Derin dondurucu (1 adet) RIA (1 adet) Ultrasonografi (2 adet) CO2 etüv (1 adet) Mikromaniplatör (1 adet) Steril kabin (1 adet) Azot tankı (4 adet) Otoklav (1 adet) Hassas terazi (1 adet) Manyetik karıştırıcı (2 adet) Stereo mikroskop (1 adet) İnverted mikroskop (1 adet)	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☒ Yok ☐	
	IVF Lab Var ☒ Yok ☐	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☐ Yok ☒	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	-
	Küçük Ruminant	2
	Karnivor	3
	Diğer	
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2011
9	Doktora Programı	Var ☐ Yok ☒
10	Doktora Programının Açılma Yılı	-

11	Mevcut Akademik Kadro	
	Doç. Dr. Örsan Güngör Doç. Dr. Yunus Çetin Yrd. Doç. Dr. Afşin Köker Yrd. Doç. Dr. Mesih Kocamüftüoğlu Arş. Gör. Dr. Ali Reha Ağaoğlu	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	-
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum ve Jinekolojiye Giriş (Z)	-	-	2	-	3. Sınıf
Klinik Uygulama II (Z)	-	-	-	4	3. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji I (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Klinik ve Et Hij Uyg. I(Z)	-	8	-	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji II (Z)	-	-	2	-	4. Sınıf
Klinik ve Et Hij Uyg. II(Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (Z)	1	-	-	-	5. Sınıf
Klinik ve Et Hij Uyg. II (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
Klinik Doğum ve Jinekoloji (Z)	-	-	1	2	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 12. Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Usg (1 adet)	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☐ Yok ☒	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	5
	Küçük Ruminant	3
	Karnivor	2
	Diğer	4
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☐ Yok ☒
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	-
9	Doktora Programı	Var ☐ Yok ☒
10	Doktora Programının Açılma Yılı	-
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Doç. Dr. Hakan Kalender Yrd. Doç. Dr. İlknur Pir Yağcı Yrd. Doç. Dr. Hasan Ceyhun Macun Arş. Gör. İbrahim Mert Polat	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	-
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum ve Jinekolojiye Giriş (Z)	-	-	2	-	3. Sınıf
Klinik Uygulamaları (Z)	-	-	-	6	3. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji I (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji II (Z)	-	-	2	-	4. Sınıf
Klinik (Z)	-	8	-	8	4. Sınıf
Doğum (Z)	-	-	4	8	5. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (Z)	1	-	-	-	5. Sınıf
Klinik Uygulamaları (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 13. Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı																				
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, 1992																				
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-																				
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Ultrasonografi cihazı: (3 adet 1 adet portable 2 adet hastane tipi) İnhalasyon anestezi cihazı (1 adet) Endoskopi (1 adet) Kan sayım cihazı (1 adet) Biyokimya analizörü (1 adet) İdrar analizörü (1 adet) Mikroskop (1 adet)																					
5	Mevcut Laboratuvar <table style="width:100%; border:none;"> <tr> <td style="width:30%;">Hormon Lab</td> <td style="width:10%;">Var</td> <td style="width:10%;">☐</td> <td style="width:10%;">Yok</td> <td style="width:10%;">☒</td> </tr> <tr> <td>IVF Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>Mastitis Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>Sitoloji Lab</td> <td>Var</td> <td>☒</td> <td>Yok</td> <td>☐</td> </tr> </table> Diğer		Hormon Lab	Var	☐	Yok	☒	IVF Lab	Var	☐	Yok	☒	Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒	Sitoloji Lab	Var	☒	Yok	☐
Hormon Lab	Var	☐	Yok	☒																		
IVF Lab	Var	☐	Yok	☒																		
Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒																		
Sitoloji Lab	Var	☒	Yok	☐																		
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)																					
	İnek	1																				
	Kısrak	3																				
	Küçük Ruminant	2																				
	Karnivor	4																				
	Diğer (laboratuvar hayvanları)	5																				
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐																				
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2006																				
9	Doktora Programı	Var ☐ Yok ☒																				
10	Doktora Programının Açılma Yılı	-																				
11	Mevcut Akademik Kadro Yrd. Doç. Dr. Yaşar Ergün Yrd. Doç. Dr. Gökhan Doğruer Yrd. Doç. Dr. M. Kemal Sarıbay																					
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	-																				
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-																				

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Gözde Matyar, "Kısraklarda Aşım Sonrası geçici Stapler (zımba) Uygulamalarının Gebe Kalma Üzerine Etkisi", Mustafa Kemal Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Yaşar Ergün).

2. Alev Ülkü, “Doğu Akdeniz Sahillerinde Yuvalayan “Chelonia myolas” ve “Caretta caretta” Deniz Kaplumbağalarında Reprodüktif Organların ve Yumurta Gelişiminin Ultrasonografi ile Görüntülenmesi”, Mustafa Kemal Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Yaşar Ergün).

3. Yüksel Kudret, “Retentio Secundinarum Sorunlu İneklerde İntrauterin Antibiyotik ve Tarantula cubensis Ekstraktı (Therane kron) Uygulamalarının Bazı Reprodüktif Parametreler Üzerine Etkileri” Mustafa Kemal Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Yaşar Ergün).

4. Mustafa Özcan Özer, “Aşım Sezonunda Şami Keçilerinde Progestagen İçeren Deri Altı İmplant ve Vajinal Süngerlerin Uzun ve Kısa Süreli Uygulamalarının Fertilite Üzerindeki Etkisi” Mustafa Kemal Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gökhan Doğruer).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Klinik Uygulamalar I (Z)	-	4	-	4	3. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji I (Z)	3	-	-	-	4. Sınıf
Klinik Uygulamalar II (Z) (her öğrenci her dönem 5 hafta süreyle 40 saat boyunca anabilim dalında uygulamalı klinik eğitimi almaktadır)	-	8	-	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji II (Z)	-	-	2	-	4. Sınıf
Klinik Uygulamalar III (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (Z)	-	-	1	-	4. Sınıf
Klinik Uygulamalar IV (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
Çiftlik hayvanlarında doğum ve jinekoloji (S)	1	-	-	-	5. Sınıf
Küçük hayvanlarda doğum ve jinekoloji (S)	1	-	-	--	5. Sınıf
Mastitis kontrol programları (S)	1	-	-	-	5. Sınıf
Veteriner hekimlikte klinik yönetimi (S)	1	-	-	-	5. Sınıf
Çiftlik ve pet hayvanlarında jinekolojik ultrasonografi (S)	1	-	-	-	5. Sınıf
Sütçü işletmelerde sürü fertilite idaresi (S)	1	-	-	-	5. Sınıf
Doğa fotoğrafçılığı (S)	1	-	-	-	5. Sınıf
Yaban hayatı ekolojisi (S)	1	-	-	-	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 14. Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, 1995
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs)	-
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☐ Yok ☒	
	Mastitis Lab Var ☐ Yok ☒	
	Sitoloji Lab Var ☐ Yok ☒	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısırak	3
	Küçük Ruminant	2
	Karnivor	4
	Diğer	5
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2001
9	Doktora Programı	Var ☐ Yok ☒
10	Doktora Programının Açılma Yılı	-
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Yrd. Doç. Dr. Abuzer Kaffar Zonturlu Yrd. Doç. Dr. Birten Emre	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Prof. Dr. Hayrettin Çetin (Ayrıldı)
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Mehmet Osman Atlı, “Şanlıurfa Bölgesindeki Safkan Arap Kısıraklarında Dinoprost ile Östrüs Senkronizasyonu ve Gebelik Oranlarının Araştırılması”, Harran Üniversitesi, 2004, (Danışmanı: Prof. Dr. Hayrettin Çetin).

2. Ömer Korkmaz, “Şanlıurfa Bölgesindeki Safkan Arap Kısıraklarında Cloprostenol Enjeksiyonuyla Seksüel Senkronizasyon ve Bu Uygulamanın Gebelik Oranlarına Etkisi”, Harran Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Prof. Dr. Hayrettin Çetin).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -**16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:**

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji (Z)	-	-	4	-	4. Sınıf
Klinik (Z)	-	-	-	6	4. Sınıf
Süt İneklerinde Meme Sağlığı Kontrol Programları (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
Kısırlarda Reprodüktif Fizyoloji ve Ultrasonografi (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
İntörn Eğitimi (Z)	-	32	-	32	5. Sınıf
İntörn Eğitimi (Z)*	16	16	16	16	5. Sınıf

*İkinci intern eğitimi grubu olup aftan dönen çok yıllık öğrenciler içindir.

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 15. Afyon Kocatepe Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı																									
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı-1995																									
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-																									
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Ultrasonografi (3 adet) Hayvan hastanesinde yer alan tam donanımlı kedi köpek ameliyathanesi (3 adet) Endoskopi unitesi Dopler USG (1 adet) Mikroskop (2 adet) Kan gazları cihazı (1adet) Otomatik analizör (1 adet) Soğutmalı santrifüj (1adet) Eliza cihazı (Fakülte ortak kullanımında 2 adet) Donanımlı at ameliyathanesi																										
5	Mevcut Laboratuvar <table style="width:100%; border:none;"> <tr> <td style="width:30%;">Hormon Lab</td> <td style="width:10%;">Var</td> <td style="width:10%; text-align:center;">☐</td> <td style="width:10%;">Yok</td> <td style="width:10%; text-align:center;">☒</td> </tr> <tr> <td>IVF Lab</td> <td>Var</td> <td style="text-align:center;">☐</td> <td>Yok</td> <td style="text-align:center;">☒</td> </tr> <tr> <td>Mastitis Lab</td> <td>Var</td> <td style="text-align:center;">☐</td> <td>Yok</td> <td style="text-align:center;">☒</td> </tr> <tr> <td>Sitoloji Lab</td> <td>Var</td> <td style="text-align:center;">☐</td> <td>Yok</td> <td style="text-align:center;">☒</td> </tr> <tr> <td colspan="5">Diğer .....</td> </tr> </table>		Hormon Lab	Var	☐	Yok	☒	IVF Lab	Var	☐	Yok	☒	Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒	Sitoloji Lab	Var	☐	Yok	☒	Diğer				
Hormon Lab	Var	☐	Yok	☒																							
IVF Lab	Var	☐	Yok	☒																							
Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒																							
Sitoloji Lab	Var	☐	Yok	☒																							
Diğer																											
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)																										
	İnek	1																									
	Kısrak	5																									
	Küçük Ruminant	4																									
	Karnivor	2																									
	Diğer	3 (Manda)																									
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐																									
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2003																									
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐																									
10	Doktora Programının Açılma Yılı	2005																									
11	Mevcut Akademik Kadro Prof. Dr. Mehmet Uçar Doç. Dr. Hacı Ahmet Çelik Yrd. Doç. Dr. Erhan Özenç Arş. Gör. Dr. Oktay Yılmaz Arş. Gör. Dr. Duygu Baki Acar Arş. Gör. Muhammed Kürşat Birdane Uzm. Ebubekir Yazıcı																										
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	-																									
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-																									

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri:

1. Oktay Yılmaz, “*Köpeklerde Ovaryumların Ultrasonografik ve Postoperatif Muayeneleri*”. Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2005,(Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Uçar).
2. Aydın Oltu, “*İneklerde Ovaryum Fizyolojisinin Mevsim Sıcaklığı ile İlişkisinin Postmortem Belirlenmesi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2007, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hacı Ahmet Çelik).
3. Volkan Nevruz Arıkan, “*Nehir Mandalarında Bazı Üreme Özellikleri, Östrus semptomları ve Östrusun Belirlenmesi*” Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2008, (Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Uçar).
4. Erhan Elibol, “*Ovsynch Uygulanan İneklerde Sun’i Tohumlama Sonrası 12. Günde Yapılan GnRH Enjeksiyonunun Gebelik Oranına Etkisi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Uçar).
5. Ozan Bilgen, “*Postpartum Farklı Günlerde Double-Ovsynch ile Senkronize edilen İneklerde Bazı Reprodüktif Parametrelerin İncelenmesi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2010, (Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Erhan Özenç).
6. Cengiz Yılmaz, “*İnek ve Dövelerde Ovsynch Öncesi Uygulanan PGF2alfa ve GnRH Enjeksiyonlarının Gebelik Oranlarına Etkisi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2011, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Uçar).

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri:

1. Oktay Yılmaz, “*İneklerde Spontan Ovidukt Kasılmaları Üzerine Nitrik Oksitin Etkisinin In Vitro Olarak Belirlenmesi*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2009, (Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Uçar).

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum ve Jinekoloji I (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama I (Z)	-	4	-	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekoloji II (Z)	-	-	3	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama II (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (Z)	-	-	1	-	4. Sınıf
Doğum ve Jinekolojide Ultrasonografinin Kullanımı (S)	1	-	-	-	4. Sınıf
Mastitis Kontrol Programları (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
Reprodüktif Biyoteknoloji (S)	-	-	1	-	4. Sınıf
Reprodüktif Kontrol Programları (S)	-	-	1	-	4. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 16. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji
Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı																				
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı-2003																				
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-																				
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Küçük hayvan ameliyathanesi ve gerekli ekipmanlar Işık mikroskobu Vaginoskopi seti (Küçük hayvana uygun) Fakültede diğer klinik anabilim dalları (cerrahi, iç hastalıklar, suni tohumlama) ile ortak kullanılan bir ultrasonografi cihazı -86 C Derin Dondurucu																					
5	Mevcut Laboratuvar <table style="width:100%; border:none;"> <tr> <td style="width:30%;">Hormon Lab</td> <td style="width:10%;">Var</td> <td style="width:10%;">☐</td> <td style="width:10%;">Yok</td> <td style="width:10%;">☒</td> </tr> <tr> <td>IVF Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>Mastitis Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>Sitoloji Lab</td> <td>Var</td> <td>☐</td> <td>Yok</td> <td>☒</td> </tr> </table> Diğer		Hormon Lab	Var	☐	Yok	☒	IVF Lab	Var	☐	Yok	☒	Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒	Sitoloji Lab	Var	☐	Yok	☒
Hormon Lab	Var	☐	Yok	☒																		
IVF Lab	Var	☐	Yok	☒																		
Mastitis Lab	Var	☐	Yok	☒																		
Sitoloji Lab	Var	☐	Yok	☒																		
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)																					
	İnek	2																				
	Kısrak	4																				
	Küçük Ruminant	3																				
	Karnivor	1																				
	Diğer																					
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐																				
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2010																				
9	Doktora Programı	Var ☒ Yok ☐																				
10	Doktora Programının Açılma Yılı	2008																				
11	Mevcut Akademik Kadro Prof. Dr. Murat Fındık Yrd. Doç. Dr. Hande Ulusoy Gürler Yrd. Doç. Dr. Nilgün Gültiken Yrd. Doç. Dr. Serhan Serhat Ay Arş. Gör. Ece Koldaş																					
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	Yrd. Doç. Dr. Elvan Anadol (Ayrıldı)																				
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	Gazi Üniversitesi Laboratuvar Hayvanları Yetiştirme ve Deneysel Araştırmalar Merkezi																				

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri: -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri: -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi (Z)	2	-	-	-	4. Sınıf
Jinekoloji (Z)	-	-	2	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama I (Z)	-	8	-	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama II (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Meme Hastalıkları (Z)	1	-	-	-	5. Sınıf
Klinik Uygulama III (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
Klinik Uygulama IV (Z)	-	-	-	12	5. Sınıf

EK-2. ANABİLİM DALI BİLGİLENDİRME FORMLARI (Nisan 2011)

EK- 2. 17. Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı Bilgilendirme Formu

1	Birimin Açık Adı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı
2	Birimin Kuruluşundaki İlk Adı ve Kuruluş Yılı	Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı-2000
3	Birimin Adında Yapılan Değişiklikler-Yılı	-
4	Mevcut Donanım (RIA,US,ELIZA, Endoskopi, Flow cytometer, Mikroskop...vs) Portatif ultrasonografi (2 adet) 100 Falco Vet / Pie-Medical, Agro-Scan Ultrasonografi (1 adet) Corvus 260 / Pie-Medical Stereo mikroskop (1 adet) Nikon SMZ1500 Steril kabin (1 adet) HF Safe 1200- Heal Force Su ceketli inkübatör (1adet) Thermo Forma Series II/3111 Somatik hücre sayım cihazı (1adet) Bentley SCC150	
5	Mevcut Laboratuvar	
	Hormon Lab Var ☐ Yok ☒	
	IVF Lab Var ☒ Yok ☐	
	Mastitis Lab Var ☒ Yok ☐	
	Sitoloji Lab Var ☐ Yok ☒	
	Diğer	
6	Klinik Uğraş ve Araştırma Konusu Olan Hayvan Türleri (öncelik sırasına göre 1-2... rakamlarını kullanarak işaretleyiniz)	
	İnek	1
	Kısrak	3
	Küçük Ruminant	4
	Karnivor	2
	Diğer	5
7	Yüksek Lisans Programı	Var ☒ Yok ☐
8	Yüksek Lisans Programının Açılma Yılı	2009
9	Doktora Programı	Var ☐ Yok ☒
10	Doktora Programının Açılma Yılı	-
11	Mevcut Akademik Kadro	
	Prof. Dr. Armağan Çolak Doç. Dr. Bülent Polat Yrd. Doç. Dr. Mehmet Cengiz Arş. Gör. Orçun Cannazik	
12	Anabilim Dalından Ayrılan, Emekli Olan, Vefat Eden Öğretim Üyesinin Adı	-
13	Anabilim Dalından Ayrılan Öğretim Üyesinin Şu An Görev Yaptığı Kurum	-

14. Anabilim Dalında Tamamlanan Yüksek Lisans Tezleri (Biten): -

15. Anabilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezleri (Biten): -

16. Anabilim Dalında Verilen Lisans Dersleri:

Dersin Adı Seçmeli: (S) Zorunlu: (Z)	Haftalık Ders Saati				Sınıf
	1. Yarıyıl		2. Yarıyıl		
	Teorik	Pratik	Teorik	Pratik	
Doğum Bilgisi (Z)	3	-	-	-	4. Sınıf
Jinekoloji (Z)	-	-	3	-	4. Sınıf
Klinik Uygulama (Z)	-	-	-	8	4. Sınıf
Meme Sağlığı ve Hastalıkları (Z)	2	-	-	-	5. Sınıf
Klinik (Z)	-	8	-	-	5. Sınıf
Olgunlaşma Eğitimi (Z)	-	-	4	4	5. Sınıf

EK-3. FOTOĞRAFLAR

EK-3.1. ESKİ UYGARLIKLAR

EK- 3.1.1 MÖ 2000. Eski Mısır'da doğuma yardım

Erişim: [http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Parturition_\(animals\)](http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Parturition_(animals)) Erişim Tarihi: 16 Şubat 2010

EK-3. 1. 2. "Kitab-üz Zardaka fî Ma'rifet il-Hayl ve Ecnasuha ve Emrazuha ve Edviyetuha" adlı baytarnamede yer alan on aylık gebe kısırak resmi. Alınmıştır, (Dinçer, 2002)

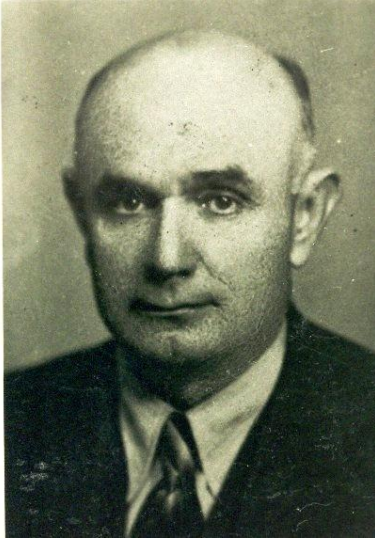
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 2. ÖĞRETİM ÜYELERİ

EK-3.2.1. Muallim Minas

EK-3.2.2. Ord.Prof.Dr. F.Faik YEGÜL

EK-3.2.3. Ord. Prof. Dr. Salih Zeki BERKER

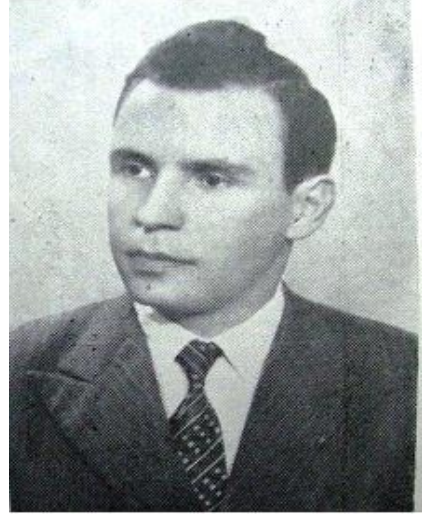

EK-3.2.4. Prof. Dr. Hüseyin ERK

EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3.2. ÖĞRETİM ÜYELERİ

EK-3.2.5. Mehmet Zeki DOĞANELİ

EK-3.2.6. Celalettin AKKAYAN

EK-3.2.7. Salih Çetin KILIÇOĞLU

EK-3.2.8. Erol ALAÇAM

EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 3. ANKARA ÜNİVERSİTESİ

EK-3. 3. 1. Kliniklerden bir görünüm

EK-3. 3. 2. Dr. Hüseyin ERK öğrencileriyle bir filmi incelerken (1948)

EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 3. ANKARA ÜNİVERSİTESİ

EK-3. 3. 3. Doğum Kliniğinin genel görünüşü (1960)

EK-3. 3. 4. Öğrencilerle bir uygulama

EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 3. ANKARA ÜNİVERSİTESİ

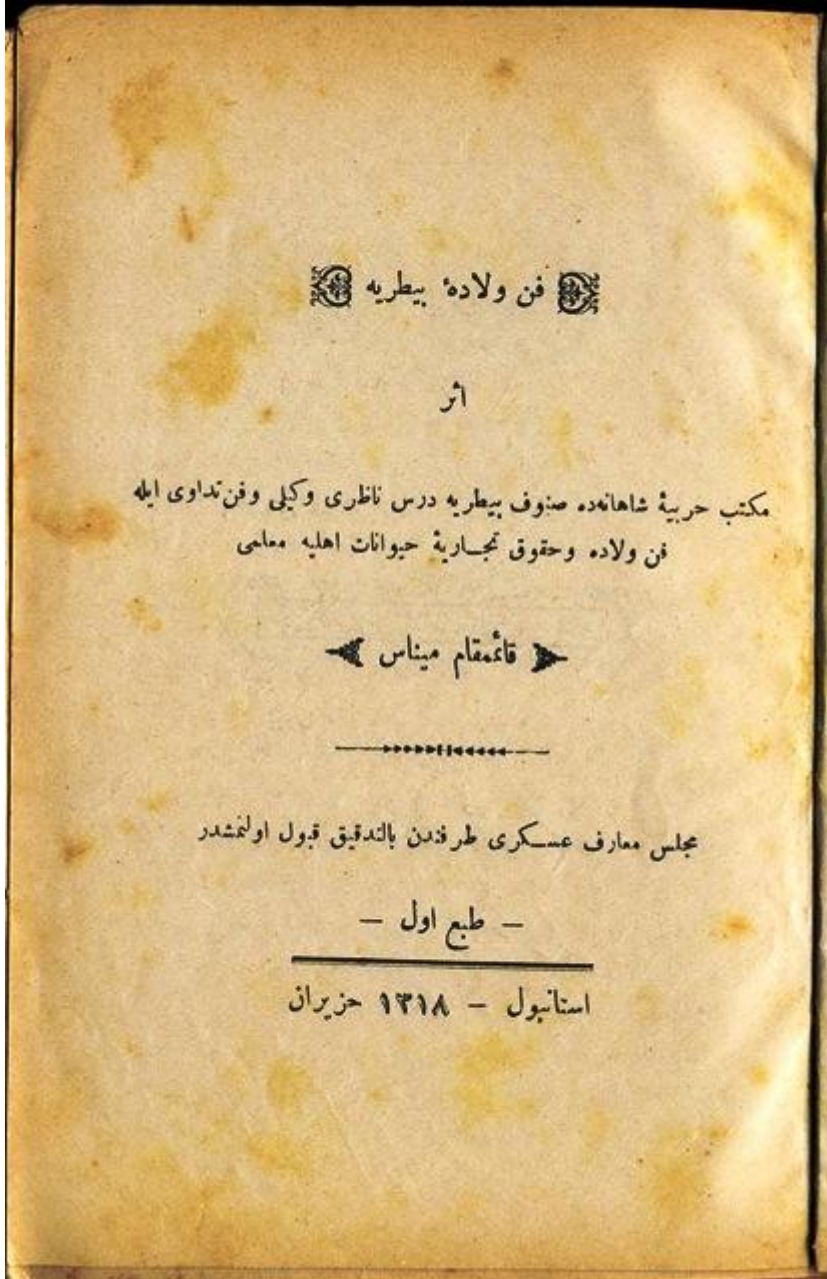

EK-3. 3. 5. Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü'nün 1965 yılında inşaatı tamamlanan binası

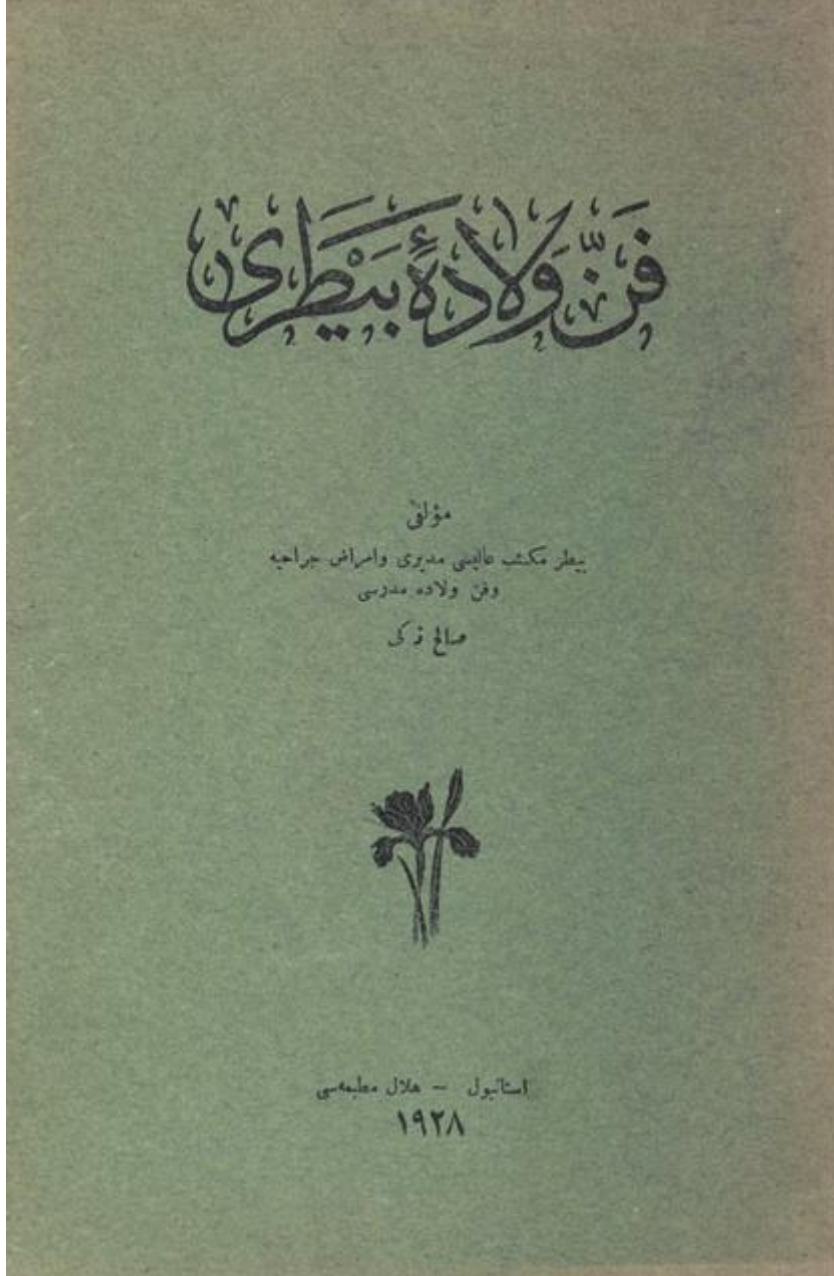
EK-3. 3. 6. Doğum ve Jinekoloji Kürsüsü Öğretim Üyeleri öğrencilerle birlikte (1973)

EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

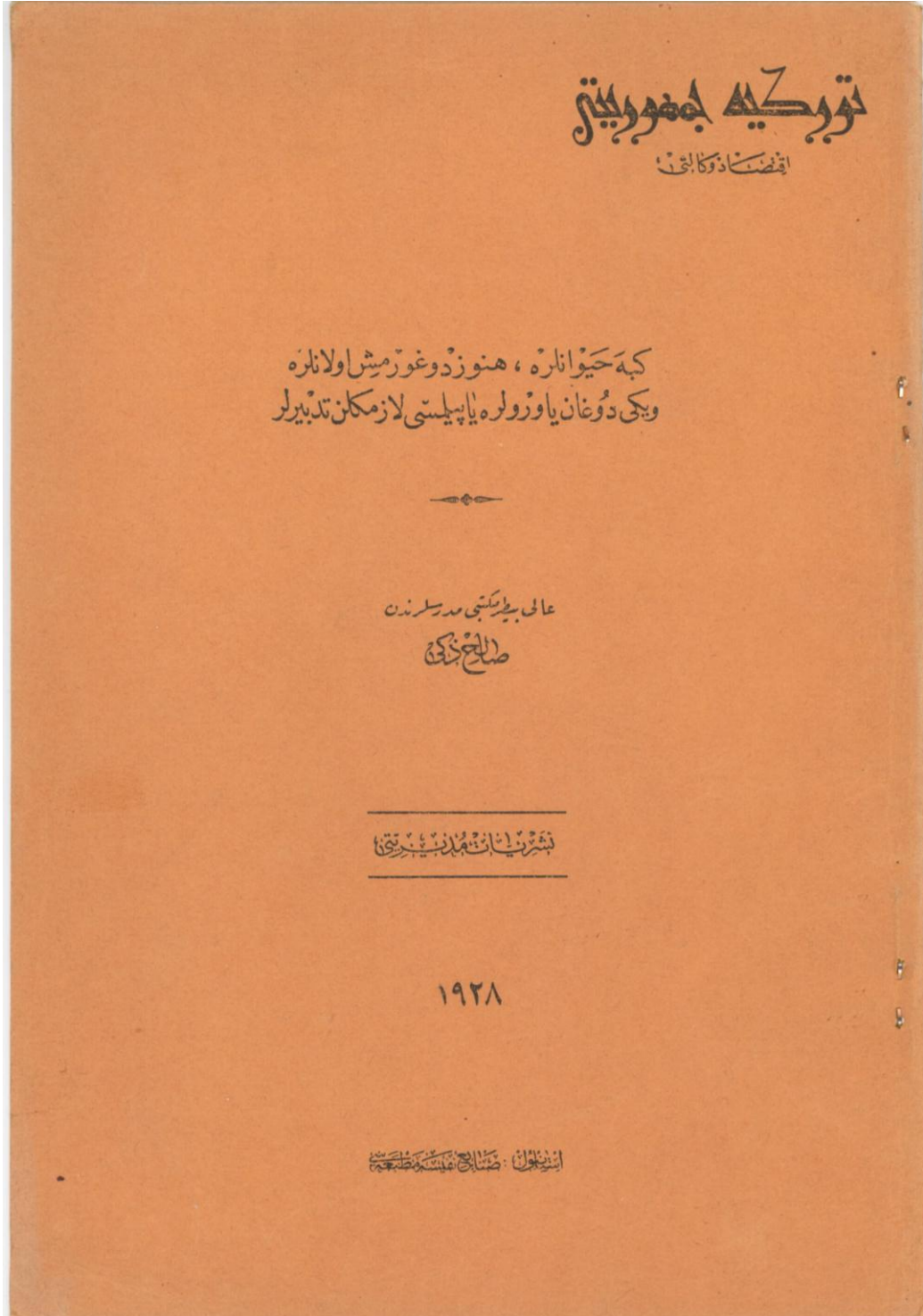
EK-3. 4. 1. Fenn-i Vilâde-i Baytariyye, Minas (1318-1902)

EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

EK-3. 4. 2. Fenn-i Vilâde-i Baytarî, Salih Zeki (1928)

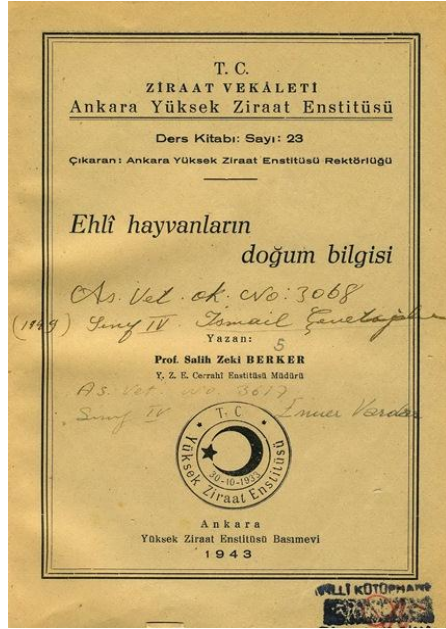
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

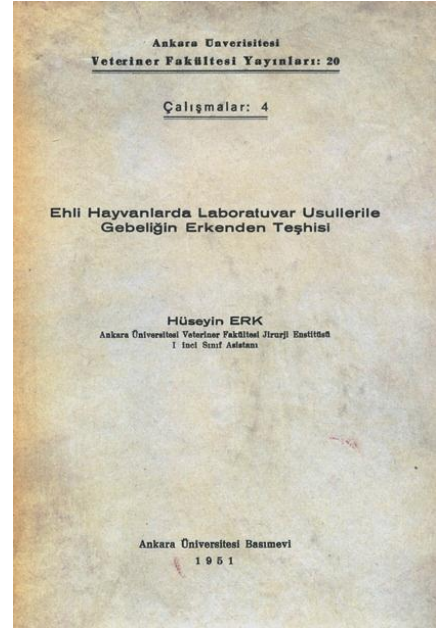
EK-3. 4. 3. Gebe Hayvanlara, Henüz Doğurmuş Olanlara ve Yeni Doğan Yavrulara Yapılması Lazım Gelen Tedbirler, Salih Zeki (1928)

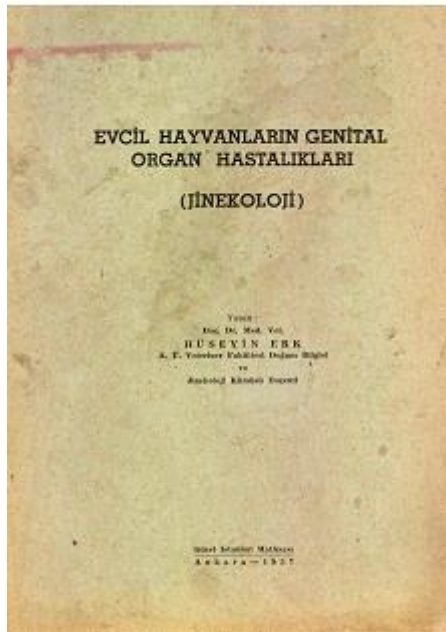
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

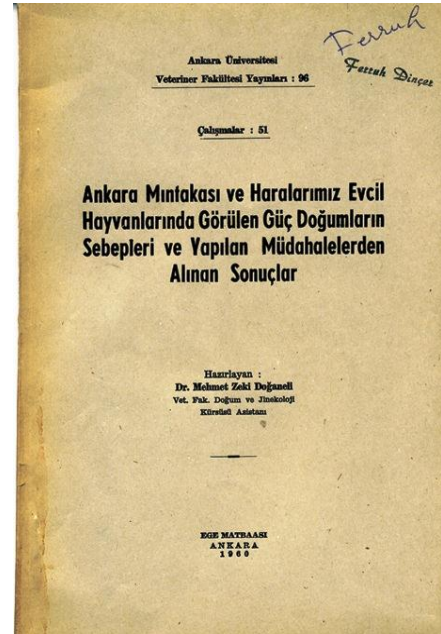
EK-3. 4. 4.

EK-3. 4. 5.

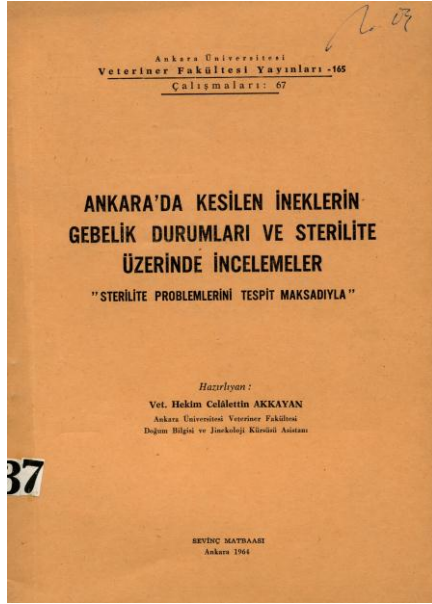

EK-3. 4. 6.

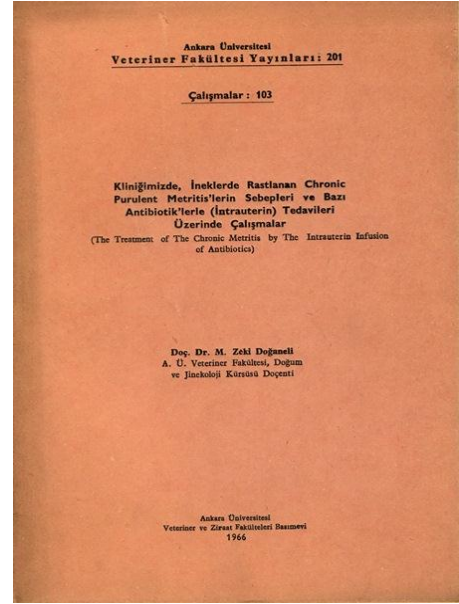

EK-3. 4. 7.

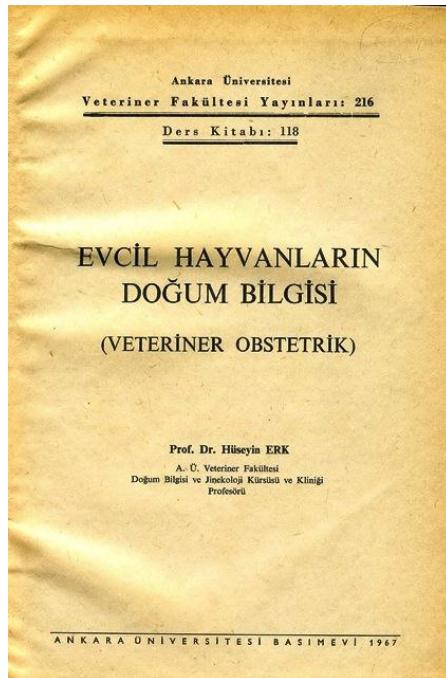
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

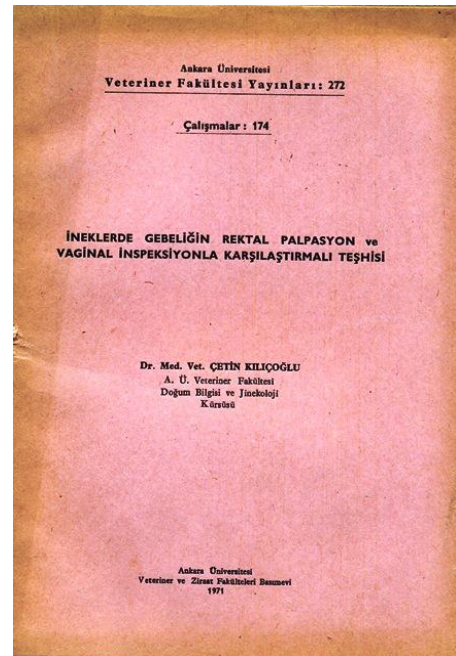
EK-3. 4. 8.

EK-3. 4. 9.

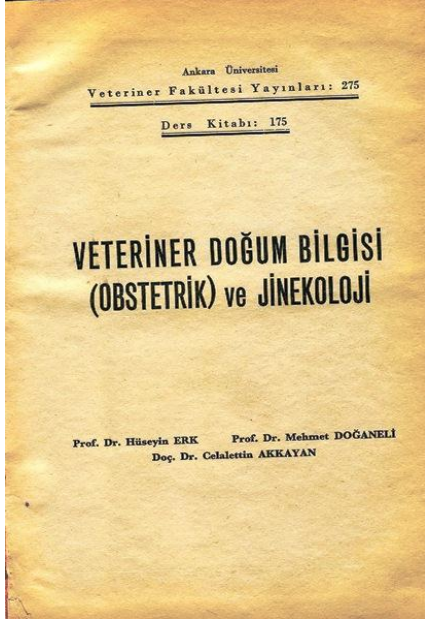

EK-3. 4. 10.

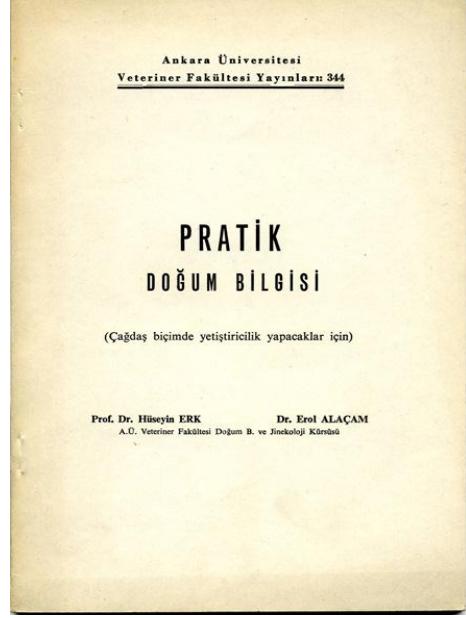

EK-3. 4. 11.

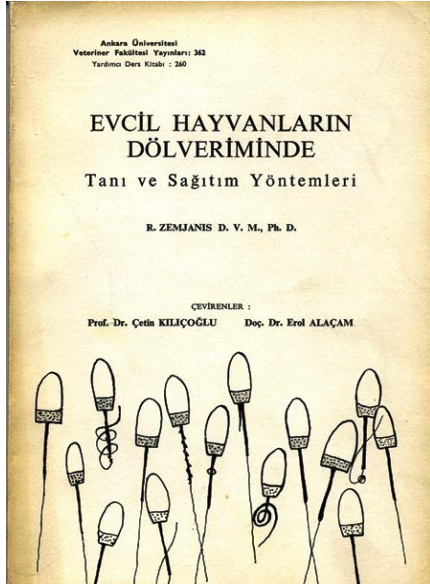
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

EK-3. 4. 12.

EK-3. 4. 13.

EK-3. 4. 14.

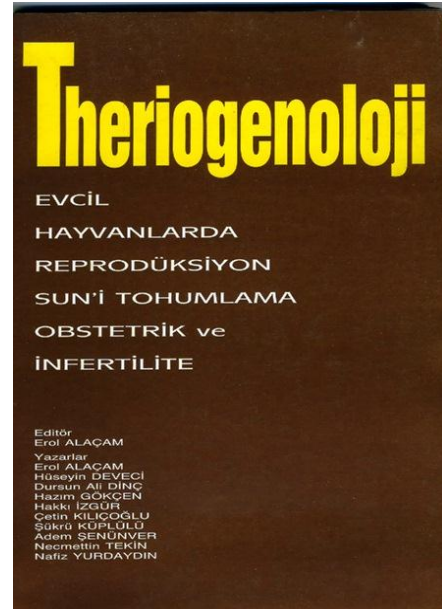

EK-3. 4. 15.

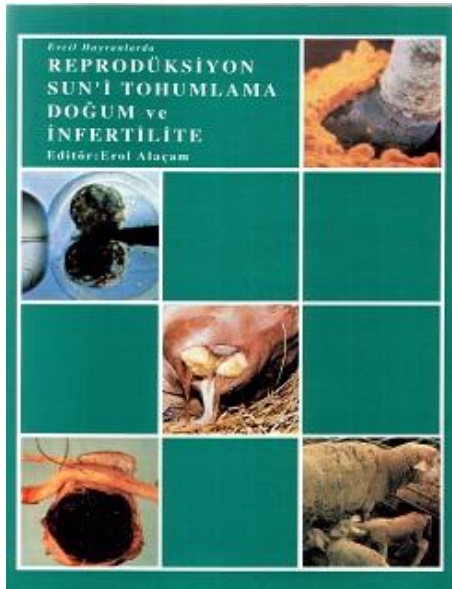
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

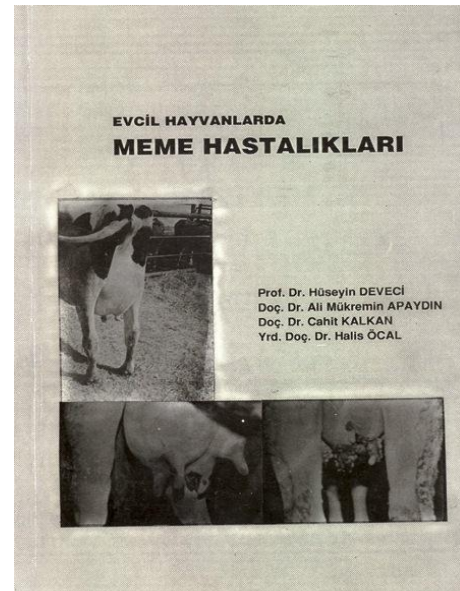
EK-3. 4. 16.

EK-3. 4. 17.

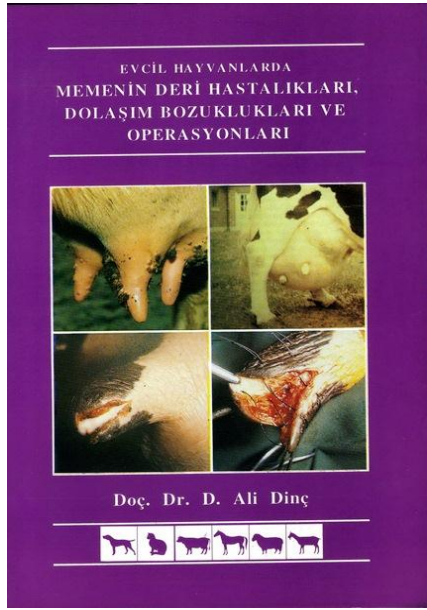

EK-3. 4. 18.

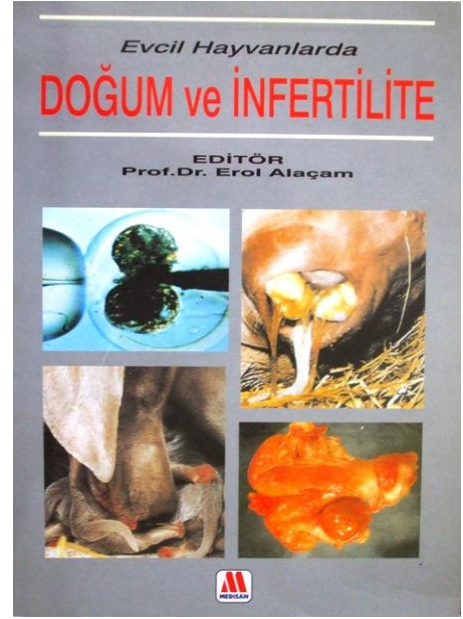

EK-3. 4. 19.

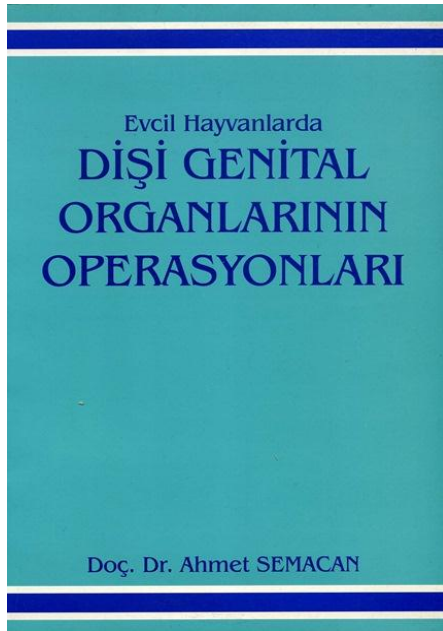
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

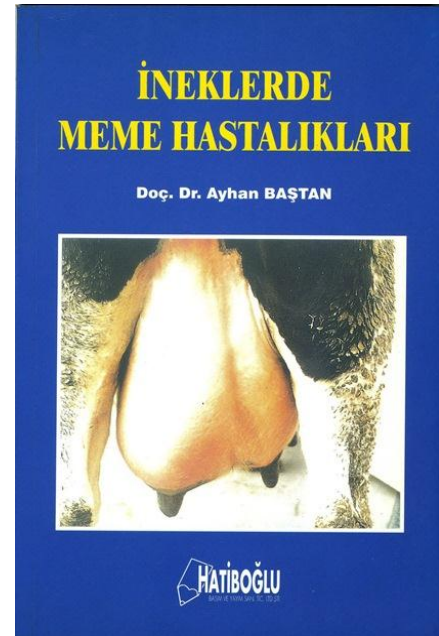
EK-3. 4. 20.

EK-3. 4. 21.

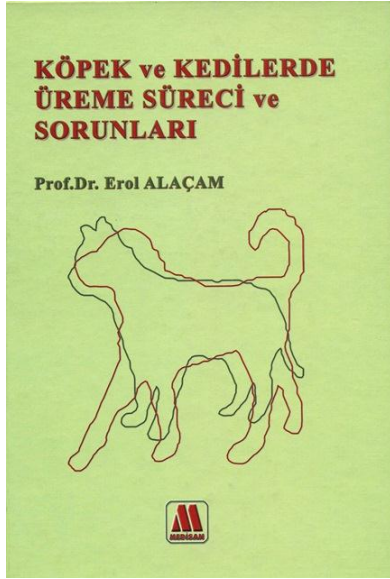

EK-3. 4. 22.

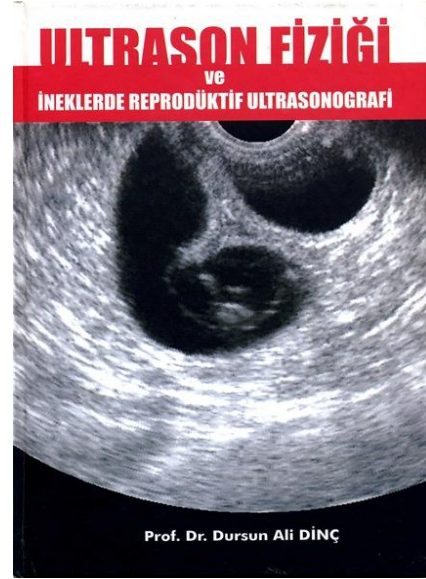

EK-3. 4. 23.

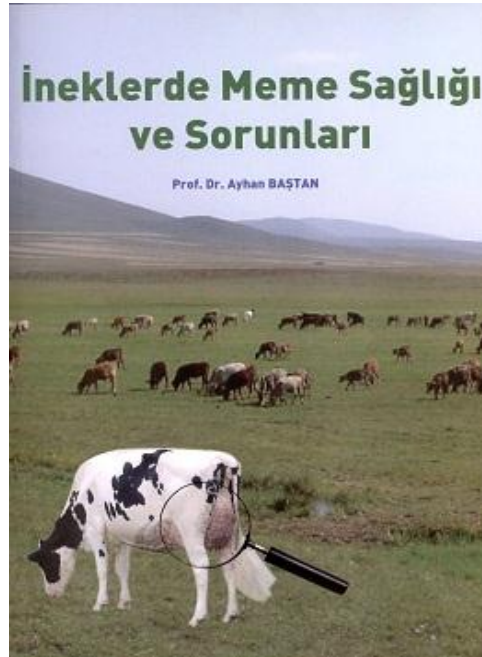
EK-3. FOTOĞRAFLAR
EK-3. 4. KİTAPLAR

EK-3. 4. 24.

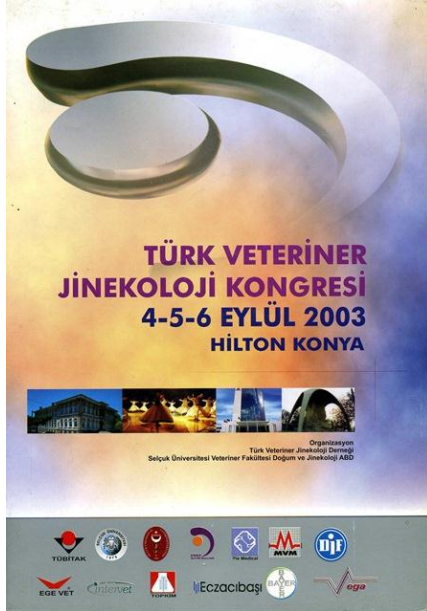
EK-3. 4. 25.

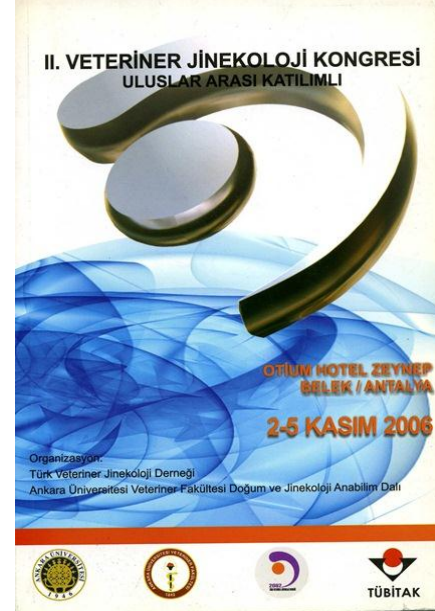
EK-3. 4. 26.

EK-3. FOTOĞRAFLAR

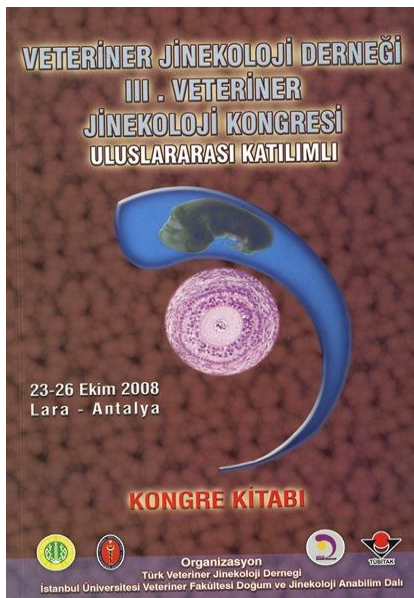
EK-3. 4. KİTAPLAR

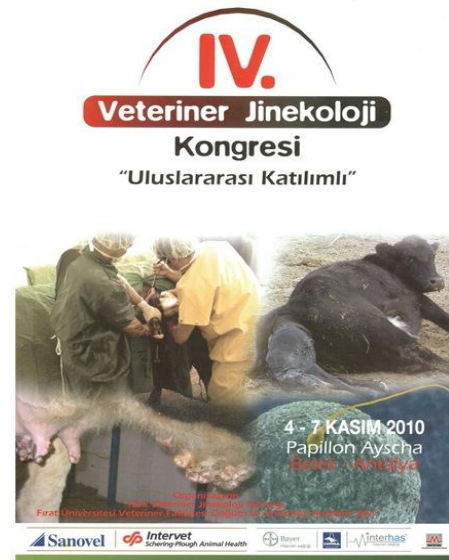
EK-3. 4. 27.

EK-3. 4. 28.

EK-3. 4. 29.

EK-3. 4. 30.

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 1. İlk Doğum Bilgisi ve Jinekoloji Kürsüsü ve Kliniğinin Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Kuruluşuna ait Senato Kararı (1952)

Senato Kararları

Toplantı sayısı : 160	Özet :
Karar sayısı : 661-662	
Karar tarihi : 15 / I / 1952	

661 - Kürsülerin tesbiti hakkında Veteriner Fakültesi Dekanlığının 28.XII.1951 tarih ve 6898 sayılı yazısı ile Profesörler Kurulu kararı incelendi. İki Kürsünün ismi üzerinde gereken tadilat yapılmak suretiyle ve teklif veçhile, Anatomi, Histoloji ve Embriyoloji, Fizyoloji, Biyokimya, Umumi ve Tecrübi Patoloji, Patolojik Anatomi, Histopatoloji ve Otopsi, Bakteriyoloji ve Salgınlar, Besin Kontrolü ve Hijyen, Parazitoloji ve Helmintoloji, Protozooloji, Tıbbi Antropoloji ve Paraziter Hastalıklarla Savaş, Farmakoloji ve Toksikoloji, Zootekni, Yem Maddeleri ve Hayvan Besleme Bilgisi, Veteriner Tarihi ve Deontoloji dersleri için birer Kürsü ve İç Hastalıkları, Birinci Şirüji, İkinci Şirüji, Doğum Bilgisi ve Jinekoloji dersleri için de birer Kürsü ve Klinik olmak üzere ceman onsekiz Kürsünün kabulü uygun görüldü.

662 - Veteriner Fakültesi Kürsülerinin yönetimi için Fakültesi Dekanlığının 28.XII.1951 tarih ve 6899 sayılı yazısı ve Profesörler Kurulu kararıyla teklif edilen şekilde,

Anatomi	Histoloji ve Embriyoloji	Fizyoloji	Kürsüstüne	"	"	Prof. Dr. Sabri Doğer	Prof. Dr. Şemsi Kural	Prof. Dr. Macit Erkol
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
Y. Abadan	M. Akbay	O. Alisbah	Ş. Altındağ	H. Atademir	M. T. Başer			
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye			
H. Birend bulunmadı	İ. Birand	H. Ü. Budda	C. Dikmen	F. Erem	B. N. Esen bulunmadı			
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye			
S. Kansu	E. Z. Karal	B. Köni	K. Mutlu	H. Ş. Oytun	C. Saraç			
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye			

EK- 4. BELGELER**EK- 4. 2. Veteriner Teşkilâtı İhtisas Talimatnamesi (1942)**

MAAMER
LERLE
MÜDÜRLÜ

1349

VETRİNER TEŞKİLÂTI İHTİSAS TALİMATNAMESİ

No. 232

Tarih 6-3-1942

Madde : 1 — 4 Haziran/1937 tarihli ve 2303 sayılı Ziraat Vekâleti vazife ve teşkilât kanununun 9 uncu maddesinde yazılı teknik işlerden ihtisası icap ettiren hizmetlerde tavzif edilmek üzere veteriner tababette aşağıda yazılı şubelerde ihtisas yapılır :

- 1 - Klinik :
  - A) Dahiliye
  - B) Hariciye ve cerrahiye,
- 2 - Laboratuvar :
  - A) Bakteryoloji.
  - B) Gıda kontrolü.
- 3 - Zootekni :
  - A) At yetiştirilmesi,
  - B) Sığır yetiştirilmesi,
  - C) Koyun ve keçi yetiştirilmesi,
  - Ç) Kümes hayvanları yetiştirilmesi,
  - D) Kürk hayvanları yetiştirilmesi

Madde : 2 — Bu şubelerden her birinde ihtisas yapmış olmak için, Ziraat Vekâleti tarafından ayrıca tayin edilecek müessese ve laboratuvarlarda ve her şubenin, üçüncü maddede tesbit edilmiş olan kısımlarında ceman en az üç sene çalışmış ve buralardan devam ve ehliyet vesikaları almış olmak lâzımdır.

Madde : 3 — İhtisas şubeleri aşağıda bildirilen kısımları ihtiva eder :

- A) Dahiliye: Dahiliye klinik ve laboratuvarı, farmakoloji, marazî teşrih.
- B) Hariciye ve cerrahiye: Hariciye ve cerrahiye, doğum bilgisi, ayak hastalıkları ve nalbantlık.
- C) Bakteryoloji: Bakteryoloji, hayvan mahsulleri muayenesi, parazitoloji, salgın hastalıklar ve seririyati, marazî teşrih, hayvan sağlık zabtası.
- Ç) Gıda kontrolü: Et ve menşei hayvanî gıdaların muayenesi,
- D) Zootekni gurubuna ait her şubede: umumî ve hususî zootekni, umumî hıfzıssıhha, yetiştirme hastalıkları, doğum bilgisi, eşkâl, hayvan beslemesi ve yem bilgisi, iktisat.

Madde : 4 — İhtisas namzetlerinin devam ettikleri şube ve kısım şefleri her üç ayda bir, müessese müdürleri vasıtasıyla, bunların devam ve kabiliyetleri hakkında vekâlete bir rapor verirler. Namzetlere, her müessese ve laboratuvarda mesaisini bitirdikten sonra, devam ve muvaffakiyeti hakkında şef ve müdür tarafından imza ve tasdik edilmiş bir vesika verilir.

Madde : 5 — İhtisas şubelerinde ceman en az üç sene çalışmış namzetler, salâhiyetli müdür ve şeflerden alacakları devam ve muvaffakiyet vesikalarıyla birlikte imtihan için istida ile Ziraat Vekâletine müracaat ederler.

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 3. Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesi (1955)

Sayfa: 12070

(Resmî Gazete)

2 HAZİRAN 1955

TALIMATNAME

Ziraat Vekâletinden :

Veteriner Hekim İhtisas Talimatnamesi

Madde 1 — 4 Haziran 1937 tarih ve 2303 sayılı Ziraat Vekâleti Vasiye ve Teşkilât Kanununun 9 uncu maddesindeki mevcut hizmetlerde çalışan ve 18/3/1954 tarih ve 6343 sayılı Veteriner Hekimlik Tarım İstisnasına dair Kanun hükümlerine göre veteriner hekimlik sahasında aşağıda yazılı şubelerde ihtisas yapar :

Bu ihtisas şubeleri ile her şubenin ihtiva ettiği konular aşağıdadır :

1) Klinik :

- a - İç hastalıklar,
- b - Şişirge dış hastalıklar ve doğum,
- c - Ayak hastalıkları.

2) Laboratuvar :

- a - Bakteriyoloji ve salgın hastalıklar,
- b - Parazitoloji,
- c - Gıda kontrolü,
- ç - Patoloji,
- d - Biyo kimya,
- e - Rentgen ve fizyoterapi.

3) Zooteknik :

- a - At yetiştirme ve yetiştirme hastalıkları,
- b - Sığır yetiştirme ve yetiştirme hastalıkları,
- c - Koyun, keçi yetiştirme ve yetiştirme hastalıkları,
- ç - Kümes hayvan yetiştirme ve yetiştirme hastalıkları,
- d - Domuz ve jeoloji bahçesi, yabancı hayvanlar, kürk ve laboratuvar tecrübe hayvanları yetiştirme ve yetiştirme hastalıkları,
- e - Genetik,
- f - Hijyen ve hayvan tağdiyatı,
- g - Temsül biyolojisi ve suni tohumlama,
- h - Hayvancılık ekonomisi.

Madde 2 — Yukarıda mevzuatı yazılı ihtisas kollarında ihtisas yapmak için, laboratuvar ihtisasları (Fakülte, Etlik ve Pevdik'te klinik ihtisaslar) için Fakülte ve Hayvan Sağlık Memurları Okulunda, zooteknik ihtisasları, (Fakülte, Karacabey ve Çiftçiler Haraları) veya ihtisas yapma durumları heride Müsavere Heyetince kabul ve Vekâletçe tesvil edilecek müesseselerin bir ve bir kaçında ceman en az üç sene çalışmak ve burardan devam ve ehliyet vesikası olarak yapılacak ihtisas imtihanlarında muvaffak olmak lâzımdır.

Madde 3 — İhtisas imtihanları Vekâletçe seçilecek jüri marifetiyle Fakülte, Etlik, Pevdik ve Karacabey Harasında şifahî, tahiri ve amellî olarak yapılır.

Madde 4 — İhtisas imtihanları mütehasıs namzetlerinin devam ve ehliyetleri dikkat nazara alınarak çağrılıkları müesseses müdürlerinin Vekâletçe yapacakları resmî müracaatları ile birlikte üç yıl sonunda yapılır.

Madde 5 — Jürinin eksersiz karar ile imtihanında muvaffak olanlara mütehasıs unvanını havî malibu ve örneğine göre ihtisas vesikaları verilir. Bu vesikalar 6343 sayılı kanun hükümlerine göre Ziraat Vekâletince tesvil edilir.

Madde 6 — İhtisas imtihanında muvaffak olanlara bir yıl daha çalışma imkânı verilir. Bir yıl sonraki imtihanında da muvaffak olanlar ihtisas haklarını kaybederler.

Madde 7 — Bu Talimatnamenin neyrinden önceki Ziraat ve Millî Müdafaa Vekâletleriyle Fakültece verilmiş bulunan ihtisas vesikaları 6343 sayılı kanuna göre tesvil edilir.

Madde 8 — Yabancı memleketlerde ihtisas yapanlar yurda döndüklerinde 3 üncü maddede zikredilen müesseselerde jüri hüsnünde yeniden imtihana tabi tutulurlar.

Madde 9 — (Geçici madde) - Bu Talimatnamenin neyri tarihinden önceki ihtisas şube veya mevkilerinde üç yıl bîfilli beşarı ile çalışmış Ve-

teriner hekimler bu Talimatnamenin neyrinden sonra üç ay müddet içinde çağrılıkları müesseselerin adı, müddeti ile çağrılıkları sahası, mevcut iş emreleriyle birlikte Vekâlete bir dilekçe ile bildireceklerdir. Müracaatları Hayvan Sağlık Müsavere Heyetince yapılacak tetkikler sonra mütehasıs unvanını istisna edecek durumda olanlar tesvil ve tayin edildikten sonra kendilerine Vekâletçe ihtisas vesikaları verilerek bu vesikalar kayıt ve tesvil edilecektir.

Madde 10 — (Geçici madde) — Bu Talimatnamenin neyrinden önceki ihtisas müesseselerine istisnaları üç yıl dolurmuş olanlar bir defaya mahsus olmak üzere müesseses müdürlerinin verecekleri iryakat ve ehliyet tekliflerine göre üç yıl tamamlandıktan sonra bu Talimatnameye yazılı şartlar dâhilinde ihtisas imtihanlarına tabi tutulurlar.

Madde 10 — İhtisas müesseselerinin esas kadrosu haricinde hiçbir veteriner hususî kuruma yazılı giriş imtihanına tabi tutulmadan bu müesseselere tayin edilmeyeceklerdir.

İhtisas namzetliğine giriş şartları

1 — Yerli ve yabancı veteriner fakültelerinden veya veteriner yüksek okullarından mezun olmak, askerliğini yapmış bulunmak, en az bir sene vilâyetler teşkilâtında çalışmış bulunmak lâzımdır. Yabancı tebaalarla istisnadan sonra mevuriyet talep etmeyecek ve tahilllerini kendi hesabına yapmış bulunmalar askerlik ve vilâyetler teşkilâtında çalışmış bulunmak şartlarından hariç tutulacaklardır.

2 — Mütehasıs namzetliğine giriş imtihanlarının tarihi, müesseses ve ihtisas kolları üç ay evvelinden bir tamsile bütün teşkilâtta bildirilir.

3 — Mütehasıs namzetliğine giriş imtihanları Talimatnamenin birinci maddesinde yazılı ihtisas şubelerinden yapılır.

4 — İhtisas namzetliğine giriş imtihanları Vekâletçe tayin edilecek müesseselerde Vekâletçe seçilecek jüri marifetiyle yapılır. Giriş imtihanında namzetler İngilizce, Fransızca, veya Almanya lisanslarından birisinden heride literatür ve meslekî emreler takip edilecek derecede lügat yardımı ile lisan imtihanına tabi tutulurlar. Lisan imtihanında muvaffak olanlar 3 üncü maddede yazılı dershahdan giriş imtihanına kabul edilirler.

5 — İhtisas namzetleri gerek bakteriyoloji müesseselerinde ve gerekse zooteknik müesseselerinde günlük yarım amellî ve tabihî çalışacaklar, diğer yarım da şube şef ve mütehasısları tarafından verilecek ders ve konferanslara iştirak edeceklerdir.

6 — Mütehasıs namzetlerinin gerek amellî ve gerekse nazari çalışmalarına ait müfredatlı günlük programları yitlik olarak e müessesenin fen kurullarınca tayin ve tesvil edildikten sonra Vekâlete tasdik olmak üzere gönderilir.

7 — Gerek amellî tabihîkâtlarda ve gerek nazari ders ve konferanslarda her mütehasıs namzeli için günlük özel notlar dosyası tutulur. Tabihîkat ve derslere devamları müesseses şeflerince muntazaman kaydedilir. Bir yıl içerisinde tabihîkat ve derslerin birine devamsızlık gösterenler ile malibu olan inkısaflı göstereniyenler hakkında müesseselerce Vekâlete durumları bildirilir.

8 — Millî Müdafaa Vekâletinin mevcut İhtisas Talimatnamesi gereğince askerî müesseselerde ihtisas yapan veterinerlerin ihtisas vesikaları Ziraat Vekâletince tesvil edilir.

9 — Yabancı memleketlerde geçen müddetler ihtisas müddetlerine sayılır.

Geçici madde : Bu Talimatnamenin neyrinden önceki Etlik Bakteriyoloji Enstitüsünde çalışan veterinerlerin müddetleri ihtisas müddetlerine sayılır.

10 — Bu Talimatnamenin neyri tarihinden itibaren 6/3/1954 tarih ve 232 sayılı İhtisas Talimatnamesi yürürlükten kaldırılmıştır.

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 4. Veteriner Fakültelerinde Eğitim ve Öğretim Planı ile İlgili İlkeler (1982)

VETERİNER FAKÜLTELERİNDE EĞİTİM VE ÖĞRETİM PLANI İLE İLGİLİ İLKELER

Genel İlkeler:

1. Gösterilen toplam ders saatleri en az ders saati olarak tespit edilmiş olduğundan, Fakültelerin kararlarıyla bu ders saatleri en çok % 20 oranında arttırılabilir.
2. Bilim Dalları kapsamında olmayan Temel Derslerden Fizik-Kimya Botanik ve Zooloji zorunlu derslerden olup, Veteriner Tarihi-Tarım İstatistik-Hayvancılık İşletmesi ve Ekonomi ile Su Ürünleri seçmeli derslerdir.
3. Bilim dalları kapsamına giren Meslek Dersleri ile ikinci maddede belirtilen derslerin dışında ve tercihen haftanın bir gününü ayırmak suretiyle eğitim-öğretim süresince, Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil dersleriyle Beden Eğitimi veya güzel sanatlar dallarından birinin ders olarak verilmesi zorunludur.
4. Aşağıda tanımlanan eğitim programlarının uygulanması için 1981-1982 ders yılı yaz dönemi ve 1982-1983 ders yılları intibak sağlanmasına ayrılır. Veteriner Fakülteleri bu programları 1983-1984 ders yılında tümüyle uygulamaya başlarlar.

Eğitim-Öğretim Planı :

Veteriner Fakültelerinde öğretim ders geçme usulü ile yürütülür. Ve süresi 5 yıldır. Seçmeli derslerden en az birini ilk iki yılda tamamlayıp imtihanı başarmış olmak şarttır.

Veteriner Fakültelerinde okutulacak dersler ile yaptırılacak uygulamaların adları ve minimum saatleri aşağıda gösterilmiştir.

1. YIL

<u>Ders Adı</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulama</u>	<u>Toplam</u>
Fizik	42	42	84
Kimya	42	42	84
Zooloji	42	42	84
Botanik	42	42	84
Yabancı Dil	210	-	210
Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi	84	-	84
	<u>450 saat</u>	<u>168 saat</u>	<u>618 saat</u>

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 4. (Devam) Veteriner Fakültelerinde Eğitim ve Öğretim Planı ile İlgili İnkeler (1982)

-2-			
<u>2.YIL</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulama</u>	<u>Toplam</u>
Anatomi	80	176	256
Histoloji-Embriyoloji	70	56	126
Fizyoloji	84	84	168
Biyokimya	84	84	168
	<u>318 Saat</u>	<u>400 Saat</u>	<u>718 Saat</u>
<u>3. Yıl</u>			
Yem.Mad.Hayvan Besleme	56	56	112
Beslenme Hastalıkları	42	42	84
Genel Mikrobiyoloji	28	14	42
" Parazitoloji	28	14	42
İmmunoloji-Seroloji	21	21	42
Özel Mikrobiyoloji	42	42	84
Helminatoloji Arı-Balık Hast.	42	-	42
Genel Patoloji	42	42	84
Tabii Artropodoloji	20	22	42
Protozooloji	42	42	84
Viroloji	42	42	84
Besin Kontrolü	42	42	84
Genel Şirurji	42	-	42
Genetik-Genel Zootečni	42	-	42
	<u>531 Saat</u>	<u>379 saat</u>	<u>910 saat</u>
<u>4. Yıl</u>			
Özel Patoloji	84	84	168
Özel Zootečni	84	84	168
Hayvan Islahı	42	-	42
Farmakoloji	42	84	126
İç Hastalıklarına Giriş	42	-	42
İç Hastalıkları ve Kliniği	42	-	42
Özel Şirurji ve Kliniği	42	-	42
Ayak Hast. Ve Ortopedi	42	-	42
Klinik	-	218	218
	<u>420 saat</u>	<u>470 saat</u>	<u>890 saat</u>

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 4. (Devam) Veteriner Fakültelerinde Eğitim ve Öğretim Planı ile İlgili İlkeler (1982)

- 3 -

<u>5. Yıl</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulama</u>	<u>Toplam</u>
Dölerme ve Suni Tohumlama	42	84	126
Besin Kontrolü	42	42	84
Et ve Et Ürünleri Teknolojisi	21	21	42
Süt ve Süt Ürünleri "	21	21	42
Et Muayenesi	21	21	42
Toksikoloji	21	21	42
Özel Şirurji ve Kliniği	42	42	84
İç Hastalıkları ve Kliniği	42	42	84
Operasyon Bilgisi ve Kliniği	63	63	126
Doğum Bilgisi ve Jinekoloji	84	84	168
Klinik	-	144	144
	<u>399 saat</u>	<u>585 saat</u>	<u>984 saat</u>

TOPLAM : 2130 saat   2002 saat   4132 saat

<u>Seçmeli Dersler</u>	<u>Teorik</u>	<u>Uygulama</u>	<u>Toplam</u>
İstatistik	42	-	42
Veteriner Tarihi ve Deonto.	42	-	42
Hayv.İşlet.ve Ekonomisi	42	-	42
Su Ürünleri	42	-	42
Terim	42	-	42
	<u>210 saat</u>	<u>-</u>	<u>210 saat</u>

Veteriner Fakültelerinde Yüksek Lisans ve Doktora Çalışmaları Rektörlüğe bağlı Sağlık Bilimleri Enstitüsünde yapılır.

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 5. Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalının oluşturulmasına dair Yükseköğretim Kurulu Kararı (1983)

T. C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

EK:1-2

Sayı : 2501.2684
Konu : .....

Ankara / /
25 MART 1983

Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne
ANKARA

İlgi: 7.2.1983 tarih ve 1944-1522 sayılı yazınız.

İlgideki yazınıзда Üniversitemiz Veteriner Fakültesinin Bölümlerine bağlı anabilim dalları içinde yazınızda belirtilen bilim dallarının açılabilmesi için izin istenmektedir.

Yükseköğretim Kurulunun 8 Mart 1983 tarihli toplantısında Veteriner Fakülteleri bünyesinde bulunan Veteriner Hekimliği Temel Bilimleri Bölümü, Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölümü ile Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü bünyesinde ilâşikte gönderilen listede belirtilen anabilim dallarına bağlı bilim dallarının oluşturulmasına karar verilmiştir.

Doçentlik sınavında dikkate alınmasını ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

BAŞKAN ADINA

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Gözetim ve Kontrol Birimi
Tarih: 30 Mart 1983
2790

Tahsin Bağış
Başkan Vekili

Eki: 1

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Tarih: 29.3.1983
Sayı: 79
Fazla kopye gönderildi

Öncü ile

5315-28-3-83
41-6

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 5. (Devam) Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalının oluşturulmasına dair Yükseköğretim Kurulu Kararı (1983)

A- Veteriner Hekimliği Temel Bilimleri Bölümü

- 1- Morfoloji Anabilim Dalı
  - a) Anatomi Bilim Dalı
  - b) Histoloji-Embriyoloji Bilim Dalı
- 2- Biyokimya-Fizyoloji Anabilim Dalı
  - a) Biyokimya Bilim Dalı
  - b) Fizyoloji Bilim Dalı

B- Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölümü

- 1- Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
    - a) Bakteriyoloji Bilim Dalı
    - b) Viroloji Bilim Dalı
  - 2- Parazitoloji Anabilim Dalı
  - 3- Patoloji Anabilim Dalı
  - 4- İç Hastalıkları ve Farmakoloji Anabilim Dalı
    - a) İç Hastalıkları Bilim Dalı
    - b) Farmakoloji-Toksikoloji Bilim Dalı
  - 5- Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı
    - a) Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı
    - b) Reprodüksiyon ve Sun'i Tohumlama Bilim Dalı
  - 6- Cerrahi Anabilim Dalı
  - 7- Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı
- ### C- Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü
- 1- Zootekni Anabilim Dalı
  - 2- Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 6. Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalının oluşturulmasına dair Yükseköğretim Kurulu Kararı (1994)

T. C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı : B.30.0.EÖB.0.00.00.03/04.02 571
Konu : Anabilim ve bilim dalları kurulması hk.

Bilkent / ANKARA

16.02.94* 4550

Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne
ANKARA

Ankara, İstanbul, Fırat ve Uludağ Üniversiteleri Veteriner Fakülteleri bünyesinde yeni anabilim dalları ve bilim dalları kurulması ile ilgili olarak Yürütme Kurulunun 2.2.1994 tarihli toplantısında alınan kararın bir örneği ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet A. KISAKÜREK
Başkan Vekili

Ek: 2

DAĞITIM
Gereği İçin

- Ankara, Fırat, İstanbul,
Uludağ Üniv. Rek'ne

Bilgi İçin

- ÜAK Başkanlığına
- Yükseköğretim Dnt. Krl. Bşk.na
- ÖSYM Başkanlığına

G. S. S.
17.02.94* 3922
ECC

ANKARA ÜNİVERSİTESİ	
REKTÖRLÜĞÜ	
Genel Sekreterlik Hizmetleri	
Tarih	18.2.1994
Sayı	41-6/354

EK- 4. BELGELER

EK- 4. 6. (Devam) Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalının oluşturulmasına dair Yükseköğretim Kurulu Kararı (1994)

KARAR 94.4.269

Ankara, Fırat, İstanbul, Uludağ Üniversiteleri Rektörlüklerinin , Veteriner Fakülteleri bünyesinde yeni anabilim dalları ile bilim dalları açılması konusundaki teklifleri incelendi. Üniversitelerarası Kurulun görüşü de dikkate alınarak, 2547 Sayılı Kanunun 2880 Sayılı Kanunla değişik 7/d-2 ve 2809 Sayılı Kanunun 3. maddeleri uyarınca aşağıda belirtilen anabilim ve bilim dallarının açılması uygun görüldü.

A) Ankara, İstanbul, Uludağ Üniversiteleri Veteriner Fakülteleri**Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölümü****Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalının****a-Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı****b-Dölerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalı**

olarak ikiye ayrılması,

B)Ankara ve İstanbul Üniversiteleri Veteriner Fakülteleri**Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü****Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalına bağlı****a) Hayvan Besleme****b) Yem Hijyeni ve Teknolojisi****c) Beslenme Hastalıkları**

bilim dallarının açılması,

C) İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi**Veteriner Hekimliği Temel Bilimleri Bölümü****Histoloji-Embriyoloji Anabilim Dalına bağlı****a- Histoloji****b- Embriyoloji**

bilim dallarının açılması,

Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü**Zootekni Anabilim Dalı bünyesinde****a- Biyometri****b- Hayvancılık İşletme Ekonomisi**

bilim dallarının açılması,

D) Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi**Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölümü****Mikrobiyoloji Anabilim Dalının****a- Mikrobiyoloji Anabilim Dalı****b- Viroloji Anabilim Dalı**

olarak ikiye ayrılması,

Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü**Zootekni Anabilim Dalının****a- Zootekni Anabilim Dalı****b- Hayvancılık İşletme Ekonomisi Anabilim Dalı****c- Genetik Anabilim Dalı**

d- Beslenme Anabilim Dalı

EK- 4. BELGELER**EK- 4. 7. Türk Veteriner Jinekoloji Derneği Tüzüğü****Türk Veteriner Jinekoloji Derneği**

Ziya Paşa Caddesi No: 8/C Aydınlikevler / KAYSERİ

TÜRK VETERİNER JİNEKOLOJİ DERNEĞİ TÜZÜĞÜ**KURULUŞ ESASLARI, ADI VE MERKEZİ:****Madde 1.**

- a- Bu tüzüğün 3. Maddesinde adları ve adresleri yazılı kurucular tarafından TÜRK VETERİNER JİNEKOLOJİ DERNEĞİ adlı dernek kurulmuştur.
- b- Dernek yerleşim yeri Ziya Paşa Caddesi 8/C Aydınlikevler / KAYSERİ'dir.
- c- Derneğin siyasetle hiçbir ilgisi yoktur.
- d- Şubesi yoktur.

DERNEĞİN AMACI ÇALIŞMA KONULARI VE BİÇİMİ:**Madde 2.**

Veteriner Jinekoloji alanında çalışanlara ve çalışmalara maddi ve manevi destek oluşturmak amacıyla:

- a- Veteriner Jinekoloji Alanının çağdaş teknoloji ve olanaklara kavuşturulması,
- b- Veteriner Jinekoloji alanında ve ilgili olarak sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetlerde bulunulması (kongre, konferans, sempozyum, seminer, kurs, çay, yemek ve balo, slayt, film, video filmleri v.b.) bunların organizasyonu ve finansmanı,
- c- Veteriner Jinekoloji alanıyla ilgili bilimsel ve sosyal yayınlar (Dergi, kitap, broşür, slayt, film, CD, video filmleri vb.) yapılması.

DERNEK KURUCULARI:**Madde 3.**

Derneğin kurucu üyeleri şunlardır:

Sıra No	Adı Soyadı	Baba- Ana Adı	Doğum Yeri ve Tarihi	Tabiyeti	Meslek	Adresi
1	Prof. Dr. Tayfur BEKYÜREK	Temel Nimet	Mardin 1962	T.C.	Veteriner Hekim	E. Ü. Lojmanları. 4.Blok No:83 Gültepe Mah. KAYSERİ
2	Doç. Dr. Mustafa KAYMAZ	Şerif Pınar	İstanbul 1967	T.C.	Veteriner Hekim	Oran Mah. Yılmaz Çolpan Sok. No:4/2, Oran-ANKARA
3	Doç. Dr. Ayhan BAŞTAN	Hacı Meryem	Adana 1964	T.C.	Veteriner Hekim	Başak 2 sitesi 11/2 Çayyolu-ANKARA
4	Doç. Dr. Murat FINDIK	Hulusi Nahide	Tokat 1969	T.C.	Veteriner Hekim	Ankara Cad. Hasır Sok. Akasya Sit 1.Kısım D-5, A-Blok, İSTANBUL
5	Dr. Esra CANDOĞLU	Hasan Yıldız	Ankara 1974	T.C.	Veteriner Hekim	Mevlana Mah. Ak Şemsettin Cad. No:79/10 KAYSERİ
6	Araş. Gör. Mustafa ÜN	Cumhur Gülen	Konya 1973	T.C.	Veteriner Hekim	Aydoğmuş Sok. No:25 Daire:3, Cebeçi-ANKARA
7	Vet. Hekim Murat ABAY	Süleyman Ayşe	Bandırma 1979	T.C.	Veteriner Hekim	Cumhuriyet Mah. Cumhuriyet Cad. No:7 Göbel Beldesi Susurluk-BALIKESİR

ÖZGEÇMİŞ

I- Bireysel Bilgiler

Adı : Özgül
 Soyadı : Küçükaslan
 Doğum yeri ve tarihi : Diyarbakır / 16.02.1980
 Uyuşu : T.C.
 Medeni durumu : Evli
 İletişim adresi ve telefonu : Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner
 Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı
 Diyarbakır. 0 412 212 28 40

II- Eğitimi

2007-2011 : Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
 Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı
 Doktora Programı /Ankara
 1998-2003 : Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi /Diyarbakır
 1994-1997 : Yunus Emre Lisesi / Diyarbakır
 1993-1994 : Özel Amid Ortaokulu /Diyarbakır
 1990-1993 : Özel Karacadağ Ortaokulu /Diyarbakır
 1987-1990 : Özel Karacadağ İlkokulu /Diyarbakır
 1985-1987 : Cemil Özgür İlkokulu /Diyarbakır
 Yabancı dili : İngilizce

III- Unvanları

2003 : Veteriner Hekim
 2005 : Araştırma Görevlisi

IV- Mesleki Deneyimi

2002 : İl Tarım Müdürlüğünde Stajyer / Diyarbakır
 2003-2005 : Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji
 Anabilim Dalında Gönüllü Öğretim Yardımcısı ve
 Doktora Öğrencisi / Diyarbakır

- 2005-2007 : Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi / Diyarbakır
- 2007- 2011 : Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi /Ankara

V- Üye Olduğu Bilimsel Kuruluşlar

Veteriner Hekimler Derneği
Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Derneği
Hayvan Refahı Derneği (Kurucu Üyelik)

VI- Bilimsel İlgi Alanları

Yayınları: (Ulusal ya da uluslararası makale, bildiri, poster, kitap ya da kitap bölümü vb.)

Başagaç Gül, R.T., **Küçükaslan, Ö.** (2011): Informed Consent in Veterinary Practice. European Association of Centres of Medical Ethics (EACME) 2011 Annual Conference, 15- 17 Eylül 2011. İstanbul. (Poster Bildiri).

Küçükaslan, Ö. (2010): Türk Veteriner Hekimliği Eğitim-Öğretiminde Doğum ve Jinekoloji'nin Tarihsel Gelişimi, 39. Uluslararası Dünya Veteriner Hekimliği Tarihi Birliği Kongresi ve 3. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Derneği Sempozyumu, 20-23 Eylül 2010. Antalya. (Sözlü Bildiri).

Başagaç Gül, R.T., **Küçükaslan, Ö.**, Yerlikaya, N. (2010): Türkiye'de Bayan Veteriner Hekim Cerrahlar. 39. Uluslararası Dünya Veteriner Hekimliği Tarihi Birliği Kongresi ve 3. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Derneği Sempozyumu, 20-23 Eylül 2010. Antalya. (Poster Bildiri).

Koç, A., **Küçükaslan, Ö.** (2008): Türkiye'de Veteriner Hekimliği Ambleminin Tarihsel Gelişimi, *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*,79(3):31-36.

Koç, A., **Küçükaslan, Ö.** (2008): Türkiye'de Veteriner Hekimliği Ambleminin Tarihsel Gelişimi, 2. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Derneği Sempozyumu, 24-26 Nisan 2008. Konya. (Poster Bildiri).

Küçükaslan, Ö. (2008): Dünden Bugüne Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi, *Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 1(1):1-6.

VII- Bilimsel Etkinlikleri

Verdiği konferans ya da seminerler:

Türk Şamanlığında Hayvanlar (Seminer)

Dünden Bugüne Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi (Seminer)

VIII- Diğer BilgilerEğitim programı haricinde aldığı kurslar ve katıldığı eğitim seminerleri:

Etkin İletişim ve Beden Dili Eğitim Semineri. 28 Nisan 2010. Ankara.

Ankara Üniversitesi Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi (BEYAS) Uygulamaları Eğitim Programı. 3 Mayıs 2010. Ankara.

Ulusal Akademik Dergiler, Akademik Yükselmeler ve ULAKBİM Veri Tabanları Eğitim Semineri. 9 Aralık 2009. Ankara.

I. Deney Hayvanlarının Biyolojik Araştırmalarda Kullanılması Kursu. 17-21 Mayıs 2004. Diyarbakır.